

بیت

شماره: ۱۱۳/۸۴۱۰۹
تاریخ: ۱۴۰۳/۱۲/۱۳
پست:

جناب آقای دکتر مسعود پزشکیان
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

سلام علیکم

عطف به نامه شماره ۶۲۷۴۵/۶۰۸۹۱ مورخ ۱۴۰۳/۴/۱۳ مطابق اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «قانون موافقتنامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن» مصوب ۱۴۰۳/۱۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی به شرح پیوست ابلاغ می شود.

محمدباقر قالیباف

قانون موافقتنامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن

ماده واحده- موافقتنامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران از یک طرف و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن از طرف دیگر شامل یک مقدمه، صد و چهل و هفت ماده و شش پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره ۱- رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷)، یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای این قانون یا اصلاح آن الزامی است.

تبصره ۲- از نظر دولت جمهوری اسلامی ایران مقام ناصب موضوع بند (۵) ماده (۷-۸) موافقتنامه باید از اتباع کشوری باشد که در زمان انتصاب با طرف‌های متعاقد روابط سیاسی داشته باشد.

تبصره ۳- دارا بودن شرایط امانت و وثاقت برای نمایندگان جمهوری اسلامی ایران جهت عضویت در کارگروه‌های موضوع این قانون، الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران از یک طرف و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن از طرف دیگر

مقدمه

جمهوری اسلامی ایران (که از این پس «ج.ا.ایران» خوانده می شود) از یک طرف و اتحادیه اقتصادی اوراسیا (که از این پس «اتحادیه اوراسیا» خوانده می شود) و جمهوری ارمنستان، جمهوری بلاروس، جمهوری قزاقستان، جمهوری قرقیزستان و فدراسیون روسیه (که از این پس «کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا» خوانده می شوند) از طرف دیگر (که از این پس «طرف‌ها» خوانده می شوند):

با تصدیق اهمیت افزایش روابط دوستی دیرینه و همکاری‌های سنتی چندجانبه بین طرف‌ها؛
با تمایل به ایجاد محیط و شرایط مناسب برای توسعه روابط متقابل تجاری و اقتصادی و ارتقای همکاری اقتصادی بین طرف‌ها در زمینه‌های مورد علاقه متقابل؛
با تکیه بر روابط تجاری ترجیحی که پیشاپیش از تاریخ ۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۷ (۱۷ مه ۲۰۱۸) براساس موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین ج.ا.ایران از یک سو و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن از سوی دیگر برقرار شده است؛
با اذعان به ضرورت توسعه بیشتر تجارت و تسهیل همکاری اقتصادی و افزایش فرصت‌های کسب و کار به گونه مندرج در این موافقتنامه؛

با تأکید بر نیاز به گسترش بیشتر روابط متقابل بین طرف‌ها بر پایه اعتماد متقابل، شفافیت و تسهیل تجاری؛

با تصریح به حمایت خود از الحاق سریع به سازمان جهانی تجارت و با اذعان به این که عضویت ایران و اتحادیه اوراسیا و کشورهای عضو آن (که تاکنون عضو آن سازمان نشده‌اند) در آن سازمان، موجب ایجاد شرایط مناسب برای تعمیق همگرایی آنها در نظام تجاری چندجانبه خواهد شد و همکاری میان طرف‌ها را تقویت خواهد کرد؛

به شرح زیر توافق نمودند:

فصل ۱: مقررات سازمانی و عمومی

ماده ۱-۱- تعاریف کلی

از نظر این موافقتنامه، مگر این که به نحو دیگری پیش‌بینی شده باشد:

الف) «مقام‌های گمرکی» به معنی مقام یا مقام‌های گمرکی ج.ا.ایران یا کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا است؛

ب) «روزها» به معنی روزهای تقویمی از جمله روزهای آخر هفته و تعطیلات است؛

پ) «اظهارکننده» به معنی شخصی است که کالاها را برای مقاصد گمرکی اظهار می‌کند یا این که کالاها از طرف او اظهار می‌گردد؛

ت) «کمیسیون اقتصادی اوراسیا» به معنی نهاد تنظیم مقررات دائمی اتحادیه اوراسیا طبق پیمان اتحادیه اقتصادی اوراسیا مورخ ۸ خرداد ۱۳۹۳ (۲۹ مه ۲۰۱۴) است (که از این پس «پیمان اوراسیا» خوانده می‌شود)؛

ث) «نظام هماهنگ» یا «اچ اس» به معنی نظام هماهنگ توصیف و شناسه (کد) گذاری کالا است که براساس معاهده (کنوانسیون) بین‌المللی نظام هماهنگ توصیف و شناسه (کد) گذاری کالا مورخ ۲۴ خرداد ۱۳۶۲ (۱۴ ژوئن ۱۹۸۳) ایجاد شده است، به نحوی که طرفها طبق قوانین و مقررات خود آن را به تصویب رسانده‌اند و اجرا می‌نمایند؛

ج) «قوانین و مقررات» شامل هرگونه قانون یا سایر هنجارهای قانونی است؛

چ) «تدبیر» به معنی هرگونه تدبیر یک طرف، چه به صورت قانون، مقرر، قاعده، آیین کار، تصمیم، اقدام اداری، رویه یا هر شکل دیگری است؛

ح) «دارای مبدأ» به معنی واجد شرایط بودن به موجب قواعد مبدأ موضوع فصل ۶ این موافقتنامه است؛

خ) «طرف‌ها» به معنی ج.ا.ایران از یک سو و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا و اتحادیه اوراسیا (که به طور مشترک یا جداگانه در حیطه صلاحیت مربوط به خود به موجب پیمان اوراسیا فعالیت می‌کنند) از سوی دیگر می‌باشد؛

د) «طرف» به معنی ج.ا.ایران یا کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا و اتحادیه اوراسیا (که به طور مشترک یا جداگانه در حیطه صلاحیت مربوط به خود به موجب پیمان اوراسیا فعالیت می‌کنند) می‌باشد؛

ذ) «شخص» به معنی شخص حقیقی یا حقوقی است.

ماده ۱-۲- آزادسازی تجارت و تشکیل منطقه آزاد تجاری

طرف‌ها بدین وسیله یک منطقه آزاد تجاری مطابق با قواعد، معیارها/ ضوابط (استانداردها) و رویه‌های بین‌المللی تشکیل می‌دهند.^۱

ماده ۱-۳- اهداف

اهداف این موافقتنامه عبارتند از:

الف) آزادسازی و تسهیل تجارت کالا بین طرف‌ها، از جمله، از طریق کاهش یا حذف موانع تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای طبق مفاد این موافقتنامه؛

ب) حمایت از همکاری‌های اقتصادی و تجاری بین طرف‌ها؛

پ) تشویق توسعه و تنوع تجارت بین طرف‌ها؛

ت) افزایش همکاری نزدیک‌تر در زمینه‌های مورد توافق در این موافقتنامه و تسهیل ارتباطات بین طرف‌ها.

ماده ۱-۴- ارتباط با سایر موافقتنامه‌ها

۱- این موافقتنامه بدون لطمه به حقوق و تعهدات طرف‌ها ناشی از موافقتنامه‌های بین‌المللی که در آنها عضویت دارند، اجرا خواهد شد.

۲- بدون خدشه به ماده ۶-۷ این موافقتنامه، مفاد این موافقتنامه بین کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا یا بین کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا و اتحادیه اوراسیا قابل اعمال نخواهد بود و مزایایی که کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا به‌طور انحصاری به یکدیگر اعطا می‌کنند، به ج.ا.ایران اعطا نخواهد کرد.

ماده ۱-۵- کارگروه مشترک

۱- طرف‌ها بدین وسیله کارگروه مشترکی متشکل از نمایندگان هر طرف را تشکیل می‌دهند که ریاست آن بر عهده دو نماینده - یکی از طرف ج.ا.ایران و دیگری از طرف اتحادیه اوراسیا و کشورهای

۱- برای آن دسته از طرف‌های این موافقتنامه که عضو سازمان جهانی تجارت هستند، «قواعد، معیارها/ ضوابط (استانداردها) و رویه‌های بین‌المللی» به معنی مفاد مربوط موافقتنامه سازمان جهانی تجارت، به‌ویژه ماده ۲۴ موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت ۱۳۷۳ (۱۹۹۴)، می‌باشد.

عضو آن خواهد بود. نمایندگی طرف‌ها را مقام‌های ارشد تعیین شده از سوی آنها برای این منظور به عهده خواهند داشت.

۲- وظایف کارگروه مشترک به شرح زیر خواهد بود:

الف) بررسی هرگونه موضوع مربوط به عملکرد و اجرای این موافقتنامه؛
ب) نظارت بر عملکرد تمامی کارگروه‌های فرعی، گروه‌های کاری و سایر ارکان متشکله به موجب این موافقتنامه یا به صلاحدید کارگروه مشترک طبق بند (۳) این ماده؛

پ) بررسی راه‌های گسترش بیشتر روابط تجاری بین طرف‌ها؛

ت) بررسی یا پیشنهاد هرگونه اصلاح در این موافقتنامه به طرف‌ها؛

ث) اتخاذ تدابیر دیگر درخصوص هر موضوع تحت پوشش این موافقتنامه طبق توافق طرف‌ها.

۳- کارگروه مشترک در راستای ایفای وظایف خود می‌تواند ارکان فرعی از جمله ارکان ویژه‌ای را ایجاد و برای آنها وظایفی را در مورد موضوعات مشخص تعیین نماید. کارگروه مشترک در صورت نیاز می‌تواند جهت دریافت مشاوره از اشخاص یا گروه‌های ثالث در مورد موضوعات تحت صلاحیت خود تصمیم‌گیری کند.

۴- جز در مواردی که طرف‌ها به نحو دیگری توافق کرده باشند، کارگروه مشترک به صورت زیر تشکیل جلسه خواهد داد:

الف) جلسات منظم سالانه، به صورت متناوب در سرزمین طرف‌ها؛ و

ب) جلسات ویژه ظرف ۳۰ روز از زمان درخواست هر طرف، در سرزمین طرف دیگر یا مکان مورد توافق طرف‌ها؛

۵- تمامی تصمیم‌های کارگروه مشترک و ارکان فرعی آن که به موجب این موافقتنامه تشکیل شده باشد، با اجماع طرف‌ها اتخاذ خواهد شد.

۶- تمامی اطلاعیه‌ها، درخواست‌ها و سایر مکتوبات ارسالی به طرف‌ها یا کارگروه مشترک، به زبان انگلیسی یا به زبان فارسی یا روسی یا ترجمه انگلیسی آن خواهد بود، مگر این‌که در این موافقتنامه به نحو دیگری پیش‌بینی شده باشد.

ماده ۶-۱- بستر گفتگوی تجاری

- ۱- طرف‌ها، با هدف گسترش همکاری میان مجامع تجاری طرف‌ها، نسبت به ایجاد بستر گفتگوی تجاری میان نمایندگان مجامع تجاری مزبور اقدام خواهند کرد.
- ۲- بستر گفتگوی تجاری از حق ارائه پیشنهاد به کارگروه مشترک در خصوص موضوعات مرتبط با اجرای این موافقتنامه، از جمله پیشنهادهایی در زمینه توسعه همکاری تجاری و اقتصادی بین طرف‌ها و نیز سایر موضوعات مرتبط با تجارت متقابل بین طرف‌ها برخوردار خواهد بود.
- ۳- بستر گفتگوی تجاری، در صورت نیاز، نسبت به برگزاری همایش‌ها، نمایشگاه‌های بازرگانی، بازارهای مکاره، میزگردها و سایر رویدادهای مشترک با هدف گسترش روابط متقابل تجاری و اقتصادی بین طرف‌ها اقدام خواهد کرد.

ماده ۷-۱- نقاط تماس

- ۱- هر طرف به منظور تسهیل ارتباطات بین طرف‌ها، یک یا چند نقطه تماس مرتبط با هر موضوع تحت شمول این موافقتنامه را تعیین و کارگروه مشترک را از نقطه یا نقاط تماس خود مطلع خواهد کرد.
- ۲- نقطه یا نقاط تماس هر طرف بنا بر درخواست طرف دیگر، دفتر یا مسئول رسمی موضوع مورد نظر را معرفی و در صورت لزوم، به تسهیل ارتباطات بین طرف‌ها کمک خواهد کرد.

ماده ۸-۱- اطلاعات محرمانه

- ۱- هر طرف، طبق قوانین و مقررات خود، نسبت به حفظ محرمانگی اطلاعاتی که توسط طرف ارائه‌دهنده به موجب این موافقتنامه محرمانه تعیین شده، اقدام خواهد کرد.
- ۲- هیچ‌یک از مفاد این موافقتنامه ارائه اطلاعات محرمانه‌ای را از سوی طرف‌ها الزامی نخواهد کرد که افشای آن باعث ممانعت از اجرای قانون گردد یا به گونه دیگری مغایر با منافع عمومی باشد یا به منافع تجاری مشروع بنگاه‌های خاص، اعم از دولتی یا خصوصی، لطمه بزند.

ماده ۹-۱- استثنائات عمومی

- ۱- هیچ‌یک از مفاد این موافقتنامه به گونه‌ای تفسیر نخواهد شد که از اعمال تدابیر زیر توسط هر طرف جلوگیری کند، مشروط بر این‌که تدابیر مزبور به گونه‌ای اعمال نگردد که تبعیضی خودسرانه یا

غیرقابل توجیه را بین کشورها در شرایط یکسان، یا محدودیتی پنهان را در تجارت بین الملل، به وجود آورد:

الف) تدابیر ضروری برای حفظ اخلاق عمومی؛

ب) تدابیر ضروری برای حفظ حیات یا سلامت انسان، حیوان یا گیاه؛

پ) تدابیر مربوط به ورود یا صدور طلا یا نقره؛

ت) تدابیر ضروری برای تضمین رعایت قوانین یا مقرراتی که با مفاد این موافقتنامه مغایرت ندارد، از جمله قوانین و مقررات مربوط به اجرای امور گمرکی، عملکرد بنگاه‌های تجاری به موجب ماده ۱۱-۲ این موافقتنامه، حمایت از حق اختراع، علامت تجاری و حق نسخه برداری و جلوگیری از رویه‌های گمراه کننده؛

ث) تدابیر مربوط به محصول کار زندانیان؛

ج) تدابیر مربوط به حفظ گنجینه‌های ملی دارای ارزش هنری، تاریخی یا باستان‌شناختی؛

چ) تدابیر مربوط به حفظ منابع طبیعی تمام شدنی، به شرط این که چنین تدابیری با اعمال محدودیت برای تولید یا مصرف داخلی همراه باشد؛

ح) تدابیر مربوط به تحدید صادرات مواد داخلی لازم برای تضمین مقدار ضروری مواد مذکور برای صنعت فرآوری داخلی در طول دوره‌هایی که قیمت داخلی مواد مذکور، به عنوان بخشی از طرح ثبات بخشی دولتی، کمتر از قیمت بازار جهانی نگه داشته می‌شود، مشروط بر عدم اعمال محدودیت‌های مذکور برای افزایش صادرات یا حمایت از صنعت داخلی مذکور یا عدم عدول از مفاد این موافقتنامه یا مقررات مربوط به عدم تبعیض؛

خ) تدابیر لازم برای تهیه یا توزیع محصولاتی که عرضه آنها در سطح عمومی یا محلی با کمبود مواجه است، مشروط بر این که چنین تدابیری با اصل حق برخورداری طرف‌ها از سهم منصفانه‌ای از عرضه بین‌المللی محصولات مذکور سازگار باشد و تدابیری که با سایر مفاد این موافقتنامه مغایرت دارد، به محض برطرف شدن شرایط به وجود آورنده آنها متوقف گردد.

ماده ۱۰-۱- استثنائات امنیتی

هیچ‌یک از مفاد این موافقتنامه به نحوی تفسیر نخواهد شد که:

الف) هر طرف را ملزم به ارائه اطلاعاتی کند که افشای آن را مغایر با منافع اساسی امنیتی خود تشخیص می‌دهد؛ یا

ب) مانع هریک از طرف‌ها از اتخاذ هرگونه تدبیری گردد که برای حفاظت از منافع اساسی امنیتی خود در موارد زیر ضروری تشخیص می‌دهد:

(۱) مواد شکافت‌پذیر یا موادی که مواد مزبور از آنها به دست می‌آید؛

(۲) تجارت اسلحه، مهمات و ادوات جنگی و تجارت کالاها و مواد دیگری که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم برای تدارک تشکیلات نظامی به کار می‌رود؛

(۳) در زمان جنگ یا دیگر مواقع اضطراری در روابط بین‌المللی؛ یا

پ) مانع هر طرف از انجام هرگونه عمل ناشی از تعهدات آن براساس منشور ملل متحد برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی گردد.

ماده ۱۱-۱- تدابیر مربوط به حفظ تراز پرداخت‌ها^۲

۱- صرف‌نظر از مقررات بند ۱ ماده ۷-۲ این موافقتنامه، طرف‌ها برای حفظ وضعیت مالی خارجی و تراز پرداخت‌های خود می‌توانند مقدار یا ارزش کالای مجاز برای ورود را با رعایت مقررات بندهای زیر این ماده محدود کنند. محدودیت‌های وارداتی که هر طرف به‌موجب این ماده برقرار، حفظ یا تشدید می‌کند، از آنچه برای موارد زیر ضروری است تجاوز نخواهد کرد:

(۱) دفع خطر یا متوقف ساختن کاهش جدی ذخایر پولی خود، یا

(۲) در مورد طرف در معرض خطر کمبود ذخایر پولی یا دارای ذخایر پولی بسیار اندک، دستیابی به نرخ افزایش متعارف در ذخایر خود.

در هریک از این موارد، عوامل ویژه‌ای که ممکن است بر ذخایر طرف مزبور یا نیاز آن به ذخایر تأثیرگذار باشد، از جمله نیاز به پیش‌بینی استفاده مناسب از اعتبارات خارجی ویژه یا دیگر منابع، هنگامی که چنین اعتبارات یا منابعی در اختیار آن قرار می‌گیرد، مورد توجه کافی قرار خواهد گرفت. طرف مزبور، طرف دیگر را از قصد خود برای اتخاذ چنین تدابیری جهت حفظ وضعیت مالی خارجی و تراز پرداخت‌های خود و جدول زمانی شروع و پایان تدابیر مذکور مطلع خواهد ساخت.

۲- طرف‌ها مقرراتی را برای حداکثر محرمانگی در انجام هر مشاوره به‌موجب مفاد این ماده تدوین خواهند کرد.

۲- طرف‌هایی که محدودیت‌هایی را به موجب بند ۱ این ماده اعمال می‌کنند، آنها را با بهبود شرایط به تدریج کاهش خواهند داد و فقط در حدی حفظ خواهند کرد که شرایط مقرر در آن بند همچنان اعمال آنها را توجیه می‌نماید. هنگامی که شرایط موجود، دیگر برقراری یا حفظ محدودیت‌های فوق را به موجب بند مذکور توجیه نکند، طرف‌های مزبور، آنها را لغو خواهند کرد.

۳- الف) طرف‌ها متعهد می‌شوند که در اجرای سیاست‌های داخلی خود به لزوم حفظ یا اعاده تعادل در تراز پرداخت‌های خود بر مبنای متعارف و پایدار و به ضرورت اجتناب از به‌کارگیری غیراقتصادی منابع مولد، توجه مقتضی مبذول دارند. آنها اذعان می‌کنند که برای دستیابی به این اهداف، باید حتی‌المقدور تدابیری را اتخاذ کنند که به‌جای ایجاد انقباض در تجارت بین‌الملل سبب بسط آن گردد.

ب) طرف‌هایی که محدودیت‌هایی را به موجب این ماده اعمال می‌کنند، می‌توانند میزان اعمال محدودیت‌های وارداتی بر محصولات مختلف یا طبقات مختلف از محصولات را به گونه‌ای تعیین کنند که برای ورود محصولات اساسی‌تر اولویت قائل شوند.

پ) طرف‌هایی که محدودیت‌هایی را به موجب این ماده اعمال می‌کنند، متعهد می‌شوند:

(۱) از وارد آوردن زیان‌های غیرضروری به منافع تجاری یا اقتصادی هر طرف دیگر اجتناب ورزند؛^۳

(۲) محدودیت‌ها را به گونه‌ای اعمال نکنند که از ورود هر نوع کالا در حداقل مقادیر تجاری که جلوگیری از ورود آن به مجاری معمول تجارت لطمه می‌زند، به‌طور غیر متعارف ممانعت به عمل آید؛ و

(۳) محدودیت‌هایی را که مانع ورود نمونه‌های تجاری یا حمایت از حق اختراع، علامت تجاری، حق نسخه‌برداری یا رویه‌های مشابه می‌گردد، اعمال نکنند.

ت) طرف‌ها اذعان می‌دارند که در نتیجه سیاست‌های داخلی با هدف دستیابی و حفظ اشتغال کامل و مولد یا توسعه منابع اقتصادی، یک طرف ممکن است با تقاضای زیادی برای واردات مواجه

۳- طرفی که محدودیتی را اعمال می‌کند، تلاش خواهد کرد که از ایراد لطمه جدی به صادرات کالایی که اقتصاد یکی از طرف‌ها به مقدار زیادی به آن وابسته است، اجتناب کند.

شود که با تهدیدی برای ذخایر پولی آن به نحو مذکور در بند (۱) این ماده همراه باشد. بنابراین، طرفی که از جهات دیگر مفاد این ماده را رعایت می‌کند، ملزم نخواهد بود که به منظور ایجاد تغییر در سیاست‌هایی که می‌تواند موجب محدودیت‌های غیرضروری گردد، محدودیت‌هایی را که به موجب این ماده اعمال می‌نماید، لغو یا اصلاح کند.

۴- الف) اگر اعمال محدودیت‌های وارداتی به موجب این ماده مداوم و گسترده و مبین وجود عدم تعادل کلی باشد که تجارت را بین طرف‌ها محدود سازد، طرف‌ها به منظور برطرف کردن موجبات عدم تعادل مزبور، گفتگوهای را برای بررسی امکان اتخاذ تدابیر دیگری توسط طرف-هایی که تراز پرداخت‌های آنها تحت فشار قرار دارد یا طرف‌هایی که تراز پرداخت‌های آنها به طور استثنایی مطلوب است، آغاز خواهند کرد.

ب) هرگاه تدابیر محدودکننده مذکور در بند (۱) این ماده اتخاذ یا حفظ شود، کارگروه مشترک فوری مشورت‌هایی را انجام خواهد داد. در این مشورت‌ها، از جمله با توجه به عوامل زیر، به ارزیابی وضعیت تراز پرداخت‌های طرف مربوط و تدابیر محدودکننده اتخاذ یا حفظ شده براساس این ماده پرداخته خواهد شد:

(۱) ماهیت و گستره مشکلات تراز پرداخت‌ها؛

(۲) اثر احتمالی محدودیت‌ها بر اقتصاد طرف دیگر؛ و

(۳) تدابیر اصلاحی جایگزینی که ممکن است قابل اجرا باشد.

در این مشورت‌ها، مطابقت هرگونه تدبیر محدودکننده با مفاد این ماده مورد توجه قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۲-۱- شفافیت

۱- هر طرف اطمینان می‌دهد که طبق قوانین و مقررات مربوط خود، قوانین و مقررات عمومی خود را در مورد هر موضوع مشمول این موافقتنامه فوری منتشر نموده یا به صورتی دیگر، از جمله در صورت امکان به شکل نسخه الکترونیکی، در دسترس عمومی قرار دهد، به نحوی که افراد ذی‌نفع یا طرف دیگر بتوانند از آنها مطلع شوند. طرف‌ها نسبت به تبادل فهرست رسانه‌های رسمی چاپی و الکترونیکی اقدام خواهند کرد.

۲- هر طرف:

الف) پیش‌نویس قوانین و مقررات موضوع بند (۱) این ماده را که برای تصویب پیشنهاد می‌کند، منتشر خواهد نمود؛ و

ب) فرصت متعارفی را برای افراد ذی‌نفع و طرف دیگر جهت اظهارنظر درباره قوانین و مقررات مزبور موضوع بند (۱) این ماده که جهت تصویب پیشنهاد می‌کند، در نظر خواهد گرفت.

۳- هر طرف در صورت درخواست طرف دیگر، نسبت به ارائه اطلاعات یا پاسخ به سؤالات مربوط به هر قانون، مقرر، رویه یا حکم اداری جاری یا پیشنهادی با کاربرد عمومی فارغ از اطلاع یا عدم اطلاع قبلی طرف درخواست‌کننده فوری اقدام خواهد کرد. طرف مزبور اطلاعات موضوع این بند را ظرف ۴۵ روز از زمان دریافت درخواست، به زبان انگلیسی ارائه خواهد کرد.

۴- طرف‌ها نسبت به وضوح و شفافیت الزامات واردات مربوط خود برای طرف دیگر اطمینان می‌دهند و ظرف ۶ ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، راهنمای گام‌به‌گام مقررات وارداتی حاکم خود را برای صادرکنندگان طرف دیگر منتشر خواهند کرد و در اختیار طرف دیگر قرار خواهند داد. راهنمای مزبور به زبان انگلیسی تهیه خواهد شد و از جمله از طریق یک تارنمای رسمی، عمومی و رایگان طرف مربوط در دسترس عموم قرار خواهد گرفت. طرف‌ها هرگونه اصلاح مقررات واردات خود را فوری در راهنما درج خواهند کرد.

۵- اطلاع‌رسانی مذکور در بند (۳) این ماده پس از اعلام عمومی اطلاعات مربوط از جمله از طریق یک تارنمای رسمی، عمومی و رایگان طرف مربوط معتبر شناخته خواهد شد.

۶- هرگونه اطلاعیه، درخواست یا اطلاعات ارائه‌شده به‌موجب این ماده از طریق نقاط تماس مربوط در اختیار طرف دیگر قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۳-۱- اصلاح قوانین و مقررات

طرف‌ها از زمان لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، تمامی تدابیر عمومی و اختصاصی لازم را برای اجرای تعهدات خود به‌موجب این موافقتنامه اتخاذ و در صورت نیاز، به ترتیب نسبت به اصلاح قوانین و مقررات خود برای انطباق با مفاد این موافقتنامه اقدام خواهند کرد.

فصل ۲: تجارت کالا

ماده ۱-۲- رفتار ملت بهین دوست (کامله الوداد)

۱- در خصوص حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هرگونه عوارض وضع شده بر صادرات و واردات کالا یا در ارتباط با آن یا انتقال بین‌المللی وجوه برای واردات یا صادرات و در مورد شیوه وضع این حقوق و عوارض و در خصوص تمامی قواعد و تشریفات مرتبط با واردات و صادرات و در خصوص تمامی موضوعات بندهای (۲) و (۳) ماده ۲-۲ این موافقتنامه، هر طرف هرگونه مزیت، مساعدت، امتیاز یا معافیت اعطایی خود به هر محصولی را که مبدأ یا مقصد آن سرزمین هر کشور دیگری است فوری و بدون قید و شرط به محصول مشابهی که مبدأ یا مقصد آن سرزمین طرف دیگر است، اعطا خواهد کرد.

۲- مفاد بند (۱) این ماده در مورد ترجیحات زیر اعمال نخواهد شد:

الف) اعطا شده توسط هر طرف به کشورهای همسایه با هدف تسهیل تجارت مرزی؛
ب) اعطا شده توسط هر طرف طبق موافقتنامه اتحادیه گمرکی، منطقه آزاد تجاری، یا موافقتنامه موقت لازم برای تشکیل اتحادیه گمرکی یا منطقه آزاد تجاری و یا موافقتنامه تجارت ترجیحی طبق الزامات مقرر در «تصمیم رفتار متفاوت و مطلوب‌تر، رفتار متقابل و مشارکت کامل‌تر کشورهای در حال توسعه» مورخ ۷ آذر ۱۳۵۸ (۲۸ نوامبر ۱۹۷۹) (سند شماره ۴۹۰۳/ال)؛
پ) اعطا شده توسط هر طرف به کشورهای در حال توسعه و با کمترین درجه توسعه‌یافتگی طبق طرح عمومی ترجیحات تعرفه‌ای.

ماده ۲-۲- رفتار ملی^۲

۱- طرف‌ها اذعان می‌دارند که مالیات‌ها و دیگر هزینه‌های داخلی و قوانین، مقررات و الزامات مؤثر بر فروش داخلی، پیشنهاد فروش، خرید، حمل و نقل، توزیع یا استفاده از محصولات و مقررات کمی داخلی مستلزم مخلوط کردن، فرآوری یا استفاده از محصولات به مقادیر یا نسبت‌های مشخص،

۴- هر مالیات داخلی یا سایر هزینه‌های داخلی، یا هر قانون، مقرر یا الزام موضوع بند (۱) ماده ۲-۲ این موافقتنامه که در مورد کالاهای وارداتی و کالاهای مشابه داخلی به کار می‌رود و در مورد کالاهای وارداتی در زمان یا نقطه ورود کالا اخذ یا اجرا می‌گردد، به‌عنوان مالیات داخلی یا سایر هزینه‌های داخلی، یا قانون، مقرر و الزام موضوع بند (۱) ماده ۲-۲ این موافقتنامه محسوب و در نتیجه مشمول مفاد ماده ۲-۲ این موافقتنامه می‌شود.

نباید در مورد محصولات وارداتی یا داخلی به نحوی اعمال شود که متضمن حمایت از تولید داخلی باشد.^۵

۲- محصولات سرزمین هر طرف که وارد سرزمین طرف دیگر می‌شود، به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم مشمول مالیات‌های داخلی یا انواع هزینه‌های داخلی دیگر مازاد بر مالیات‌ها و هزینه‌هایی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در مورد محصولات مشابه داخلی اعمال می‌گردد، نخواهد شد. به‌علاوه، هیچ طرفی به طریق دیگری، مالیات‌های داخلی یا دیگر هزینه‌های داخلی را در مورد محصولات وارداتی یا داخلی به نحوی مغایر با اصول مقرر در بند ۱ این ماده اعمال نخواهد کرد.^۶

۳- رفتار اعمال‌شده در مورد محصولات سرزمین هر طرف که وارد سرزمین طرف دیگری می‌شود، نامطلوب‌تر از رفتاری نخواهد بود که در مورد محصولات مشابه دارای مبدأ ملی، با لحاظ تمامی قوانین، مقررات و الزامات مؤثر بر فروش داخلی، پیشنهاد فروش، خرید، حمل‌ونقل، توزیع یا استفاده، اعمال می‌گردد. مفاد این بند مانع اعمال هزینه‌های متفاوت حمل‌ونقل داخلی منحصراً بر مبنای عملکرد اقتصادی وسایل حمل‌ونقل، نه بر مبنای ملیت محصول، نخواهد بود.

۴- هیچ طرفی هیچ نوع مقررات کمی داخلی در مورد مخلوط کردن، فراوری یا استفاده از محصولات به مقادیر یا نسبت‌های مشخص را که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم مستلزم تأمین مقدار یا نسبت خاصی از هر محصول مشمول مقررات مزبور از منابع داخلی باشد، وضع یا حفظ نخواهد کرد.

۵- طرف‌ها تدابیر متعارفی را که ممکن است در دسترس آنها باشد اتخاذ خواهند کرد تا از رعایت بند (۱) ماده ۲-۲ این موافقتنامه توسط حکومت‌ها و مراجع منطقه‌ای و محلی در سرزمین خود اطمینان حاصل کنند. اصطلاح «تدابیر متعارف»، برای مثال، مستلزم لغو آن دسته از قوانین ملی موجود نخواهد بود که به حکومت‌های محلی اجازه وضع آن دسته از مالیات‌های داخلی را می‌دهد که علی‌رغم مغایرت فنی با نص ماده ۲-۲ این موافقتنامه، در واقع با روح آن انطباق دارد، مشروط بر این که لغو آنها برای حکومت‌ها یا مراجع محلی ذی‌ربط دشواری‌های مالی جدی به وجود آورد. درخصوص آن دسته از مالیات‌های حکومت‌ها یا مراجع محلی که با نص و روح ماده ۲-۲ این موافقتنامه مغایرت دارد، چنانچه اقدام ناگهانی دشواری‌های اداری و مالی جدی به وجود آورد، اصطلاح «تدابیر متعارف» به یک طرف اجازه می‌دهد مالیات‌های مغایر را به تدریج و در یک دوره انتقالی حذف کند.

۶- مالیاتی که با الزامات جمله نخست بند (۲) ماده ۲-۲ این موافقتنامه انطباق دارد، تنها در مواردی با مفاد جمله دوم بند مذکور مغایر تلقی خواهد شد که میان محصول مشمول مالیات از یک طرف و محصول مستقیماً قابل رقابت یا جانشینی که مشمول مالیات مشابهی نیست از طرف دیگر، رقابت وجود داشته باشد.

به علاوه، هیچ طرفی به طریق دیگری، مقررات کمی داخلی را به گونه‌ای مغایر با اصول مقرر در بند (۱) این ماده اعمال نخواهد کرد.^۷

۵- هیچ یک از مقررات کمی داخلی مربوط به مخلوط کردن، فراوری یا استفاده از محصولات به مقادیر یا نسبت‌های خاص به گونه‌ای اعمال نخواهد شد که چنین مقادیر یا نسبت‌هایی را بین منابع عرضه خارجی تخصیص دهد.

۶- الف) مفاد این ماده در مورد قوانین، مقررات یا الزامات حاکم بر تهیه محصولات توسط کارگزاری‌های دولتی برای مقاصد دولتی و نه به منظور فروش مجدد یا استفاده در تولید کالا برای فروش تجاری، اعمال نخواهد شد.

ب) مفاد این ماده مانع پرداخت یارانه انحصاری به تولیدکنندگان داخلی، از جمله به شکل پرداخت به تولیدکنندگان داخلی از محل عواید حاصل از مالیات‌ها یا هزینه‌های داخلی اعمال شده طبق مفاد این ماده و یارانه‌های به شکل خرید محصولات داخلی توسط دولت، نخواهد بود.

۷- طرف‌ها اذعان می‌دارند که تدابیر مربوط به واپایش (کنترل) حداکثر قیمت داخلی، حتی اگر با دیگر مقررات این ماده منطبق باشد، می‌تواند برای منافع طرف‌های عرضه‌کننده محصولات وارداتی، آثار زیانباری داشته باشد. بنابراین، طرف‌هایی که چنین تدابیری را به عمل می‌آورند، به منظور اجتناب از این آثار زیانبار تا سرحد امکان، منافع طرف دیگر را در نظر خواهند گرفت.

ماده ۲-۳- کاهش و یا حذف حقوق گمرکی و سود بازرگانی

۱- هر طرف نسبت به کالاهای دارای مبدأ طرف دیگر رفتاری خواهد داشت که از رفتار مذکور در جدول تعهدات تعرفه‌ای خود در پیوست (۱) این موافقتنامه نامطلوب‌تر نباشد.

۲- کالاهای دارای مبدأ یک طرف که در جدول تعهدات تعرفه‌ای طرف دیگر شرح داده شده است، به هنگام ورود به سرزمین طرف دیگر با رعایت شروط، قیود و ویژگی‌های مقرر در آن جدول، از حقوق گمرکی و سود بازرگانی مازاد بر آنچه در جدول مذکور درج و مقرر شده است، معاف خواهد بود. این

۷- در هر موردی که تمامی کالاهای مشمول مقررات به مقادیر قابل ملاحظه در داخل تولید شود، مقررات سازگار با مفاد جمله اول بند (۴) ماده ۲-۲ این موافقتنامه مغایر با مفاد دومین جمله بند مذکور تلقی نخواهد شد. نمی‌توان مقرره‌ای را بر این مبنا سازگار با مفاد جمله دوم دانست که نسبت یا مقدار تخصیص یافته به هریک از کالاهای موضوع مقرر مذکور رابطه‌ای منصفانه بین کالاهای وارداتی و داخلی برقرار می‌کند.

کالاها همچنین از تمامی انواع حقوق یا هزینه‌های دیگری که برای واردات یا در ارتباط با واردات وضع می‌شود و مازاد بر موارد مندرج و مقرر در جدول مذکور است، معاف خواهد بود.
۳- هیچ‌یک از مفاد این ماده مانع وضع موارد زیر توسط هر طرف در هر زمان برای واردات هیچ محصولی نخواهد بود:

الف) دریافت هزینه‌ای معادل مالیات داخلی وضع شده طبق مفاد بند (۲) ماده ۲-۲ این موافقتنامه در مورد محصول مشابه داخلی یا کالایی که محصول وارداتی کلاً یا جزئاً از آن ساخته یا تولید شده است؛

ب) هرگونه عوارض وضع شده مطابق با فصل ۳ این موافقتنامه؛ و

پ) کارمزد یا هزینه‌های دیگر متناسب با هزینه خدمات ارائه شده.

۴- چنانچه نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی ترجیحی کالاهای دارای مبدأ یک طرف که طبق پیوست (۱) این موافقتنامه اعمال می‌شود بیشتر از نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی ملت بهین‌دوست (کامله‌الوداد) اعمال شده در مورد همان کالاها باشد، چنین کالاهایی حائز شرایط برخورداری از نرخ اخیر خواهند بود.

ماده ۴-۲- تغییرات نظام نام‌گذاری (نمانکلاتور) تعرفه‌های اعمال شده

۱- هر طرف اطمینان خواهد داد که هرگونه تغییر در نظام نام‌گذاری (نمانکلاتور) اعمال شده خود براساس نظام هماهنگ و شرح آن را بدون لطمه به امتیازات تعرفه‌ای اعطایی طبق پیوست (۱) این موافقتنامه انجام دهد.

۲- تغییر مزبور در نظام نام‌گذاری (نمانکلاتور) اعمال شده اتحادیه اوراسیا براساس نظام هماهنگ و شرح آن و نظام نام‌گذاری (نمانکلاتور) اعمال شده ج.ا.ایران براساس نظام هماهنگ و شرح آن به ترتیب توسط کمیسیون اقتصادی اوراسیا و ج.ا.ایران انجام خواهد شد. طرف‌ها هرگونه تغییر در نظام نام‌گذاری (نمانکلاتور) اعمال شده خود براساس نظام هماهنگ و شرح آن را به موقع در دسترس عموم قرار خواهند داد و به‌طور سالانه یکدیگر را از تغییرات مزبور مطلع خواهند نمود.

ماده ۵-۲- کارمزدها، هزینه‌ها و تشریفات مربوط به واردات و صادرات^۸

۱- الف) تمامی کارمزدها و هزینه‌ها از هر نوع (غیر از عوارض واردات و صادرات و غیر از مالیات‌های موضوع ماده ۲-۲ این موافقتنامه) که توسط طرف‌ها در مورد یا در ارتباط با واردات یا صادرات وضع می‌شود، از نظر میزان، نزدیک به هزینه تقریبی خدمات ارائه شده خواهد بود و متضمن حمایت غیرمستقیم از کالاهای داخلی یا وضع مالیات بر واردات یا صادرات برای مقاصد مالی نخواهد بود.

ب) طرف‌ها لزوم کاهش تعداد و تنوع کارمزدها و هزینه‌های موضوع جزء الف) این بند را تأیید می‌کنند.

پ) طرف‌ها همچنین لزوم به حداقل رساندن میزان و پیچیدگی تشریفات واردات و صادرات و کاهش و تسهیل الزامات مربوط به ارائه اسناد در زمینه واردات و صادرات را تأیید می‌کنند.^۹

۲- هر طرف، بنا به درخواست طرف دیگر، عملکرد قوانین و مقررات خود را با توجه به مفاد این ماده بررسی خواهد کرد.

۳- هیچ طرفی برای نقض جزئی مقررات گمرکی یا الزامات شکلی، مجازات‌های سنگینی وضع نخواهد کرد. به‌ویژه، در مورد هر گونه ترک فعل یا اشتباهی در اسناد گمرکی که به‌سادگی قابل اصلاح باشد و آشکارا بدون نیت تقلب یا تقصیر سنگین صورت گرفته باشد، هیچ مجازاتی از آنچه صرفاً یک اخطار ضروری است، فراتر نخواهد رفت.

۴- مفاد این ماده ناظر بر کارمزدها، هزینه‌ها، تشریفات و الزامات وضع شده توسط مراجع دولتی در مورد واردات و صادرات، از جمله در زمینه موارد زیر خواهد بود:

الف) معاملات نماینده سیاسی (کنسولی)، مانند سیاهه و گواهی‌های نماینده سیاسی (کنسولی)؛

۸- درحالی که ماده ۵-۲ این موافقتنامه استفاده از نرخ‌های چندگانه ارز را به‌خودی‌خود پوشش نمی‌دهد، بندهای (۱) و (۴) ماده ۵-۲ این موافقتنامه استفاده از مالیات‌ها یا کارمزدهای ارزی را به‌عنوان ابزاری برای اجرای رویه‌های ارزی چندگانه محکوم می‌کند. با این حال، اگر یک طرف به دلیل تراز پرداخت‌ها و با موافقت صندوق بین‌المللی پول از نرخ‌های چندگانه ارز استفاده می‌کند، هیچ‌یک از مفاد این موافقتنامه مانع استفاده یک طرف از واپایش‌ها (کنترل‌ها) یا محدودیت‌های ارزی طبق اساسنامه صندوق بین‌المللی پول یا طبق موافقتنامه خاص ارزی آن طرف با طرف دیگر نخواهد بود.

۹- اگر در واردات کالایی از سرزمین هر طرف به سرزمین طرف دیگر، ارائه گواهی مبدأ فقط در حدی که خیلی ضروری باشد درخواست شود، این مسئله با بند (۱) ماده ۵-۲ این موافقتنامه سازگار خواهد بود.

ب) محدودیت‌های کمی؛

پ) صدور مجوز؛

ت) واپایش (کنترل) ارزی؛

ث) خدمات آماری؛

ج) اسناد، مستندسازی و صدور گواهی؛

چ) تجزیه و تحلیل و بازرسی؛ و

ح) قرنطینه، تدابیر بهداشتی و ضد عفونی کردن.

۵- هریک از طرف‌ها اطمینان خواهد داد که مراجع صلاحیتدار آن اطلاعات مربوط به کارمزدها و هزینه‌های خود را در تارنماهای رسمی خود در دسترس قرار دهند.

ماده ۶-۲- اجرای مقررات تجاری

۱- قوانین و مقررات، آراء قضایی و تصمیمات اداری قابل اجرا در سطح عام که توسط هر طرف به اجرا درمی‌آید و به طبقه‌بندی یا ارزش‌گذاری کالاها برای مقاصد گمرکی، یا به نرخ‌های عوارض، مالیات‌ها یا دیگر هزینه‌ها، یا به الزامات، محدودیت‌ها یا ممنوعیت‌ها در مورد واردات یا صادرات یا انتقال وجوه آنها مربوط می‌شود، یا بر فروش، توزیع، حمل و نقل، بیمه، انبارداری، بازرسی، نمایشگاه، فراوری، ترکیب کردن و سایر موارد استفاده تأثیر می‌گذارد، بلافاصله به نحوی منتشر خواهد شد که دولت‌ها و بازرگانان بتوانند از آنها آگاهی یابند. موافقتنامه‌های مؤثر بر سیاست تجاری بین‌المللی که میان دولت یا یک کارگزاری دولتی طرف‌ها مقرر هستند نیز منتشر خواهند شد. مفاد این بند طرف‌ها را به افشای اطلاعات محرمانه‌ای ملزم نمی‌سازد که افشای آنها مانع اجرای قانون، یا به گونه‌ای دیگر مغایر با منافع عمومی باشد یا به منافع مشروع تجاری بنگاه‌های خاص، اعم از عمومی یا خصوصی، لطمه وارد سازد.

۲- هیچ‌یک از تدابیر دارای قابلیت اجرای عام که طرف‌ها اتخاذ می‌کنند و به افزایش نرخ عوارض یا هزینه‌های دیگر مترتب بر واردات به موجب رویه‌ای مقرر و یکسان می‌انجامد، یا الزام، محدودیت یا ممنوعیت جدید یا سنگین‌تری در مورد واردات یا انتقال وجوه آن برقرار می‌کند، پیش از انتشار رسمی تدبیر مذکور به اجرا درنخواهد آمد.

۳- الف) هر طرف تمامی قوانین، مقررات، آراء و تصمیمات خود موضوع بند ۱ این ماده را به طور یکسان، بی طرفانه و منطقی اجرا خواهد کرد.

ب) هر طرف دادگاه‌های قضایی، داوری یا اداری یا آیین‌های مربوط به، از جمله، بررسی فوری و اصلاح اقدامات اداری مرتبط با امور گمرکی را حفظ یا در اسرع وقت ایجاد خواهد کرد. دادگاه‌ها یا آیین‌های مزبور از کارگزاری‌های مسئول اجرای اداری مستقل خواهند بود و تصمیمات آنها توسط کارگزاری‌های مزبور اجرا خواهد شد، یا بر عملکرد آنها حاکم خواهد بود، مگر این‌که در بازه زمانی تعیین شده جهت تسلیم دادخواست پژوهش‌خواهی برای واردکنندگان، دادخواست پژوهش‌خواهی به دادگاه یا مرجع عالی‌تر تسلیم شده باشد؛ با این قید که در صورت وجود دلیلی برای قبول مغایرت تصمیم با اصول مسلم حقوقی یا واقعیات عینی، اداره مرکزی آن کارگزاری بتواند برای گرفتن رأی تجدیدنظر در رسیدگی‌های دیگر، تدابیری را اتخاذ کند.

پ) مفاد جزء (ب) این بند، مستلزم حذف یا جایگزینی تشریفات لازم‌الاجرا در سرزمین هریک از طرف‌ها از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه که در واقع در جهت بررسی عینی و بی طرفانه تدابیر اداری است، نخواهد بود، ولو اینکه تشریفات مزبور کاملاً یا رسماً از کارگزاری‌های مسئول اجرای اداری مستقل نباشد. هر طرفی که چنین تشریفات را به کار می‌بندد، در صورت درخواست، اطلاعات کاملی را در مورد آن ارائه خواهد کرد تا طرف دیگر بتواند انطباق تشریفات مزبور را با الزامات این جزء تشخیص دهد.

ماده ۷-۲- محدودیت‌های کمی^{۱۰}

۱- هیچ‌یک از طرف‌ها ممنوعیت یا محدودیتی غیر از عوارض، مالیات‌ها یا دیگر هزینه‌ها، اعم از این‌که از طریق سهمیه‌ها، مجوزهای وارداتی یا صادراتی یا از طریق اقدامات دیگر اعمال شود، را در مورد واردات هیچ کالایی از سرزمین هر طرف دیگر یا صادرات یا فروش برای صادرات هیچ کالایی که مقصد آن سرزمین هر طرف دیگر باشد، وضع یا حفظ نخواهد کرد.

۲- موارد زیر مشمول مفاد بند (۱) این ماده نخواهد شد:

۱۰- در کل ماده ۷-۲ این موافقتنامه اصطلاح «محدودیت‌های وارداتی» یا «محدودیت‌های صادراتی» شامل محدودیت‌های ناشی از عملیات تجاری دولتی هم می‌شود.

الف) ممنوعیت‌ها یا محدودیت‌های صادراتی که موقتاً به منظور جلوگیری یا کاهش کمبود بحرانی مواد غذایی یا دیگر کالاهای ضروری برای طرف صادرکننده اعمال می‌شود؛

ب) ممنوعیت‌ها یا محدودیت‌های وارداتی یا صادراتی که برای اجرای معیارها/ ضوابط (استانداردها) یا مقررات مربوط به طبقه‌بندی، درجه‌بندی یا بازاریابی کالاها در تجارت بین‌الملل ضرورت دارد؛

پ) محدودیت‌های وارداتی در مورد هر کالای کشاورزی یا شیلات، به هر شکلی که وارد شود،^{۱۱} که برای اجرای تدابیر متخذه دولتی به منظورهای زیر ضرورت دارد:

(۱) محدود کردن مقدار کالای مشابه داخلی که اجازه ورود به بازار یا تولید را دارد، یا اگر تولید داخلی کالای مشابه قابل توجه نیست، کالای داخلی که می‌توان کالای وارداتی را مستقیماً جایگزین آن ساخت؛ یا

(۲) برطرف کردن مازاد موقتی کالای مشابه داخلی، یا اگر تولید داخلی کالای مشابه قابل توجه نیست، کالای داخلی که می‌توان کالای وارداتی را مستقیماً جایگزین آن ساخت، از طریق قرار دادن مازاد مزبور در اختیار گروه‌های خاصی از مصرف‌کنندگان داخلی به‌طور رایگان یا زیر قیمت جاری بازار؛ یا

(۳) محدود کردن مقدار تولید مجاز هر محصول دامی که تولید آن کلاً یا عمدتاً به کالای وارداتی بستگی مستقیم دارد، به شرط آن‌که تولید داخلی آن کالا نسبتاً قابل اغماض باشد.

هر طرفی که محدودیت‌هایی را طبق جزء (پ) این بند بر ورود هر کالایی اعمال کند، کل مقدار یا ارزش محصول مجاز برای ورود طی دوره مشخص آتی و هرگونه تغییری در این مقدار یا ارزش را به اطلاع عموم خواهد رساند. به‌علاوه، هر محدودیتی که طبق ردیف (۱) فوق اعمال گردد، چنان نخواهد بود که نسبت کل واردات به کل تولید داخلی را از نسبتی که منطقی می‌توان در صورت فقدان محدودیت‌ها، میان آن دو انتظار داشت، پایین‌تر آورد. در تعیین این نسبت،

۱۱- اصطلاح «به هر شکلی» در جزء (پ) بند ۲ ماده ۷-۲ این موافقتنامه، کالاهای همانند در مرحله اولیه فرآوری و کماکان فسادپذیر را دربرمی‌گیرد که مستقیماً با کالاهای تازه در رقابت هستند و اگر آزادانه وارد شوند، محدودیت روی کالاهای تازه را بی‌اثر می‌سازند.

طرف مزبور باید به نسبت غالب در دوره نمونه پیشین و هرگونه عوامل ویژه‌ای^{۱۲} که ممکن است بر تجارت محصول مورد نظر در گذشته یا در حال حاضر تأثیر داشته باشند، توجه کافی مبذول دارد.

۳- هیچ طرفی هیچ‌گونه ممنوعیت یا محدودیتی را بر ورود کالایی از سرزمین طرف دیگر یا صدور کالایی به مقصد سرزمین طرف دیگر اعمال نخواهد کرد، مگر این‌که ورود کالای مشابه از تمام کشورهای ثالث یا صدور کالای مشابه به تمام کشورهای ثالث به همان ترتیب ممنوع یا محدود شده باشد.

۴- طرف‌ها به هنگام اعمال محدودیت‌های وارداتی در مورد هر کالایی، در نظر خواهند داشت که توزیع تجارت چنین کالایی تا حد امکان به سهمی که می‌توان انتظار داشت طرف دیگر در صورت نبود چنین محدودیت‌هایی به دست آورد نزدیک باشد و بدین‌منظور مقررات زیر را رعایت خواهند کرد:

الف) در صورت امکان، سهمیه‌های مبین کل میزان واردات مجاز (اعم از تخصیص یا عدم تخصیص آنها به کشورهای عرضه‌کننده) ثابت خواهد بود و اطلاعیه‌ای طبق جزء (ب) بند (۵) این ماده در مورد میزان آنها صادر خواهد شد؛

ب) در مواردی که اعمال سهمیه ممکن نباشد، محدودیت‌ها ممکن است از طریق مجوزهای ورود یا پروانه بدون سهمیه اعمال گردد؛

پ) جز به منظور اجرای سهمیه‌های تخصیصی طبق جزء (ت) این بند، طرف‌ها استفاده از مجوزها یا پروانه‌های ورود را برای وارد کردن کالای مورد نظر از کشور یا منبعی خاص اختصاص نخواهند داد.

ت) در مواردی که سهمیه‌ای به کشورهای عرضه‌کننده تخصیص داده می‌شود، طرف اعمال‌کننده محدودیت‌ها ممکن است بکوشد تا برای تخصیص سهمی از سهمیه‌ها، با کشورهایی که در عرضه کالای مورد نظر منافع اساسی دارند، از جمله طرف دیگر، به توافق برسد. در مواردی که این روش به‌طور متعارف عملی نباشد، طرف مزبور، با توجه مقتضی به عوامل ویژه‌ای که احتمالاً

۱۲- اصطلاح «عوامل ویژه» شامل تغییرات در کارایی تولیدی نسبی بین تولیدکنندگان داخلی و خارجی یا بین تولیدکنندگان مختلف خارجی می‌شود، ولی تغییرات صوری با روش‌های غیرمجاز به موجب موافقتنامه را دربرنمی‌گیرد.

بر تجارت کالای مورد نظر تأثیر داشته یا تأثیر می‌گذارند، برای طرف دیگر سهمیه را براساس نسبت عرضه آن طرف به کل مقدار یا ارزش واردات آن کالا در دوره نمونه پیشین تعیین خواهد کرد. شرایط یا تشریفات که مانع استفاده کامل هر طرف از سهم خود در کل مقدار یا ارزش تخصیصی باشد، وضع نخواهد شد، به شرط آن‌که واردات در دوره مقرر که سهمیه مزبور به آن مربوط می‌شود، انجام گیرد.^{۱۳}

۵- الف) در مواردی که در ارتباط با محدودیت‌های وارداتی، مجوز ورود صادر می‌شود، طرف اعمال‌کننده محدودیت‌ها، بنا به درخواست طرف دیگر، تمام اطلاعات مربوط به اجرای محدودیت‌ها، مجوزهای صادره واردات در دوره اخیر و توزیع این مجوزها بین کشورهای عرضه‌کننده را ارائه خواهد کرد، مشروط بر اینکه تعهدی برای ارائه اطلاعات درباره اسامی بنگاه‌های واردکننده یا عرضه‌کننده وجود نخواهد داشت.

ب) در مورد محدودیت‌های وارداتی متضمن تثبیت سهمیه‌ها، طرف اعمال‌کننده محدودیت‌ها، کل مقدار یا ارزش کالا یا کالاهایی که طی دوره مشخص آتی اجازه ورود خواهد یافت و هر تغییری در مقدار یا ارزش مزبور را به اطلاع عموم خواهد رساند. از ورود هر میزان از کالای مورد نظر که در زمان این اعلام عمومی در راه است، جلوگیری نخواهد شد؛ به شرط آن که آنها ممکن است در صورت امکان در حد مقدار مجاز برای ورود در مدت مورد نظر و همچنین در صورت ضرورت، در حد مقادیر مجاز برای ورود در دوره یا دوره‌های آتی محاسبه شود؛ و به شرط مضاعف که اگر هر طرف عرفاً کالاهای واردشده برای مصرف یا خارج‌شده از انبار جهت مصرف را طی یک دوره سی روزه پس از این اعلام عمومی از محدودیت‌های مزبور معاف کند، چنین عملی کاملاً مطابق با این جزء تلقی خواهد شد.

پ) در مورد سهمیه‌های تخصیص یافته بین کشورهای عرضه‌کننده، طرف اعمال‌کننده محدودیت‌ها، طرف دیگر را فوری از مقدار یا ارزش سهمیه اختصاصی به کشورهای مختلف عرضه‌کننده در آن زمان مطلع خواهد ساخت و آنها را به اطلاع عموم خواهد رساند.

۱۳- هیچ اشاره‌ای به «ملاحظات تجاری» به‌عنوان یک قاعده برای اختصاص سهمیه‌ها نشده است، زیرا به‌نظر می‌رسد که اعمال آن توسط مراجع دولتی همیشه ممکن نباشد. به‌علاوه، در موارد ممکن، هر طرف می‌تواند این ملاحظات را در فرآیند کسب موافقت، مطابق با قاعده کلی مذکور در جمله ابتدایی بند (۴) این ماده، در نظر گیرد.

۶- در خصوص محدودیت‌های اعمال شده بر اساس جزء (پ) بند (۲) یا جزء (ت) بند (۴) این ماده، انتخاب دوره نمونه برای هر محصول و ارزیابی هریک از عوامل ویژه مؤثر بر تجارت کالای مزبور ابتدا توسط طرف اعمال‌کننده محدودیت‌ها به عمل خواهد آمد، به شرط آن که طرف مزبور، بنا به درخواست طرف دیگر، فوری با آن طرف در خصوص نیاز به تعدیل نسبت تعیین شده یا دوره پایه انتخاب شده یا ارزیابی مجدد عوامل ویژه مورد نظر یا لغو شرایط، تشریفات یا مقررات دیگری که به طور یک‌جانبه در ارتباط با تخصیص سهمیه‌ای مناسب یا به‌کارگیری غیرمحدود آن وضع شده باشد، مشورت کند.

۷- مفاد این ماده در مورد هر سهمیه تعرفه‌ای برقرار یا حفظ شده توسط هر طرف اعمال خواهد شد و اصول این ماده حتی‌المقدور شامل محدودیت‌های صادراتی نیز خواهد بود.

ماده ۸-۲- گذر (ترانزیت)

۱- گذر کالاها (از جمله بار چمدانی مسافر) و همچنین کشتی‌ها و دیگر وسایل حمل و نقل از سرزمین یک طرف هنگامی در گذر تلقی خواهد شد که چنین گذری، با یا بدون تراباری (حمل ترکیبی)، انبارداری، تقسیم فله یا تغییر در شیوه حمل، فقط بخشی از سفر کاملی باشد که آغاز و پایان آن در ورای مرزهای طرفی قرار دارد که حمل و نقل از سرزمین آن انجام می‌گیرد. حمل و نقل با این خصوصیت در این ماده، «حمل و نقل گذری» خوانده می‌شود.

۲- برای حمل و نقل گذری به سرزمین طرف دیگر یا بالعکس، آزادی گذر از سرزمین هر طرف و از مناسب‌ترین مسیرهای گذر بین‌المللی وجود خواهد داشت. هیچ‌گونه تمایزی بر مبنای پرچم کشتی‌ها، محل مبدأ، عزیمت، ورود، خروج یا مقصد یا بر مبنای اوضاع و احوال مربوط به مالکیت کالا، کشتی یا دیگر وسایل حمل و نقل اعمال نخواهد شد.

۳- طرف‌ها می‌توانند مقرر کنند که حمل و نقل گذری از سرزمین آنها از اداره گمرک مناسبی وارد شود، اما به استثنای موارد قصور در رعایت قوانین و مقررات گمرکی حاکم، این حمل و نقل که از سرزمین طرف دیگر آغاز می‌شود یا به آن سرزمین ختم می‌گردد، با تأخیر یا محدودیت‌های غیرضروری روبه‌رو نخواهد شد و از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و تمام عوارض گذری یا دیگر هزینه‌های

متعلق به گذر، به جز هزینه‌های حمل و نقل یا هزینه‌های مربوط به امور اداری لازم برای گذر یا مربوط به هزینه خدمات ارائه شده، معاف خواهد بود.

۴- تمامی هزینه‌ها و مقررات وضع شده توسط هر طرف در مورد حمل و نقل گذری به سرزمین طرف دیگر یا بالعکس، با در نظر گرفتن شرایط حمل و نقل، به شکل متعارفی خواهد بود.

۵- هر طرف از لحاظ تمامی هزینه‌ها، مقررات و تشریفات مربوط به گذر، در مورد حمل و نقل گذری به سرزمین طرف دیگر یا بالعکس، رفتاری نامطلوب‌تر از رفتار خود در مورد حمل و نقل گذری به هر کشور ثالث یا بالعکس نشان نخواهد داد.^{۱۴}

۶- رفتاری که هر طرف در مورد کالاهایی نشان خواهد داد که از طریق سرزمین طرف دیگر گذر کرده‌اند، نامطلوب‌تر از رفتاری نخواهد بود که در صورت حمل این محصولات از مبدأ به مقصد بدون گذر از سرزمین آن طرف دیگر انجام می‌دهد. با این حال، طرف‌ها در مورد کالاهایی که حمل مستقیم پیش شرط ورود کالا با نرخ‌های ترجیحی عوارض است یا با روش ارزش گذاری مقرر طرف مزبور ارتباط دارد، می‌توانند الزامات خود را در مورد حمل مستقیم در زمان لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه اعمال نمایند.

۷- مفاد این ماده در مورد هواپیمای در حال گذر اعمال نخواهد شد، اما در مورد گذر هوایی کالاها (از جمله بار چمدانی مسافر) اعمال خواهد شد.

ماده ۹-۲- کارگروه تجارت کالا

۱- طرف‌ها به موجب این سند، کارگروه تجارت کالا (که از این پس «کارگروه کالا» خوانده می‌شود)، متشکل از نمایندگان هر طرف را تأسیس می‌کنند.

۲- کارگروه کالا بنا به درخواست هریک از طرف‌ها برای بررسی موضوعات مطروحه در این فصل و فصل‌های ۳، ۶ و ۷ این موافقتنامه تشکیل جلسه خواهد داد.

۳- وظایف کارگروه کالا عبارت است از:

الف) بررسی و نظارت بر اجرا و عملکرد فصول موضوع بند ۲ این ماده؛

۱۴- در مورد هزینه‌های حمل و نقل، اصل مقرر در بند (۵) ماده ۸-۲ این موافقتنامه، اشاره به کالاهای مشابهی دارد که در مسیر مشابه با شرایط مشابهی حمل می‌گردد.

ب) بررسی و در صورت نیاز ارائه پیشنهادهای مناسب به کارگروه مشترک جهت هرگونه اصلاح در مفاد این فصل و جداول تعهدات تعرفه‌ای پیوست (۱) این موافقتنامه به منظور ترغیب و تسهیل دسترسی بهتر به بازار؛

پ) شناسایی و توصیه تدابیر به منظور حل هر مشکلی که ممکن است رخ دهد؛
ت) ارائه گزارش به کارگروه مشترک در مورد یافته‌های مربوط به سایر موضوعات ناشی از اجرای این فصل.

ماده ۱۰-۲- نقض یا خدشه به تعهدات

۱- هرگاه یک طرف تشخیص دهد که هرگونه منفعتی که به موجب این موافقتنامه به طور مستقیم یا غیرمستقیم به آن تعلق می‌گرفت از بین رفته یا لطمه دیده است یا از نیل به هریک از اهداف این موافقتنامه به دلیل:

الف) قصور طرف دیگر در اجرای تعهدات خود براساس این موافقتنامه، یا
ب) انجام هر اقدامی توسط طرف دیگر اعم از این که با مفاد این موافقتنامه مغایرت داشته یا نداشته باشد، یا

پ) وجود هر وضعیت دیگری،

جلوگیری به عمل آمده است، می‌تواند به منظور تعدیل رضایت‌بخش موضوع، توضیحات یا پیشنهادهای مکتوب خود را به طرف دیگر ارائه نماید. هر طرفی که بدین ترتیب مخاطب قرار می‌گیرد، توضیحات یا پیشنهادهای ارائه‌شده را با نظر مساعد مورد توجه قرار خواهد داد.

۲- چنانچه در مدت متعارفی حداکثر تا ۶۰ روز تعدیل رضایت‌بخشی بین طرف‌ها برقرار نشود یا مشکلی از نوع مذکور در جزء (پ) بند (۱) این ماده وجود داشته باشد، مسئله می‌تواند به کارگروه مشترک ارجاع شود. کارگروه مشترک فوری چنین موضوع ارجاعی را مورد بررسی قرار خواهد داد و توصیه‌های مناسب را ارائه یا تصمیم مقتضی را درخصوص موضوع اتخاذ خواهد کرد.

۳- چنانچه کارگروه مشترک شرایط را برای انجام اقدام مزبور به اندازه کافی جدی تشخیص دهد، در صورتی که در آن شرایط مقتضی تشخیص دهد می‌تواند به یک طرف اجازه دهد نسبت به تعلیق امتیازات مزبور یا سایر تعهدات به طرف دیگر به موجب این موافقتنامه اقدام کند.

۴- چنانچه کارگروه مشترک موفق به ایجاد اجماع بین طرف‌ها نگردد و موضوع همچنان ادامه داشته باشد، طرف مربوط می‌تواند نسبت به تعلیق یک‌طرفه امتیازات خود اقدام نماید، بدون آن‌که به حق طرف دیگر برای اقامه دعوا در این زمینه به موجب فصل ۸ این موافقتنامه خدشه وارد شود.

۵- طرف مزبور، تا ۶۰ روز پس از تاریخ تعلیق امتیازات طبق بند ۴ این ماده، طرف دیگر را به‌طور کتبی از این تعلیق مطلع خواهد ساخت.

ماده ۱۱-۲- بنگاه‌های تجاری دولتی

۱- الف) هر طرف متعهد می‌شود که اگر بنگاهی دولتی را، صرف‌نظر از محل آن، تأسیس یا حفظ کند یا به هر بنگاهی رسماً یا عملاً امتیازات انحصاری یا ویژه‌ای،^{۱۶} را اعطا نماید، این بنگاه در خریده‌ها یا فروش‌های خود که متضمن واردات یا صادرات می‌باشد، منطبق با اصول کلی رفتار غیر تبعیض‌آمیز مقرر در این موافقتنامه در مورد تدابیر دولتی مؤثر بر واردات یا صادرات بازرگانان خصوصی، عمل کند.

ب) بدیهی است مفاد جزء الف) این بند حاکی از این الزام است که چنین بنگاه‌هایی، با توجه مقتضی به دیگر مقررات این موافقتنامه، هرگونه خرید یا فروش مزبور را منحصراً طبق ملاحظات تجاری،^{۱۷} از جمله قیمت، کیفیت، قابلیت دسترسی، قابلیت بازاریابی، حمل و نقل و سایر شرایط خرید یا فروش، انجام خواهند داد و طبق عرف تجاری مرسوم برای بنگاه‌های طرف دیگر فرصت رقابت مناسب برای مشارکت در چنین خریده‌ها یا فروش‌هایی را فراهم خواهند کرد.

۱۵- عملیات هیئت‌های بازاریابی که توسط طرف‌ها تأسیس می‌شوند و به خرید یا فروش اشتغال دارند، مشمول مفاد جزءهای الف) و ب) بند ۱ ماده ۱۱-۲ این موافقتنامه می‌باشد. فعالیت‌های هیئت‌های بازاریابی که توسط طرف‌ها ایجاد می‌شوند و به خرید و فروش اشتغال ندارند ولی به وضع مقرراتی می‌پردازند که شامل تجارت بخش خصوصی می‌شود، مشمول مواد مرتبط این موافقتنامه می‌باشد. اخذ قیمت‌های مختلف توسط یک بنگاه دولتی برای فروش یک کالا در بازارهای مختلف با مفاد این ماده مغایرت ندارد، مشروط بر این‌که تفاوت قیمت‌های مزبور به دلایل تجاری با در نظر گرفتن شرایط عرضه و تقاضا در بازارهای صادراتی باشد.

۱۶- تدابیر دولتی که برای تضمین معیارهای/ ضوابط (استانداردهای) کیفی و کارایی در عملیات تجارت خارجی انجام می‌شود، یا مزایایی که برای به‌کارگیری منابع طبیعی ملی اعطا می‌شود، اما به دولت اختیار اعمال نظارت بر فعالیت‌های تجاری بنگاه مورد نظر داده نمی‌شود، «امتیازات انحصاری یا ویژه» شمرده نمی‌شود.

۱۷- کشوری که یک «وام مشروط» دریافت می‌کند، می‌تواند این وام را در خرید ملزومات از خارج به‌عنوان «ملاحظات تجاری» در نظر بگیرد.

پ) هیچ‌یک از طرف‌ها بنگاه تحت صلاحیت خود (اعم از این‌که موضوع جزء (الف) این بند باشد یا نباشد) را از عمل کردن طبق اصول مقرر در جزء‌های (الف) و (ب) این بند منع نخواهد کرد.
۲- مفاد بند (۱) این ماده در مورد واردات محصولات برای مصرف فوری یا آتی دولت، نه فروش مجدد یا استفاده در تولید کالاها^{۱۸} جهت فروش، اعمال نخواهد شد. درخصوص چنین وارداتی، هر طرف رفتاری عادلانه و منصفانه را در مورد تجارت طرف دیگر اتخاذ خواهد کرد.

۳- طرف‌ها اذعان می‌دارند که بنگاه‌های موضوع جزء (الف) بند (۱) این ماده ممکن است با فعالیت‌های خود موانعی جدی را برای تجارت به وجود آورند؛ از این رو، برای گسترش تجارت بین‌المللی، مذاکرات مبتنی بر رفتار متقابل و مزایای دوجانبه به منظور تحدید یا تقلیل موانع مزبور حائز اهمیت است.

۴- الف) طرف‌ها کالاهایی را که بنگاه‌های موضوع جزء (الف) بند (۱) این ماده به سرزمین آنها وارد یا از آنجا صادر می‌نمایند، به اطلاع کارگروه مشترک خواهند رساند.

ب) طرفی که انحصار واردات را در مورد کالایی که در فهرست پیوست (۱) این موافقتنامه نیست، برقرار یا حفظ یا مجوز آن را صادر می‌کند، به درخواست طرف دیگر، مبلغی را که طی دوره نمونه اخیر به قیمت وارداتی آن محصول افزوده شده است،^{۱۹} یا در صورت عدم امکان این امر، بهای درخواستی برای فروش مجدد کالای مزبور را به اطلاع طرف دیگر خواهد رساند.

پ) طرفی که به دلیلی اعتقاد دارد فعالیت‌های بنگاهی موضوع جزء (الف) بند ۱ این ماده بر منافع طرف مزبور به موجب این موافقتنامه تأثیر نامطلوب دارد، از طرف برقرار یا حفظ‌کننده یا اجازه‌دهنده چنین بنگاهی درخواست می‌کند که اطلاعاتی را درباره فعالیت‌های خود در مورد اجرای مفاد این موافقتنامه ارائه کند.

۱۸- اصطلاح «کالا» محدود به مفهوم کالا در عرف تجاری است و برای شمول خرید و فروش خدمات در نظر گرفته نمی‌شود.
۱۹- اصطلاح «اضافه‌بها» به معنی تفاوت میان قیمت اخذشده توسط واردکننده انحصاری برای کالاهای وارداتی (بدون مالیات‌های داخلی مشمول ماده ۲-۲ این موافقتنامه، حمل و نقل، توزیع و سایر هزینه‌های مترتب بر خرید، فروش یا فرآوری بیشتر و یک حاشیه سود متعارف) با هزینه‌های تمام‌شده است.

ت) مفاد این بند هیچ طرفی را ملزم به افشای اطلاعات محرمانه‌ای نمی‌کند که افشای آن مانع اجرای قانون یا به گونه‌ای دیگر مغایر با منافع عمومی خواهد بود یا به منافع تجاری مشروع بنگاه‌های خاص لطمه خواهد زد.

فصل ۳: چاره‌کارهای تجاری

ماده ۱-۳- تعاریف

از نظر این فصل:

الف) «تدابیر ضدقیمت‌شکنی» به معنی تدبیری است که یک طرف در مورد واردات محصولی از طرف دیگر، به منظور خنثی‌سازی یا جلوگیری از قیمت‌شکنی که منجر به لطمه جدی یا تهدید آن یا تأخیر قابل ملاحظه در تأسیس یک صنعت داخلی می‌شود، اتخاذ و طبق مفاد این فصل اعمال می‌نماید؛

ب) «تدابیر حفاظتی دوجانبه» به معنی تدبیری است که یک طرف در مورد واردات محصولی با مبدأ طرف دیگر، به منظور جلوگیری یا خنثی کردن لطمه جدی به صنعت داخلی یا تهدید آن بر اثر افزایش واردات آن کالا در نتیجه کاهش یا حذف حقوق گمرکی و سود بازرگانی به موجب این موافقتنامه، اتخاذ و طبق مفاد این فصل اعمال می‌کند؛

پ) «تدابیر جبرانی» به معنی تدبیری است که یک طرف در مورد واردات محصولی از طرف دیگر، به منظور خنثی‌سازی تأثیر یارانه خاص ارائه‌شده در سرزمین طرف دیگر که منجر به لطمه یا تهدید جدی یا تأخیر اساسی در تأسیس یک صنعت داخلی می‌شود، اتخاذ و طبق این فصل اعمال می‌نماید؛

ت) «تدابیر حفاظتی عمومی» به معنی تدبیری است که یک طرف در مورد محصول وارداتی، به منظور جلوگیری یا خنثی‌سازی لطمه جدی یا تهدید آن برای صنعت داخلی که بر اثر افزایش واردات آن محصول از تمام کشورها رخ داده است، اتخاذ و طبق مفاد این فصل اعمال می‌کند.

ماده ۲-۳- تدابیر ضدقیمت‌شکنی و جبرانی

۱- جز در مواردی که در این فصل به نحو دیگری پیش‌بینی شده باشد، هر طرف تدابیر ضدقیمت‌شکنی و جبرانی را طبق قوانین و مقررات خود در مورد عوارض ضدقیمت‌شکنی و جبرانی اعمال خواهد کرد.

۲- یک محصول در صورتی قیمت‌شکنی شده تلقی می‌شود که قیمت صادراتی آن از یک طرف به طرف دیگر کمتر از قیمت قابل مقایسه برای کالای مشابهی در جریان معمول تجارت باشد که برای مصرف در طرف صادرکننده در نظر گرفته شده است.

۳- فروش محصول مشابه در بازار داخلی طرف صادرکننده به قیمت‌هایی که کمتر از میانگین موزون هزینه‌های تولید به‌علاوه هزینه‌های اداری، فروش و عمومی نباشد، به‌عنوان فرآیند معمول تجارت تلقی خواهد شد. از نظر تحقیقات ضد قیمت‌شکنی هرگاه فروش محصول مشابه در فرآیند معمول تجارت در بازار داخلی طرف صادرکننده وجود نداشته باشد، یا هرگاه به دلیل حجم پایین این فروش در بازار داخلی کشور صادرکننده، چنین فروش‌هایی امکان مقایسه مناسب را فراهم نمی‌سازد، حاشیه قیمت‌شکنی از طریق مقایسه با قیمت قابل مقایسه محصول مشابه صادرشده به کشور ثالث مناسب، مشروط بر آن‌که این قیمت یک قیمت نوعی باشد، یا از طریق مقایسه با هزینه تولید در کشور مبدأ به‌علاوه مبلغ متعارفی برای هزینه‌های اداری، فروش و عمومی و سود تعیین می‌گردد. فروش محصول مشابه در بازار داخلی طرف صادرکننده یا فروش آن به کشور ثالث به قیمتی کمتر از هزینه‌های (ثابت و متغیر) تولید هر واحد به‌اضافه هزینه‌های اداری، فروش و عمومی را تنها در صورتی می‌توان به واسطه قیمت آن، فروش در جریان معمولی تجارت تلقی نکرد و به آن در تعیین ارزش عادی توجهی ننمود که مراجع تحقیق‌کننده تشخیص دهند که چنین فروشی ظرف مدت طولانی^{۲۰} در مقادیری معتنا^{۲۱} و به قیمت‌هایی انجام گرفته است که تمام هزینه‌ها را در یک مدت متعارف جبران نمی‌کند. اگر قیمت‌هایی که کمتر از هزینه‌های هر واحد در زمان فروش است، بیش از میانگین موزون هزینه‌های هر واحد در مدت تحقیق باشد، چنین قیمت‌هایی جبران‌کننده هزینه‌ها در یک مدت متعارف تلقی خواهد شد. از نظر این بند، هزینه‌ها معمولاً بر مبنای سوابقی که صادرکننده یا تولیدکننده مورد تحقیق نگهداری می‌کند محاسبه خواهد شد، مشروط بر این‌که چنین سوابقی با اصول حسابداری عموماً پذیرفته شده در کشور صادرکننده منطبق باشد و هزینه‌های

۲۰- مدت طولانی معمولاً یک سال است ولی در هیچ حال کمتر از شش ماه نخواهد بود.

۲۱- فروش به مبلغی کمتر از هزینه هر واحد هنگامی در مقادیر معتنا انجام می‌گیرد که مراجع مربوط تشخیص دهند که میانگین موزون قیمت فروش در معاملات مورد بررسی جهت تشخیص ارزش عادی، کمتر از میانگین موزون هزینه هر واحد است یا این‌که مقدار فروش به قیمت کمتر از هزینه‌های هر واحد، کمتر از ۲۰ درصد حجم فروش معاملات مورد بررسی جهت تشخیص ارزش عادی نباشد.

مربوط به تولید و فروش محصول مورد بررسی را به طور متعارف منعکس سازد. مراجع مذکور تمام شواهد قابل دسترسی در مورد تخصیص واقعی هزینه‌ها، از جمله مواردی را که توسط صادرکننده یا تولیدکننده در جریان تحقیق ارائه می‌شود، بررسی خواهند کرد، مشروط بر این که در گذشته چنین تخصیص‌هایی توسط صادرکننده یا تولیدکننده به ویژه در خصوص تعیین دوره‌های مناسب استهلاک دیون و ذخیره مربوط به هزینه‌های سرمایه‌ای و سایر هزینه‌های توسعه‌ای مورد استفاده قرار گرفته باشد. برای آن دسته از اقلام هزینه‌ای که جنبه تکراری ندارد و نفع آنها در تولید آینده و یا جاری عاید می‌شود، یا در مورد اوضاع و احوالی که در آن هزینه‌های انجام‌شده در طول مدت تحقیق تحت تأثیر عملیات راه‌اندازی قرار می‌گیرد، هزینه‌ها به نحو مقتضی تعدیل خواهد شد، مگر این که پیش‌تر در تخصیص هزینه به موجب این بند لحاظ شده باشد.^{۲۲} از نظر این بند، مبالغ مربوط به هزینه‌های اداری، فروش و عمومی و سود، بر داده‌های واقعی مربوط به تولید و فروش در فرآیند معمولی تجارت محصول مشابه توسط صادرکننده یا تولیدکننده مورد بررسی مبتنی خواهد بود. هرگاه نتوان بر این اساس مبالغ مزبور را تعیین کرد، این مبالغ را می‌توان براساس موارد زیر تعیین نمود:

(۱) مبالغ واقعی صرف‌شده و تحقق‌یافته توسط صادرکننده یا تولیدکننده مورد بحث در زمینه تولید و فروش همان گروه کلی محصولات در بازار داخلی کشور مبدأ؛

(۲) میانگین موزون مبالغ واقعی صرف‌شده و تحقق‌یافته توسط دیگر صادرکنندگان یا تولیدکنندگان مورد بررسی در زمینه تولید و فروش محصول مشابه در بازار داخلی کشور مبدأ؛

(۳) هر روش متعارف دیگر، مشروط بر این که مبلغی که برای سود بدین ترتیب تعیین می‌شود، از سودی که دیگر صادرکنندگان یا تولیدکنندگان از بابت فروش محصولات از همان گروه کلی در بازار داخلی کشور مبدأ به طور معمول کسب می‌کنند، فراتر نرود.

۴- در مواردی که قیمت صادراتی وجود نداشته باشد یا مراجع ذی‌ربط بر این نظر باشند که قیمت صادراتی به دلیل ارتباط یا ترتیبات جبرانی میان صادرکننده و واردکننده یا یک طرف ثالث قابل اعتماد نیست، قیمت صادراتی می‌تواند بر مبنای قیمتی تعیین شود که محصولات وارداتی به آن قیمت برای

۲۲- تعدیلی که به دلیل عملیات راه‌اندازی صورت می‌گیرد هزینه‌ها را در پایان مدت راه‌اندازی منعکس خواهد کرد، یا اگر این مدت بیش از مدت تحقیق به طول بینجامد، آخرین هزینه‌هایی که مراجع مربوط می‌توانند در جریان تحقیق به طور متعارف در نظر گیرند، مبنای قرار خواهد گرفت.

بار اول به خریداری مستقل مجدداً فروخته می‌شوند، یا اگر محصولات مزبور به خریداری مستقل مجدداً فروخته نشوند، یا در شرایطی که وارد شده‌اند مجدداً به فروش نرسند، می‌تواند بر مبنای متعارفی باشد که ممکن است مراجع ذی‌ربط تعیین کنند.

۵- مقایسه‌ای منصفانه میان قیمت صادراتی و ارزش عادی صورت خواهد گرفت. این مقایسه در سطح مشابهی از تجارت، معمولاً در سطح در کارخانه و از نظر فروش‌های انجام‌شده، حتی‌الامکان نزدیک به همان زمان، صورت خواهد گرفت. در هر مورد، بنابر ماهیت آن، تعدیل مقتضی براساس تفاوت‌های مؤثر بر مقایسه قیمت‌ها، از جمله تفاوت در ضوابط و شرایط فروش، مالیات، سطوح تجارت، مقدار، مشخصات فیزیکی و هرگونه تفاوت دیگر صورت خواهد گرفت. در موارد مذکور در بند (۴) این ماده نیز تعدیل‌هایی در مورد هزینه‌ها، از جمله حقوق و عوارض و مالیات‌هایی که در فاصله ورود و فروش مجدد پرداخت می‌شود و همچنین در مورد سود متعلقه صورت خواهد گرفت. اگر در این موارد قابلیت مقایسه قیمت‌ها تحت تأثیر قرار گیرد، مراجع ذی‌ربط ارزش عادی را در سطحی از تجارت که معادل سطح تجارت قیمت صادراتی محاسبه‌شده باشد، تعیین یا تعدیل مقتضی را به نحو مقرر در این بند منظور خواهند کرد. مرجع صلاحیتدار طرف مزبور برای طرف‌های مورد بحث روشن خواهد ساخت که چه اطلاعاتی برای تضمین مقایسه‌ای منصفانه لازم است و مسئولیت نامتعارفی را برای اثبات به طرف‌ها تحمیل نخواهد کرد.

(۱) هنگامی که مقایسه به‌موجب بند (۵) این ماده مستلزم تبدیل ارز باشد، چنین تبدیلی باید با استفاده از نرخ ارز در تاریخ فروش صورت گیرد، مشروط بر این که هرگاه فروش ارز در بازارهای سلف مستقیماً با فروش صادراتی مورد نظر مربوط باشد، نرخ ارز در فروش سلف مورد استفاده قرار خواهد گرفت. از نوسانات نرخ ارز صرف‌نظر خواهد شد و مراجع ذی‌ربط در جریان تحقیق به صادرکنندگان حداقل ۶۰ روز برای تعدیل قیمت‌های صادراتی خود جهت انعکاس تغییرات مستمر نرخ ارز طی دوره تحقیق فرصت خواهند داد.

(۲) با رعایت مقررات ناظر بر مقایسه منصفانه در بند (۵) این ماده، وجود حاشیه قیمت‌شکنی طی مرحله تحقیق معمولاً بر مبنای مقایسه میانگین موزون ارزش عادی با میانگین موزون قیمت‌های تمام مبادلات صادراتی قابل مقایسه یا از طریق مقایسه ارزش عادی و قیمت‌های صادراتی یکایک معاملات تشخیص داده خواهد شد. اگر مراجع ذی‌ربط الگویی برای قیمت‌های صادراتی بیابند

که میان خریداران، مناطق یا دوره‌های زمانی مختلف، تفاوت چشمگیری را نشان دهد و اگر توضیحی برای علت عدم امکان لحاظ کافی تفاوت‌ها با استفاده از مقایسه میانگین موزون با میانگین موزون یا معامله با معامله وجود داشته باشد، می‌توان ارزش عادی تعیین شده بر مبنای میانگین موزون را با قیمت یکایک معاملات صادراتی مقایسه کرد.

۶- در موردی که محصولات مستقیماً از کشور مبدأ وارد نمی‌شوند، بلکه از یک کشور واسطه به طرف واردکننده صادر می‌شوند، قیمت فروش محصولات از کشور صادرکننده به طرف واردکننده معمولاً با قیمت قابل مقایسه در کشور صادرکننده مقایسه خواهد شد. با این حال، اگر برای مثال این محصولات صرفاً از طریق کشور صادرکننده تراباری (حمل ترکیبی) شده باشند یا محصولات مزبور در کشور صادرکننده تولید نشوند یا در کشور صادرکننده برای آنها قیمت قابل مقایسه‌ای وجود نداشته باشد، ممکن است مقایسه با قیمت در کشور مبدأ انجام گیرد.

۷- در سراسر این فصل اصطلاح «محصول مشابه» به معنی محصولی همسان، یعنی مشابه از تمام جهات با محصول مورد بررسی، خواهد بود، یا در صورت نبود چنین محصولی، محصول دیگری که به رغم عدم شباهت از تمام جهات، دارای مشخصاتی بسیار شبیه مشخصات محصول مورد بررسی باشد.

۸- از نظر این فصل، یارانه هنگامی وجود خواهد داشت که:

الف) کمک مالی از سوی دولت یا هر نهاد عمومی در سرزمین طرف صادرکننده وجود داشته باشد، یعنی در مواردی که:

- (۱) عمل یک دولت متضمن انتقال مستقیم وجوه (مانند کمک‌های بلاعوض، وام و تزریق سرمایه)، انتقال بالقوه مستقیم وجوه، یا تعهدات (مثل تضمین وام) باشد؛
- (۲) درآمد دولت که در شرایط دیگر وصول می‌شد، وصول نشود یا از آن چشم‌پوشی شود (مثل مشوق‌های مالی مانند اعتبارات مالیاتی)؛^{۲۳}

(۳) دولت، کالاها یا خدماتی، به‌جز زیرساخت کلی، را فراهم یا کالاهایی را خریداری نماید؛

۲۳ - معافیت یک محصول صادراتی از حقوق یا مالیات‌های متعلق به محصولی مشابه که به مصرف داخلی اختصاص می‌یابد، یا بخشودگی این عوارض یا مالیات‌ها در حدی که از آنچه وصول شده است تجاوز نکند، یارانه تلقی نخواهد شد.

(۴) دولت به یک سازوکار تأمین مالی، پرداخت‌هایی را انجام دهد یا انجام یک یا چند وظیفه موضوعی جزءهای (۱) تا (۳) بالا را که معمولاً بر عهده دولت است و با وظایف معمول دولت واقعاً تفاوتی ندارد، به یک نهاد خصوصی محول یا دستور انجام آن را به نهاد مزبور صادر نماید؛ یا

(ب) هر نوع حمایت درآمدی یا قیمتی برای دریافت‌کننده یارانه که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم باعث افزایش صادرات یک محصول از طرف صادرکننده یا کاهش واردات کالای مشابه به این طرف شود؛ و

(پ) بدین‌وسیله نفعی منتقل گردد.

۹- یارانه اعطایی از جانب طرف صادرکننده در صورتی یارانه خاص تلقی خواهد شد که دسترسی به یارانه در قانون طرف صادرکننده یا در عمل به بنگاه یا صنعت یا گروهی از بنگاه‌ها یا صنایع واقع در حیطه صلاحیت مرجع اعطاکننده محدود باشد. یارانه‌ای که به بنگاه‌های معینی واقع در یک منطقه جغرافیایی مشخص در حیطه صلاحیت مرجع اعطاکننده محدود گردد، یارانه خاص خواهد بود. بدیهی است که وضع یا تغییر نرخ‌های مالیاتی قابل‌اعمال عمومی توسط تمام سطوح دولتی دارای اختیار انجام این کار، از نظر این موافقتنامه یارانه خاص تلقی نخواهد شد.

۱۰- برای تشخیص خاص بودن یک یارانه، اصول زیر اعمال خواهد شد:

الف) در مواردی که مرجع اعطاکننده، یا قوانینی که مرجع اعطاکننده به‌موجب آن عمل می‌کند، صراحتاً دسترسی به یارانه را به بنگاه‌های معینی محدود سازد، چنین یارانه‌ای خاص محسوب خواهد شد؛

ب) در مواردی که مرجع اعطاکننده، یا قوانینی که مرجع اعطاکننده به‌موجب آن عمل می‌کند، معیارها یا شرایط عینی^{۲۴} در مورد شرایط برخورداری از یارانه و مبلغ آن تعیین نماید، یارانه خاص نخواهد بود، مشروط بر این‌که شرایط برخورداری به‌طور خودکار محرز گردد و معیارها و شرایط مزبور دقیقاً رعایت شود. این معیارها یا شرایط باید در قوانین، مقررات، یا سایر اسناد رسمی به‌وضوح و با جزئیات درج شود، به نحوی که قابلیت راستی‌آزمایی را داشته باشد؛

۲۴- در اینجا، معیارها یا شرایط عینی به معنی معیارها و شرایطی است که بی‌طرفانه باشد، بنگاه‌های معینی را به سایرین ترجیح ندهد، ماهیتی اقتصادی داشته باشد و به‌طور افقی به‌کار رود، نظیر تعداد مستخدمین یا اندازه بنگاه.

پ) چنانچه بهرغم عدم خاص بودن ظاهری در نتیجه اعمال اصول مقرر در جزءهای (الف) و (ب) این بند، دلایلی برای قبول این امر وجود داشته باشد که یارانه مورد نظر ممکن است واقعاً خاص باشد، عوامل دیگر می تواند مورد ملاحظه قرارگیرد. این گونه عوامل عبارتند از: استفاده تعداد محدودی از بنگاههای معین از برنامه یارانه‌ای، استفاده بنگاههایی مشخص از قسمت اعظم یارانه، اعطای یارانه زیاد و نامتناسب به بنگاههای معین و روش اعمال نظر مرجع اعطاکننده یارانه در تصمیم‌گیری در مورد اعطای یک یارانه.^{۲۵} در اجرای این جزء، درجه تنوع فعالیت‌های اقتصادی در حیطه صلاحیت مرجع اعطاکننده یارانه و همین‌طور طول مدت اجرای برنامه یارانه‌ای مدنظر قرار خواهد گرفت.

۱۱- هرگونه تعیین خاص بودن به موجب مفاد بندهای ۹ و ۱۰ این ماده به روشنی براساس ادله و شواهد مثبت صورت خواهد گرفت.

۱۲- هرگونه یارانه یک طرف صادرکننده، یارانه خاص قلمداد خواهد شد، چنانچه:

الف) یارانه‌ای، به استناد قانون طرف صادرکننده یا در عمل،^{۲۶} چه به تنهایی یا به صورت یکی از چند شرط دیگر، به عملکرد صادراتی مشروط باشد؛

ب) یارانه‌ای، به استناد قانون طرف صادرکننده یا در عمل، چه به تنهایی یا به صورت یکی از چند شرط دیگر، مشروط به استفاده بیشتر از کالاهای داخلی نسبت به کالاهای وارداتی باشد.

۱۳- هر روشی که مرجع تحقیق‌کننده برای محاسبه نفع دریافت‌کننده طبق بند ۸ این ماده استفاده کند، با رهنمودهای زیر سازگار خواهد بود:

الف) تدارک سرمایه سهامداران از سوی دولت به معنی انتقال نفع تلقی نخواهد شد، مگر آن‌که تصمیم سرمایه‌گذاری را بتوان مغایر با روش‌های معمول سرمایه‌گذاری (از جمله برای تهیه سرمایه مخاطره‌آمیز) سرمایه‌گذاران خصوصی در سرزمین آن طرف دانست.

۲۵- در این خصوص، به‌ویژه، اطلاعات مربوط به فراوانی رد یا پذیرش درخواست‌های یارانه و دلایل اتخاذ چنین تصمیم‌هایی در نظر گرفته خواهد شد.

۲۶- این معیار وقتی محقق می‌شود که حقایق نشان دهد که اعطای یارانه، بدون آن‌که از نظر قانونی مشروط به عملکرد صادراتی باشد، در عمل وابسته به درآمدهای صادراتی محقق یا پیش‌بینی شده است. صرف این حقیقت که یک یارانه به بنگاه‌های صادرکننده اعطا می‌شود، به تنهایی دلیلی برای در نظر گرفتن یارانه صادراتی در مفهوم مورد استفاده در این بند نخواهد بود.

۱

ب) وام دولتی نوعی انتقال نفع تلقی نخواهد شد، مگر این که مبلغی که یک شرکت دریافت‌کننده وام برای وام دولتی خواهد پرداخت، با مبلغی که برای وام تجاری مشابهی که می‌توان از بازار دریافت کند خواهد پرداخت، تفاوت داشته باشد. در این صورت، تفاوت بین این دو مبلغ نفع خواهد بود.

پ) ضمانت وام توسط دولت، انتقال نفع تلقی نخواهد شد، مگر این که مبلغی که شرکت دریافت‌کننده تضمین برای تضمین وام از طرف دولت خواهد پرداخت، با مبلغی که برای وام تجاری مشابهی بدون ضمانت دولتی خواهد پرداخت، تفاوت داشته باشد. در این صورت، تفاوت بین این دو مبلغ با تعدیل آن براساس هرگونه تفاوت در کارمزدها، نفع خواهد بود.

ت) تدارک کالاها یا خدمات یا خرید کالاها توسط دولت انتقال نفع تلقی نخواهد شد، مگر آن که تدارکات با دریافت مبلغی کمتر از میزان کافی، یا خرید با پرداخت مبلغی بیشتر از میزان کافی صورت گیرد. مقدار مکفی پرداخت با توجه به شرایط حاکم بر بازار کالا یا خدمات مورد نظر (از جمله قیمت، کیفیت، قابلیت دسترسی، قابلیت عرضه در بازار، حمل و نقل و سایر شرایط خرید یا فروش) در کشور تهیه‌کننده یا خریدار تعیین خواهد شد.

۱۴- طرف‌ها تدابیر ضدقیمت‌شکنی و جبرانی را فقط در صورتی اعمال خواهند کرد که بر پایه تحقیقات مرجع صلاحیتدار طبق مفاد این ماده باشد. تحقیق، جز در شرایط خاص، ظرف یک سال به اتمام خواهد رسید و در هیچ موردی بیش از ۱۸ ماه به طول نخواهد انجامید.

۱۵- هر تحقیقی براساس درخواستی مکتوب از سوی صنعت داخلی یا به نمایندگی از طرف آن شروع خواهد شد و شامل شواهد کافی در مورد (الف) قیمت‌شکنی (برای تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه خاص (برای تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی)، (ب) لطمه به صنعت داخلی،^{۲۷} و (پ) رابطه سببیت میان واردات قیمت‌شکنی شده (برای تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا واردات یارانه‌ای (برای تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) و لطمه ادعایی خواهد بود. صرف ادعا، بدون اثبات آن با شواهد مربوط، نمی‌تواند برای احراز شرایط مقرر در این بند کافی دانسته شود.

۲۷- واژه «لطمه» به معنی لطمه قابل ملاحظه به صنعت داخلی، تهدید لطمه قابل ملاحظه به صنعت داخلی یا تأخیر قابل ملاحظه در ایجاد چنین صنعتی خواهد بود، مگر این که به طریق دیگری تصریح شده باشد.

۱۶- درخواست برای تحقیق جهت عوارض جبرانی شامل اطلاعاتی به شرح زیر خواهد بود که به طور متعارف در دسترس متقاضی است:

الف) مشخصات درخواست کننده و ارائه توضیح در مورد حجم و ارزش تولید داخلی کالای مشابه توسط درخواست کننده. هرگاه درخواستی کتبی از طرف صنعت داخلی ارائه شود، در درخواست مشخص خواهد شد که از طرف کدام صنعت ارائه شده است و فهرست تمامی تولیدکنندگان شناخته شده داخلی محصول مشابه (یا انجمن های تولیدکنندگان داخلی کالای مشابه) و، تا حد امکان، توضیحی در مورد حجم و ارزش تولید داخلی محصول مشابه توسط تولیدکنندگان مزبور ارائه خواهد شد؛

ب) توضیحات کامل در مورد محصول مشمول ادعای برخورداری از یارانه، نام کشور یا کشورهای مبدأ یا صادرات مورد نظر، مشخصات هر یک از صادرکنندگان یا تولیدکنندگان خارجی شناخته شده و فهرست اسامی واردکنندگان شناخته شده محصول مورد نظر؛

پ) شواهد مربوط به وجود، مقدار و ماهیت یارانه مورد نظر؛
ت) شواهدی مبنی بر این که لطمه ادعایی به صنعت داخلی از تأثیرات یارانه واردات یارانه ای ریشه می گیرد. این شواهد از جمله شامل اطلاعات مربوط به تحولات حجم واردات یارانه ای ادعایی، تأثیر این واردات بر قیمت های محصول مشابه در بازار داخلی و اثرات بعدی واردات بر صنعت داخلی براساس عوامل و شاخص های مؤثر بر وضعیت صنعت داخلی مانند موارد مذکور در بند ۲۳ این ماده است.

۱۷- درخواست برای تحقیق ضد قیمت شکنی شامل اطلاعاتی به شرح زیر خواهد بود که به طور متعارف در دسترس متقاضی است:

الف) مشخصات درخواست کننده و توضیح در مورد حجم و ارزش تولید داخلی محصول مشابه توسط درخواست کننده. هرگاه درخواستی کتبی از طرف صنعت داخلی ارائه شود، در درخواست مشخص خواهد شد که از طرف کدام صنعت ارائه شده است و فهرست تمامی تولیدکنندگان شناخته شده داخلی محصول مشابه (یا انجمن های تولیدکنندگان داخلی کالای مشابه) و، تا حد امکان، توضیحی در مورد حجم و ارزش تولید داخلی محصول مشابه توسط تولیدکنندگان مزبور ارائه خواهد شد؛

ب) توضیحات کامل در مورد محصول مشمول ادعای قیمت شکنی، نام کشور یا کشورهای مبدأ یا صادرات مورد نظر، مشخصات هر یک از صادرکنندگان یا تولیدکنندگان خارجی شناخته شده و فهرست اسامی واردکنندگان شناخته شده محصول مورد نظر؛

پ) اطلاعات مربوط به قیمت های فروش محصول مورد نظر برای مصرف در بازار داخلی در کشور یا کشورهای مبدأ یا صادرکننده (یا، در صورت اقتضا، اطلاعات مربوط به قیمت های فروش محصول مورد نظر از کشور یا کشورهای مبدأ یا صادرکننده به کشور یا کشورهای ثالث یا در مورد ارزش محاسبه شده محصول) و اطلاعات مربوط به قیمت های صادراتی یا، در صورت اقتضا، در مورد قیمت های اولین فروش مجدد محصول به یک خریدار مستقل در سرزمین طرف واردکننده؛

ت) اطلاعات مربوط به تحولات حجم واردات مشمول ادعای قیمت شکنی، تأثیر این واردات بر قیمت های محصول مشابه در بازار داخلی و اثرات بعدی واردات بر صنعت داخلی براساس عوامل و شاخص های مؤثر بر وضعیت صنعت داخلی مانند موارد مذکور در بند ۲۳ این ماده.

۱۸- پس از دریافت درخواست همراه با مدارک کافی و قبل از شروع تحقیق ضدقیمت شکنی، مراجع ذی ربط مراتب را حداقل ۱۵ روز قبل از شروع ضدقیمت شکنی مزبور به دولت طرف صادرکننده مربوط اطلاع خواهد داد.

۱۹- مراجع تحقیق کننده دقت و کفایت مدارک ارائه شده در درخواست را بررسی خواهند کرد تا مشخص شود که آیا مدارک کافی برای شروع تحقیق وجود دارد یا خیر. تحقیقی براساس بند ۱۵ این ماده آغاز نخواهد شد، مگر آن که مرجع تحقیق کننده طرف مربوط، بر مبنای بررسی میزان حمایت یا مخالفت تولیدکنندگان داخلی محصول مشابه نسبت به درخواست ارائه شده، تشخیص دهند که درخواست مزبور توسط صنعت داخلی یا به طرفیت از آن انجام گرفته است. درخواست در صورتی ارائه شده «توسط صنعت داخلی یا به طرفیت از آن» تلقی خواهد شد که مورد حمایت آن دسته از تولیدکنندگان داخلی باشد که مجموع تولید آنها بیش از ۵۰ درصد کل تولید محصول مشابه تولید شده در آن بخش از صنعت داخلی باشد که حمایت یا مخالفت خود را با درخواست ابراز داشته اند. با این حال، وقتی که تولیدکنندگان داخلی که از درخواست مزبور صراحتاً حمایت می کنند کمتر از ۲۵ درصد کل تولید محصول مشابه تولید شده در صنعت داخلی را در اختیار داشته باشند، هیچ

تحقیقی آغاز نخواهد شد. چنانچه، در اوضاع و احوال خاص، مرجع تحقیق کننده ذی ربط تصمیم بگیرد که بدون دریافت درخواست مکتوب از یک صنعت داخلی یا به طرفیت از آن چنین تحقیقی را آغاز کند، فقط در صورتی به این کار دست خواهد زد که مدارک کافی در مورد قیمت شکنی (برای تحقیق مربوط به تدابیر ضد قیمت شکنی) یا یارانه خاص (برای تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی)، لطمه و رابطه علی به شرح مذکور در بند ۱۵ این ماده برای توجیه آغاز تحقیق در اختیار داشته باشد.

۲۰- به محض این که مرجع تحقیق کننده طرف مربوط قانع شود که مدارک کافی در مورد قیمت شکنی (برای تحقیق مربوط به تدابیر ضد قیمت شکنی) یا یارانه (برای تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) یا لطمه وارده برای توجیه رسیدگی به موضوع وجود ندارد، در اسرع وقت درخواست ارائه شده رد و تحقیق متوقف خواهد شد. در مواردی که مرجع تحقیق کننده طرف مربوط تشخیص دهد که حاشیه قیمت شکنی یا میزان یارانه در سطح حداقل است، یا حجم واردات مشمول قیمت شکنی یا یارانه، اعم از بالفعل یا بالقوه، یا لطمه در حد قابل اغماض است، تحقیق بلافاصله پایان خواهد یافت. حاشیه قیمت شکنی زمانی قابل اغماض تلقی خواهد شد که کمتر از ۲ درصد برحسب درصد از قیمت صادراتی باشد. حجم واردات قیمت شکنی شده معمولاً زمانی قابل اغماض تلقی خواهد شد که حجم واردات قیمت شکنی شده از یک کشور خاص کمتر از ۳ درصد واردات محصول مشابه در طرف واردکننده باشد، مگر این که کشورهایی که منفرداً کمتر از ۳ درصد واردات محصول مشابه در طرف واردکننده را در اختیار دارند، مجموعاً بیش از ۷ درصد واردات محصول مشابه در طرف واردکننده را در اختیار داشته باشند.

۲۱- از نظر تحقیقات مربوط به عوارض ضد قیمت شکنی و جبرانی، اصطلاح «صنعت داخلی» به کل تولیدکنندگان داخلی محصولات مشابه یا آنهایی که مجموع تولید محصولات آنها سهم عمده ای از کل تولید داخلی آن محصولات را تشکیل می دهد، اطلاق خواهد شد، جز این که:

الف) هرگاه تولیدکنندگان با صادرکنندگان یا واردکنندگان مرتبط^{۲۸} باشند، یا خود واردکننده محصول قیمت‌شکنی شده یا یارانه‌ای ادعایی باشند، اصطلاح «صنعت داخلی» را می‌توان شامل بقیه تولیدکنندگان دانست؛

ب) در اوضاع و احوال استثنایی ممکن است سرزمین هر طرف از منظر تولید مورد بحث به دو یا چند بازار رقابتی تقسیم گردد و تولیدکنندگان هر بازار به‌عنوان صنعتی جداگانه تلقی شود، مشروط بر این‌که (الف) تولیدکنندگان درون چنین بازاری تمام یا تقریباً تمامی تولیدات محصول مورد بحث خود را در آن بازار بفروشند و (ب) تقاضا در آن بازار تا حد زیادی توسط تولیدکنندگان محصول مورد بحث در سایر نقاط آن سرزمین تأمین نگردد. در چنین اوضاع و احوالی، حتی اگر سهم عمده‌ای از کل صنعت داخلی لطمه ندیده باشد، ممکن است وجود لطمه تأیید گردد، مشروط بر آن‌که تمرکز واردات قیمت‌شکنی شده یا یارانه‌ای در این بازار منفک وجود داشته باشد و به‌علاوه، واردات قیمت‌شکنی شده یا یارانه‌ای به تولیدکنندگان تمامی یا تقریباً تمامی محصول در چنین بازاری لطمه وارد آورد.

۲۲- هیچ محصول واردشده از یک طرف به سرزمین طرف دیگر توأمان مشمول تدابیر ضدقیمت‌شکنی و جبرانی برای جبران وضعیت مشابه یارانه‌ای یا قیمت‌شکنی قرار نخواهد گرفت.

۲۳- یک طرف تدابیر ضدقیمت‌شکنی یا جبرانی را برای واردات از طرف دیگر اعمال نخواهد کرد، مگر این‌که در جریان تحقیقات مشخص شود که تأثیر قیمت‌شکنی (در مورد تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یک یارانه خاص (در مورد تدابیر جبرانی) چنان است که منجر به بروز لطمه قابل‌ملاحظه به صنعت داخلی یا تهدید آن یا تأخیر قابل‌ملاحظه در تأسیس صنعت داخلی می‌شود. تشخیص لطمه بر مبنای شواهد مثبت و آزمایش عینی هر دو مورد زیر مبتنی خواهد بود: (الف) حجم واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق

۲۸- از نظر این بند، تولیدکنندگان تنها وقتی مرتبط با صادرکنندگان یا واردکنندگان شمرده خواهند شد که (الف) یکی از آنها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم دیگری را واپایش (کنترل) کند؛ یا (ب) هر دوی آنها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم توسط شخص ثالثی واپایش (کنترل) شوند؛ یا (پ) دو طرف با همدیگر شخص ثالثی را به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم واپایش (کنترل) کنند، مشروط بر این‌که دلایلی برای ایجاد این باور یا گمان وجود داشته باشد که تأثیر این رابطه چنان است که باعث می‌شود تولیدکننده مربوط رفتاری متفاوت با تولیدکنندگان غیرمرتبط داشته باشد. از نظر جزء (الف) بند ۲۱ ماده ۲-۳ این موافقتنامه، زمانی می‌توان شخصی را دارای واپایش (کنترل) بر شخص دیگری دانست که اولی از نظر قانونی یا عملیاتی در موضعی باشد که برای دومی محدودیت ایجاد کند یا او را هدایت نماید.

مربوط به تدابیر جبرانی) و اثر این واردات بر قیمت‌های محصولات مشابه در بازار داخلی و (ب) اثر بعدی واردات مزبور بر تولیدکنندگان داخلی چنین محصولاتی. در مورد حجم واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی)، مراجع تحقیق‌کننده به بررسی این مسئله خواهند پرداخت که آیا افزایش قابل ملاحظه‌ای در واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی)، به‌طور مطلق یا نسبت به تولید یا مصرف در طرف واردکننده وجود داشته است یا خیر. در مورد اثر واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) بر قیمت‌ها، مراجع تحقیق‌کننده به بررسی این مسئله خواهند پرداخت که آیا در مقایسه با قیمت محصول مشابه در طرف واردکننده، کاهش قیمت قابل ملاحظه‌ای بر اثر واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) صورت گرفته است یا خیر، یا آیا چنین وارداتی به نحو دیگری باعث کاهش قابل ملاحظه قیمت‌ها یا جلوگیری از افزایش قابل ملاحظه قیمت‌ها، که در غیر این صورت رخ می‌داد، شده است یا خیر. بررسی اثر واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) بر صنعت داخلی مورد نظر شامل ارزیابی تمام عوامل و شاخص‌های اقتصادی مرتبط و مؤثر بر وضعیت صنعت از جمله کاهش بالفعل و بالقوه فروش، سودها، تولید، سهم بازار، بهره‌وری، بازده سرمایه، یا استفاده از ظرفیت؛ عوامل مؤثر بر قیمت‌های داخلی؛ بزرگی حاشیه قیمت‌شکنی (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی)؛ اثرات منفی بالفعل و بالقوه بر جریان نقدینگی، موجودی انبارها، اشتغال، دستمزدها، رشد، توانایی افزایش سرمایه یا سرمایه‌گذاری‌ها خواهد شد. این فهرست جامع نیست و نمی‌توان هیچ‌یک از این عوامل یا تعدادی از آنها را لزوماً راهنمای قطعی به شمار آورد. اثبات رابطه علی میان واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) و لطمه به صنعت داخلی براساس بررسی تمام شواهد مربوط در دسترس مرجع تحقیق‌کننده انجام خواهد گرفت. مرجع تحقیق‌کننده همچنین غیر از واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی)، هرگونه عوامل

شناخته شده دیگری را که هم‌زمان به صنعت داخلی لطمه وارد آورده‌اند، بررسی خواهد کرد و نباید لطمات ناشی از این عوامل دیگر به واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) نسبت داده شود. عواملی که ممکن است در این زمینه دخیل باشند، از جمله عبارتند از حجم و قیمت‌های واردات فروخته‌نشده با قیمت‌های شکسته‌شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا واردات غیریارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی)، کاهش تقاضا یا تغییرات الگوهای مصرف، رویه‌های تجاری محدودکننده و رقابت میان تولیدکنندگان خارجی و داخلی، تحولات فناورانه و عملکرد صادراتی و بهره‌وری صنعت داخلی. تشخیص خطر لطمه قابل‌ملاحظه براساس واقعیات و نه صرفاً ادعا، حدس یا احتمال بعید، انجام خواهد گرفت. تغییر اوضاع و احوالی که ممکن است وضعیتی ایجاد کند که قیمت‌شکنی (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) سبب ایراد لطمه گردد، باید به‌وضوح قریب‌الوقوع و قابل‌پیش‌بینی باشد. مراجع تحقیق‌کننده در تصمیم‌گیری در مورد وجود تهدید لطمه قابل‌ملاحظه، باید از جمله عوامل زیر را مورد توجه قرار دهند: (۱) ماهیت یارانه یا یارانه‌های مورد بحث و آثار تجاری احتمالی آنها (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی)؛ (۲) افزایش زیاد واردات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) به بازار داخلی که احتمال افزایش قابل‌ملاحظه واردات را نشان می‌دهد؛ (۳) وجود ظرفیت به‌راحتی قابل‌استفاده یا افزایش قابل‌ملاحظه قریب‌الوقوع در ظرفیت صادرکننده که احتمال افزایش قابل‌ملاحظه صادرات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) به بازار طرف واردکننده را نشان می‌دهد، با ملاحظه وجود بازارهای صادراتی دیگر برای جذب هرگونه صادرات اضافی؛ (۴) این‌که آیا واردات با قیمت‌هایی وارد می‌شود که اثر کاهنده زیادی بر قیمت‌های داخلی خواهد داشت و احتمالاً تقاضا برای واردات بیشتر را افزایش خواهد داد یا خیر؛ و (۵) موجودی محصول مورد بررسی. هیچ‌یک از این عوامل به‌خودی‌خود نمی‌تواند لزوماً راهنمایی قطعی باشد ولی مجموع عوامل مورد بررسی باید به این نتیجه بینجامد که افزایش صادرات قیمت‌شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) قریب‌الوقوع است و اگر

اقدامی حمایتی انجام نگیرد، لطمه قابل ملاحظه قریب الوقوع خواهد بود. در مواردی که خطر ایراد لطمه بر اثر واردات قیمت شکنی شده (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضد قیمت شکنی) یا یارانه‌ای (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) وجود دارد، درخواست تدابیر ضد قیمت شکنی و جبرانی با دقت ویژه‌ای بررسی و در مورد آن تصمیم‌گیری خواهد شد.

۲۴- تدابیر موقتی (تأمینی) فقط در صورتی می‌توانند اعمال شوند که: (۱) تحقیقی براساس مفاد بندهای ۱۵-۲۰ این ماده آغاز و اطلاعیه‌ای عمومی در این زمینه ارائه و به طرف‌های ذی‌نفع فرصت کافی برای تسلیم اطلاعات و اظهار نظر داده شده باشد؛ (۲) تشخیص مقدماتی مثبتی مبنی بر وجود قیمت شکنی (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضد قیمت شکنی) یا یارانه خاص (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) و لطمه بعدی آنها به صنعت داخلی داده شده باشد؛ و (۳) مراجع تحقیق‌کننده ذی‌ربط تشخیص دهند که چنین تدابیری برای جلوگیری از وقوع لطمه در مدت تحقیق ضروری است. تدابیر موقتی زودتر از ۶۰ روز پس از آغاز تحقیق اجرا نخواهند شد. اجرای تدابیر موقتی برای مدتی حتی المقدور کوتاه خواهد بود و از چهار ماه تجاوز نخواهد کرد، یا در مورد تحقیق ضد قیمت شکنی، بنا به تصمیم مراجع ذی‌ربط در صورت درخواست صادرکنندگان که درصد قابل توجهی از تجارت مورد نظر را در اختیار دارند، حداکثر شش ماه خواهد بود. هرگاه مرجع تحقیق‌کننده در جریان تحقیق به بررسی این مسئله بپردازد که آیا عوارض کمتر از حاشیه قیمت شکنی برای برطرف کردن لطمه کفایت خواهد کرد یا خیر، بازه‌های زمانی مذکور به ترتیب ممکن است شش و نه ماه باشد.

۲۵- پیش از تحقیقات، طرفی که قصد آغاز تحقیقات مربوط به عوارض جبرانی در خصوص واردات از طرف دیگر را دارد، از طرف دیگر جهت مشورت با هدف روشن‌سازی وضعیت و دستیابی به راه‌حل مرضی‌الطرفین دعوت خواهد کرد. به علاوه، طی دوره تحقیقات، به طرفی که محصولات آن موضوع تحقیق قرار گرفته است، فرصت متعارفی برای ادامه مشاوره‌ها جهت روشن شدن وضعیت واقعی و دستیابی به راه‌حل مرضی‌الطرفین داده خواهد شد. بدون خدشه به تعهد اعطای فرصتی متعارف برای مشاوره، این مقررات در مورد مشاوره در نظر ندارد مراجع هر طرف را از رسیدگی سریع در خصوص شروع تحقیقات، دستیابی به تصمیمات اولیه یا نهایی، اعم از مثبت یا منفی، یا اجرای تدابیر موقتی یا نهایی طبق مفاد این موافقتنامه باز دارد. طرفی که قصد دارد تحقیقی را در

مورد عوارض جبرانی آغاز کند یا در حال انجام آن است، در صورت درخواست، به طرفی که محصولات آن موضوع تحقیق است، اجازه دسترسی به شواهد غیرمحرمانه‌ای، از جمله خلاصه غیرمحرمانه‌ای از اطلاعات محرمانه، را خواهد داد که برای آغاز یا انجام تحقیق مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

۲۶- میزان عوارض ضدقیمت‌شکنی از حاشیه قیمت‌شکنی بیشتر نخواهد بود. مراجع تحقیق‌کننده در صورت امکان، به عنوان قاعده حاشیه قیمت‌شکنی جداگانه‌ای برای هریک از صادرکنندگان یا تولیدکنندگان شناخته‌شده مربوط محصول مورد بررسی تعیین خواهند کرد. نرخ عوارض جبرانی از میزان یارانه خاص طرف صادرکننده بر اساس محاسبه میزان اختصاص یارانه به هر واحد محصول صادراتی برخوردار از یارانه بیشتر نخواهد بود.

۲۷- مراجع تحقیق‌کننده، به ابتکار خود، یا اگر مدت متعارفی از وضع عوارض قطعی ضدقیمت‌شکنی (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا جبرانی (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) گذشته باشد، بنا به درخواست طرف ذی‌نفعی که اطلاعات مثبتی در تأیید ضرورت تجدیدنظر ارائه دهد، ضرورت ادامه اعمال عوارض اجازه داده شده را مورد تجدیدنظر قرار خواهند داد. طرف‌های ذی‌نفع این حق را خواهند داشت که از مراجع تحقیق‌کننده درخواست کنند که به بررسی ضرورت ادامه اعمال عوارض مزبور برای جبران ضدقیمت‌شکنی (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا یارانه (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی)، احتمال ادامه یا تکرار لطمه در صورت لغو یا تغییر عوارض مزبور، یا هر دو بپردازند. طول مدت اجرای تدبیر ضدقیمت‌شکنی یا جبرانی از زمان اعمال تدبیر مزبور از ۵ سال تجاوز نخواهد کرد و صرفاً مادامی که برای خنثی کردن قیمت‌شکنی یا یارانه لطمه‌زننده ضروری باشد، لازم‌الاجرا باقی خواهد ماند. طول مدت تدبیر ضدقیمت‌شکنی یا جبرانی شامل دوره اجرای تدبیر موقتی هم خواهد بود. دوره اجرای تدبیر ضدقیمت‌شکنی یا جبرانی برای دوره‌ای که از ۵ سال بیشتر نخواهد بود می‌تواند از تاریخ آخرین تجدیدنظر دربرگیرنده هم قیمت‌شکنی و هم لطمه (برای تحقیق مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی) یا دربرگیرنده هم یارانه و هم لطمه (برای تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی) یا از تاریخ پایان بررسی لغو عوارض تمدید شود. تصمیم برای تمدید تدبیر ضدقیمت‌شکنی یا جبرانی در صورتی می‌تواند اتخاذ شود که مراجع تحقیق‌کننده با بررسی که پیش از تاریخ پایان تدبیر

ضد قیمت شکنی و جبرانی بنا به ابتکار خود یا بنا به درخواست مستدل صنعت داخلی یا از طرف آنها ظرف مدت متعارفی پیش از آن تاریخ شروع شود، تعیین نمایند که لغو این عوارض احتمالاً موجب تداوم یا طرح مجدد یارانه (در مورد تحقیقات مربوط به تدابیر جبرانی) یا قیمت شکنی (در مورد تحقیقات مربوط به تدابیر ضد قیمت شکنی) و لطمه خواهد شد. مفاد این ماده درباره شواهد و آیین کار، در مورد هرگونه تجدیدنظری طبق این ماده اعمال خواهد شد. چنین تجدیدنظری با سرعت انجام خواهد گرفت و معمولاً تا ۱۲ ماه پس از تاریخ شروع تجدیدنظر پایان خواهد یافت.

۲۸- طرف تحقیق کننده به طرف های ذی نفع فرصت ارائه مدارک و دیدگاه های خود، از جمله فرصت پاسخگویی به اظهارات طرف های ذی نفع دیگر، را خواهد داد. در صورت درخواست، طرف تحقیق کننده برای تمام طرف های ذی نفع این فرصت را فراهم خواهد ساخت که با طرف های که منافی مغایر با منافع ایشان دارند، ملاقات کنند، به نحوی که دیدگاه های مخالف امکان طرح یابد و استدلال های متقابل ارائه شود. طرف تحقیق کننده برای طرف های ذی نفع اطلاعیه ای مبنی بر تعیین زمان و مکان نشست های مذکور و همچنین فهرست سؤالات مورد بحث در آن نشست ها را ارسال خواهد کرد.

۲۹- به تمام طرف های ذی نفع در تحقیق، در مورد اطلاعاتی که مراجع ذی ربط لازم دارند اطلاع رسانی و به آنها فرصت کافی برای ارائه مکتوب تمام مدارکی که با تحقیق مورد بحث مرتبط می دانند، داده خواهد شد. به صادرکنندگان، تولیدکنندگان خارجی یا مراجع ذی نفع طرف صادرکننده که پرسش های مورد استفاده در تحقیق را دریافت می کنند، حداقل ۳۰ روز برای پاسخگویی فرصت داده خواهد شد. هرگونه درخواستی برای تمدید مهلت سی روزه مذکور مورد توجه مقتضی قرار خواهد گرفت و چنانچه دلایل موجهی ارائه شود، تمدید مزبور در صورت امکان باید صورت گیرد. مدارکی که هر طرف ذی نفع کتباً ارائه می کند، با رعایت الزام حفظ اطلاعات محرمانه، فوری در اختیار دیگر طرف های ذی نفع شرکت کننده در تحقیق قرار خواهد گرفت. به محض آغاز تحقیق، مراجع ذی ربط متن کامل درخواست مکتوب واصله را به صادرکنندگان شناخته شده و به مراجع طرف صادرکننده ارائه خواهند کرد و در صورت درخواست، آن را در اختیار دیگر طرف های ذی نفع درگیر قرار خواهند داد. در مورد الزام حفظ اطلاعات محرمانه، به نحو مقرر در بند ۳۰ این ماده، توجه مقتضی مبذول خواهد شد. مراجع تحقیق کننده مشکلات رویاروی طرف های ذی نفع، به ویژه شرکت های

کوچک، در ارائه اطلاعات درخواستی را به خوبی مورد توجه قرار خواهند داد و هرگونه کمک ممکن را به آنها اعطا خواهند کرد.

۳۰- طرف‌ها در صورت اقامه دلیل موجه، هرگونه اطلاعاتی را که ماهیتاً محرمانه باشد (برای مثال، بدین سبب که افشای آن مزیت رقابتی مهمی برای رقیب ایجاد خواهد کرد یا افشای آن اثر سوء قابل توجهی بر ارائه‌کننده اطلاعات یا شخصی که اطلاعات از وی کسب شده است، خواهد داشت) یا توسط طرف‌ها به صورت محرمانه برای تحقیق ارائه شده باشد، به همان ترتیب محرمانه تلقی خواهند کرد. اطلاعات مزبور بدون اجازه مخصوص و مکتوب طرفی که آن را تسلیم نموده است برای طرف‌های ثالث، افشا یا به آنها منتقل نخواهد شد. طرف‌های تحقیق‌کننده از طرف‌های ذی‌نفع ارائه‌دهنده اطلاعات خواهند خواست که خلاصه غیرمحرمانه‌ای از آن اطلاعات را ارائه دهند. این خلاصه‌ها به اندازه کافی با جزئیات همراه خواهد بود تا امکان درک مناسب موضوع اطلاعات ارائه‌شده به صورت محرمانه را میسر نماید. در موارد استثنایی، طرف‌های مذکور می‌توانند عدم امکان تلخیص اطلاعات مذکور را خاطر نشان کنند. در چنین موارد استثنایی، دلایل چرایی عدم امکان تلخیص باید اعلام شود.

۳۱- طرف تحقیق‌کننده به تمامی طرف‌های ذی‌نفع در خصوص شروع تحقیقات، هر تشخیص مقدماتی یا نهایی، اعم از مثبت یا منفی، هر تصمیمی در خصوص قبول تعهدات قیمتی، فسخ چنین تعهداتی و لغو عوارض ضدقیمت‌شکنی قطعی، اطلاعیه‌ای عمومی صادر خواهد کرد.

۳۲- طرفی که قصد اعمال تدابیر ضدقیمت‌شکنی یا جبرانی را دارد، پیش از تصمیم‌گیری نهایی، واقعیات اساسی تحت بررسی را که مبنای تصمیم‌گیری در خصوص اعمال یا عدم اعمال تدابیر قطعی است، به اطلاع تمام طرف‌های ذی‌نفع خواهد رساند. این اطلاع‌رسانی باید زمانی انجام گیرد که طرف‌ها فرصت کافی برای دفاع از منافع خود را داشته باشند.

۳۳- اطلاعیه عمومی در مورد آغاز تحقیق شامل اطلاعات کافی در موارد زیر خواهد بود:

الف) تاریخ آغاز تحقیق؛

ب) توصیف دقیق محصول مورد تحقیق و طبقه‌بندی آن به موجب نظام هماهنگ؛

پ) نام کشور یا کشورهای صادرکننده؛

ت) مبنای ادعای قیمت شکنی در درخواست (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر ضد قیمت شکنی) یا توصیف رویه یا رویه‌های یارانه‌ای که قرار است مورد تحقیق قرار گیرد (در مورد تحقیق مربوط به تدابیر جبرانی)؛

ث) خلاصه عواملی که ادعای ایراد لطمه بر آنها مبتنی است؛

ج) مهلت‌های زمانی برای طرف‌های ذی‌نفع جهت ارائه مدارک، اظهارنظر و پاسخگویی به اظهارات سایر طرف‌های ذی‌نفع؛

چ) نشانی محلی که اظهارات طرف‌های ذی‌نفع و طرفی که محصول وی تحت بررسی است بتواند به آنجا ارسال شود؛

ح) نام، نشانی و شماره تماس مرجع تحقیق‌کننده.

۳۴- طرف‌ها در مورد هر تشخیص مقدماتی یا نهایی، اعم از مثبت یا منفی، اطلاعیه‌ای عمومی را به همراه گزارش جداگانه‌ای حاوی تمام یافته‌ها و نتایج مقدماتی و نهایی در مورد تمام مسائل مرتبط موضوعی و حکمی برای تمامی طرف‌های ذی‌نفع ارسال خواهند کرد.

۳۵- ضمن توجه مقتضی به الزام حفظ اطلاعات محرمانه، اطلاعیه عمومی درخصوص هرگونه تشخیص مقدماتی از جمله شامل موارد زیر خواهد بود:

الف) توصیف دقیق محصول موضوع تحقیق؛

ب) دلایل تشخیص مثبت واردات قیمت شکنی شده همراه با اشاره به حاشیه قیمت شکنی و توضیح روش به‌کاررفته (در تحقیقات مربوط به تدابیر ضد قیمت شکنی)؛

پ) دلایل تشخیص مثبت واردات یارانه‌ای با توضیح وجود یارانه و اشاره به میزان محاسبه شده یارانه به‌ازای هر واحد (در تحقیقات مربوط به تدابیر جبرانی)؛

ت) دلایل تشخیص لطمه قابل ملاحظه به صنعت داخلی یا خطر بروز آن یا تأخیر قابل ملاحظه در تأسیس صنعت داخلی؛

ث) دلایل برقراری رابطه سببی میان واردات قیمت شکنی شده (در تحقیقات مربوط به تدابیر ضد قیمت شکنی) یا یارانه‌ای (در تحقیقات مربوط به تدابیر جبرانی) و لطمه قابل ملاحظه به صنعت داخلی یا خطر بروز آن یا تأخیر قابل ملاحظه در تأسیس صنعت داخلی؛

ج) ارائه دلایل تشخیص ضرورت تدابیر موقتی جهت جلوگیری از ایراد لطمه در طول دوره تحقیق.

۳۶- ضمن توجه مقتضی به الزام حفظ اطلاعات محرمانه، اطلاعیه عمومی درخصوص هرگونه تشخیص نهایی از جمله شامل موارد زیر خواهد بود:

الف) توضیح تشخیص نهایی در مورد نتایج تحقیق انجام شده توسط مرجع تحقیق کننده؛

ب) اشاره به واقعیاتی که تشخیص مزبور بر آنها مبتنی بوده است؛

پ) اطلاعات مندرج در بند (۳۵) این ماده؛

ت) دلایل قبول یا رد استدلالها و درخواستهای صادرکنندگان و واردکنندگان محصول مورد تحقیق.

۳۷- هر طرف فقط پس از انجام تحقیق ضدفرار یا طفره توسط مرجع تحقیق کننده آن می تواند به اجرای تدبیر ضدفرار در مورد واردات محصول فروخته شده توسط تولیدکنندگان یا صادرکنندگان طرف دیگر پردازد.

۳۸- تدبیر ضدفرار وقتی می تواند در مورد واردات محصول فروخته شده توسط تولیدکنندگان یا صادرکنندگان طرف دیگر اجرا شود که مرجع تحقیق کننده وجود فرار یا طفره را براساس شواهد مثبت نشان دهد.

ماده ۳-۳- تدابیر حفاظتی عمومی

۱- جز در مواردی که در این فصل به نحو دیگری پیش بینی شده است، هر طرف تدابیر حفاظتی را براساس قوانین خود اعمال خواهد کرد.

۲- هر طرف فقط در صورتی یک تدبیر حفاظتی عمومی را در مورد یک محصول اعمال خواهد کرد که لطمه جدی به صنعت داخلی تولیدکننده محصولات مشابه یا محصولات مستقیماً رقابتی یا تهدید بروز آن را به دلیل واردات این محصول به سرزمین خود به مقادیر زیاد، چه به طور مطلق و چه نسبت به تولید داخلی، احراز کرده باشد.

۳- برای تشخیص لطمه یا تهدید بروز آن، اصطلاح «صنعت داخلی» به معنی کل تولیدکنندگان محصولات مشابه یا مستقیماً رقابتی می باشد که در سرزمین یک طرف فعالیت می کنند، یا تولیدکنندگانی که مجموع تولید محصولات مشابه یا مستقیماً رقابتی آنها سهم عمده ای از کل تولید داخلی آن محصولات را تشکیل می دهد.

۴- تدابیر حفاظتی عمومی در مورد محصولات وارداتی، صرف نظر از کشور صادرکننده، اعمال خواهد شد. علی رغم مواد ۲-۷ و ۲-۳ این موافقتنامه، تدبیر حفاظتی عمومی می تواند به شکل محدودیت کمی باشد. اگر از محدودیت کمی استفاده شود، این تدبیر مقدار واردات را به پایین تر از سطح دوره اخیر که میانگین واردات در سه سال آخر نمونه ای است که آمار آن در دسترس است، کاهش نخواهد داد، مگر آن که توجیه روشنی ارائه شود مبنی بر این که برای جلوگیری از لطمه جدی یا رفع آن به سطح متفاوتی نیاز است. در مواردی که یک سهمیه به کشورهای عرضه کننده تخصیص می یابد، طرفی که تدبیر حفاظتی عمومی را اعمال می کند ممکن است در مورد تخصیص سهمی در سهمیه به دنبال توافق با طرف دیگری باشد که در عرضه محصول مربوط منافع قابل ملاحظه ای دارد. در مواردی که این روش به شکل متعارفی قابل اجرا نباشد، طرف مربوط به طرف دیگر که دارای منافع قابل ملاحظه در عرضه محصول است، بر اساس نسبت هایی از کل ارزش یا مقدار واردات آن محصول که توسط آن طرف در سه سال گذشته ارائه شده است، با در نظر گرفتن تمامی عوامل خاصی که ممکن است بر تجارت آن محصول مؤثر بوده یا باشد، سهم هایی را اختصاص خواهد داد. در مواردی که ج.ا.ایران درصدد اعمال تدبیر حفاظتی عمومی در قالب سهمیه و تخصیص آن به کشورهای عرضه کننده باشد، چنین سهمیه ای برای هر یک از کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا به صورت مجزا محاسبه و اعمال خواهد شد. طرف ها تدبیر حفاظتی را فقط تا حد لازم برای جلوگیری از لطمه جدی یا رفع آن و تسهیل تعدیل اعمال خواهند کرد.

۵- طرف ها تدابیر حفاظتی را فقط برای مدتی اعمال خواهند کرد که ممکن است برای جلوگیری از لطمه جدی یا رفع آن و تسهیل تعدیل لازم باشد. دوره اعمال تدبیر حفاظتی از ۴ سال تجاوز نخواهد کرد، مگر این که تمدید شود. کل دوره اجرای تدبیر حفاظتی، از جمله مدت اجرای هرگونه تدبیر موقتی، مدت اجرای اولیه و هرگونه تمدید آن، بر اساس قوانین طرف مربوط تعیین خواهد شد و از ۱۰ سال تجاوز نخواهد کرد. این دوره، مشروط بر تشخیص مراجع تحقیق کننده طرف واردکننده مبنی بر لزوم تداوم تدبیر حفاظتی برای جلوگیری از لطمه جدی یا رفع آن و وجود شواهدی مبنی بر حالت تعدیل صنعت مذکور و مشروط بر رعایت مفاد بندهای ۱۱-۱۵ این ماده، می تواند تمدید شود.

۶- لطمه جدی به معنی وارد شدن زیان کلی قابل ملاحظه به وضعیت یک صنعت داخلی تلقی خواهد شد. تهدید لطمه جدی به معنی لطمه جدی که به وضوح قریب الوقوع باشد، تلقی خواهد شد. تشخیص وجود خطر لطمه جدی بر اساس واقعیات، نه صرفاً بر اساس ادعا، حدس یا احتمال بعید، انجام خواهد شد. در تحقیق برای تشخیص این که آیا افزایش واردات باعث بروز لطمه جدی یا تهدید بروز آن برای یک صنعت داخلی شده است یا خیر، مراجع تحقیق کننده همه عوامل مربوط عینی و کمی مؤثر بر وضعیت آن صنعت، به ویژه نرخ و میزان افزایش واردات محصول مورد نظر به طور مطلق و نسبی، سهمی از بازار داخلی که به واردات افزایش یافته اختصاص یافته است، تغییرات سطح فروش، تولید، بهره‌وری، استفاده از ظرفیت، سود و زیان و اشتغال، را ارزیابی خواهند کرد. این تشخیص فقط وقتی انجام خواهد گرفت که در تحقیق مذکور، بر اساس شواهد عینی، وجود رابطه‌ای علی میان افزایش واردات محصول مورد نظر و لطمه جدی یا تهدید بروز آن ثابت شود. هرگاه عواملی غیر از افزایش واردات به طور هم‌زمان باعث لطمه به صنعت داخلی شود، این لطمه به افزایش واردات نسبت داده نخواهد شد.

۷- به منظور تسهیل تعدیل در وضعیتی که مدت مورد انتظار تدبیر حفاظتی بیش از یک سال باشد، طرف اجراکننده تدبیر حفاظتی آن را به تدریج در فواصل منظم در طول دوره اجرا کاهش خواهد داد. اگر مدت اجرای تدبیر از ۳ سال بیشتر باشد، طرف اجراکننده این تدبیر حداکثر تا میانه دوره اجرای تدبیر به بررسی وضعیت خواهد پرداخت و در صورت اقتضا آن تدبیر را لغو یا سرعت کاهش آن را افزایش خواهد داد. تدبیری که طبق بند ۵ این ماده تمدید شود، محدودکننده‌تر از پایان دوره اولیه نخواهد بود و کاهش آن باید ادامه یابد.

۸- طرف‌ها فقط بعد از انجام تحقیق توسط مرجع تحقیق کننده می‌توانند تدبیر حفاظتی را اعمال کنند. تحقیق مزبور شامل اطلاعیه عمومی به تمام طرف‌های ذی‌نفع و ایجاد امکان ارائه مدارک و دیدگاه‌ها برای ایشان، از جمله فرصت پاسخگویی به اظهارات سایر طرف‌ها، از جمله در مورد این که آیا تدبیر حفاظتی به نفع عموم خواهد بود یا خیر، خواهد بود. مرجع تحقیق کننده گزارشی را حاوی یافته‌ها و نتایج مربوط به تمام امور موضوعی و حکمی مربوط منتشر خواهد کرد.

۹- در شرایط بحرانی که در آن تأخیر باعث بروز خسارتی می‌شود که جبران آن دشوار است، یک طرف پس از تشخیص اولیه در مورد وجود شواهد روشنی مبنی بر این که افزایش واردات سبب بروز

لطمه جدی یا تهدید بروز آن شده است، می‌تواند به اجرای تدبیر حفاظتی موقتی بپردازد. مدت این تدبیر موقتی از ۲۰۰ روز تجاوز نخواهد کرد. این گونه تدابیر باید به شکل افزایش تعرفه باشد که چنانچه تحقیق بعدی نشان ندهد که افزایش واردات باعث بروز لطمه جدی یا تهدید بروز آن برای یک صنعت داخلی شده است، فوری باید مسترد شود. مدت چنین تدابیر موقتی، بخشی از دوره اولیه و هرگونه تمدید مذکور در بند ۵ این ماده محسوب خواهد شد.

۱۰- هرگونه اطلاعاتی که ماهیتی محرمانه داشته یا به‌عنوان اطلاعات محرمانه ارائه شده باشد، در صورت ارائه دلایل موجه، از سوی مراجع تحقیق‌کننده به‌عنوان اطلاعات محرمانه تلقی خواهد شد. این گونه اطلاعات بدون اجازه طرف ارائه‌دهنده آن افشا نخواهد شد. ممکن است از طرف‌های ارائه‌دهنده اطلاعات محرمانه خواسته شود که خلاصه‌های غیرمحرمانه‌ای از آن اطلاعات ارائه دهند یا اگر آن طرف‌ها تلخیص چنین اطلاعاتی را غیرممکن بخوانند، دلایل چرایی عدم امکان ارائه خلاصه آن اطلاعات را بیان کنند. با این حال، اگر مراجع تحقیق‌کننده به این نتیجه برسند که درخواست محرمانه ماندن اطلاعات موجه نیست و اگر طرف مربوط تمایلی به علنی شدن اطلاعات مورد نظر یا افشای شکل کلی یا خلاصه آن نداشته باشد، مراجع مذکور ممکن است آن اطلاعات را نادیده بگیرند، مگر این که منابع مناسبی بتوانند به آنها نشان دهد که آن اطلاعات درست است.

۱۱- طرف‌ها رویه‌های عادلانه، شفاف و کارآمد را در تحقیقات مربوط به تدابیر حفاظتی تضمین خواهند کرد؛

۱۲- هر طرف موارد زیر را فوری به طرف دیگر اطلاع خواهد داد:

الف) آغاز تحقیق مربوط به تدابیر حفاظتی؛

ب) دستیابی به یافته‌های اولیه و یا نهایی در مورد لطمه جدی یا تهدید بروز آن بر اثر افزایش واردات؛
و

پ) تصمیم‌گیری در خصوص اعمال یا تمدید یک تدبیر حفاظتی.

۱۳- اطلاعات مربوط به آغاز تحقیق حفاظتی از جمله شامل موارد زیر خواهد بود:

الف) تاریخ آغاز تحقیق؛

ب) توصیف دقیق محصول موضوع تحقیق و طبقه‌بندی آن به‌موجب نظام هماهنگ؛

پ) بازه زمانی مورد تحقیق؛

ت) توضیح دلایل آغاز تحقیق؛

ث) برنامه زمان‌بندی جلسات استماع عمومی و یا مهلت درخواست استماع؛

ج) مهلت طرف‌های ذی‌نفع برای ارائه مدارک، ابراز نظر و پاسخگویی به اظهارات سایر طرف‌های ذی‌نفع؛

چ) نشانی محلی که درخواست و سایر مدارک مربوط به تحقیق بتواند به آنجا ارسال شود؛

ح) نام، نشانی و شماره تماس مرجع تحقیق‌کننده.

۱۴- هر طرفی که قصد اعمال یا تمدید یک تدبیر حفاظتی را دارد، تمام اطلاعات مربوط از جمله درباره موارد زیر را به طرف دیگر ارائه خواهد کرد:

الف) شواهد بروز لطمه جدی یا خطر آن بر اثر افزایش واردات؛

ب) توصیف دقیق محصول مورد نظر؛

پ) توصیف دقیق تدبیر حفاظتی پیشنهادی؛

ت) تاریخ پیشنهادی جهت اجرای تدبیر؛

ث) طول دوره مورد انتظار و جدول زمانی مربوط به کاهش تدریجی؛

ج) فهرست کشورهای در حال توسعه معاف از تدبیر حفاظتی (در صورت قابل اجرا بودن)؛

چ) شواهدی مبنی بر این که صنعت مربوط در حال تعدیل است (در موارد تمدید تدبیر حفاظتی)؛

ح) مبنای تشخیص وجود شرایط بحرانی و در جایی که تأخیر موجب ایجاد خسارتی خواهد شد که جبران آن دشوار خواهد بود (در مورد تدابیر حفاظتی موقتی).

۱۵- در اعمال تدابیر حفاظتی عمومی، طرف‌ها حاشیه ترجیح اعطایی به موجب این موافقتنامه را رعایت خواهند کرد.

۱۶- طرف‌ها فرصت‌هایی را جهت مشورت در خصوص اعمال تدابیر حفاظتی فراهم خواهند ساخت.

ماده ۳-۴- تدابیر حفاظتی دوجانبه

۱- چنانچه در نتیجه کاهش یا حذف حقوق گمرکی و سود بازرگانی به موجب این موافقتنامه، واردات هر کالای دارای مبدأ طرف مشخص در پیوست (۱) این موافقتنامه به سرزمین طرف دیگر در مقادیری، به‌طور مطلق یا نسبت به تولید داخلی و تحت شرایطی افزایش یابد که به شکل عمده‌ای

منجر به لطمه جدی به صنعت داخلی تولیدکننده کالاهای مشابه یا مستقیماً رقابتی یا تهدید بروز آن در سرزمین طرف واردکننده شود، طرف واردکننده با رعایت مفاد این ماده می‌تواند به اجرای تدبیر حفاظتی دوجانبه‌ای به میزانی که برای جبران لطمه جدی یا تهدید بروز آن ضروری باشد، بپردازد.

۲- تدبیر حفاظتی دوجانبه صرفاً وقتی اعمال خواهد شد که مدارک روشنی نشان دهد که افزایش واردات علت عمده لطمه جدی یا تهدید بروز آن است.

۳- هر طرف تنها پس از انجام رسیدگی تدابیر حفاظتی دوجانبه توسط مرجع تحقیق‌کننده آن به اجرای تدبیر حفاظتی دوجانبه خواهد پرداخت. رسیدگی تدبیر حفاظتی دوجانبه ظرف ۹ ماه پایان خواهد یافت.

۴- هر طرف، به محض شروع رسیدگی مربوط به تدبیر حفاظتی دوجانبه به موجب این ماده، فوری به‌طور کتبی طرف دیگر را مطلع خواهد ساخت. این اطلاعیه از جمله شامل موارد زیر خواهد بود: الف) توصیف دقیق کالای مبدأ موضوع رسیدگی تدبیر حفاظتی دوجانبه از جمله شماره ردیف اصلی یا فرعی آن در نظام هماهنگ که جداول تعهدات تعرفه‌ای پیوست (۱) این موافقتنامه براساس آن تنظیم شده است؛

ب) تاریخ شروع رسیدگی تدبیر حفاظتی دوجانبه؛

پ) شواهد مبنای شروع رسیدگی تدبیر حفاظتی دوجانبه؛

ت) نام، نشانی و شماره تماس مرجع تحقیق‌کننده.

۵- طرفی که قصد اعمال تدبیر حفاظتی دوجانبه به موجب این ماده را دارد، فوری و در هر حال پیش از اعمال تدبیر، به طرف دیگر اطلاع خواهد داد. این اطلاعیه حاوی تمامی اطلاعات مربوط، از جمله شواهد بروز لطمه جدی یا خطر آن بر اثر افزایش واردات کالای مبدأ طرف دیگر در نتیجه کاهش یا حذف حقوق گمرکی و سود بازرگانی به موجب این موافقتنامه، توصیف دقیق کالای مربوط و تدبیر پیشنهادی و همچنین تاریخ پیشنهادی برای اعمال تدبیر، شکل تدبیر، طول دوره مورد انتظار و برنامه زمان‌بندی رفع تدریجی تدبیر در صورت موضوعیت آن و جبران پیشنهادی طبق بند ۶ این ماده خواهد بود.

۶- به طرفی که ممکن است تحت تأثیر تدبیر مزبور قرار گیرد، جبرانی اساساً معادل واردات به شکل آزادسازی تجاری به طرف مزبور پیشنهاد خواهد شد. طرف مورد نظر ظرف ۳۰ روز از تاریخ

اطلاعیه موضوع بند ۵ این ماده، اطلاعات ارائه شده را برای تسهیل دستیابی به راه‌حلی مرضی‌الطرفین بررسی خواهد کرد و می‌تواند پیشنهاد خود را در مورد جبران پیشنهادی طرف واردکننده ارائه دهد.
۷- طرف‌ها برای دستیابی به راه‌حلی مرضی‌الطرفین می‌توانند به مشورت و تبادل نظر در مورد اطلاعیه مذکور در بند ۵ این ماده پردازند.

۸- در صورت عدم دستیابی به چنین راه‌حلی و پس از ۶۰ روز از تاریخ اطلاعیه موضوع بند ۵ این ماده، طرف واردکننده می‌تواند تدبیر حفاظتی دوجانبه را برای حل مشکل اعمال نماید و در صورت عدم توافق متقابل برای جبران، طرفی که نسبت به کالای آن تدبیر حفاظتی دوجانبه اعمال شده است می‌تواند اقدام جبرانی اتخاذ کند.

۹- تدبیر حفاظتی دوجانبه فوری به طرف دیگر اطلاع داده خواهد شد. طرف اجراکننده تدبیر حفاظتی دوجانبه در اطلاعیه خود درباره اجرای آن تدبیر، موارد زیر را درج خواهد کرد:
الف) توصیف دقیق کالای مبدأ مشمول تدبیر حفاظتی دوجانبه از جمله شماره ردیف اصلی یا فرعی آن در نظام هماهنگ که جداول تعهدات تعرفه‌ای در پیوست (۱) این موافقتنامه براساس آن تنظیم شده است؛

ب) یافته‌ها و نتایج مستدل به‌دست‌آمده در مورد کلیه مسائل مربوط موضوعی و حکمی؛

پ) توصیف دقیق تدبیر حفاظتی دوجانبه؛

ت) تاریخ شروع اجرای تدبیر حفاظتی دوجانبه و مدت مورد انتظار آن؛

ث) برنامه زمان‌بندی رفع تدریجی تدبیر در صورت موضوعیت آن.

۱۰- اقدام جبرانی فوری اطلاع داده خواهد شد و معمولاً شامل تعلیق امتیازاتی خواهد بود که تأثیر تجاری اساساً معادلی دارد و یا امتیازاتی که اساساً معادل با ارزش عوارض اضافی مورد انتظار از تدبیر حفاظتی دوجانبه است. اقدام جبرانی صرفاً برای حداقل دوره زمانی لازم برای دستیابی به تأثیر تجاری اساساً معادل و در هر مورد فقط هنگامی اتخاذ خواهد شد که تدبیر حفاظتی دوجانبه به‌موجب بند (۱۱) این ماده اجرا شود.

۱۱- در صورت تحقق شرایط مذکور در بند (۱) این ماده، طرف واردکننده می‌تواند تدبیر حفاظتی دوجانبه را به اشکال زیر اجرا کند:

الف) افزایش نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی قابل اعمال برای کالای مربوط تا سطح لازم به نحوی که از نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی ملت بهین دوست (کامله الوداد) اعمال شده در زمان اتخاذ تدبیر حفاظتی دوجانبه بیشتر نشود، چنانچه طرف واردکننده نشان دهد که افزایش واردات علت عمده بروز لطمه جدی به صنعت داخلی بوده است؛ یا

ب) سهمیه تعرفه‌ای برای کالای مربوط، چنانچه طرف واردکننده نشان دهد که افزایش واردات تهدید بروز لطمه جدی به صنعت داخلی را به وجود آورده است.

از نظر این ماده، سهمیه تعرفه‌ای عبارت است از:

الف) مقدار کالای مجاز برای واردات براساس نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی ترجیحی، به نحو پیش‌بینی شده در این موافقتنامه (مقدار درون سهمیه)، در زمان اتخاذ تدبیر حفاظتی دوجانبه،

و

ب) در مورد کالای وارد شده خارج از سهمیه تعرفه‌ای، نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی قابل اعمال که تا سطح لازم افزایش یابد، به نحوی که از نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی ملت بهین دوست (کامله الوداد) اعمال شده در زمان اتخاذ تدبیر حفاظتی دوجانبه بیشتر نباشد.

مقدار درون سهمیه باعث کاهش مقدار واردات کالای مربوط طرف مبدأ به سرزمین طرف اجراکننده تدبیر تا سطحی نخواهد شد که از سطح دوره اخیر که میانگین واردات در سه سال آخر نمونه‌ای است که آمار آن در دسترس است، کمتر باشد.

۱۲- اگر ج.ا.ایران قصد داشته باشد که به اجرای تدبیر حفاظتی دوجانبه به شکل سهمیه تعرفه‌ای پردازد، اتحادیه اوراسیا ممکن است از ایران درخواست کند که سهمیه جداگانه‌ای برای هریک از اعضای اتحادیه اوراسیا تخصیص دهد. چنانچه اتحادیه اوراسیا چنین درخواستی را مطرح سازد، ج.ا.ایران سهمیه‌های جداگانه را براساس پیشنهاد اتحادیه اوراسیا در مورد تخصیص سهمیه‌ها تعیین خواهد کرد. درخواست و پیشنهاد اتحادیه اوراسیا در مورد تخصیص سهمیه‌ها ظرف ۶۰ روز از تاریخ اطلاعیه مذکور در بند ۵ این ماده ارائه خواهد شد.

۱۳- تدبیر حفاظتی دوجانبه برای بازه زمانی حداکثر یک سال اعمال خواهد شد. بازه زمانی مزبور، مشروط بر وجود شواهدی دال بر ضرورت تمدید دوره برای جبران یا جلوگیری از لطمه جدی یا تهدید بروز آن و در حال تعدیل بودن صنعت ذی ربط، می‌تواند تا یک سال دیگر تمدید شود. یک

طرف تدبیر حفاظتی دوجانبه را مجدداً برای همان کالا برای بازه زمانی برابر با بازه زمانی اجرای پیشین تدبیر مزبور به کار نخواهد برد.

۱۴- هر طرف، به محض اتخاذ تصمیم برای تمدید تدبیر حفاظتی دوجانبه، طرف دیگر را به طور کتبی مطلع خواهد ساخت. این اطلاعیه شامل اطلاعات مذکور در بند ۹ این ماده و شواهد دال بر ضرورت تمدید تدبیر حفاظتی دوجانبه برای جبران یا جلوگیری از لطمه جدی یا تهدید بروز آن و در حال تعدیل بودن صنعت ذی ربط خواهد بود.

۱۵- با پایان تدبیر حفاظتی دوجانبه، نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی همان نرخ خواهد بود که در تاریخ پایان تدبیر مزبور طبق پیوست (۱) این موافقتنامه لازم الاجرا خواهد بود.

۱۶- تدابیر حفاظتی دوجانبه در شش ماه اول بعد از لازم الاجرا شدن این موافقتنامه اعمال نخواهد شد.

۱۷- در زمینه تجارت دوجانبه، هیچ طرفی برای یک کالای واحد به طور همزمان به اعمال موارد زیر نخواهد پرداخت:

الف) تدبیر حفاظتی دوجانبه؛ و

ب) تدبیر حفاظتی به مفهوم ماده ۳-۳ این موافقتنامه.

ماده ۳-۵- اعمال تدابیر ضدقیمت شکنی و جبرانی

از نظر انجام تحقیقات مربوط به عوارض ضدقیمت شکنی و جبرانی و رسیدگی های بعدی از جمله رسیدگی های ضدفرار یا طفره و هرگونه رسیدگی دیگر، ج.ا.ایران کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا را منفرداً و نه به طور کلی در نظر خواهد گرفت و تدابیر ضدقیمت شکنی و جبرانی از جمله اقدامات ضدفرار را در مورد کل واردات از اتحادیه اوراسیا اعمال نخواهد کرد. چنانچه یارانه در مفهوم ماده ۲-۳ این موافقتنامه در سطح اتحادیه اوراسیا و به تولیدکنندگان همه کشورهای عضو این اتحادیه ارائه شود، ج.ا.ایران می تواند کل اتحادیه اوراسیا را لحاظ کند.

ماده ۳-۶- اطلاعیه ها

۱- تمامی ارتباطات رسمی و مبادله اسناد میان طرف ها در زمینه موضوعات تحت پوشش این فصل، بین مراجع صلاحیت دار و مراجع تحقیق کننده طرف ها انجام خواهد گرفت.

۲- طرف‌ها در ارتباطات مربوط به کلیه مسائل تحت پوشش این فصل، به‌جز اسناد مرتبط با بررسی‌ها و رسیدگی‌های مربوط به تدابیر ضدقیمت‌شکنی، جبرانی، حفاظتی عمومی و حفاظتی دوجانبه، اساساً از زبان انگلیسی استفاده خواهند کرد.

۳- طرف‌ها اطلاعات مربوط به اسامی و شماره‌های تماس مراجع صلاحیتدار و مراجع تحقیق‌کننده را ظرف ۳۰ روز از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه با یکدیگر مبادله خواهند کرد. طرف‌ها هرگونه تغییری درخصوص مراجع صلاحیتدار و مراجع تحقیق‌کننده را فوری به زبان انگلیسی به اطلاع یکدیگر خواهند رساند.

ماده ۷-۳- همکاری و مشورت

۱- طرف‌ها همکاری در زمینه‌های زیر را تقویت خواهند کرد:

الف) مجاری ارتباطی در رابطه با چاره‌کارهای تجاری (از جمله تحقیقات)؛

ب) همکاری و تبادل اطلاعات میان مراجع صلاحیتدار و مراجع تحقیق‌کننده طرف‌ها؛

پ) قوانین و رویه‌های مرتبط با چاره‌کارهای تجاری.

۲- طرف‌ها می‌توانند در مورد مسائل تحت پوشش این فصل مشورت کنند. در این راستا، هر طرف درخواستی مکتوب برای مشورت به طرف دیگر ارائه خواهد داد. مشورت در اسرع وقت، حداکثر تا ۳۰ روز پس از وصول درخواست مکتوب مزبور، شروع خواهد شد. این‌گونه مشورت‌ها مانع شروع و انجام تحقیقات یا رسیدگی‌های مربوط به عوارض ضدقیمت‌شکنی، جبرانی، حفاظتی عمومی یا حفاظتی دوجانبه از سوی طرف‌ها نخواهد بود و اختلالی در تحقیقات یا رسیدگی‌ها ایجاد نخواهد کرد.

فصل ۴: موانع فنی فراراه تجارت

ماده ۱-۴- اهداف

هدف این فصل عبارت است از تسهیل تجارت کالا بین طرف‌ها از طریق:

الف) ارتقای همکاری درخصوص تصویب و اجرای معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق به منظور از میان برداشتن موانع فنی غیرضروری فراراه تجارت؛

ب) ارتقای درک متقابل از معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق هر طرف؛
پ) تقویت تبادل اطلاعات مربوط به آماده‌سازی، تصویب و اجرای معیارها/ ضوابط (استانداردها)،
مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق بین طرف‌ها؛

ت) تقویت همکاری بین طرف‌ها در عرصه نهادهای بین‌المللی مرتبط با معیار (استاندارد) سازی و
ارزیابی انطباق؛

ث) ایجاد چهارچوبی برای تحقق این اهداف؛ و

ج) ارتقای همکاری در مورد مسائل مرتبط با موانع فنی فراراه تجارت.

ماده ۲-۴- حیطه شمول

۱- این فصل درباره تمامی معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق
طرف‌ها که ممکن است به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم بر تجارت کالا بین طرف‌ها تأثیر بگذارد، اعمال
خواهد شد، جز در موارد زیر:

الف) مشخصات خرید تهیه‌شده توسط نهادهای دولتی برای نیازهای تولیدی یا مصرفی نهادهای
دولتی؛ و

ب) تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی مصرح در فصل ۵ این موافقتنامه.

۲- تمامی ارجاعات این فصل به مقررات فنی، معیارها/ ضوابط (استانداردها) و رویه‌های ارزیابی انطباق
به نحوی تفسیر خواهد شد که هرگونه اصلاحات مربوط به آن و هرگونه ملحقات به قواعد یا
پوشش کالایی آنها را دربرگیرد، مگر اصلاحات و ملحقاتی که ماهیتاً جزئی باشد.

۳- هر طرف طبق این فصل مجاز است که معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های
ارزیابی‌های انطباق را تدوین، تصویب و اجرا کند.

ماده ۳-۴- تعاریف

۱- اصطلاحات عمومی معیار (استاندارد) سازی و رویه‌های ارزیابی انطباق معمولاً همان معنایی را
خواهند داشت که در تعاریف پذیرفته‌شده در نظام ملل متحد و نهادهای بین‌المللی معیار
(استاندارد) گذاری برای آنها ذکر شده است و با توجه به فحوای آنها و در پرتو هدف و منظور این
فصل به کار خواهند رفت.

۲- از نظر این فصل:

الف) «مقرره فنی» به معنی سندی است که مشخصات محصول یا فرایندها و روش‌های تولید مربوط به آنها، از جمله مقررات اداری حاکم، را که رعایت آنها اجباری است، معین می‌کند. این سند همچنین ممکن است الزامات مربوط به واژگان، نمادها، بسته‌بندی، علامت‌گذاری یا برچسب‌زنی را که در مورد محصول، فرایند یا روش تولید قابل‌اعمال هستند دربرگیرد یا منحصرأ به آنها بپردازد.

یادداشت توضیحی:

تعریف موجود در راهنمای شماره ۲ سازمان بین‌المللی استاندارد / کمیسیون الکتروتکنیکی بین‌المللی (ایزو/آی ای سی) شامل تمامی موارد نیست و مبتنی بر نظام به‌اصطلاح «بلوک ساختمانی» است.

ب) «معیار فنی (استاندارد)» به معنی سند مصوب یک نهاد مورد تأیید است که قواعد، رهنمودها یا مشخصات محصولات یا فرایندها و روش‌های تولید مربوط به آنها را که رعایت آنها اجباری نیست، برای استفاده مکرر و عمومی، مقرر می‌دارد. این سند همچنین ممکن است الزامات مربوط به واژگان، نمادها، بسته‌بندی، علامت‌گذاری یا برچسب‌زنی را که در مورد محصول، فرایند یا روش تولید قابل‌اعمال هستند دربرگیرد یا منحصرأ به آنها بپردازد.

یادداشت توضیحی:

اصطلاحات بدان‌گونه که در راهنمای شماره ۲ سازمان بین‌المللی استاندارد / کمیسیون الکتروتکنیکی بین‌المللی (ایزو/آی ای سی) تعریف شده‌اند، محصولات، فرایندها و خدمات را تحت پوشش قرار می‌دهند. این فصل فقط به مقررات فنی، معیارها/ ضوابط (استانداردها) و رویه‌های ارزیابی انطباق مرتبط با محصولات یا فرایندها و روش‌های تولید می‌پردازد. معیارهای/ ضوابط (استانداردهای) مصرح در راهنمای شماره ۲ سازمان بین‌المللی استاندارد / کمیسیون الکتروتکنیکی بین‌المللی (ایزو/آی ای سی) ممکن است اجباری یا اختیاری باشند. از نظر این فصل، معیارها/ ضوابط (استانداردها) به‌عنوان اسناد اختیاری و مقررات فنی به‌عنوان اسناد اجباری تعریف شده‌اند. معیارهای/ ضوابط (استانداردهای) تهیه‌شده توسط جامعه بین‌المللی معیار

(استاندارد) سازی مبتنی بر اجماع هستند. این فصل، اسنادی را هم که مبتنی بر اجماع نیستند، دربرمی گیرد.

پ) «رویه‌های ارزیابی انطباق» به معنی هر رویه‌ای است که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم برای تشخیص رعایت الزامات مربوط در مقررات فنی یا معیارها/ ضوابط (استانداردها) به کار رود. یادداشت توضیحی:

رویه‌های ارزیابی انطباق از جمله شامل رویه‌های نمونه‌گیری، آزمایش و بازرسی؛ ارزیابی، بررسی و اطمینان از انطباق؛ ثبت، تأیید اعتبار و تصویب؛ و همچنین ترکیبات آنها می‌شود.

ت) «نهاد حکومت مرکزی» به معنی حکومت مرکزی، وزارتخانه‌ها و ادارات آن یا هر نهاد تحت نظارت حکومت مرکزی در زمینه فعالیت مورد نظر است.

ماده ۴-۴- تهیه، تصویب و اجرای مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق

۱- هر طرف تضمین خواهد کرد که از لحاظ مقررات فنی، نسبت به محصول وارداتی از سرزمین طرف دیگر، رفتاری اتخاذ شود که از رفتار متخذه در مورد محصولات مشابه دارای منشأ ملی و محصولات مشابهی که مبدأ آنها کشور دیگری است، نامطلوب‌تر نباشد.

۲- هر طرف تضمین خواهد کرد که مقررات فنی با هدف ایجاد موانع غیرضروری در تجارت متقابل یا با چنین اثری تهیه، تصویب یا اجرا نشود. بدین منظور، مقررات فنی از لحاظ تجاری محدودیتی بیش از آنچه برای تحقق هدفی مشروع لازم است، با در نظر گرفتن خطرات ناشی از عدم تحقق آن، ایجاد نخواهد کرد. اهداف مشروع مذکور عبارتند از: الزامات امنیت ملی؛ جلوگیری از رویه‌های گمراه‌کننده؛ حفظ سلامتی یا ایمنی انسان، حیات یا بهداشت حیوانات یا گیاهان، یا محیط زیست. در ارزیابی این خطرات از جمله عوامل مربوط که باید مورد ملاحظه قرار گیرند، عبارتند از: اطلاعات علمی و فنی موجود، فناوری فرآوری مربوط یا مصارف نهایی تعیین شده برای محصولات.

۳- چنانچه شرایط یا اهدافی که برای تصویب مقررات فنی مطرح شده‌اند، دیگر وجود نداشته باشند یا بتوان با تغییر شرایط یا اهداف به گونه‌ای برخورد کرد که از لحاظ تجاری محدودیت کم‌تری ایجاد شود، مقررات فنی حفظ نخواهد شد.

۴- در مواردی که مقررات فنی لازم است و معیارهای / ضوابط (استانداردهای) بین‌المللی مربوط موجود است یا تکمیل آنها نزدیک است، طرف‌ها از آنها یا بخش‌های مربوط آنها به‌عنوان مبنای مقررات فنی خود استفاده خواهند کرد، مگر هنگامی که این معیارهای / ضوابط (استانداردهای) بین‌المللی یا بخش‌های مربوط، مثلاً بر اثر عوامل اساسی جوی یا جغرافیایی یا مسائل اساسی فناورانه، برای تحقق اهداف مشروع مورد نظر، ابزاری غیر مؤثر یا نامناسب باشند.

۵- هر طرف اطمینان حاصل خواهد کرد که به هنگام نیاز به تأیید عملی انطباق با مقررات فنی یا معیارها / ضوابط (استانداردها)، نهادهای حکومت مرکزی آن در خصوص محصولات با مبدأ سرزمین طرف دیگر، مقررات زیر را اعمال کنند:

الف) رویه‌های ارزیابی انطباق به گونه‌ای تهیه، تصویب و اجرا شود که در شرایط قابل مقایسه، دسترسی برای عرضه‌کنندگان محصولات مشابه با مبدأ سرزمین طرف دیگر، از شرایط موجود برای عرضه‌کنندگان محصولات مشابه دارای منشأ داخلی یا عرضه‌کنندگان محصولات مشابه با مبدأ هر کشور دیگر نامطلوب‌تر نباشد. دسترسی شامل حق عرضه‌کنندگان برای ارزیابی انطباق به‌موجب آیین کار، از جمله امکان اجرای فعالیت‌های ارزیابی انطباق در محل تأسیسات و دریافت نشانه گواهی نظام مزبور در صورت پیش‌بینی آن در این آیین کار، می‌شود.

ب) رویه‌های ارزیابی انطباق به منظور ایجاد موانع غیر ضروری فراراه تجارت متقابل یا با چنین اثری، تهیه، تصویب یا اجرا نشود. این از جمله بدان معناست که رویه‌های ارزیابی انطباق سخت‌گیرانه‌تر از حدی که برای ایجاد اطمینان کافی طرف واردکننده برای انطباق محصولات با مقررات فنی یا معیارهای / ضوابط (استانداردهای) حاکم لازم است، با در نظر گرفتن مخاطراتی که عدم انطباق ایجاد می‌کند، نخواهد بود یا سخت‌گیرانه‌تر از آن حد اجرا نخواهد شد.

۶- هر طرف در حین اجرای مفاد بند ۵ این ماده اطمینان خواهد کرد که:

الف) رویه‌های ارزیابی انطباق در اسرع وقت شروع و تکمیل شود و برای محصولات با مبدأ سرزمین طرف دیگر، از لحاظ ترتیب، رفتاری نامطلوب‌تر نسبت به محصولات مشابه داخلی، اعمال نشود؛

ب) مدت اجرای متعارف هر رویه ارزیابی انطباق منتشر شود یا مدت رسیدگی پیش‌بینی شده، در صورت درخواست، به متقاضی ابلاغ گردد؛ نهاد صلاحیتدار پس از دریافت درخواست فوری کامل بودن مدارک را بررسی و متقاضی را به‌طور کامل و دقیق از تمامی نقص‌ها مطلع کند؛ نهاد

صلاحیتدار در اسرع وقت نتایج ارزیابی را به صورت تمام و کمال به متقاضی ارائه نماید تا در صورت لزوم، تدابیر اصلاحی انجام پذیرد؛ در صورت درخواست متقاضی، حتی در صورت نقصان درخواست، نهاد صلاحیتدار تا حد امکان، ارزیابی انطباق را انجام دهد؛ و در صورت درخواست، متقاضی از روند رویه مطلع و به وی درخصوص هرگونه تأخیر پیش آمده، توضیح داده شود؛

پ) الزامات اطلاع رسانی به نسبتی که برای ارزیابی انطباق و تعیین هزینه‌ها لازم است، محدود شود؛
ت) محرمانگی اطلاعات مربوط به محصولاتی که مبدأ آنها در سرزمین طرف دیگر است و در ارتباط با رویه‌های ارزیابی انطباق مطرح یا عرضه می‌شود، به همان شکل مربوط به محصولات داخلی رعایت شود، به طوری که منافع تجاری مشروع حفظ شود؛

ث) با در نظر گرفتن هزینه ارتباطات، حمل و نقل و دیگر هزینه‌های ناشی از اختلاف میان مکان تأسیسات متقاضی و نهاد ارزیابی انطباق، هر هزینه وضع شده برای ارزیابی انطباق محصولات دارای مبدأ سرزمین طرف دیگر نسبت به هر هزینه قابل وضع برای ارزیابی انطباق محصولات مشابه با منشأ داخلی یا با مبدأ هر کشور دیگر منصفانه باشد؛

ج) مکان تأسیسات مورد استفاده برای رویه‌های ارزیابی انطباق و انتخاب نمونه‌ها به گونه‌ای نباشد که برای متقاضیان یا کارگزاران آنها مشکل غیر ضروری ایجاد نماید؛

چ) چنانچه پس از تشخیص انطباق محصول با معیارها/ ضوابط (استانداردها) یا مقررات فنی حاکم، مشخصات محصول تغییر کند، رویه ارزیابی انطباق برای محصول تغییر یافته در حد لازم برای اطمینان کافی از انطباق یا عدم انطباق محصول مورد نظر با معیارها/ ضوابط (استانداردها) و مقررات فنی مربوط محدود شود؛

ح) برای بررسی شکایات مربوط به اجرای رویه ارزیابی انطباق و در صورت موجه بودن شکایت، برای اتخاذ تدبیر اصلاحی، رویه‌ای وجود داشته باشد.

۷- هیچ چیز در بندهای (۵) و (۶) این ماده مانع بازرسی‌های اتفاقی متعارف طرف‌ها در سرزمین خود نخواهد شد.

۸- چنانچه نیاز به تأیید عملی انطباق محصولات با معیارها/ ضوابط (استانداردها) یا مقررات فنی باشد و رهنمودها یا توصیه‌های مرتبط صادره از سوی نهادهای معیار (استاندارد) سازی بین‌المللی وجود داشته یا

در شرف تکمیل باشد، طرف‌ها تضمین خواهند کرد که نهادهای حکومت مرکزی از موارد فوق یا از بخش‌های مرتبط آنها به‌عنوان مبنایی برای رویه‌های ارزیابی انطباق خود استفاده کنند، مگر در مواردی که این‌گونه رهنمودها یا توصیه‌ها یا بخش‌های مربوط آنها برای طرف‌ها، از جمله به دلایل زیر نامناسب باشد که در صورت درخواست، با توضیح مقتضی همراه خواهد بود: الزامات امنیت ملی؛ جلوگیری از رویه‌های گمراه‌کننده؛ حفظ سلامتی یا ایمنی انسان، حیات یا بهداشت حیوانات یا گیاهان، یا محیط زیست؛ عوامل جوی یا دیگر عوامل جغرافیایی بنیادی؛ مسائل اساسی فناورانه یا زیربنایی.

ماده ۴-۵- تأیید ارزیابی انطباق

۱- بدون خدشه به مفاد بندهای (۳) و (۴) این ماده، هر طرف، در صورت امکان، پذیرش نتایج رویه‌های ارزیابی انطباق در طرف دیگر را تضمین خواهد کرد، حتی اگر این رویه‌ها با رویه‌های خودش تفاوت داشته باشد، مشروط بر این‌که مجاب شود رویه‌های مزبور به اندازه رویه‌های خودش، انطباق با مقررات فنی یا معیارهای / ضوابط (استانداردهای) قابل‌اعمال را تضمین می‌کند. اذعان می‌شود که برای دستیابی به تفاهمی مرضی‌الطرفین، به‌خصوص در موارد زیر، ممکن است مشورت‌های قبلی ضرورت یابد:

الف) صلاحیت فنی کافی و پایدار نهادهای ارزیابی انطباق مربوط در طرف صادرکننده، به نحوی که استمرار اعتبار نتایج ارزیابی انطباق قابل‌اطمینان باشد. در این خصوص، به تأیید رعایت رهنمودها و توصیه‌های نهادهای معیار (استاندارد) سازی بین‌المللی - مثلاً از طریق تأیید صلاحیت - به‌عنوان شاخص صلاحیت فنی کافی توجه خواهد شد؛

ب) محدود کردن موارد قبول نتایج ارزیابی انطباق به موارد ارائه‌شده از سوی مؤسسات مشخص در طرف صادرکننده.

۲- طرف‌ها حتی‌الامکان اجرای مفاد بند (۱) این ماده را با رویه‌های ارزیابی انطباق خود تضمین خواهند کرد.

۳- هر طرف ترغیب می‌شود که بنا به درخواست طرف دیگر، تمایل خود را برای آغاز مذاکرات برای انعقاد موافقتنامه‌هایی درخصوص شناسایی متقابل نتایج رویه‌های ارزیابی انطباق یکدیگر نشان دهد. طرف‌ها می‌توانند بنحوی که موافقتنامه‌های مزبور معیارهای موضوع بند (۱) این ماده را تحقق

بخشند و درخصوص امکانات بالقوه آنها در زمینه تسهیل تجارت محصولات مربوط، رضایت متقابل را فراهم آورند.

۴- هر طرف به اعطای اجازه مشارکت نهادهای ارزیابی انطباق واقع در سرزمین طرف دیگر در رویه‌های ارزیابی انطباق خود با شرایطی که از شرایط مربوط به نهادهای واقع در سرزمین خود یا سرزمین هر کشور ثالث نامطلوب‌تر نباشد، ترغیب می‌شود.

ماده ۴-۶- شفافیت

۱- طرف‌ها اهمیت شفافیت درخصوص تدوین، تصویب و اجرای معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق را تأیید می‌کنند.

۲- هر طرف که در حال تهیه، تصویب یا اجرای مقرره فنی است که ممکن است تأثیری عمده بر تجارت با طرف دیگر داشته باشد، به محض درخواست طرف دیگر، دلایل توجیهی آن مقرره فنی را طبق مفاد بندهای (۲) تا (۴) ماده ۴-۴ این موافقتنامه بیان خواهد کرد. هرگاه مقرره فنی براساس یکی از اهداف مشروع مصرح در بند (۲) ماده ۴-۴ این موافقتنامه تهیه، تصویب یا اجرا شود و با معیارهای/ ضوابط (استانداردهای) بین‌المللی مربوط منطبق باشد، عدم ایجاد مانع غیرضروری برای تجارت متقابل فرض گرفته خواهد شد، مگر آن‌که خلاف آن ثابت شود.

۳- در صورت اقتضاء، طرف‌ها مقررات فنی را بیشتر بر مبنای شرایط محصول از لحاظ کارکرد، به‌جای طرح یا خصوصیات توصیفی آن، تعیین خواهند کرد.

۴- در صورت عدم وجود معیارهای/ ضوابط (استانداردهای) بین‌المللی مربوط یا عدم انطباق محتوای فنی مقرره فنی پیشنهادی با محتوای فنی معیارهای/ ضوابط (استانداردهای) بین‌المللی مربوط و چنانچه مقرره فنی تأثیر چشمگیری بر تجارت متقابل طرف‌ها داشته باشد، هر طرف:

الف) در اولین فرصت مقتضی، اطلاعیه‌ای مبنی بر پیشنهاد مقرره فنی خاص را در نشریه‌ای منتشر خواهد کرد، به نحوی که اشخاص ذی‌نفع در طرف دیگر بتوانند از آن آگاهی یابند؛

ب) از طریق مرکز تماس تعیین‌شده، فهرست محصولاتی که قرار است تحت شمول مقرره فنی پیشنهادی قرار بگیرد و همچنین شرح مختصری از اهداف و منطق آن را به طرف دیگر اطلاع خواهد

داد. این گونه اطلاعیه‌ها در اولین فرصت مقتضی ارائه خواهند شد، به طوری که هنوز امکان گنجاندن اصلاحات و لحاظ کردن نظرات وجود داشته باشد؛

پ) بنا به درخواست، رونوشت یا مشخصات مقرر فنی پیشنهادی را به طرف دیگر ارائه خواهد داد و در صورت امکان، بخش‌هایی را که تفاوت اساسی با معیارهای / ضوابط (استانداردهای) بین‌المللی مربوط دارند، مشخص خواهد کرد؛

ت) بدون هیچ گونه تبعیض، تا ۶۰ روز پس از انتشار اطلاعیه مذکور در جزء (الف) این بند، به طرف دیگر اجازه خواهد داد که نظرات خود را کتباً ارائه نماید و در صورت درخواست، این نظرات را به بحث خواهد گذاشت و نظرات مکتوب و نتایج این مباحثات را مد نظر قرار خواهد داد.

۵- در صورت عدم وجود رهنمود یا توصیه مربوط صادره از سوی یک نهاد معیار (استاندارد) سازی بین‌المللی یا عدم مطابقت محتوای فنی رویه ارزیابی انطباق پیشنهادی با رهنمودها و توصیه‌های مربوط صادره از سوی نهادهای معیار (استاندارد) سازی بین‌المللی و چنانچه رویه ارزیابی انطباق ممکن است تأثیر چشمگیری بر تجارت با طرف دیگر داشته باشد، هر طرف:

الف) در اولین فرصت مقتضی، اطلاعیه‌ای مبنی بر پیشنهاد رویه ارزیابی انطباق خاص را در نشریه‌ای منتشر خواهد کرد، به نحوی که اشخاص ذی‌نفع در طرف‌های دیگر بتوانند از آن آگاهی یابند؛

ب) از طریق مرکز تماس تعیین شده، فهرست محصولاتی که قرار است تحت شمول رویه ارزیابی انطباق پیشنهادی قرار بگیرد و همچنین شرح مختصری از اهداف و منطبق آن را به طرف‌های دیگر اطلاع خواهد داد. این گونه اطلاعیه‌ها در اولین فرصت مقتضی ارائه خواهند شد، به طوری که هنوز امکان گنجاندن اصلاحات و لحاظ کردن نظرات وجود داشته باشد؛

پ) بنا به درخواست، رونوشت یا مشخصات رویه پیشنهادی را به طرف دیگر ارائه خواهد داد و در صورت امکان، بخش‌هایی را که تفاوت اساسی با رهنمودها یا توصیه‌های مربوط صادره از سوی نهادهای معیار (استاندارد) سازی بین‌المللی دارند، مشخص خواهد کرد؛

ت) بدون تبعیض، تا ۶۰ روز پس از انتشار اطلاعیه مذکور در جزء (الف) این بند، به طرف دیگر اجازه خواهد داد که نظرات خود را کتباً ارائه نماید و در صورت درخواست، این نظرات را به بحث خواهد گذاشت و نظرات مکتوب و نتایج این مباحثات را مد نظر قرار خواهد داد.

۶- با رعایت مفاد مدخل بندهای (۴) و (۵) این ماده، در صورت بروز مشکلات اضطراری در زمینه حفظ ایمنی، بهداشت و محیط زیست یا امنیت ملی یا تهدید بروز آن برای یک طرف، طرف مورد نظر می‌تواند تدابیر موضوع بندهای (۴) و (۵) این ماده را چنانچه ضروری بداند حذف کند، مشروط بر این‌که طرف مزبور، به محض تصویب مقرر فنی و یا رویه ارزیابی انطباق:

(الف) فوری طرف دیگر را از طریق مراکز تماس تعیین‌شده از مقرر فنی و یا رویه ارزیابی انطباق خاص و محصولات تحت پوشش آنها، به همراه شرح مختصری از هدف و منطق مقرر فنی و یا رویه ارزیابی انطباق، از جمله ماهیت مشکلات اضطراری، مطلع نماید؛

(ب) در صورت درخواست، رونوشت مقرر فنی و یا رویه ارزیابی انطباق را به طرف دیگر ارائه کند؛

(پ) بدون تبعیض، به طرف دیگر اجازه دهد که به صورت مکتوب نظرات خود را ارائه دهد و در صورت درخواست، این نظرات را به بحث گذارد و نظرات مکتوب و نتایج این مباحثات را مد نظر قرار دهد.

۷- هر طرف انتشار فوری تمامی مقررات فنی و یا رویه‌های ارزیابی انطباق مصوب را تضمین خواهد کرد، یا در غیر این صورت، به طریقی آنها را در دسترس قرار خواهد داد که اشخاص ذی‌نفع در طرف دیگر بتوانند از آنها آگاهی یابند.

۸- جز در شرایط اضطراری، طرف‌ها حداقل ۱۸۰ روز بین انتشار مقررات فنی و لازم‌الاجرا شدن آنها در نظر خواهند گرفت تا تولیدکنندگان در طرف صادرکننده فرصت تطبیق محصولات یا روش‌های تولید خود را با الزامات طرف واردکننده داشته باشند.

۹- جز در شرایط اضطراری، طرف‌ها حداقل ۱۸۰ روز بین انتشار الزامات مربوط به رویه‌های ارزیابی انطباق و لازم‌الاجرا شدن آنها در نظر خواهند گرفت تا تولیدکنندگان در طرف صادرکننده فرصت تطبیق محصولات یا روش‌های تولید خود را با الزامات طرف واردکننده داشته باشند.

۱۰- هر طرف ظرف ۹۰ روز از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، طرف دیگر را از الزامات اجباری مربوط به محصولات وارداتی مطلع خواهد ساخت.

۱۱- طرف‌ها حتی‌المقدور تلاش خواهند کرد که تبادل اطلاعات به زبان انگلیسی باشد. متن قوانین و مقررات اصلی یا خلاصه آنها در صورت درخواست به زبان انگلیسی ارائه خواهد شد.

ماده ۷-۴- مشورت

۱- چنانچه اجرای روزانه معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق بر تجارت بین طرف‌ها تأثیر بگذارد، هر طرف می‌تواند برای حل این موضوع، درخواست مشورت بدهد. درخواست مشورت به نقطه تماس طرف دیگر مقرر در ماده ۹-۴ این موافقتنامه ارائه خواهد شد.

۲- هر طرف تمام تلاش خود را جهت بررسی مساعد و سریع هر درخواست مشورت طرف دیگر درخصوص موضوعات مربوط به اجرای این فصل به کار خواهد گرفت.

۳- به منظور اجرا و کارکرد مؤثر این فصل، یک گروه کاری در مورد موانع فنی فراراه تجارت تشکیل خواهد شد. این گروه کاری که از نمایندگان طرف‌ها تشکیل خواهد شد، یافته‌های خود را به کارگروه مشترک گزارش خواهد داد. چنانچه مسائل مشمول این فصل نتواند با مشورت حل و فصل یا روشن شود، طرف‌ها با هدف دستیابی به یک راه‌حل عملی و مؤثر برای تسهیل تجارت می‌توانند به گروه کاری موانع فنی فراراه تجارت مراجعه کنند.

ماده ۸-۴- همکاری

۱- به منظور حصول اطمینان از این‌که معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق، مانعی غیرضروری فراراه تجارت کالا میان طرف‌ها ایجاد نکند، طرف‌ها در صورت امکان در حوزه معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

۲- همکاری به موجب بند (۱) این ماده می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

الف) برگزاری هم‌اندیشی‌های مشترک برای ارتقای درک متقابل از معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق در هر طرف؛

ب) تبادل مقام‌های رسمی طرف‌ها با اهداف آموزشی؛

پ) تبادل اطلاعات درخصوص معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق؛

ت) تشویق نهادهای مسئول در حوزه معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق هر طرف به منظور همکاری در مورد مسائل متضمن منافع مشترک؛

ث) همکاری علمی و فنی با هدف بهبود کیفیت مقررات فنی.

۳- اجرای بند (۲) این ماده منوط به در دسترس بودن منابع مالی اختصاصی و قوانین و مقررات مربوط هر طرف است.

۴- همکاری در مورد مسائل مرتبط با موانع فنی فراراه تجارت می‌تواند از جمله از طریق روش‌هایی مانند گفتگو از طریق مجاری مناسب، طرح‌های مشترک و کمک‌های فنی انجام گیرد.

۵- طرف‌ها با توافق متقابل می‌توانند طرح‌های مشترک، کمک‌های فنی و همکاری در حوزه معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق را در حوزه‌های منتخب هدایت کنند.

۶- طرف‌ها متعهد می‌شوند که به تبادل نظر در مورد مطالعه بازار و فعالیت‌های اجرایی در این زمینه که به موانع فنی فراراه تجارت مربوط می‌شود، بپردازند.

۷- در صورت درخواست، هر طرف به پیشنهادهای طرف دیگر برای همکاری طبق این فصل، توجه لازم را مبذول خواهد داشت.

۸- به منظور ارتقای همکاری در چهارچوب این فصل، طرف‌ها می‌توانند ترتیباتی را برای موضوعات تحت شمول آن برقرار نمایند.

ماده ۹-۴- مراجع صلاحیتدار و نقطه تماس

۱- طرف‌ها مراجع صلاحیتدار و نقاط تماس را تعیین و اطلاعات حاوی نام مراجع صلاحیتدار و نقاط تماس تعیین شده و جزئیات تماس مقام‌های رسمی مربوط در مراجع صلاحیتدار و نقاط تماس مزبور از جمله شماره تلفن و دورنگار، نشانی رایانامه (ایمیل) و دیگر جزئیات مربوط را مبادله خواهند کرد.

۲- طرف‌ها فوری یکدیگر را از هرگونه تغییر در مراجع صلاحیتدار و نقاط تماس خود یا تغییر اطلاعات مقام‌های رسمی مربوط آگاه خواهند ساخت.

۳- وظایف نقاط تماس به شرح زیر است:

الف) تسهیل تبادل اطلاعات بین طرف‌ها در خصوص معیارها/ ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق در پاسخ به تمامی درخواست‌های متعارف هر طرف برای اطلاعات مزبور؛ و

ب) ارجاع استعلام‌های هر طرف به مراجع قانونی مربوط.

۴- وظایف مراجع صلاحیت‌دار عبارتند از:

الف) نظارت بر اجرای این فصل؛

ب) تسهیل فعالیتهای همکاری طبق ماده ۸-۴ این موافقتنامه، در صورت اقتضا؛

پ) رسیدگی فوری به هر موضوعی که هر طرف در مورد تدوین، تصویب، اجرا یا اعمال معیارها/

ضوابط (استانداردها)، مقررات فنی و رویه‌های ارزیابی انطباق مطرح سازد؛

ت) تسهیل مشورت درباره هر موضوع ناشی از این فصل در صورت درخواست هر طرف؛

ث) انجام هر تدبیر دیگری که به نظر طرف‌ها، در اجرای این فصل به آنها کمک خواهد کرد؛ و

ج) انجام دیگر وظایف محوله از سوی کارگروه مشترک.

فصل ۵: تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی

ماده ۱-۵- اهداف

اهداف این فصل عبارتند از حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان یا گیاه در سرزمین طرف‌ها از طریق:

الف) تلاش برای حل مسائل مرتبط با تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی؛

ب) تقویت همکاری بین طرف‌ها و مراجع صلاحیت‌دار آنها از جمله در زمینه تدوین و اجرای تدابیر

بهداشتی و بهداشت گیاهی؛ و

پ) تسهیل تبادل اطلاعات مرتبط با تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی و ارتقای دانش و درک نظام

قانونی هر طرف.

ماده ۲-۵- تعاریف^{۲۹}

۱- از نظر این فصل:

الف) «تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی» به معنی هر تدبیر متخذه برای موارد زیر است:

(۱) حفاظت از حیات یا بهداشت حیوان یا گیاه در سرزمین هر طرف در مقابل خطرات ناشی از ورود، استقرار یا شیوع آفات، بیماری‌ها، یا (موجودات زنده) حامل بیماری یا عامل بیماری؛
(۲) حفاظت از حیات یا بهداشت انسان یا حیوان در سرزمین هر طرف در مقابل خطرات ناشی از افزودنی‌ها، آلاینده‌ها، سموم، یا موجودات زنده مسبب بیماری در مواد غذایی، نوشیدنی‌ها یا خوراک دام؛

(۳) حفاظت از حیات یا بهداشت انسان در سرزمین هر طرف در مقابل خطرات ناشی از بیماری‌های منتقل‌شونده توسط حیوانات، گیاهان یا محصولات مربوط به آنها یا در مقابل خطرات ناشی از ورود، استقرار یا شیوع آفات؛

(۴) جلوگیری یا تحدید سایر خسارت‌های ناشی از ورود، ایجاد یا شیوع آفات در سرزمین هر طرف.

تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی شامل تمام قوانین، احکام، مقررات، الزامات و رویه‌ها از جمله معیارهای محصول نهایی؛ فرآیندها و روش‌های تولید؛ رویه‌های آزمایش، بازرسی، گواهی و تصویب؛ ترتیبات قرنطینه‌ای از جمله الزامات مربوط در زمینه حمل و نقل حیوانات یا گیاهان یا الزامات مربوط به مواد لازم برای بقای آنها حین حمل و نقل؛ مقررات راجع به روش‌های آماری، رویه‌های نمونه‌برداری و روش‌های ارزیابی خطر مربوط؛ و الزامات مربوط به بسته‌بندی و برچسب‌زنی که به‌طور مستقیم به سلامت غذایی مربوط می‌شود؛

ب) «ناحیه عاری از آفت یا بیماری» به معنی ناحیه‌ای اعم از تمام یا بخشی از هر طرف یا تمام یا بخش‌هایی از چند طرف است که مراجع صلاحیتدار آن را مشخص می‌کنند و در آن آفت یا بیماری خاصی وجود ندارد.

۲۹- از نظر این تعاریف، «حیوان» شامل ماهیان و جانوران وحشی، «گیاه» شامل جنگل‌ها و گیاهان وحشی، «آفات» شامل علف‌های هرز، و «آلاینده‌ها» شامل بقایای آفت‌کش‌ها و داروهای دامپزشکی و مواد زائد می‌شود.

ناحیه عاری از آفت یا بیماری ممکن است محیط، محاط یا مجاور یک ناحیه - اعم از ناحیه‌ای واقع در بخشی از یک طرف یا در منطقه جغرافیایی شامل بخش‌ها یا تمامی دو طرف - باشد که مشخص شده باشد که در آن آفت یا بیماری خاصی وجود دارد اما تحت تدابیر واپایش (کنترل) منطقه‌ای مانند ایجاد مناطق حفاظتی، نظارتی و حائل قرار دارد که آفت و بیماری مورد نظر در آنجا مهار یا ریشه‌کن خواهد شد؛

ب) «ناحیه با شیوع کم آفت یا بیماری» به معنی ناحیه‌ای اعم از تمام یا بخشی از یک طرف یا تمام یا بخش‌هایی از دو طرف است که مراجع صلاحیتدار آن را مشخص می‌کنند و در آن آفت یا بیماری خاصی در سطحی محدود وجود دارد و در آنجا تدابیر مؤثری جهت نظارت، واپایش (کنترل) یا ریشه‌کنی اعمال می‌گردد؛

ت) «مقررات بهداشتی و بهداشت گیاهی» به معنی تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی مانند قوانین، احکام یا مقررات است که به‌طور عمومی قابل اعمال است.

۲- تعاریف مرتبط تدوین شده توسط سازمان‌های بین‌المللی: کمیسیون تنظیم مجموعه قوانین تغذیه (کدکس)، سازمان جهانی بهداشت دام (که از این پس آی ای خوانده می‌شود) و سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی که در چهارچوب معاهده (کنوانسیون) بین‌المللی حفظ نباتات (که از این پس «معاهده (کنوانسیون)» خوانده می‌شود) فعالیت می‌کنند، در اجرای این فصل با اعمال اصلاحات لازم به کار خواهند رفت.

۳- «معیارها/ ضوابط (استانداردها)، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های بین‌المللی» به شرح زیر است:
الف) درخصوص سلامت غذایی، معیارها/ ضوابط (استانداردها)، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های تعیین شده توسط کمیسیون تنظیم مجموعه قوانین تغذیه (کدکس) درباره افزودنی‌های خوراکی، بقایای داروهای دامپزشکی و آفت‌کش‌ها، آلاینده‌ها، روش‌های تجزیه و نمونه‌برداری و قوانین و دستورالعمل‌های مربوط به روش بهداشتی؛

ب) درخصوص بهداشت حیوانات و بیماری‌های حیوانی قابل انتقال به انسان، معیارها/ ضوابط (استاندارد)ها، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های تدوین شده تحت نظارت سازمان جهانی بهداشت دام؛

پ) در خصوص بهداشت گیاهی، معیار (استاندارد)ها، دستورالعملها و توصیه‌های بین‌المللی تدوین شده تحت نظارت دبیرخانه معاهده (کنوانسیون) با همکاری سازمان‌های منطقه‌ای فعال در چهارچوب معاهده (کنوانسیون)؛ و

ت) در خصوص مواردی که تحت شمول سازمان‌های فوق قرار نمی‌گیرد، معیار (استاندارد)ها، دستورالعملها و توصیه‌های مناسب اعلامی سایر سازمان‌های بین‌المللی ذی‌ربط که برای مشارکت تمامی طرف‌ها مفتوح هستند.

۴- «ارزیابی خطر» به معنی ارزیابی احتمال ورود، استقرار یا شیوع آفت یا بیماری در سرزمین طرف واردکننده وفق تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی قابل‌اعمال و ارزیابی عواقب بالقوه زیست‌شناختی و اقتصادی همراه با آن، یا ارزیابی اثرات منفی بالقوه ناشی از وجود افزودنی‌ها، آلاینده‌ها، سموم یا موجودات زنده مسبب بیماری در مواد غذایی، نوشیدنی‌ها یا خوراک دام بر بهداشت انسان یا حیوان است.

۵- «سطح مناسب حفاظت بهداشتی یا بهداشت گیاهی» به معنی سطحی از حفاظت است که توسط طرف اتخاذکننده تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان یا گیاه در سرزمین خود مناسب تلقی می‌شود. طرف‌ها این مفهوم را «سطح قابل‌پذیرش خطر» نیز می‌خوانند.

ماده ۳-۵- حیطه شمول

این فصل تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی طرف‌ها را که ممکن است به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم بر تجارت میان آنها تأثیر بگذارد، دربرخواهد گرفت.

ماده ۴-۵- مقررات عمومی

۱- طرف‌ها حق دارند تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی لازم برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان و گیاه را اعمال نمایند، مشروط بر این‌که تدابیر مزبور با مفاد این فصل مغایرت نداشته باشد.

۲- طرف‌ها اطمینان حاصل خواهند کرد که:

الف) با لحاظ دسترسی به اطلاعات علمی و شرایط منطقه‌ای مربوط، هر تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی صرفاً تا حدی که برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان و گیاه لازم باشد، براساس اصول علمی اجرا شود و بدون وجود شواهد کافی حفظ نشود.

ب) هر تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی مبتنی بر یک ارزیابی خطر برای حیات یا سلامت انسان، حیوان یا گیاه به شکل متناسب با شرایط باشد و روش‌های ارزیابی خطر ایجادشده توسط سازمان‌های بین‌المللی مربوط لحاظ شود.

پ) در مواردی که شواهد علمی مربوط کافی نباشد، طرف‌های مربوط به‌طور موقت تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی اضطراری را بر پایه اطلاعات مربوط در دسترس، از جمله اطلاعات دریافتی از سازمان‌های بین‌المللی مرتبط و همچنین اطلاعات مربوط به تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی مورد استفاده به وسیله طرف‌های دیگر اتخاذ کنند. در چنین شرایطی، طرف‌ها به جستجوی اطلاعات ضروری بیشتر برای ارزیابی عینی‌تر خطر و بازنگری در تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی طبق آن در یک بازه زمانی متعارف خواهند پرداخت.

ت) تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی آن‌ها، در شرایط یکسان یا مشابه، به‌صورت خودسرانه و غیرموجه بین طرف‌ها، از جمله بین سرزمین خودشان و سرزمین طرف دیگر، تبعیض قائل نشود.

۳- هیچ چیز در این فصل به حقوق طرف‌ها به‌موجب فصل ۴ این موافقتنامه در مورد تدابیر خارج از شمول این فصل خدشه وارد نخواهد کرد.

ماده ۵-۵- معادل‌سازی

۱- چنانچه طرف صادرکننده به‌طور عینی به طرف واردکننده ثابت کند که تدابیر صادرکننده متضمن حفاظتی معادل تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی طرف واردکننده است، طرف واردکننده تدابیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی طرف صادرکننده را به‌عنوان معادل خواهد پذیرفت، ولو این‌که تدابیر مزبور با تدابیر طرف واردکننده یا تدابیر مورد استفاده در کشورهای ثالث که محصول مشابهی را معامله می‌کنند، متفاوت باشد. در این راستا، در صورت درخواست، به طرف واردکننده اجازه دسترسی متعارف جهت بازرسی، آزمایش یا سایر رویه‌های مربوط اعطا خواهد شد.

۲- در صورت درخواست، طرف‌ها با هدف دستیابی به توافق‌های دوجانبه برای تأیید معادل بودن تدابیر مشخص بهداشتی یا بهداشت گیاهی به مشورت خواهند پرداخت.

ماده ۵-۶- شفافیت

۱- طرف‌ها اهمیت شفافیت در اجرای تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی از جمله از طریق تبادل به موقع اطلاعات در خصوص تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی مربوط آنها - اما نه محدود به این طریق - را تصدیق می‌نمایند.

۲- طرف‌ها تضمین خواهند کرد که مقررات بهداشتی و بهداشت گیاهی پس از تصویب، در تارنماهای مراجع صلاحیتدار آنها به نحوی منتشر شود که طرف‌های ذی‌نفع بتوانند از آن مطلع شوند.

۳- هر طرف اطمینان حاصل خواهد کرد که در ج.ا.ایران، هر یک از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کمیسیون اقتصادی اوراسیا یک نقطه تماس مسئول ارائه پاسخ به تمام سؤالات متعارف طرف‌های ذی‌نفع و همچنین ارائه اسناد مربوط به موارد زیر وجود داشته باشد:

الف) هرگونه مقررات بهداشتی یا بهداشت گیاهی مصوب یا پیشنهادی در سرزمین آن؛

ب) هرگونه رویه‌های واپایش (کنترل) و بازرسی، ترتیبات مرتبط با تولید و قرنطینه و رویه‌های تصویب حد قابل اغماض در مورد آفت‌کش‌ها و افزودنی‌های خوراکی که در سرزمین آن اجرا می‌شود؛

پ) رویه‌های ارزیابی خطر، عواملی که مد نظر قرار می‌گیرد و نیز تعیین سطح مناسب حفاظت بهداشتی و بهداشت گیاهی؛

ت) عضویت و مشارکت آن طرف یا نهادهای مربوط در سرزمین آن، در سازمان‌ها و نظام‌های بین‌المللی و منطقه‌ای مرتبط با بهداشت و بهداشت گیاهی و نیز در ترتیبات و توافق‌های دوجانبه و چندجانبه در حیطه شمول این موافقتنامه و متون توافقات و ترتیبات مذکور.

۴- طرف‌ها تضمین خواهند کرد که چنانچه نسخه‌ای از اسناد به وسیله یک طرف ذی‌نفع درخواست شود، به استثنای هزینه ارسال، به همان قیمتی (در صورت وجود) که به اتباع^{۳۰} طرف مربوط عرضه می‌شود، ارائه گردد.

۳۰- هنگامی که در این موافقتنامه به «اتباع» اشاره می‌شود، در مورد قلمرو گمرکی مستقل طرف‌ها، اصطلاح مزبور به معنی اشخاصی، اعم از حقیقی یا حقوقی، است که در قلمرو گمرکی مزبور اقامت داشته یا در آنجا دارای یک مؤسسه صنعتی یا تجاری واقعی و فعال باشد.

۵- هرگاه معیار/ ضابطه (استاندارد)، دستورالعمل یا توصیه‌ای بین‌المللی وجود نداشته باشد یا محتوای مقرر بهداشتی و بهداشت گیاهی پیشنهادی اساساً شبیه محتوای یک معیار/ ضابطه (استاندارد)، دستورالعمل یا توصیه بین‌المللی نباشد و چنانچه این مقرر احتمالاً تأثیر چشمگیری بر تجارت طرف یا طرف‌های دیگر داشته باشد، طرف مزبور باید:

الف) از طریق نقاط تماس درخصوص این مقرر به طرف دیگر اطلاع‌رسانی کند؛

ب) در صورت درخواست، مشخصات یا نسخی از مقرر پیشنهادی را به طرف دیگر ارائه و، در صورت امکان، بخش‌هایی را که اساساً با معیارها/ ضوابط (استانداردها)، دستورالعمل‌ها یا توصیه‌های بین‌المللی تفاوت دارند، مشخص کند؛

پ) بدون تبعیض، حداقل تا ۶۰ روز به طرف دیگر اجازه دهد که نظرات خود را کتباً ارائه نماید و در صورت درخواست، این نظرات را به بحث گذارد و نظرات مکتوب و نتایج این مباحثات را مد نظر قرار دهد.

۶- جز در موارد اضطراری، طرف‌ها بین انتشار تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی و لازم‌الاجرا شدن آن، فاصله زمانی متعارفی را مد نظر قرار خواهند داد تا تولیدکنندگان طرف صادرکننده با الزامات طرف واردکننده تطبیق یابند.

۷- با این حال، چنانچه برای هر طرف مشکل اضطراری حفاظت بهداشتی پیش آید یا تهدید وقوع آن وجود داشته باشد، طرف مزبور می‌تواند از مراحل برشمرده در بند (۶) این ماده که لازم بدانند، صرف‌نظر کند، مشروط بر آن‌که:

الف) فوری طرف دیگر را از طریق نقاط تماس، از مقرر خاص و محصولات تحت پوشش آن، به همراه توضیح مختصری درباره هدف و منطق مقرر، از جمله ماهیت مشکل اضطراری، مطلع نماید؛

ب) در صورت درخواست، نسخه‌ای از مقرر را به طرف‌های دیگر ارائه نماید؛

پ) به طرف‌های دیگر اجازه دهد که نظرات خود را کتباً ارائه نمایند و در صورت درخواست، این نظرات را به بحث گذارد و نتایج این مباحثات را مد نظر قرار دهد.

۸- طرف‌ها ظرف ۹۰ روز از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، اطلاعات مربوط به تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی جاری یا تدابیری را که قرار است اجرا شود، در اختیار یکدیگر قرار خواهند داد.

۹- طرف‌ها تلاش خواهند کرد که اطلاعات را به زبان انگلیسی مبادله کنند.

۱۰- در صورت درخواست، قوانین و مقررات اصلی یا خلاصه آنها به زبان انگلیسی ارائه خواهد شد.

ماده ۷-۵- انطباق با شرایط منطقه‌ای

۱- طرف‌ها تصدیق می‌کنند مفهوم انطباق با شرایط منطقه‌ای از جمله نواحی عاری از آفت یا بیماری و نواحی با میزان کم شیوع آفت یا بیماری ابزار مهمی برای تسهیل تجارت است.

۲- طرف‌ها به هنگام تعیین نواحی مذکور، عواملی از قبیل اطلاعات طرف‌ها مبنی بر تأیید وضعیت عاری بودن یک ناحیه از آفت و بیماری و کم بودن میزان شیوع آفت و بیماری در آنجا، نتایج حسابرسی، نظارت بر بازرسی، اطلاعات ارائه شده از سوی سازمان جهانی بهداشت دام و معاهده (کنوانسیون) بین‌المللی حفظ نباتات و عوامل دیگر را مد نظر قرار خواهند داد.

۳- طرف صادرکننده‌ای که مدعی است نواحی واقع در سرزمین آن عاری از آفت یا بیماری یا نواحی با شیوع کم آفت یا بیماری است، برای این‌که به‌طور عینی به طرف واردکننده نشان دهد که این نواحی به‌ترتیب عاری از آفت یا بیماری یا نواحی با شیوع کم آفت یا بیماری هستند و احتمالاً به همین صورت باقی خواهند ماند، شواهد لازم در این زمینه را ارائه خواهد داد. در این راستا، در صورت درخواست، اجازه دسترسی متعارف جهت بازرسی، آزمایش و سایر رویه‌های مربوط به طرف واردکننده اعطا خواهد شد.

۴- چنانچه طرف واردکننده شواهد ارائه شده از سوی طرف صادرکننده را نپذیرد، دلایل آن را توضیح خواهد داد و برای شرکت در مشورت فنی در این زمینه آماده خواهد بود.

ماده ۸-۵- حسابرسی و بازرسی

۱- هر طرف برای اطمینان از ایمن بودن محصولات (کالاها) می‌تواند به انجام حسابرسی و یا بازرسی پردازد.

۲- طرف‌ها برای افزایش همکاری خود در حوزه حسابرسی‌ها و بازرسی‌ها موافقت می‌کنند.

۳- هر طرف در انجام حسابرسی‌ها و یا بازرسی‌ها معیارها/ ضوابط (استانداردها)، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های بین‌المللی مربوط را لحاظ خواهد کرد.

۴- طرف حسابرسی کننده یا بازرسی کننده به طرف حسابرسی شونده یا بازرسی شونده این فرصت را خواهد داد که در مورد یافته‌های این حسابرسی‌ها و یا بازرسی‌ها نظر بدهد.

۵- جز در مواردی که دو طرف به نحو دیگری توافق کنند، هزینه‌های صرف شده توسط طرف حسابرسی کننده یا بازرسی کننده، بر عهده طرف حسابرسی کننده یا بازرسی کننده خواهد بود.

ماده ۹-۵- اسناد تأییدکننده ایمنی

۱- طرف واردکننده اطمینان حاصل خواهد کرد که الزامات اسناد تأییدکننده ایمنی محصولات (کالاهای) مورد معامله میان طرف‌ها فقط تا حد لازم برای حفاظت از حیات یا سلامتی انسان، حیوان یا گیاه اجرا شود.

۲- طرف‌ها در تدوین اسناد مربوط به تأیید ایمنی محصولات (کالاها) به نحو مناسبی معیارها/ ضوابط (استانداردها)، دستورالعمل‌ها و توصیه‌های بین‌المللی مربوط را لحاظ خواهند کرد.

۳- طرف‌ها می‌توانند در مورد تدوین اسناد دوجانبه برای تأیید ایمنی محصولات (کالاهای) خاص یا گروه‌هایی از محصولات (کالاهای) مورد معامله بین طرف‌ها موافقت کنند.

۴- طرف‌ها، به منظور تسهیل تجارت، استفاده از فناوری‌های الکترونیکی در اسناد مربوط به تأیید ایمنی محصولات (کالاها) را ترغیب خواهند کرد.

ماده ۱۰-۵- تدابیر اضطراری موقت

۱- چنانچه هر طرف برای حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان و گیاه موضوع جزء (پ) بند (۲) ماده ۴-۵ این موافقتنامه، تدبیر اضطراری موقت اتخاذ نماید، طرف دیگر را در اسرع وقت از تدبیر مزبور مطلع خواهد کرد. طرفی که تدبیری اضطراری را اتخاذ می‌نماید، اطلاعات مرتبطی را که طرف دیگر ارائه می‌دهد، لحاظ خواهد کرد.

۲- جز در مواردی که دو طرف به نحو دیگری توافق کرده باشند، در صورت درخواست هریک از طرف‌ها، مراجع صلاحیتدار مربوط در اسرع وقت در مورد تدابیر اضطراری نشست مشورتی برگزار خواهند کرد.

ماده ۱۱-۵- نقاط تماس و تبادل اطلاعات

۱- طرف‌ها یکدیگر را از نقاط تماس برای ارائه اطلاعات طبق این فصل و مراجع صلاحیتدار تعیین شده خود با مسئولیت امور تحت شمول این فصل و حوزه‌های مسئولیت مراجع صلاحیتدار مزبور آگاه خواهند ساخت.

۲- طرف‌ها یکدیگر را از هر تغییری در نقاط تماس خود یا هر تغییر عمده‌ای در ساختار یا صلاحیت مراجع صلاحیتدار خود آگاه خواهند ساخت.

۳- طرف‌ها از طریق نقاط تماس خود به‌موقع یکدیگر را از موارد زیر به‌صورت مکتوب آگاه خواهند ساخت:

الف) هر مسئله مهم تأثیرگذار بر تجارت بین طرف‌ها در زمینه سلامت غذایی، تغییر در وضعیت بهداشت گیاهی و حیوانی، یا وضعیت بیماری یا آفت در سرزمین خود؛

ب) هر تغییری در چهارچوب‌های حقوقی یا دیگر تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی.

۴- طرف‌ها از طریق نقاط تماس خود یکدیگر را از موارد نظام‌مند یا چشمگیر عدم انطباق با تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی آگاه خواهند ساخت و اسناد مربوط دال بر تأیید این عدم انطباق را مبادله خواهند کرد.

ماده ۱۲-۵- همکاری

۱- طرف‌ها برای همکاری جهت تسهیل اجرای این فصل با هم توافق دارند.

۲- طرف‌ها به جستجوی فرصت‌هایی برای همکاری، همیاری و تبادل اطلاعات بیشتر در زمینه مسائل بهداشتی و بهداشت گیاهی مورد علاقه متقابل منطبق با مفاد این فصل خواهند پرداخت. این فرصت‌ها می‌تواند طرح‌های تسهیل تجارت و کمک‌های فنی را شامل شود.

۳- طرف‌ها برای ارتقای همکاری در چهارچوب این فصل می‌توانند ترتیباتی را در حوزه تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی برقرار کنند.

ماده ۱۳-۵- مشورت

۱- چنانچه یک طرف بر این نظر باشد که یک تدبیر بهداشتی یا بهداشت گیاهی بر تجارت آن با طرف دیگر تأثیر می‌گذارد، می‌تواند برای حل و فصل این موضوع، از طریق نقاط تماس مربوط درخواست مشورت کند.

۲- هر طرف، در صورت درخواست طرف دیگر، حداکثر تا ۶۰ روز به انجام مشورت در چهارچوب این فصل با هدف حل موضوعات پیش‌آمده به‌موجب این فصل خواهد پرداخت. اگر طرف درخواست‌کننده، موضوع را اضطراری بداند، می‌تواند تقاضا کند که مشورت مذکور در این بند در بازه زمانی کوتاه‌تری انجام گیرد و طرف دیگر برای شرکت در این مشورت در بازه زمانی پیشنهادی تلاش خواهد کرد.

۳- به منظور اجرا و کارکرد مؤثر این فصل، یک گروه کاری در مورد تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی تشکیل خواهد شد. این گروه کاری که از نمایندگان طرف‌ها تشکیل خواهد شد، یافته‌های خود را به کارگروه مشترک گزارش خواهد داد.

۴- هرگاه یک مسئله تحت پوشش این فصل از طریق مشورت نتواند روشن یا حل و فصل شود، طرف‌ها برای دستیابی به راه‌حلی عملی و مؤثر که تجارت را تسهیل کند، می‌توانند به گروه کاری مربوط به تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی مراجعه کنند.

ماده ۱۴-۵- تسهیل تجارت

جز در مواردی که در این فصل به نحو دیگری مقرر شده باشد، طرف واردکننده براساس عدم انطباق یک محموله واحد با الزامات بهداشتی یا بهداشت گیاهی آن تجارت با طرف دیگر را تعلیق نخواهد کرد.

فصل ۶: قواعد مبدأ

بخش اول: مقررات عمومی

ماده ۱-۶- حیطة شمول

قواعد مبدأ موضوع این فصل به منظور اعطای تعرفه ترجیحی طبق این موافقتنامه اعمال خواهد شد.

ماده ۲-۶- تعاریف

از نظر این فصل:

الف) «آبزی پروری» به معنی پرورش موجودات آبزی از جمله ماهی، نرم تنان، سخت پوستان، سایر بی مهرگان آبزی و گیاهان آبزی، از مواد خام مانند تخم ماهی، بچه ماهی، ماهی آزاد و لارو، با مداخله در فرآیند پرورش یا رشد آنها نظیر ذخیره منظم، تغذیه یا حفاظت در مقابل صیادان برای افزایش تولید است؛

ب) «نهاد مجاز» به معنی مرجع صلاحیتدار منصوب هر طرف جهت صدور گواهی مبدأ به موجب این موافقتنامه است؛

پ) «ارزش سیف» به معنی ارزش کالاهای وارد شده است که شامل هزینه حمل و بیمه تا بندر یا محل ورود به کشور واردکننده طبق اصطلاحات تجاری بین المللی قابل اعمال و لازم الاجرا (اینکوترمز) به استثنای مالیات های داخلی که ممکن است هنگام صادرات محصول بازپرداخت گردد؛

ت) «محموله» به معنی کالاهایی است که به صورت همزمان توسط یک یا چند سند حمل از سوی صادرکننده برای دریافت کننده و نیز کالاهایی که با یک رسید (فاکتور) واحد فرستاده می شود یا کالاهایی که به عنوان اثاثیه شخص عبورکننده از مرز منتقل می شود؛

ث) «صادرکننده» به معنی فروشنده کالا طبق موافقتنامه تجاری خارجی (قرارداد)، حمل کننده، عرضه کننده یا تولیدکننده کالا است؛

ج) «ارزش تحویل در محل کار»، طبق اصطلاحات تجاری بین المللی قابل اعمال و لازم الاجرا (اینکوترمز)، به معنی قیمت پرداخت شده برای کالا به تولیدکننده واقع در طرفی است که آخرین کار یا فرآوری در آنجا صورت گرفته است، به استثنای مالیات های داخلی که ممکن است هنگام صادرات محصول بازپرداخت گردد؛

چ) «واردکننده» به معنی خریدار کالا مطابق با موافقتنامه تجاری خارجی (قرارداد) یا دریافت کننده کالا است؛

ح) «مواد» به معنی هر ماده یا ماده اصلی از جمله عناصر، مواد اولیه، قطعات یا مجموعه‌هایی است که در تولید کالاها مصرف می‌شود یا مورد استفاده قرار می‌گیرد یا به‌طور فیزیکی در کالاها گنجانده می‌شود یا در فرایند تولید کالاها دیگر مورد فرآوری قرار می‌گیرد؛

خ) «کالاهای فاقد مبدأ» یا «مواد فاقد مبدأ» به معنی کالاها یا موادی است که واجد شرایط احراز معیارهای تعیین مبدأ این فصل نباشند؛

د) «کالاهای دارای مبدأ» یا «مواد دارای مبدأ» به معنی مواد و کالاهایی است که واجد شرایط احراز معیارهای تعیین مبدأ این فصل باشند؛

ذ) «تولیدکننده» به معنی شخصی است که در سرزمین هر طرف، تولید را انجام می‌دهد؛

ر) «تولید» به معنی روش‌های به دست آوردن کالاها از جمله پرورش گیاهان، معدن‌کاری، برداشت کردن، پرورش دام، تولید نسل، استخراج، گردآوری، تله‌گذاری، ماهیگیری، شکار، ساخت، فرآوری یا سرهم‌بندی این کالاها است؛

ز) «مدرك اثبات‌کننده مبدأ» به معنی گواهی مبدأ یا اظهارنامه مبدأ است؛

ژ) «مرجع تأیید» به معنی مرجع صلاحیتدار دولتی منصوب هر طرف است که رویه‌های تأیید را انجام می‌دهد.

ماده ۳-۶- معیارهای تعیین مبدأ

از نظر این فصل، کالا در صورتی کالای دارای مبدأ یک طرف محسوب خواهد شد که:

الف) به نحو مقرر در ماده ۴-۶ این موافقتنامه، به‌طور کامل در آن طرف به دست آمده یا تولید شده باشد؛ یا

ب) به‌طور کامل در یک یا چند طرف صرفاً از مواد دارای مبدأ یک یا چند طرف تولید شده باشد؛ یا

پ) با استفاده از مواد فاقد مبدأ در هر طرف تولید شده باشد، مشروط بر آن‌که ارزش‌افزوده آن طرف کمتر از ۵۰ درصد ارزش تحویل کالا در محل کار نباشد، به استثنای مواردی که برای کالاهای مربوط، معیار تعیین مبدأ خاصی در پیوست (۲) این موافقتنامه بیان شده باشد.

ماده ۴-۶- کالاهایی که به طور کامل تولید شده یا به دست آمده‌اند

از نظر ماده ۳-۶ این موافقتنامه، کالاهای زیر کالاهای به طور کامل تولیدشده یا به دست آمده در هر طرف شناخته خواهد شد:

(الف) گیاهان و محصولات گیاهی، از جمله میوه، انواع توت‌ها، گل‌ها، سبزیجات، درختان، جلبک دریایی، قارچ‌ها و گیاهان زنده که در سرزمین هر طرف پرورش داده یا برداشت یا جمع‌آوری شود؛

(ب) حیوانات زنده متولدشده و پرورش‌یافته در سرزمین هر طرف؛

(پ) کالاهای به دست آمده از حیوانات زنده در سرزمین هر طرف؛

(ت) کالاهای به دست آمده از گردآوری، شکار، تله‌گذاری، ماهیگیری، پرورش، بارآوری و آبی‌پروری در سرزمین هر طرف؛

(ث) مواد معدنی و مواد طبیعی که از هوا، خاک، آب‌ها، بستر دریا یا زیرخاک در سرزمین هر طرف استخراج یا تحصیل شود؛

(ج) تولیدات ناشی از ماهیگیری در دریا و سایر تولیدات دریایی به دست آمده از آب‌های آزاد براساس حقوق بین‌الملل توسط یک شناور ثبت شده در هر طرف که تحت پرچم آن طرف تردد کند؛

(چ) کالاهایی که در یک کشتی کارخانه‌دار ثبت شده در هر طرف که تحت پرچم آن طرف تردد کند، صرفاً از محصولات موضوع جزء (ج) این ماده تولید شود؛

(ح) ضایعات و قراضه‌های ناشی از تولید و مصرف انجام شده در سرزمین هر طرف؛

(خ) کالاهای مستعمل جمع‌آوری شده در سرزمین هر طرف، مشروط بر این که این کالاها فقط برای بازیافت مواد اولیه مناسب باشد؛

(د) کالاهای تولیدشده در فضای خارج از جو در یک فضاپیما، مشروط بر این که این فضاپیما در یک طرف ثبت شده باشد؛

(ذ) کالاهایی که در سرزمین هر طرف صرفاً از کالاهای موضوع جزءهای (الف) تا (د) این ماده تولید شده یا به دست آمده باشد.

ماده ۵-۶- محتوای ارزش افزوده

۱- از نظر این فصل و قواعد مبدأ کالاهای خاص مشخص شده در پیوست (۲) این موافقتنامه، دستور (فرمول) محاسبه محتوای ارزش افزوده (که از این پس ارزش افزوده نامیده می شود) به شرح زیر خواهد بود:

۱۰۰٪ × ارزش مواد فاقد مبدأ - ارزش تحویل در محل کار

ارزش تحویل در محل کار

که در آن، ارزش مواد فاقد مبدأ عبارت خواهد بود از:

الف) ارزش سیف مواد در زمان ورود کالا به سرزمین یک طرف؛ یا

ب) اولین قیمت محرز پرداخت شده یا قابل پرداخت برای مواد فاقد مبدأ در سرزمین طرفی که کار یا فرآوری در آن انجام می گیرد.

وقتی تولیدکننده کالاها در سرزمین هر طرف، مواد فاقد مبدأ را در سرزمین آن طرف به دست می آورد، ارزش این مواد شامل هزینه های حمل، بیمه، بسته بندی و هزینه های جانبی دیگر حمل این مواد از محل عرضه کننده تا محل تولید نخواهد شد.

۲- هر طرف مقرر خواهد کرد که برای کالاهای فاقد مبدأ، هزینه ضایعات و قراضه های ناشی از استفاده این مواد در تولید کالاها ممکن است از ارزش این مواد کسر شود.

ماده ۶-۶- کار یا فرآوری ناکافی

۱- عملیات زیر چه به تنهایی یا در ترکیب با یکدیگر برای تطابق با الزامات ماده ۳-۶ این موافقتنامه کافی محسوب نخواهند شد:

الف) عملیات نگهداری به منظور حصول اطمینان از این که محصول شرایط خود را هنگام حمل و انبارداری حفظ کند؛

ب) انجماد یا ذوب کردن؛

پ) بسته بندی و بسته بندی مجدد؛

ت) شستن، پاک کردن، غبارزدایی، اکسیژن زایی (اکسیده کردن)، روغن کاری، رنگ کاری یا پوشش های دیگر؛

ث) اتوکشی یا صاف کردن منسوجات؛

ج) رنگ آمیزی، موم / براق کننده (واکس) زدن، صیقل دادن، روغن کاری؛

چ) سبوس گیری، سفید کردن جزئی یا کلی، جلا دادن، لعاب دار کردن غلات و برنج؛

ح) عملیات رنگ کردن شکر یا حبه سازی قند؛

خ) کندن پوست و درآوردن هسته ها و پوسته ها از میوه ها، آجیل و سبزیجات؛

د) تیز کردن، آسیاب کردن؛

ذ) برش دادن؛

ر) الک کردن، غربالگری، مرتب سازی، دسته بندی؛

ز) قرار دادن در بطری ها، قوطی ها، دما بان ها (فلاسک ها)، کیسه ها، محفظه ها، جعبه ها، نصب کردن

روی صفحه و تمامی دیگر عملیات بسته بندی؛

ژ) الصاق یا چاپ علائم، برجسب ها، نشان ها (آرم ها) و سایر نشانه های شناسایی مشابه روی

محصولات یا بسته بندی آن ها؛

س) مخلوط کردن محصولات (اجزاء) که به تفاوت کافی محصولات با اجزاء اصلی منجر نشود؛

ش) سرهم بندی ساده محصولات یا ازهم جدا سازی محصولات به قطعات؛

ص) ذبح حیوانات، تقسیم بندی گوشت.

۲- از نظر بند (۱) این ماده، «ساده» به فعالیت هایی اطلاق می شود که نیازی به مهارت های خاص یا

ماشین آلات، دستگاه ها یا تجهیزات ویژه طراحی شده برای انجام این فعالیت ها ندارد.

ماده ۷-۶- قاعده تجميع مبدأ

بدون خدشه به ماده ۳-۶ این موافقتنامه، کالاها یا مواد دارای مبدأ هر طرف که به عنوان نهاده در

تولید یک محصول در طرف دیگر به کار می رود، دارای مبدأ طرفی تلقی خواهد شد که آخرین عملیات

غیر از عملیات موضوع بند (۱) ماده ۶-۶ این موافقتنامه در آن صورت گرفته است. مبدأ چنین موادی

با «گواهی مبدأ» (فرم سی تی-۳) (که از این پس "گواهی مبدأ" نامیده می شود) صادره توسط مرجع

صلاحیت دار تأیید خواهد شد.

ماده ۸-۶- قاعده حداقل

۱- کالاهایی که مشمول تغییر در طبقه‌بندی تعرفه‌ای طبق پیوست (۲) این موافقتنامه نیستند، در صورتی واجد شرایط مبدأ تلقی می‌شوند که:

الف) ارزش تمام مواد فاقد مبدأ که در تولید کالا مورد استفاده قرار گرفته‌اند و مشمول تغییر لازم در طبقه‌بندی تعرفه‌ای نیستند، کمتر از ۵ درصد ارزش تحویل در محل کار چنین کالاهایی باشد و مشروط بر این که چنین موادی برای تولید این کالاها ضروری باشند؛ و

ب) کالاها با همه الزامات قابل اعمال دیگر این فصل انطباق داشته باشند.

۲- ارزش مواد موضوع جزء (الف) بند (۱) این ماده در ارزش مواد فاقد مبدأ، برای هرگونه الزامات قابل اعمال محتوای ارزش افزوده لحاظ خواهد شد.

ماده ۹-۶- حمل مستقیم

۱- رفتار تعرفه ترجیحی طبق این فصل به کالاهای دارای مبدأیی اعطا خواهد شد که به‌طور مستقیم از سرزمین طرف صادرکننده به سرزمین طرف واردکننده حمل شود.

۲- علی‌رغم بند (۱) این ماده، کالاهای دارای مبدأ ممکن است که از سرزمین کشورهای ثالث حمل شود، مشروط بر این که:

الف) گذر (ترانزیت) از سرزمین کشورهای ثالث بنا به دلایل جغرافیایی یا صرفاً در ارتباط با الزامات حمل و نقل صورت گرفته باشد؛

ب) این کالاها در آنجا وارد جریان تجارت یا مصرف نشده باشند؛ و

پ) این کالاها در آنجا تحت هیچ عملیاتی به‌جز تخلیه، بارگیری مجدد، انبار کردن یا هرگونه عملیات ضروری برای حفظ شرایط آنها قرار نگرفته باشند.

۳- اظهارکننده مدارک مستند مقتضی مبنی بر رعایت شرایط مندرج در بند (۲) این ماده را به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده تسلیم خواهد کرد. این مدارک با تسلیم موارد زیر به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده ارائه خواهد شد:

الف) اسناد حمل پوشش‌دهنده گذر کالا از سرزمین یک طرف به سرزمین طرف دیگر شامل موارد زیر:

(۱) توصیف دقیق کالا؛

(۲) تاریخ تخلیه و بارگیری مجدد کالا (اگر در اسناد حمل، تاریخ تخلیه و بارگیری مجدد کالا ذکر نشده باشد، علاوه بر اسناد حمل، سند پشتیبان دیگری حاوی این اطلاعات ارائه خواهد شد)؛ و

(۳) در صورت امکان:

- نام کشتی‌ها یا سایر وسایل حمل مورد استفاده؛

- تعداد بارگنج‌ها (کانتینرها)؛

- شرایطی که طبق آن کالا در کشور گذر ثالث در شرایط مناسب باقی مانده است؛

- نشانه‌های مقام‌های گمرکی کشور گذر؛

ب) سیاهه تجاری مرتبط با کالا.

۴- اظهارکننده ممکن است اسناد پشتیبان دیگری را برای اثبات رعایت الزامات بند (۲) این ماده تسلیم کند.

۵- اگر اسناد حمل قابل ارائه نباشد، یک سند صادرشده توسط مقام‌های گمرکی کشور گذر ثالث که تمام اطلاعات موضوع جزء (الف) بند (۳) این ماده را دربرداشته باشد، ارائه خواهد شد.

۶- چنانچه اظهارکننده نتواند مدارک مستند حمل مستقیم را به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده ارائه کند، امتیاز تعرفه ترجیحی به او اعطا نخواهد شد.

ماده ۱۰-۶- مواد بسته‌بندی برای خرده‌فروشی

۱- چنانچه مواد بسته‌بندی و ظروفی که کالاها برای خرده‌فروشی در آن بسته‌بندی می‌شوند، با کالاها طبقه‌بندی شوند، در تعیین این که آیا تمام مواد فاقد مبدأ مورد استفاده در تولید آن کالاها دستخوش تغییر مربوط در طبقه‌بندی تعرفه‌ای مندرج در پیوست (۲) این موافقتنامه شده‌اند یا خیر، مد نظر قرار نخواهند گرفت.

۲- علی‌رغم مفاد بند (۱) این ماده، در تعیین این که آیا کالاها الزامات محتوای ارزش‌افزوده را محقق کرده‌اند یا خیر، ارزش بسته‌بندی مورد استفاده برای خرده‌فروشی حسب مورد به‌عنوان مواد دارای مبدأ یا فاقد مبدأ در محاسبه محتوای ارزش‌افزوده کالاها در نظر گرفته خواهد شد.

ماده ۱۱-۶- مواد بسته‌بندی برای حمل

مواد بسته‌بندی و ظروفی که کالاها صرفاً برای حمل در آنها بسته‌بندی می‌شوند، در تعیین این‌که آیا آن کالاها دارای مبدأ هستند یا نیستند، لحاظ نخواهند شد.

ماده ۱۲-۶- لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزارها و مواد آموزشی یا اطلاعاتی

۲- در تعیین این‌که آیا کالاها تغییر در الزامات طبقه‌بندی تعرفه‌ای موضوع پیوست (۲) این موافقتنامه را محقق کرده‌اند یا خیر، لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزارها و مواد آموزشی یا اطلاعاتی که بخشی از تجهیزات معمولی است و در ارزش تحویل در محل کار آن درج می‌شود و به‌طور جداگانه سیاه‌نویسی (فاکتور) نمی‌شود، بخشی از کالاهای مورد بحث در نظر گرفته خواهد شد و در تعیین این‌که آیا کالاها واجد شرایط مبدأ هستند یا خیر، لحاظ نخواهد شد.

۲- علی‌رغم بند (۱) این ماده، در تعیین این‌که آیا کالاها الزامات محتوای ارزش افزوده را محقق کرده‌اند یا خیر، ارزش لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزارها و مواد آموزشی یا اطلاعاتی حسب مورد به‌عنوان مواد دارای مبدأ یا فاقد مبدأ در محاسبه محتوای ارزش افزوده لحاظ خواهد شد.

۳- این ماده فقط در مواردی اعمال خواهد شد که:

الف) لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزارها و مواد آموزشی یا اطلاعاتی ارائه‌شده همراه با کالاها به‌طور جدا از این کالاها سیاه‌نویسی (فاکتور) نشوند؛ و

ب) مقادیر و ارزش لوازم جانبی، قطعات یدکی، ابزارها و مواد آموزشی یا سایر مواد اطلاعاتی ارائه‌شده با کالاها برای کالاهای مزبور متداول باشد.

ماده ۱۳-۶- مجموعه‌ها

مجموعه‌ها، همان‌طور که در قاعده عمومی ۳ تفسیر نظام هماهنگ تعریف شده‌اند، زمانی که تمامی اجزای آنها دارای مبدأ باشند، محصولات دارای مبدأ محسوب خواهند شد. با وجود این، زمانی که یک مجموعه، ترکیبی از کالاهای دارای مبدأ و فاقد مبدأ باشد، آن مجموعه به شرطی به‌عنوان یک کل دارای مبدأ تلقی خواهد شد که ارزش کالاهای فاقد مبدأ از ۱۵ درصد ارزش تحویل در محل کار آن مجموعه بیشتر نباشد.

ماده ۱۴-۶- عناصر خنثی

در تعیین این که آیا کالاها دارای مبدأ هستند یا خیر، مبدأ عناصر خنثی زیر که ممکن است در تولید آن کالاها استفاده شده ولی در آنها ترکیب نشود، لحاظ نخواهد شد:

الف) سوخت و انرژی؛

ب) ابزارآلات، قالبها و مانند آن؛

پ) قطعات یدکی و مواد استفاده شده برای نگهداری تجهیزات و ساختمانها؛

ت) روانسازها، روغنها (گریسها)، مواد ترکیبکننده و سایر مواد مورد استفاده در تولید یا در اداره تجهیزات و ساختمانها؛

ث) دستکشها، عینکها، کفشها، لباس، تجهیزات ایمنی؛

ج) تجهیزات و وسایل استفاده شده برای آزمایش یا بازرسی کالاها؛

ح) شتابدهندهها (کاتالیزورها) و حلالها؛ و

ط) هر کالای دیگری که در خود آن کالاها به کار نرفته است، اما استفاده از آنها در تولید کالاهای مزبور را می توان بخشی از آن تولید تلقی کرد.

بخش دوم: اسناد اثباتکننده مبدأ کالا

ماده ۱۵-۶- درخواست رفتار تعرفه ای ترجیحی

ا- کالاهای دارای مبدأ هر طرف، در واردات به طرف دیگر، به شرط تسلیم یکی از اسناد اثباتکننده مبدأ زیر از رفتار تعرفه ای ترجیحی برخوردار خواهند شد:

الف) گواهی مبدأ صادرشده طبق این فصل. غیر از مواردی که در ماده ۲۸-۶ این موافقتنامه آمده است، گواهی مبدأ ارائه شده به مقامهای گمرکی طرف واردکننده باید اصلی، معتبر، به درستی تکمیل شده و صادرشده منطبق با قالب تعیین شده در پیوست ۳ این موافقتنامه باشد؛

ب) اظهارنامه مبدأ صادرشده طبق ماده ۱۷-۶ این موافقتنامه.

۲- اعتبار سند اثبات‌کننده مبدأ از تاریخ صدور آن به مدت ۱۲ ماه خواهد بود و جز در شرایط مصرح در بند ۳ این ماده، باید طی دوره مذکور و حداکثر تا لحظه تسلیم اظهارنامه گمرکی، به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده ارائه شود.

۳- چنانچه واردکننده در زمان واردات، سند اثبات‌کننده مبدأ را در اختیار نداشته باشد، طرف واردکننده حقوق گمرکی و سود بازرگانی ملت بهین‌دوست (کامله‌الوداد) اعمال‌شده را وضع یا در صورت امکان پرداخت سپرده‌ای برای کالاهای وارد شده را مقرر خواهد کرد. در چنین موردی، واردکننده می‌تواند تا ۱۲ ماه از زمان ثبت اظهارنامه گمرکی طبق قوانین و مقررات کشور واردکننده، مشروط به رعایت تمامی الزامات ماده ۲۳-۶ این موافقتنامه، رفتار تعرفه‌ای ترجیحی و استرداد هرگونه حقوق گمرکی و سود بازرگانی اضافه واردات یا سپرده پرداخت‌شده را درخواست کند.

ماده ۱۶-۶- شرایط عدم نیاز به مدرک اثبات‌کننده مبدأ

مدرک اثبات مبدأ برای برخورداری از رفتار تعرفه‌ای ترجیحی واردات کالاهای دارای مبدأ، در مواردی که ارزش گمرکی آن کمتر از ۲۰۰ یورو یا معادل این مقدار برحسب پول رایج طرف واردکننده باشد، مورد نیاز نیست، مشروط بر این‌که واردات مزبور قسمتی از یک یا چند محموله نباشد که ممکن است به‌طور متعارف چنین تلقی شود که با هدف اجتناب از تسلیم مدرک اثبات مبدأ انجام شده یا ترتیب داده شده است.

ماده ۱۷-۶- اظهارنامه مبدأ

۱- اظهارنامه مبدأ موضوع بند ۱ ماده ۱۵-۶ این موافقتنامه، ممکن است توسط تولیدکننده یا صادرکننده هر محموله حاوی کالاهای دارای مبدأ با ارزش گمرکی تا ۵۰۰۰ یورو یا معادل آن به واحد پول طرف واردکننده تهیه شود. طرف‌ها اطمینان حاصل خواهند کرد که چنین وارداتی قسمتی از یک یا چند محموله نباشد که ممکن است به‌طور متعارف چنین تلقی شود که با هدف اجتناب از ارائه گواهی مبدأ انجام شده یا ترتیب داده شده است.

۲- اظهارنامه مبدأ، بیانیه‌ای در مورد مبدأ است که توسط تولیدکننده یا صادرکننده در هرگونه سند تجاری مربوط به کالا ارائه می‌شود و باید مطابق با الگوی پیوست ۴ این موافقتنامه باشد.

۳- اظهارنامه مبدأ باید چاپ‌شده و دارای امضای تولیدکننده یا صادرکننده و به زبان انگلیسی باشد.

۴- اظهارنامه مبدأ شامل کالاهای مبدأ تحت یک محموله می‌شود و از تاریخ صدور آن به مدت ۱۲ ماه معتبر خواهد بود. تفاوت وزن واقعی کالاهای وارداتی اظهارشده با وزن مندرج در سند تجاری متضمن اظهارنامه مبدأ از ۵ درصد تجاوز نخواهد کرد.

۵- چنانچه مقام‌های گمرکی طرف واردکننده در مورد صحت اظهارنامه مبدأ و یا مطابقت کالا با معیارهای مبدأ شک معقول داشته باشند، ممکن است ارائه گواهی مبدأ را درخواست کنند.

ماده ۱۸-۶- صدور گواهی مبدأ

۱- تولیدکننده یا صادرکننده کالا یا نماینده مجاز آن‌ها، گواهی مبدأ را به صورت مکتوب یا در صورت امکان، با وسایل الکترونیکی، از نهاد مجاز درخواست خواهد کرد.

۲- هرگاه کالایی را که قرار است صادر شود طبق مضمون این فصل بتوان دارای مبدأ یکی از طرف‌ها تلقی کرد، گواهی مبدأ پیش از صادرات یا هنگام صادرات، توسط نهاد مجاز به تولیدکننده یا صادرکننده طرف صادرکننده یا نماینده مجاز آنها ارائه خواهد شد.

۳- نهاد مجاز طرف صادرکننده تضمین خواهد کرد که گواهی مبدأ طبق الزامات مندرج در پیوست ۳ این موافقتنامه به‌طور مناسب تکمیل شود.

۴- گواهی مبدأ، باید کالاهای یک محموله واحد را پوشش دهد.

۵- هر گواهی مبدأ دارای یک شماره مرجع منحصر به فرد خواهد بود که به‌طور جداگانه توسط نهاد مجاز ارائه خواهد شد.

۶- چنانچه نتوان تمام محصولات تحت پوشش گواهی مبدأ را در یک برگه فهرست نمود، از برگه‌های اضافی مطابق با پیوست (۳) این موافقتنامه استفاده خواهد شد.

۷- گواهی مبدأ شامل یک نسخه اصلی و دو رونوشت خواهد بود.

۸- یک رونوشت نزد نهاد مجاز در طرف صادرکننده نگهداری خواهد شد. رونوشت دیگر توسط صادرکننده نگهداری خواهد شد.

۹- بدون خدشه به بند (۲) این ماده، در موارد استثنایی که گواهی مبدأ پیش از صادرات یا در زمان صادرات، صادر نشده باشد، می‌تواند به صورت عطف به ماسبق و با درج عبارت «صادر به عطف به ماسبق» روی آن صادر شود.

۱۰- گواهی مبدأ اصلی ارائه شده، جز در شرایط مصرح در قوانین و مقررات داخلی مربوط طرف واردکننده، نزد مقام‌های گمرکی طرف مزبور نگهداری خواهد شد.

ماده ۱۹-۶- اختلاف‌های جزئی

۱- در مواردی که در خصوص مبدأ کالا تردیدی وجود ندارد، کشف اختلاف‌های جزئی بین اطلاعات مندرج در مدرک اثبات مبدأ و اسناد تسلیم شده به مقام‌های گمرکی طرف واردکننده، چنانچه واقعاً اطلاعات مذکور با کالای ارائه شده تطبیق داشته باشد، به خودی خود مدرک اثبات مبدأ را باطل نخواهد کرد.

۲- برای چندین کالای اظهار شده در مدرک اثبات مبدأ واحد، مشکل به وجود آمده برای یکی از کالاهای احصایی، تأثیری بر اعطای رفتار تعرفه‌ای ترجیحی برای کالاهای باقیمانده تحت پوشش آن مدرک اثبات مبدأ نخواهد گذاشت یا موجب تأخیر در آن نخواهد شد.

ماده ۲۰-۶- موارد خاص صدور گواهی مبدأ

۱- در صورت سرقت، مفقود شدن یا از بین رفتن گواهی مبدأ، تولیدکننده یا صادرکننده یا نماینده مجاز آنها می‌تواند از نهاد مجاز با ذکر دلایل چنین درخواستی، درخواست نماید تا نسبت به صدور نسخه المثنی برای گواهی مبدأ اقدام شود. نسخه المثنی براساس گواهی مبدأ صادر شده پیشین و اسناد پشتیبان آن صادر خواهد شد. نسخه المثنی گواهی مبدأ حاوی عبارت «المثنی گواهی مبدأ شماره ... تاریخ ...» خواهد بود. نسخه المثنی تأیید شده به مدت ۱۲ ماه از تاریخ صدور گواهی اصلی مبدأ معتبر خواهد بود.

۲- در صورت وجود اشتباهات و یا از قلم افتادگی‌های تصادفی در گواهی مبدأ، نهاد مجاز گواهی مبدأ جایگزین برای گواهی مبدأ پیشین صادر خواهد کرد. در این صورت، عبارت «گواهی مبدأ صادر شده به عنوان جایگزین گواهی مبدأ شماره ... تاریخ ...» روی گواهی مبدأ درج خواهد شد. این گواهی مبدأ از تاریخ صدور آن حداکثر به مدت ۱۲ ماه معتبر خواهد بود.

ماده ۲۱-۶- تغییرات در گواهی مبدأ

هیچ گونه پاک شدگی یا اضافه کردن روی گواهی مبدأ مجاز نخواهد بود. هرگونه تغییری با خط زدن اطلاعات غلط و چاپ هرگونه اطلاعات اضافی مورد نیاز انجام خواهد شد. این تغییرات توسط فرد مجاز برای امضای گواهی مبدأ تأیید خواهد شد و با مهر رسمی نهاد مجاز مربوط گواهی خواهد گشت.

ماده ۲۲-۶- الزامات نگهداری سوابق

- ۱- تولیدکننده یا صادرکننده متقاضی صدور گواهی مبدأ تمام سوابق و نسخه‌های اسناد تسلیم شده به نهاد مجاز را برای یک دوره حداقل سه ساله از تاریخ صدور گواهی مبدأ نگهداری خواهد کرد.
- ۲- واردکننده برخوردار از رفتار تعرفه‌ای ترجیحی باید یک نسخه از مدرک اثبات مبدأ را براساس تاریخ زمانی که رفتار تعرفه‌ای ترجیحی اعطا شده است، برای یک دوره حداقل سه ساله حفظ نماید.
- ۳- نهاد مجاز، درخواست گواهی مبدأ و تمام اسناد مربوط به آن را برای یک دوره حداقل سه ساله از تاریخ صدور گواهی مبدأ نگهداری خواهد کرد.
- ۴- تولیدکننده یا صادرکننده‌ای که اظهارنامه مبدأ تهیه می‌کند، تمام سوابق و نسخه‌های اسنادی را که مبدأ کالاهای مربوط را نشان می‌دهد، برای مدت حداقل (۳) سال از تاریخ صدور اظهارنامه مبدأ نگهداری خواهد کرد.

بخش سوم: رفتار تعرفه‌ای ترجیحی

ماده ۲۳-۶- اعطای رفتار تعرفه‌ای ترجیحی

- ۱- رفتار تعرفه‌ای ترجیحی به موجب این موافقتنامه برای کالاهای دارای مبدأ که الزامات این فصل را محقق سازند، اعمال خواهد شد.
- ۲- مقام‌های گمرکی طرف واردکننده، رفتار تعرفه‌ای ترجیحی را برای کالاهای دارای مبدأ طرف صادرکننده اعطا خواهند کرد، مشروط بر این‌که:
  - الف) کالاهای وارداتی معیارهای مبدأ موضوع ماده ۳-۶ این موافقتنامه را داشته باشند؛
  - ب) اظهارکننده، انطباق با الزامات این فصل را اثبات نماید؛
  - ج) مبدأ کالاها مطابق با الزامات مقرر در این فصل طبق مدرک اثبات‌کننده مبدأ تأیید شود.

۳- با وجود بند (۲) این ماده، در مواردی که مقام‌های گمرکی طرف واردکننده درخصوص مبدأ کالاهایی که برای آنها رفتار تعرفه‌ای ترجیحی درخواست شده باشد و یا درخصوص اصالت مدرک اثبات مبدأ ارائه شده شک معقولی داشته باشند، می‌توانند اعمال رفتار تعرفه‌ای ترجیحی را برای کالاهای مذکور به حالت تعلیق درآورده یا رد نمایند. با این حال، کالاهای مذکور می‌تواند طبق الزامات قوانین و مقررات طرف مزبور ترخیص شود.

ماده ۲۴-۶- رد رفتار تعرفه‌ای ترجیحی

۱- در مواردی که کالاها الزامات این فصل را محقق نکنند یا در مواردی که واردکننده یا صادرکننده نتواند الزامات این فصل را رعایت کند، مقام‌های گمرکی طرف واردکننده می‌توانند رفتار تعرفه‌ای ترجیحی را رد و حقوق گمرکی و سود بازرگانی پرداخت نشده را طبق قوانین و مقررات خود مطالبه نمایند.

۲- مقام‌های گمرکی طرف واردکننده در موارد زیر می‌توانند رفتار تعرفه‌ای ترجیحی را رد کنند:
الف) کالاها الزامات این فصل را برای این که دارای مبدأ طرف صادرکننده تلقی شوند، محقق نکنند؛
و یا

ب) الزامات دیگر این فصل از جمله موارد زیر رعایت نشده باشد:

(۱) الزامات ماده ۹-۶ این موافقتنامه؛

(۲) مدرک اثبات مبدأ تسلیم شده به نحو مقرر در پیوست‌های (۳) یا (۴) این موافقتنامه تکمیل نشده باشد؛

پ) رویه‌های تأیید یا راستی‌آزمایی انجام شده به موجب ماده ۲۹-۶ این موافقتنامه نتواند مبدأ کالاها را اثبات کند یا مغایرت با معیارهای مبدأ را نشان دهد؛

ت) مرجع تأیید یا نهاد مجاز طرف صادرکننده تأیید کرده باشد که گواهی مبدأ صادر نشده (یعنی جعلی است) یا لغو شده است (باطل شده است)؛

ث) مقام گمرکی طرف واردکننده طی حداکثر ۶ ماه پس از تاریخ درخواست تأییدیه ارائه شده به مرجع تأیید یا نهاد مجاز طرف صادرکننده، پاسخی دریافت نکند یا پاسخ این درخواست حاوی اطلاعات کافی برای تشخیص مبدأ کالاها از یک طرف نباشد؛

ج) اطلاعات مندرج در اصل گواهی مبدأ یا رونوشت آن با اطلاعات موجود در پایگاه داده‌های شبکه جهانی رایانه‌ای (اینترنتی) مذکور در ماده ۲۸-۶ این موافقتنامه در تاریخ ثبت اظهارنامه گمرکی مطابقت نداشته باشد؛

ج) طبق مواردی که در بند ۵ ماده ۱۷-۶ و بندهای ۷ و ۱۲ ماده ۲۸-۶ این موافقتنامه پیش‌بینی شده است، گواهی مبدأ بنا به درخواست مقام گمرکی طرف واردکننده ارائه نشده باشد.

۳- در مواردی که طرف واردکننده از طریق رویه‌های راستی‌آزمایی متوجه شود که صادرکننده یا تولیدکننده کالاها برای اخذ گواهی مبدأ، اطلاعات نادرست و یا ناقص ارائه کرده است، مقام‌های گمرکی طرف واردکننده می‌توانند طبق قوانین و مقررات داخلی مربوط، از اعطای رفتار تعرفه‌ای ترجیحی برای کالاها همسان مشمول گواهی مبدأ صادرشده برای آن صادرکننده یا تولیدکننده امتناع کنند.

۴- در موارد مندرج در جزء (ب) بند (۲) این ماده، مقام‌های گمرکی طرف واردکننده ملزم به ارائه درخواست تأییدیه به نهاد مجاز یا مرجع تأیید به منظور تصمیم‌گیری در خصوص رد رفتار تعرفه‌ای ترجیحی به نحو مقرر در ماده ۲۹-۶ این موافقتنامه نیستند.

بخش چهارم: همکاری اداری

ماده ۲۵-۶- زبان همکاری اداری

هر اطلاع‌رسانی یا ارتباطی به‌موجب این بخش بین طرف‌ها از طریق مراجع ذی‌ربط به زبان انگلیسی انجام خواهد شد.

ماده ۲۶-۶- نهاد مجاز و مرجع تأیید

از زمان لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، دولت هر یک از طرف‌ها یک نهاد مجاز و یک مرجع تأیید را تعیین یا حفظ خواهد کرد.

ماده ۲۷-۶- اطلاعیه‌ها

۱- پیش از صدور هر گواهی مبدأیی به‌موجب این موافقتنامه توسط نهاد مجاز، هر طرف از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت ج.ا.ایران و کمیسیون اقتصادی اوراسیا، اسامی و نشانی‌های هر نهاد

مجاز و مرجع تأیید به همراه نمونه اصلی و خوانای نقش مهرهای خود، نمونه گواهی مبدأ مورد استفاده و اطلاعات مربوط به ویژگی‌های امنیتی گواهی مبدأ را به طرف دیگر ارائه خواهد کرد.

۲- ج.ا.ایران اطلاعات اصلی موضوع بند (۱) این ماده را در شش نسخه به کمیسیون اقتصادی اوراسیا ارائه خواهد کرد. کمیسیون اقتصادی اوراسیا می‌تواند ارائه مجموعه‌های دیگری از این اطلاعات را از ج.ا.ایران درخواست نماید.

۳- ج.ا.ایران و کمیسیون اقتصادی اوراسیا اطلاعات مربوط به اسامی و نشانی‌های نهاد مجاز و مرجع تأیید هر طرف را از طریق شبکه جهانی رایانه‌ای (اینترنت) منتشر خواهند کرد.

۴- هرگونه تغییری در اطلاعات مصرح در بالا توسط مراجع موضوع بند (۱) این ماده از پیش و به روش مشابه اطلاع‌رسانی خواهد شد.

۵- تمامی اطلاعات ارائه‌شده طبق بند (۱) این ماده از تاریخ دریافت نسخه چاپی و اصل اطلاعات مزبور توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت ج.ا.ایران یا کمیسیون اقتصادی اوراسیا اعمال خواهد شد.

۶- طرف‌ها از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت ج.ا.ایران یا کمیسیون اقتصادی اوراسیا به ترتیب، نشانی رایانامه (ایمیل) تماس با نهادهای دخیل در رویه‌های راستی‌آزمایی را به یکدیگر ارائه خواهند داد.

پاوه ۲۸-۶- استفاده از پایگاه‌های داده تحت شبکه، توسعه و اجرای سامانه الکترونیکی تأیید مبدأ

۱- به منظور ساده‌سازی رویه‌ها برای دستیابی به رفتار تعرفه‌ای ترجیحی، طرف‌ها می‌توانند از پایگاه‌های داده‌ای شبکه جهانی رایانه‌ای (اینترنتی) ایمن نهادهای مجاز استفاده کنند که شامل اطلاعات مربوط به گواهی‌های مبدأ صادرشده باشد و مقام‌های گمرکی طرف واردکننده را قادر سازد که اصالت هر گواهی مبدأ منتشرشده را تأیید نمایند (از این پس «پایگاه‌های داده تحت شبکه» خوانده می‌شوند).

۲- پایگاه‌های داده تحت شبکه الزامات زیر را برآورده خواهند کرد:

(۱) کامل، مرتبط و قابل اعتماد بودن اطلاعات موجود؛

(۲) حفاظت از داده‌های اطلاعات موجود در برابر دسترسی غیرمجاز، تخریب، تغییر یا هر اقدام

غیرقانونی دیگر؛

(۳) عملکرد صحیح شبانه‌روزی؛

(۴) وارد کردن اطلاعات مربوط به گواهی مبدأ در پایگاه داده تحت شبکه حداکثر ۱ روز پس از تاریخ صدور آن؛

(۵) ذخیره اطلاعات مربوط به گواهی‌های مبدأ صادرشده در مدت مقرر در بند ۳ ماده ۲۲-۶ این موافقتنامه؛

(۶) امکان ذخیره (چاپ) اطلاعات موجود در پایگاه داده تحت شبکه توسط مقام‌های گمرکی طرف واردکننده.

۳- داده‌های گواهی مبدأ وارد شده در پایگاه داده تحت شبکه با اطلاعات موجود در گواهی مبدأ صادرشده طبق پیوست (۳) این موافقتنامه، به استثنای امضاها و مهرها، یکسان خواهد بود.

۴- هنگامی که نهادهای مجاز ذی‌نفع، پایگاه‌های داده تحت شبکه را ایجاد کردند یا «سامانه الکترونیکی تأیید مبدأ» موضوع بند (۹) این ماده اجرا شد، گواهی‌های مبدأ ممکن است به صورت الکترونیکی و بدون تهیه به شکل کاغذی اصلی صادر شوند (از این پس «گواهی مبدأ الکترونیکی» خوانده می‌شوند).

۵- چنانچه طرف‌ها از پایگاه‌های داده تحت شبکه استفاده کنند، گواهی مبدأ اصلی توسط گمرک طرف واردکننده مطالبه نخواهد شد. در این صورت، یک نسخه از گواهی مبدأ (نسخه چاپی یا الکترونیکی) یا گواهی مبدأ الکترونیکی برای اعطای ترجیحات تعرفه‌ای کافی است.

۶- علیرغم بند (۵) این ماده، ظرف ۶ ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، لازم است گواهی مبدأ اصلی برای اعطای رفتار تعرفه‌ای ترجیحی برای کالاهای مبدأ، به مقام‌های گمرکی طرف‌ها ارائه شود.

۷- چنانچه اطلاعات مربوط به گواهی مبدأ در تاریخ ثبت اظهارنامه گمرکی در پایگاه داده تحت شبکه موجود نباشد، گمرک طرف واردکننده ارائه اصل گواهی مبدأ را مطالبه خواهد کرد، مگر این‌که گواهی مبدأ طبق بند (۴) این ماده به صورت الکترونیکی صادر شود.

۸- قبل از اجرای پایگاه‌های داده تحت شبکه، طرف‌ها از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت ج.ا.ایران و کمیسیون اقتصادی اوراسیا، به ترتیب، نشانی‌های الکترونیکی پایگاه‌های داده تحت شبکه و

اطلاعات مربوط به الزامات دسترسی به این پایگاه‌های داده تحت شبکه (نام کاربری، رمز عبور، در صورت وجود) را به یکدیگر ارائه خواهند داد.

۹- به منظور توسعه بیشتر تجارت بدون کاغذ، طرف‌ها حداکثر تا پنج (۵) سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه تلاش خواهند کرد تا به توسعه و پشتیبانی سامانه الکترونیکی تأیید مبدأ براساس مفهوم تبادل الکترونیکی داده‌ها بپردازند.

۱۰- سامانه الکترونیکی تأیید مبدأ این امکان را برای مقام‌های گمرکی طرف واردکننده فراهم می‌کند که از طریق انتقال الکترونیکی داده‌ها، اطلاعات گواهی‌های مبدأ صادرشده توسط نهادهای مجاز طرف صادرکننده را دریافت کنند.

۱۱- اگر طرف‌ها سامانه الکترونیکی تأیید مبدأ را اجرا کنند، گواهی مبدأ اصلی، رونوشت یا گواهی الکترونیکی مبدأ توسط مقام گمرکی طرف واردکننده مطالبه نخواهد شد. در این صورت، تاریخ و شماره این گواهی مبدأ در اظهارنامه گمرکی قید خواهد شد. با وجود این، گواهی مبدأ اصلی توسط مراجع مجاز صادر خواهد شد، مگر این‌که گواهی مبدأ طبق بند (۴) این ماده به صورت الکترونیکی صادر شود.

۱۲- چنانچه اطلاعات مربوط به گواهی مبدأ در تاریخ ثبت اظهارنامه گمرکی در سامانه الکترونیکی تأیید مبدأ قابل دسترسی نباشد، مقام گمرکی طرف واردکننده ارائه رونوشت گواهی مبدأ را مطالبه و اصالت آن را با استفاده از پایگاه داده تحت شبکه بررسی خواهد کرد. در صورتی که مرجع مجاز، پایگاه داده تحت شبکه را نداشته باشد، گواهی مبدأ اصلی ارائه خواهد شد، مگر این‌که گواهی مبدأ فقط به صورت الکترونیکی مطابق بند (۴) این ماده صادر شود.

۱۳- تمامی الزامات و مشخصات لازم برای اجرای سامانه الکترونیکی تأیید مبدأ در سند الحاقی (پروتکل) جداگانه‌ای تعیین خواهد شد.

ماده ۲۹-۶- تأیید مبدأ

۱- در مواردی که مقام‌های گمرکی طرف واردکننده درخصوص اصالت مدرک اثبات مبدأ و یا انطباق کالای مشمول مدرک اثبات مبدأ با معیارهای مبدأ براساس ماده ۳-۶ این موافقتنامه شک معقولی داشته باشند و در صورت بازرسی تصادفی، می‌توانند درخواستی به مرجع تأیید یا نهاد مجاز طرف

صادرکننده ارسال نمایند تا اصالت مدرک اثبات مبدأ و یا انطباق کالا با معیارهای مبدأ را تأیید کند و یا در صورت درخواست، مدارک مستند تولیدکننده و یا صادرکننده کالا را ارائه نماید.

۲- تمامی درخواست‌های تأییدیه، همراه با اطلاعات کافی برای شناسایی کالای مربوط خواهد بود. درخواست از مرجع تأیید یا نهاد مجاز طرف صادرکننده، همراه با نسخه‌ای از مدرک اثبات مبدأ خواهد بود و شرایط و دلایل درخواست را مشخص خواهد کرد.

۳- نسخه‌ای از درخواست راستی‌آزمایی و اسناد همراه آن و همچنین پاسخ راستی‌آزمایی به چنین درخواستی، به صورت الکترونیکی بین مقام گمرکی طرف واردکننده و مرجع تأیید یا نهاد مجاز طرف صادرکننده، از طریق نشانی‌های تماس مذکور در بند ۶ ماده ۲۷-۶ این موافقتنامه مبادله خواهد شد.

۴- دریافت‌کننده درخواست به موجب بند (۱) این ماده، ظرف ۶ ماه پس از تاریخ درخواست تأییدیه مذکور، به درخواست مقام‌های گمرکی طرف واردکننده پاسخ خواهد داد.

۵- در پاسخ به درخواست به موجب بند (۱) این ماده، مرجع تأیید یا نهاد مجاز طرف صادرکننده با ارائه مدارک مستند درخواستی دریافت‌شده از تولیدکننده و یا صادرکننده به وضوح مشخص خواهد کرد که آیا مدرک اثبات مبدأ معتبر است و یا این که آیا کالا می‌تواند کالای با مبدأ طرف مزبور تلقی شود یا خیر. پیش از پاسخ به درخواست تأییدیه، بند (۳) ماده ۲۳-۶ این موافقتنامه ممکن است اعمال شود. چنانچه نتایج حاصل از فرآیند تأییدیه به وضوح مشخص و تأیید کند که کالا واجد شرایط مبدأ و حائز تمامی الزامات این فصل است، حقوق گمرکی و سود بازرگانی پرداختی بازپرداخت خواهد شد.

ماده ۳۰-۶- محرمانگی

طرف‌ها تمام اطلاعات ارائه‌شده به موجب این فصل را طبق قوانین و مقررات مربوط خود محرمانه تلقی خواهند کرد. این اطلاعات، جز در مواردی که در رسیدگی‌های قضایی، افشای آن ممکن است ضروری باشد، بدون اجازه کتبی شخص یا مرجع طرف ارائه‌کننده آن اطلاعات افشا نخواهد شد.

ماده ۳۱-۶- مجازات‌ها یا تدابیر دیگر علیه اقدامات فریبکارانه

هر طرف جرایم کیفری یا اداری را برای نقض قوانین و مقررات خود در خصوص این فصل پیش‌بینی خواهد کرد.

ماده ۳۲-۶- کارگروه فرعی قواعد مبدأ

۱- به منظور اجرا و کارکرد مؤثر این فصل، کارگروه فرعی قواعد مبدأ (که از این پس کارگروه فرعی قواعد مبدأ نامیده می‌شود) تشکیل خواهد شد.

۲- وظایف کارگروه فرعی قواعد مبدأ عبارتند از:

الف) بررسی و ارائه توصیه‌های مناسب به کارگروه مشترک و کارگروه کالاها درخصوص:

(۱) جابه‌جایی در پیوست (۲) این موافقتنامه که در نظام نام‌گذاری (نمانکلاتور) نظام هماهنگ

تجدید نظر شده در پی اصلاحات دوره‌ای نظام هماهنگ صورت می‌گیرد. این جابه‌جایی بدون

تضعیف تعهدات موجود و به موقع انجام خواهد شد؛

(۲) اجرا و کارکرد این فصل، از جمله پیشنهادهاى مربوط به ایجاد ترتیبات اجرایی؛

(۳) قصور در تحقق تعهدات تعیین شده در این بخش توسط طرف‌ها؛

(۴) اصلاحیه‌های فنی این فصل؛

(۵) اختلاف‌های به وجود آمده بین طرف‌ها در طول اجرای این فصل؛

(۶) هرگونه اصلاحیه مفاد این فصل و پیوست‌های (۲) و (۳) و (۴) این موافقتنامه؛

ب) بررسی هر موضوع دیگر پیشنهادی یک طرف درخصوص این فصل؛

پ) گزارش یافته‌های کارگروه فرعی قواعد مبدأ به کارگروه تجارت کالا؛ و

ت) انجام سایر وظایفی که براساس ماده ۵-۱ این موافقتنامه ممکن است توسط کارگروه مشترک تفویض شود.

۳- کارگروه فرعی قواعد مبدأ متشکل از نمایندگان طرف‌ها خواهد بود و با توافق متقابل طرف‌ها می‌تواند نمایندگانی را از سایر نهادهای طرف‌ها که دارای تخصص لازم متناسب با موضوعات مورد بحث باشند، دعوت نماید.

۴- کارگروه فرعی قواعد مبدأ در هر زمان و مکان مورد توافق طرف‌ها، حداقل سالی یک بار، تشکیل جلسه خواهد داد.

۵- به‌عنوان یک قاعده کلی، دستور کار موقت هر نشست حداقل ۱ ماه پیش از آن نشست برای طرف‌ها ارسال خواهد شد.

ماده ۲۳-۶- کالاهای در حال حمل یا انبارشده

کالاهای دارای مبدأ که در فرآیند حمل از طرف صادرکننده به طرف واردکننده، یا در انبار موقت تحت واپایش (کنترل) گمرک طرف واردکننده برای مدت حداکثر ۶ ماه قبل از تاریخ لازم الاجرا شدن این موافقتنامه، باشند، اگر در زمان اجرایی شدن این موافقتنامه یا بعد از آن به طرف واردکننده وارد شوند، مشروط بر رعایت تمامی الزامات ماده ۲۳-۶ این موافقتنامه و با رعایت قوانین و مقررات مربوط در کشور واردکننده، مشمول اعطای رفتار تعرفه‌ای ترجیحی خواهند شد.

فصل ۷: تسهیل تجاری و همکاری گمرکی

ماده ۱-۷- حیطة شمول

این فصل تدابیر اداری گمرکی و اجرای عملیات گمرکی لازم برای ترخیص کالاهای مورد معامله میان طرف‌ها را به منظور ارتقای موارد زیر دربرخواهد گرفت:

الف) شفافیت در رویه‌ها و تشریفات گمرکی؛

ب) تسهیل تجاری و هماهنگ‌سازی فعالیت‌های گمرکی؛

پ) همکاری گمرکی از جمله تبادل اطلاعات بین مقام‌های گمرکی مرکزی طرف‌ها.

ماده ۲-۷- تعاریف

از نظر این فصل:

الف) «مقام گمرکی مرکزی» به معنی بالاترین مقام گمرکی مجاز هریک از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا یا ج.ا.ایران است که طبق قوانین و مقررات داخلی مربوط، وظیفه اجرای سیاست‌ها، مقررات، واپایش (کنترل) و نظارت دولتی مربوط در حوزه گمرکی را انجام می‌دهد.

ب) «اداره گمرک» یعنی فعالیت‌های سازمانی و مدیریتی مقام‌های گمرکی یک طرف و همچنین فعالیت‌هایی که در چهارچوب تنظیم مقررات برای اجرای اهداف حوزه گمرکی صورت می‌گیرد؛

پ) «قوانین و مقررات گمرکی» به معنی هرگونه هنجار و مقرره اجرایشده توسط مقام‌های گمرکی یک طرف از جمله قوانین، آراء، دستورات، احکام، قواعد و غیره می‌باشد؛

ت) «محموله‌های فوری» یعنی کالاهایی، به استثنای کالاهای ارسالی از طریق پست بین‌المللی، که از طریق سامانه‌های سریع‌السیر حمل‌ونقل با هر نوع حمل و با بهره‌گیری از سامانه‌های الکترونیکی مدیریت اطلاعات حمل می‌شوند و محموله در طول مسیر قابل‌ردیابی است تا طبق یک سیاهه خرید (فاکتور) جداگانه در کوتاه‌ترین زمان ممکن یا در مدت زمان تعیین‌شده به گیرنده تحویل گردد؛

ب) «ورود موقت برای پردازش» به معنی رویه‌ای گمرکی است که طبق آن، کالای خارجی می‌تواند به سرزمین گمرکی هر طرف وارد شود و به‌طور مشروط از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و مالیات‌ها معاف گردد، بر این اساس که در نظر باشد چنین کالایی در مدت زمان مشخص، پردازش یا تعمیر و متعاقب آن از قلمروی گمرکی طرف مزبور مجدداً صادر شود؛

ج) «خروج موقت برای پردازش» به معنی رویه‌ای گمرکی است که طبق آن، کالایی که در قلمرو گمرکی هر طرف به‌طور آزادانه جابه‌جا می‌شود، ممکن است به‌طور موقت برای ساخت، پردازش یا تعمیر در خارج صادر و مجدداً وارد شود؛

ح) «ورود موقت» به معنی رویه‌ای گمرکی است که طبق آن، کالای خارجی می‌تواند به‌طور مشروط به قلمرو گمرکی هر طرف وارد شود و به‌طور کلی یا جزئی از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و مالیات‌ها معاف گردد، بر این اساس که کالای مزبور در یک مدت زمان مشخص طبق قوانین و مقررات گمرکی طرف مزبور مجدداً صادر شود.

ماده ۳-۷- تسهیل تدابیر اداری گمرکی

۱- هر طرف تضمین خواهد کرد که تدابیر اداری گمرکی که توسط مقام‌های گمرکی آن اتخاذ می‌شوند، قابل پیش‌بینی، سازگار و شفاف باشد.

۲- تدابیر اداری گمرکی هر طرف، تا حد امکان و تا جایی که قوانین و مقررات گمرکی آن اجازه دهد، براساس معیارها/ ضوابط (استانداردها) و رویه‌های توصیه‌شده سازمان جهانی گمرک خواهد بود.

۳- مقام‌های گمرکی مرکزی هر طرف برای بازبینی تدابیر اداری گمرکی خود به منظور ساده‌سازی تدابیر مزبور جهت تسهیل تجارت تلاش خواهند کرد.

ماده ۴-۷- شناسایی متقابل فعالان اقتصادی مجاز

۱- طرف‌ها تلاش خواهند کرد که در قوانین و مقررات خود، برنامه «فعالان اقتصادی مجاز» را ایجاد یا حفظ نمایند.

۲- به منظور تسهیل اجرای رویه‌های گمرکی، طرف‌ها، تا حد امکان، در جهت شناسایی متقابل برنامه‌های فعالان اقتصادی مجاز مربوط تلاش خواهند کرد. طرف‌ها تلاش خواهند کرد تا به محض آمادگی طرف‌ها برای شروع کار به منظور دستیابی به چنین توافقی، برای شناسایی متقابل برنامه‌های فعالان اقتصادی مجاز مربوط خود وارد مذاکره شوند.

ماده ۵-۷- ترخیص کالا

۱- هر طرف جهت تسهیل تجارت بین طرف‌ها، اجرای رویه‌ها و عملیات گمرکی ترخیص مؤثر کالا را شروع یا حفظ خواهد کرد. این امر هر طرف را به ترخیص کالایی که الزامات آن طرف برای ترخیص کالای مزبور را محقق نشده باشد، ملزم نخواهد کرد.

۲- طبق بند (۱) این ماده و در حد امکان، هر طرف باید:

الف) جز در شرایطی که در قوانین و مقررات گمرکی طرف‌ها تصریح شده باشد، ترخیص کالا را در بازه زمانی حداکثر ۴۸ ساعت پس از ثبت اظهارنامه گمرکی مقرر نماید؛

ب) تلاش کند که برای تسریع در ترخیص کالاهای ورودی، ارائه الکترونیکی اطلاعات گمرکی و پردازش و بررسی آن پیش از رسیدن کالا را پذیرفته یا حفظ کند.

۳- در مواردی که بازه زمانی برای ترخیص کالا از سوی مقام گمرکی طرف واردکننده طبق قوانین و مقررات گمرکی طرف مزبور تمدید شود، مقام گمرکی مربوط، اظهارکننده را از دلایل و زمینه‌های حقوقی چنین تمدیدی مطلع خواهد کرد.

ماده ۶-۷- بررسی قبل از ورود

۱- هر طرف رویه‌هایی را اتخاذ یا حفظ خواهد کرد که امکان ارائه اسناد واردات و سایر اطلاعات مورد نیاز از جمله اعلامیه‌های بار (مانیفست‌ها) را فراهم آورد تا پردازش و بررسی قبل از ورود کالا با هدف تسریع در ترخیص کالا به محض ورود آن آغاز شود.

۲- هر طرف، در صورت اقتضا، امکان تسلیم اسناد را در قالب الکترونیکی برای پردازش و بررسی قبل از رسیدن این اسناد فراهم خواهد کرد.

ماده ۷-۷- الزامات اسناد پشتیبان از جمله اسناد منضم به اظهارنامه گمرکی

- ۱- هر طرف، در صورت لزوم، تلاش خواهد کرد تا نسخه‌های کاغذی یا الکترونیکی اسناد پشتیبان شامل اسناد منضم به اظهارنامه گمرکی مورد نیاز برای تشریفات واردات، صادرات یا گذر را بپذیرد.
- ۲- در صورتی که یک سازمان دولتی در یک طرف از قبل اصل چنین سندی را در اختیار داشته باشد، هر سازمان دیگر آن طرف، در صورت قابل اجرا بودن، یک نسخه کاغذی یا الکترونیکی را از سازمانی که اصل آن را در اختیار دارد به جای سند اصلی خواهد پذیرفت.
- ۳- یک طرف اصل یا رونوشت اظهارنامه‌های صادراتی ارائه شده به مقام‌های گمرکی طرف صادرکننده را به عنوان الزامی برای واردات مطالبه نخواهد کرد.^{۳۱}

ماده ۷-۸- مدیریت خطر

مقام‌های گمرکی طرف‌ها یک سامانه مدیریت خطر (ریسک) را از طریق ارزیابی نظام‌مند خطرات ایجاد خواهند کرد تا بازرسی بر کالاهای پرخطر تمرکز یابد و اجرای عملیات گمرکی در مورد کالاهای کم‌خطر تسهیل شود.

ماده ۷-۹- همکاری گمرکی

- ۱- با هدف تسهیل کارکرد مؤثر این موافقتنامه، مقام‌های گمرکی مرکزی طرف‌ها همکاری با یکدیگر را در مورد موضوعات کلیدی گمرکی مؤثر بر مبادله کالا بین طرف‌ها تشویق خواهند کرد.
- ۲- هرگاه مقام‌های گمرکی مرکزی هر طرف براساس قوانین و مقررات خود ظن معقولی نسبت به فعالیتی غیرقانونی داشته باشند، مقام گمرکی مرکزی مزبور می‌تواند از مقام گمرکی مرکزی طرف دیگر اطلاعات خاصی را درخواست نماید که معمولاً درخصوص صادرات و یا واردات کالا گردآوری می‌شود.
- ۳- درخواست هر طرف به موجب بند (۲) این ماده، مکتوب خواهد بود و در آن منظور از درخواست اطلاعات مزبور و همچنین اطلاعات کافی برای شناسایی کالای مورد نظر ذکر خواهد شد.

۳۱- هیچ چیز در این بند مانع از این نمی‌شود که یک طرف ارائه اسنادی مانند گواهی‌ها، مجوزها یا جوازها را به عنوان الزامی برای واردات کالاهای واپایش (کنترل) شده یا تحت نظارت مطالبه کند.

۴- طرف درخواست‌شونده طبق بند (۲) این ماده، پاسخی کتبی حاوی اطلاعات درخواستی را ظرف ۲ ماه از تاریخ دریافت درخواست ارائه خواهد داد، به شرط آن‌که ارائه اطلاعات درخواستی مزبور مغایرتی با قوانین و مقررات آن طرف نداشته باشد. در صورت عدم امکان ارائه پاسخ کامل یا جزئی در مدت تعیین‌شده، طرف درخواست‌شونده مدت مورد انتظار برای ارائه این اطلاعات را به طرف درخواست‌کننده اطلاع خواهد داد.

۵- مقام گمرکی مرکزی طرف درخواست‌شونده تلاش خواهد کرد تا هرگونه اطلاعات دیگر را به مقام گمرکی مرکزی طرف درخواست‌کننده ارائه نماید که وی را در تشخیص انطباق یا عدم انطباق واردات کالا از و یا صادرات کالا به طرف درخواست‌کننده با قوانین و مقررات این طرف یاری خواهد رساند.

۶- مقام‌های گمرکی مرکزی طرف‌ها برای ایجاد و حفظ مجاری ارتباطی برای همکاری گمرکی، از جمله تعیین مراکز تماسی که باعث تسهیل تبادل سریع و امن اطلاعات و بهبود هماهنگی در مسائل گمرکی خواهد شد، تلاش خواهند کرد.

ماده ۱۰-۷- تبادل اطلاعات

۱- طرف‌ها، به منظور تسهیل انجام عملیات گمرکی، تسریع ترخیص کالاها و جلوگیری از نقض قوانین و مقررات گمرکی، تا حد امکان، تبادل الکترونیکی اطلاعات را به صورت مستمر با پوشش تمامی کالاهای مورد مبادله بین طرف‌ها ایجاد و اجرا خواهند کرد (که از این پس تبادل الکترونیکی اطلاعات خوانده می‌شود). مشروط به این‌که اعمال کلیه اقدامات مربوط به امنیت اطلاعات تضمین گردد.

۲- کمیسیون اقتصادی اوراسیا از جانب اتحادیه اقتصادی اوراسیا، ایجاد و تسهیل عملیات تبادل الکترونیکی اطلاعات را هماهنگ خواهد کرد.

۳- از نظر این ماده، «اطلاعات» به معنی داده‌های مرتبط و معتبری است که از اظهارنامه‌های گمرکی و اسناد حمل به دست می‌آید.

۴- از نظربند (۱) این ماده، کمیسیون اقتصادی اوراسیا، مراجع مجاز کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و ایران برای توسعه همکاری‌ها و ادامه مشورت‌ها برای توسعه تبادل الکترونیکی اطلاعات تلاش خواهند کرد.

۵- تمامی الزامات و مشخصات عملیات تبادل الکترونیکی اطلاعات و همچنین محتوای خاص اطلاعاتی که قرار است مبادله شود، در سند الحاقی (پروتکل) جداگانه‌ای بین مراجع مجاز کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و ج.ا.ایران تعیین خواهد شد. این اطلاعات برای تعیین هویت کالاهای حمل شده و انجام نظارت‌های مؤثر گمرکی، کافی خواهد بود.

۶- هر اطلاعاتی که طبق مفاد این ماده مبادله شود، محرمانه تلقی خواهد شد و صرفاً برای اهداف گمرکی مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

۷- مقام‌های گمرکی ج.ا.ایران و کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا در صورتی که این تبادل اطلاعات برخلاف امنیت ملی باشد، از تبادل اطلاعات خودداری خواهند کرد.

ماده ۱۱-۷- همکاری میان نهادهای مرزی

طرف‌ها تضمین خواهند کرد که تمامی مقام‌های و نهادهای مسئول واپایش (کنترل)ها و رویه‌های مرزی مرتبط با واردات، صادرات و گذر کالا با هدف تسهیل تجارت و کاهش رویه‌های مزاحم اداری با یکدیگر همکاری و فعالیت‌های خود را هماهنگ کنند.

ماده ۱۲-۷- انتشار

۱- طرف‌ها تا حد امکان مساعی خود را در انتشار قوانین و مقررات گمرکی عام‌الشمول خود به زبان انگلیسی به کار خواهند گرفت. در صورت درخواست، خلاصه آیین‌نامه‌ها و مقرراتی که بر تجارت تأثیر دارند، بدون خدشه به قوانین ملی طرف درخواست‌شونده به زبان انگلیسی ارائه خواهد شد.

۲- ظرف ۸ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، مراجع صلاحیت‌دار هر طرف یک یا چند مرکز پاسخگویی را برای ارائه پاسخ به پرسش‌های اشخاص ذی‌نفع به موضوعات گمرکی تعیین یا حفظ خواهند کرد و اطلاعات مربوط به آن مراکز را در شبکه جهانی رایانه (اینترنت) منتشر خواهند نمود.

۳- مراجع صلاحیت‌دار هر طرف اطلاعات تماس مراکز پاسخگویی تعیین شده را برای یکدیگر ارسال خواهند کرد. مرکز پاسخگویی هر طرف، بنا به درخواست مراجع صلاحیت‌دار طرف دیگر، تا حد

امکان، اطلاعات مربوط به قوانین و مقررات خود را درخصوص کارکرد این موافقتنامه در زمینه مسائل زیر به زبان انگلیسی ارائه خواهد داد:

الف) تدابیر غیرتعرفه‌ای موجود از جمله محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های وارداتی و صادراتی؛
ب) درخواست بازگرداندن یا معافیت از حقوق گمرکی و سود بازرگانی یا به تعویق انداختن حقوق گمرکی و سود بازرگانی کارمزدها و مالیات‌ها؛
پ) اجرای الزامات موانع فنی و بهداشتی و بهداشت گیاهی که بر ترخیص کالا از گمرکات اثر می‌گذارد؛

ت) الزامات برخورداری از سهمیه‌های تعرفه‌ای؛

ث) علامت کشور مبدأ، اگر برای واردات درخواست شده باشد؛ و

ج) سایر مواردی که طرف‌ها طبق قوانین و مقررات خود ممکن است تعیین کنند.

۴- هر طرف، تا حد امکان، قوانین و مقررات عام‌الشمول ناظر بر امور گمرکی را که برای تصویب پیشنهاد می‌کند قبلاً منتشر و پیش از تصویب قوانین و مقررات مزبور، امکان اظهارنظر را برای اشخاص ذی‌نفع ایجاد خواهد کرد.

ماده ۱۳-۷- استعلامات پیش از ورود کالا به گمرک

۱- مقام‌های گمرکی طرف‌ها به درخواست استعلام پیش از ورود هر متقاضی ثبت‌شده در طرف واردکننده درخصوص طبقه‌بندی تعرفه‌ای، مبدأ کالا و هر مورد اضافه دیگری که هر طرف مناسب بداند، به‌طور مکتوب پاسخ خواهند داد.

۲- هر طرف رویه‌های استعلام پیش از ورود را با الزامات زیر تصویب نموده یا ادامه خواهد داد:

الف) تعیین این‌که متقاضی می‌تواند برای استعلام گمرکی پیش از ورود کالا درخواست کند؛
ب) الزام متقاضی دریافت استعلام پیش از ورود به ارائه شرح دقیقی از کالاها و ارائه تمامی اطلاعات لازم برای رسیدگی به استعلام پیش از ورود؛
پ) تعیین این‌که مقام گمرکی طرف مزبور ظرف ۳۰ روز از ارائه درخواست می‌تواند از متقاضی بخواهد که اطلاعات اضافی را ارائه نماید؛

ت) تعیین این که هرگونه پاسخ استعلام پیش از ورود کالا بر مبنای حقایق و شرایط ارائه شده توسط متقاضی و سایر اطلاعات مرتبط در دسترس مقام گمرکی خواهد بود؛

ث) تعیین این که پاسخ استعلام در اسرع وقت، یا در هر حال ظرف ۹۰ روز از تاریخ ارائه درخواست به جز بازه زمانی ارائه تمامی اطلاعات اضافی لازم درخواستی طبق جزء (پ) این بند، برای متقاضی ارسال خواهد شد.

۳- مقام گمرکی یک طرف، در صورت عدم دریافت اطلاعات اضافی درخواستی توسط آن طبق جزء (پ) بند (۲) این ماده در مدت زمان مقرر، می تواند درخواست پیش استعلام را رد کند.

۴- پاسخ استعلام برای حداقل یک سال پس از تاریخ صدور آن معتبر است، مگر این که قوانین، شرایط یا حقایق حمایت کننده از آن تغییر کرده باشد.

۵- مقام گمرکی هر طرف می تواند در موارد زیر پاسخ استعلام را اصلاح یا ملغی نماید:

الف) در صورت تشخیص این که پاسخ استعلام بر اساس اطلاعات غلط یا غیردقیق بوده است؛

ب) در صورت تغییر قوانین و مقررات گمرکی طبق این موافقتنامه؛

پ) در صورت تغییر حقایق اساسی یا شرایطی که پاسخ استعلام بر مبنای آنها بوده است؛

۶- هر طرف ممکن است صدور پاسخ استعلام برای متقاضی را رد کند، مشروط بر این که مسئله مطروحه در درخواست:

الف) از قبل در پرونده متقاضی نزد یک نهاد دولتی، محکمه تجدیدنظر یا دادگاه مفتوح باشد؛ یا

ب) قبلاً در محکمه تجدیدنظر یا دادگاه در مورد آن تصمیم گیری شده باشد.

ماده ۱۴-۷- ارزش گذاری گمرکی

ارزش گمرکی کالاهای مورد مبادله میان طرف ها طبق قوانین و مقررات گمرکی طرف واردکننده که از جمله بر اساس مقررات مصرح در پیوست (۵) این موافقتنامه است، تعیین خواهد شد.

ماده ۱۵-۷- طبقه بندی تعرفه ای

طرف ها در تجارت بین خود، نظام نام گذاری (نمانکلاتور) های مبتنی بر ویرایش جاری نظام هماهنگ را اعمال خواهند کرد.

ماده ۱۹-۷- پذیرش ورود موقت برای پردازش و خروج موقت برای پردازش

طبق معیارهای / ضوابط (استانداردهای) بین‌المللی، مقام‌های گمرکی طرف‌ها اجرای عملیات و تشریفات گمرکی را برای پذیرش موقت کالا و کالاهایی که موقتاً برای «ورود موقت برای پردازش» یا «خروج موقت برای پردازش» وارد یا صادر می‌شوند، تسهیل خواهند کرد.

ماده ۲۰-۷- بازرسی پیش از حمل

۱- فعالیت‌های مربوط به بازرسی پیش از حمل تمامی فعالیت‌های است که مرتبط با تأیید کیفیت، کمیّت و قیمت، از جمله نرخ ارز و شرایط مالی کالاهای صادراتی به سرزمین یک طرف می‌شود.
۲- طرف‌ها به استفاده از بازرسی‌های پیش از حمل درخصوص طبقه‌بندی تعرفه‌ای و ارزش‌گذاری گمرکی نخواهند پرداخت.

۳- بدون خدشه به حقوق طرف‌ها در استفاده از سایر انواع بازرسی‌های پیش از حمل که مشمول بند (۲) این ماده نیستند، طرف‌ها تشویق می‌شوند که الزامات جدیدی را درخصوص بازرسی پیش از حمل ایجاد نکرده یا به کار نگیرند و تا حد ممکن الزامات موجود را در جهت تسهیل تجارت بین طرف‌ها از بین ببرند.

ماده ۲۱-۷- کارگزاران گمرکی

قوانین و مقررات گمرکی هر طرف به اظهارکنندگان کالا اجازه خواهد داد که بدون نیاز به استفاده اجباری از خدمات کارگزاران گمرکی اظهارنامه گمرکی خود را ارائه دهند.

ماده ۲۲-۷- خودکارسازی (اتوماسیون)

۱- مقام‌های گمرکی طرف‌ها تا حد امکان تضمین خواهند کرد که انجام عملیات گمرکی با استفاده از سامانه‌های اطلاعاتی و فناوری اطلاعات از جمله ابزارهای ارتباطی الکترونیکی میسر شود، مشروط بر آن‌که اعمال کلیه اقدامات مربوط به امنیت اطلاعات تضمین گردد.

۲- مقام‌های گمرکی مرکزی طرف‌ها تا حد امکان برای اظهارکنندگان، فرصت اظهار کالا به شکل الکترونیکی را فراهم خواهند آورد و سامانه‌های الکترونیکی را برای کاربران گمرکی قابل‌دسترسی خواهند ساخت.

ماده ۲۳-۷- محرمانگی

ماده ۱۶-۷- گذر کالا

- ۱- هر طرف برای تسهیل عملیات گمرکی مربوط به کالاهای گذری از یک طرف به طرف ثالث و بالعکس تلاش خواهد کرد.
- ۲- طرف‌ها می‌توانند اسناد و ابزارهای تشخیص مورد استفاده طرف‌ها را که برای واپایش (کنترل) کالاها و کشتی‌ها و نیز سایر وسایل حمل و نقل در حال گذر لازم است، به صورت متقابل شناسایی کنند.

ماده ۱۷-۷- محموله‌های سریع

- ۱- مقام‌های گمرکی طرف‌ها ضمن اعمال نظارت گمرکی مقتضی، در خصوص تسریع ترخیص گمرکی محموله‌های سریع اقدام خواهند کرد.
- ۲- هر طرف رویه‌های راحت‌تری برای محموله‌های سریع اتخاذ یا حفظ خواهد کرد. این رویه‌ها:
  - الف) امکان تسلیم و بررسی اطلاعات لازم برای ترخیص محموله سریع را پیش از رسیدن محموله فراهم خواهد ساخت؛
  - ب) امکان ارائه اطلاعات دربرگیرنده تمامی کالاهای موجود در یک محموله سریع را به صورت یکجا مثلاً در یک اعلامیه بار، در صورت امکان، از طریق ابزارهای الکترونیکی فراهم خواهد ساخت؛
  - پ) در صورت امکان، ترخیص برخی از کالاها را با حداقل اسناد میسر خواهد ساخت؛
  - ت) در شرایط عادی، در کمترین زمان ممکن پس از ارائه تمامی اسناد گمرکی ضروری و به شرط رسیدن محموله، ترخیص محموله‌های سریع را میسر خواهد ساخت؛
  - ث) در مورد محموله‌هایی با هر وزن یا ارزش اعمال خواهد شد، با تصدیق این‌که یک طرف ممکن است براساس وزن یا ارزش کالا، رویه‌های ورود رسمی، از جمله اظهارنامه، اسناد پشتیبان و پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی، را به‌عنوان شرطی برای ترخیص لازم بداند.

ماده ۱۸-۷- کالاهای فسادپذیر

- به منظور جلوگیری از خسارات قابل اجتناب یا خرابی کالاهای فسادپذیر و به شرط رعایت تمامی الزامات قانونی یک طرف، هر طرف زمینه ترخیص سریع کالاهای فسادپذیر را فراهم خواهد آورد.

تمامی اطلاعاتی که طبق این فصل ارائه می‌شود، غیر از آمارها، طبق قوانین و مقررات طرف‌ها محرمانه نگه داشته خواهد شد. مقام‌های طرف‌ها آن اطلاعات را بدون اجازه کتبی فرد یا مقام طرف ارائه‌کننده اطلاعات مزبور افشا نخواهند کرد، مگر تا حدی که ممکن است در رسیدگی‌های قضایی لازم باشد.

پاده ۲۴-۷- تجدیدنظر و پژوهش خواهی

هر طرف امکان تجدیدنظر اداری در تصمیمات گمرکی مؤثر بر حقوق شخص ذی‌نفع و پژوهش خواهی قضایی علیه تصمیمات مذکور را طبق قوانین و مقررات طرف مزبور تضمین خواهد کرد.

پاده ۲۵-۷- مجازات‌ها

۱- هر طرف تدابیری را اتخاذ یا حفظ خواهد کرد که وضع مجازات‌های اداری برای نقض قوانین و مقررات گمرکی خود در حین واردات و صادرات، از جمله مفاد مربوط به طبقه‌بندی تعرفه‌ای، ارزش‌گذاری گمرکی، تعیین کشور مبدأ و برخورداری از رفتار تعرفه‌ای ترجیحی به‌موجب این موافقتنامه، را امکان‌پذیر سازد.

۲- هر طرف اطمینان حاصل خواهد کرد که مجازات‌های نقض قوانین، مقررات یا الزامات شکلی گمرکی فقط در مورد شخص (اشخاص) مسئول نقض به‌موجب قوانین آن طرف اعمال گردد.

۳- مجازات وضع‌شده به حقایق و شرایط هر مورد بستگی خواهد داشت و با درجه و شدت نقض متناسب خواهد بود.

۴- هر طرف اطمینان حاصل خواهد کرد که تدابیری را برای جلوگیری از موارد زیر اتخاذ خواهد کرد:
الف) تعارض منافع در ارزیابی و اخذ جریمه‌ها و حقوق و عوارض؛ و
ب) ایجاد مشوقی برای ارزیابی یا اخذ جریمه‌ای که با بند (۳) این ماده سازگار نیست.

۵- هر طرف تضمین خواهد کرد که وقتی مجازاتی به علت نقض قوانین، مقررات یا الزامات شکلی گمرکی وضع می‌شود، توضیحی مکتوب به شخصی (اشخاصی) که مجازات در مورد وی (ایشان) وضع می‌شود، ارائه گردد که در آن ماهیت نقض قانون، مقرر یا رویه مربوط که طبق آن میزان یا دامنه مجازات برای نقض مشخص شده است، توضیح داده شود.

۶- هرگاه شخصی داوطلبانه شرایط نقض یک قانون، مقررہ یا الزام شکلی گمرکی را پیش از کشف نقض توسط اداره گمرک برای یک طرف افشا کند، آن طرف تشویق می‌شود که، در صورت اقتضا، این امر را به‌عنوان یک عامل تخفیف‌دهنده بالقوه در تعیین مجازات برای آن شخص در نظر گیرد.

ماده ۲۶-۷- دوره انتقالی خاص برای ج.ا.ایران

اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن به مدت ۱۲ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، از طرح هر شکایتی به‌موجب ماده ۶-۷ این موافقتنامه خودداری خواهند کرد.

فصل ۸: حل و فصل اختلافات

ماده ۱-۸- اهداف

هدف این فصل، پیش‌بینی فرآیندی کارآمد و شفاف جهت حل و فصل اختلافات ناشی از این موافقتنامه برای دستیابی به راه‌حلی مرضی‌الطرفین در صورت امکان است.

ماده ۲-۸- تعاریف

از نظر این فصل:

الف) «خواهان» به معنی طرف اختلافی است که به‌موجب مواد ۵-۸، ۶-۸ و ۷-۸ این موافقتنامه، درخواستی را برای رسیدگی به اختلاف ثبت نموده است؛

ب) «طرف‌های اختلاف» به معنی طرف مدعی (خواهان) و طرف مدعی علیه (خوانده) است. کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و اتحادیه اقتصادی اوراسیا می‌توانند به‌صورت مشترک یا منفرد به‌عنوان طرف اختلاف اقدام کنند. در حالت دوم، اگر اقدام مورد نظر توسط اتحادیه اوراسیا اتخاذ شود، اتحادیه یک طرف اختلاف خواهد بود و اگر اقدام مورد نظر توسط کشور عضو اتحادیه اوراسیا اتخاذ شود، کشور مزبور یک طرف اختلاف خواهد بود.

پ) «اطلاعیه» به معنی سندی رسمی است که حاوی اطلاعات مربوط به وقایع و رویه‌های جاری است و در موارد پیش‌بینی‌شده در این فصل، توسط طرف‌ها ارسال خواهد شد.

ت) «خوانده» به معنی طرف اختلافی است که به‌موجب مواد ۵-۸، ۶-۸ و ۷-۸ این موافقتنامه، درخواستی را برای رسیدگی به اختلاف دریافت نموده است.

ماده ۳-۸- حیطه شمول و پوشش

جز در مواردی که در این موافقتنامه صریحاً به نحو دیگری مقرر شده است، مفاد این فصل در خصوص حل و فصل اختلافات ناشی از تفسیر و یا اجرای این موافقتنامه اعمال خواهد شد.

ماده ۴-۸- مساعی جمیله، سازش یا میانجیگری

۱- طرف‌های اختلاف می‌توانند در هر زمانی با مساعی جمیله، سازش یا میانجیگری توافق کنند. رویه‌های مساعی جمیله، سازش یا میانجیگری ممکن است با درخواست هر یک از طرف‌های اختلاف در هر زمانی آغاز شود و در هر زمانی خاتمه یابد.

۲- اگر طرف‌های اختلاف موافقت کنند، مساعی جمیله، سازش یا میانجیگری می‌تواند هم‌زمان با جریان رسیدگی‌های هیأت داورى پیش‌بینی شده در این فصل ادامه یابد.

۳- جریان رسیدگی‌های همراه با مساعی جمیله، سازش و میانجیگری و به‌ویژه مواضع طرف‌های اختلاف در آن، محرمانه و بدون خدشه به حقوق هر طرف اختلاف در مورد هر جریان رسیدگی دیگری خواهد بود.

ماده ۵-۸- مشورت

۱- هر طرف می‌تواند از طرف دیگر در خصوص هر مسئله ناشی از این موافقتنامه طبق الزامات ماده ۳-۸ این موافقتنامه درخواست مشورت نماید. طرف‌ها برای رسیدن به راه‌حلی مرضی‌الطرفین از طریق مشورت در خصوص هر موضوعی طبق این فصل از هیچ کوششی دریغ نخواهند کرد.

۲- درخواست مشورت از طریق نقطه تماس تعیین‌شده به‌موجب این موافقتنامه و نیز به کارگروه مشترک به‌صورت مکتوب ارسال خواهد شد. طرف درخواست‌کننده، درخواست را از طریق نقاط تماس تعیین‌شده به طرف‌های دیگر ارسال خواهد کرد. درخواست حاوی دلایل آن درخواست، از جمله معرفی هرگونه اقدام یا موضوع مطرح و اشاره به مبانی حقوقی درخواست (مقررات مرتبط در این موافقتنامه)، خواهد بود.

۳- به محض دریافت درخواست برای مشورت، طرف خواننده:

الف) ظرف ۱۰ روز پس از تاریخ دریافت از طریق نقطه تماس خود به‌صورت مکتوب به درخواست پاسخ خواهد داد؛ و

ب) ظرف ۳۰ روز پس از تاریخ دریافت درخواست، یا ۱۰ روز در موارد اضطراری، از جمله مواردی که به کالاهای فاسدشدنی مربوط می‌شود، به منظور دستیابی به یک راه‌حل سریع و مرضی‌الطرفین با حسن‌نیت مشورت را آغاز خواهد کرد.

۴- بازه‌های زمانی مشخص شده در بند (۳) این ماده با توافق متقابل طرف‌های اختلاف قابل تغییر خواهد بود.

۵- مشورت‌ها محرمانه و بدون خدشه به حقوق هریک از طرف‌های اختلاف در مورد هر جریان رسیدگی خواهد بود.

۶- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کنند، مشورت در سرزمین طرف خواننده انجام خواهد گرفت. با توافق متقابل طرف‌های اختلاف، مشورت می‌تواند به‌طور کلی یا جزئی به‌صورت ارتباط از راه دور، از جمله از طریق دورسخنی (ویدئو کنفرانس) برگزار شود.

ماده ۶-۸- تشکیل هیأت داور

۱- طرف خواهان در موارد زیر می‌تواند تشکیل هیأت داور را درخواست نماید:

الف) چنانچه طرف خواننده بازه‌های زمانی مذکور در ماده ۵-۸ این موافقتنامه را رعایت نکند؛ یا
ب) چنانچه طرف‌های اختلاف ظرف ۶۰ روز از تاریخ دریافت درخواست مشورت، یا ظرف ۲۰ روز در موارد اضطراری از جمله در مورد کالاهای فاسدشدنی، از طریق مشورت موفق به حل اختلاف نشوند.

۲- درخواست مکتوب تشکیل هیأت داور از جانب طرف خواهان از طریق مرکز تماس تعیین شده طبق این موافقتنامه به خواننده و نیز به کارگروه مشترک تسلیم خواهد شد. اطلاعیه درخواست تشکیل هیأت داور به‌صورت مکتوب توسط طرف خواهان به طرف‌های دیگر از طریق مراکز تماس تعیین شده ارسال خواهد شد. در درخواست اشاره خواهد شد که آیا مشورت انجام شده است یا خیر؛ همچنین لازم است اقدامات خاص مورد بحث مشخص شود و خلاصه‌ای از مبانی حقوقی شکایت که جهت بیان روشن مسئله کافی باشد، ارائه گردد.

۳- الزامات و رویه‌های مشخص شده در این ماده می‌تواند با توافق متقابل طرف‌های اختلاف تغییر یابد.

ماده ۷-۸- تعیین داورها

- ۱- هیأت داورى سه عضو خواهد داشت.
- ۲- ظرف ۳۰ روز پس از دریافت درخواست تشکیل هیأت داورى توسط خوانده، هر طرف اختلاف یک داور را تعیین خواهد کرد و این انتصاب را به صورت مکتوب از طریق نقاط تماس تعیین شده به طرف دیگر اختلاف اطلاع خواهد داد.
- ۳- داوران منصوب، ظرف ۱۵ روز از تاریخ تعیین داور دوم، داور سوم- رئیس هیأت داورى - را انتخاب خواهند کرد که نباید هیچ یک از شرایط زیر را داشته باشد:
  - الف) داشتن تابعیت ج.ا.ایران و هریک از کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا؛ یا
  - ب) داشتن محل اقامت معمول در سرزمین هریک از کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا یا ج.ا.ایران؛ یا
  - پ) داشتن تابعیت کشوری که فاقد روابط سیاسی (دیپلماتیک) با ج.ا.ایران یا هریک از کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا باشد.
- ۴- چنانچه داور سوم در بازه زمانی مذکور در بند (۳) این ماده تعیین نشود، طرفهای اختلاف با توافق متقابل ظرف ۳۰ روز داور سوم را به عنوان رئیس هیأت داورى منصوب خواهند کرد.
- ۵- چنانچه انتصابهای لازم در بازههای زمانی مصرح در بندهای (۲) و (۴) این ماده صورت نگیرد، هریک از طرفهای اختلاف می تواند از رئیس دیوان بین المللی دادگستری به عنوان مقام ناصب دعوت به عمل آورد، مگر این که طرفهای اختلاف به نحو دیگری توافق کنند. چنانچه رئیس دیوان بین المللی دادگستری تابعیت ج.ا.ایران یا یکی از کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا را داشته باشد، از نایب رئیس دیوان بین المللی دادگستری یا مقام بعد از وی از نظر ارشدیت که چنان تابعیتی نداشته باشد، برای انجام انتصابهای لازم دعوت به عمل خواهد آمد.
- ۶- تمامی داورها باید:
  - الف) از تخصص و یا تجربه در حقوق، تجارت بین الملل، سایر موضوعات مشمول این موافقتنامه یا حل اختلافهای ناشی از موافقتنامه های تجاری بین المللی برخوردار باشند؛
  - ب) صرفاً بر مبنای واقع بینی، بی طرفی، قابل اعتماد بودن و قضاوت صحیح انتخاب شوند؛
  - پ) مستقل باشند و وابسته به یا تحت امر هیچ طرف نباشند؛

ت) هرگونه تعارض منافع مستقیم یا غیرمستقیم مربوط به موضوع تحت بررسی را برای طرف‌های اختلاف آشکار سازند.

۷- اشخاصی که قبلاً با هر سمتی در اختلاف درگیر بوده‌اند، نمی‌توانند به‌عنوان داور در مورد اختلاف عمل کنند.

۸- چنانچه داوری که به‌موجب این ماده انتخاب شده است، استعفا دهد یا قادر به انجام فعالیت نباشد، داور جانشین ظرف ۱۵ روز طبق رویه مشروح برای انتصاب داور اولیه انتخاب خواهد شد و داور جانشین، تمامی اختیارات و وظایف داور اولیه را خواهد داشت. هر بازه زمانی قابل اجرا در رسیدگی‌ها از تاریخ استعفا یا معذوریت داور تا تاریخ انتصاب جانشین برای وی به حالت تعلیق درخواهد آمد.

۹- تاریخ تشکیل هیأت داوری، تاریخ انتصاب رئیس هیأت داوری خواهد بود.

۱۰- الزامات و رویه‌های مشخص شده در این ماده می‌تواند با توافق متقابل طرف‌های اختلاف تغییر یابد.

پاده ۸-۸- وظایف هیأت داوری

۱- وظایف هیأت داوری ارزیابی عینی اختلاف ارجاع شده به آن، از جمله ارزیابی عینی حقایق موضوع و قابلیت شمول و تطابق با این موافقتنامه و دستیابی به تصمیمات و احکام ضروری برای حل اختلاف ارجاعی به نحوی که مقتضی تشخیص دهد و نیز در صورت درخواست هر طرف اختلاف، تعیین تطابق هر اقدام اجرایی و یا تعلیق منافع مربوط با گزارش نهایی آن می‌باشد.

۲- تصمیمات و احکام هیأت داوری، حقوق و تعهدات طرف‌ها را که در این موافقتنامه پیش‌بینی شده است، اضافه یا کم نمی‌کند.

پاده ۸-۹- آیین رسیدگی‌های هیأت داوری

۱- آیین رسیدگی‌های هیأت داوری طبق مقررات این فصل خواهد بود.

۲- با رعایت بند (۱) این ماده، هیأت داوری آیین رسیدگی‌های خود را درخصوص حقوق طرف‌های اختلاف برای استماع و مذاکرات خود در مشورت با طرف‌های اختلاف تعیین خواهد کرد. طرف‌های

اختلاف در مشورت با هیأت داورى ممکن است موافقت کنند که رویه‌ها و قواعد اضافی غیرمغایر با مفاد این ماده را به کار گیرند.

۳- هیأت داورى پس از مشورت با طرف‌های اختلاف، در سریع‌ترین زمان ممکن، حداکثر ظرف ۱۰ روز بعد از تشکیل آن، جدول زمان‌بندی کار هیأت را تنظیم خواهد کرد. این جدول زمانی شامل بازه‌های زمانی دقیق برای تسلیم اظهارات مکتوب طرف‌های اختلاف خواهد بود. تغییر این جدول زمان‌بندی با توافق متقابل طرف‌های اختلاف با مشورت هیأت داورى امکان‌پذیر است.

۴- هیأت داورى در صورت درخواست یکی از طرف‌های اختلاف یا به ابتکار خود، در صورت صلاحدید، می‌تواند از هر فرد یا نهادی که مناسب تشخیص دهد، درخواست اطلاعات و یا مشاوره فنی نماید. با این حال، پیش از این که هیأت داورى چنین اطلاعات و یا مشاوره‌ای را مطالبه کند، طرف‌های اختلاف را از این امر مطلع خواهد کرد. اطلاعات و یا مشاوره فنی که بدین نحو حاصل شود، جهت اظهارنظر به طرف‌های اختلاف ارائه خواهد شد. هرگاه هیأت داورى در تهیه گزارش خود اطلاعات و یا مشاوره‌های فنی مزبور را لحاظ نماید، نظرات طرف‌های اختلاف درخصوص اطلاعات و یا مشاوره‌های فنی مزبور را نیز مد نظر قرار خواهد داد.

۵- هیأت داورى تمامی تصمیم‌های شکلی، آراء و احکام خود را با اجماع اتخاذ خواهد کرد، چنانچه هیأت داورى قادر به حصول اجماع نباشد، تصمیم‌های شکلی، آراء و احکام مزبور با رأی اکثریت اتخاذ خواهد شد. هیأت داورى افشا نخواهد کرد که نظر کدام‌یک از داورها به نظر اکثریت یا اقلیت مربوط است.

۶- جلسات هیأت داورى به صورت غیرعلنی برگزار خواهد شد. طرف‌های اختلاف فقط در صورت دعوت هیأت داورى از ایشان در جلسه حضور خواهند یافت.

۷- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کرده باشند، حضور در جلسات استماع هیأت داورى آزاد نخواهد بود.

۸- به طرف‌های اختلاف فرصت داده خواهد شد که در جریان اظهارات، بیانیه‌ها یا دفاعیه‌ها در فرآیند رسیدگی حضور یابند. هرگونه اطلاعات ارائه‌شده یا اظهارات کتبی عرضه‌شده توسط یک طرف اختلاف به هیأت داورى، از جمله هرگونه اظهارنظری درخصوص بخش توصیفی گزارش اولیه و پاسخ به سؤالات مطروحه توسط هیأت داورى، در دسترس طرف دیگر اختلاف قرار خواهد گرفت.

۹- مذاکرات هیأت داورى و مدارک ارائه‌شده به آن محرمانه نگه داشته خواهد شد.

۱- هیچ‌یک از مفاد این فصل مانع طرف‌های اختلاف از افشای مواضع خود برای عموم نخواهد شد. هر طرف اختلاف با اطلاعات ارائه‌شده به هیأت داورى توسط طرف دیگر که آن اطلاعات را محرمانه دانسته است، به‌عنوان اطلاعات محرمانه رفتار خواهد کرد. هر طرف اختلاف همچنین در صورت درخواست یک طرف، خلاصه‌ای غیرمحرمانه از اطلاعات موجود در اظهارات مکتوب خود را که بتواند برای عموم افشا شود، ارائه خواهد داد.

۱۱- محل برگزاری جلسات استماع با توافق متقابل طرف‌های اختلاف تعیین خواهد شد. چنانچه توافقی حاصل نشود، محل برگزاری به‌نوبت در پایتخت‌های طرف‌های اختلاف برگزار خواهد شد و اولین جلسه استماع در پایتخت کشور خوانده خواهد بود.

ماده ۱۰-۸- حدود صلاحیت هیأت داورى

جز در صورتی که طرف‌های اختلاف تا ۲۰ روز پس از دریافت درخواست تشکیل هیأت داورى به ترتیب دیگری توافق کرده باشند، حدود صلاحیت هیأت داورى عبارت خواهد بود از: «بررسی مسئله ارجاعی در درخواست تشکیل هیأت داورى براساس ماده ۶-۸ این موافقتنامه، در پرتو مفاد مربوط این موافقتنامه و اتخاذ تصمیم‌ها و احکام حکمی و موضوعی همراه با دلایل آنها برای حل اختلاف مربوط».

ماده ۱۱-۸- خاتمه یا تعلیق فرآیند رسیدگی

۱- فعالیت هیأت داورى به درخواست مشترک طرف‌های اختلاف خاتمه خواهد یافت. در این صورت، طرف‌های اختلاف به‌طور مشترک رئیس هیأت داورى و کارگروه مشترک را مطلع خواهند کرد.

۲- هیأت داورى، در صورت درخواست مشترک طرف‌های اختلاف، فعالیت خود را در هر زمانی که از ۱۲ ماه متوالی از تاریخ دریافت درخواست مشترک مزبور تجاوز نکند، به حالت تعلیق درخواهد آورد. در این صورت، طرف‌های اختلاف به‌طور مشترک رئیس هیأت داورى را آگاه خواهند کرد. در طول این دوره، هریک از طرف‌های اختلاف می‌تواند با اطلاع‌رسانی به رئیس هیأت داورى و طرف دیگر اختلاف، به هیأت داورى اجازه‌ازسرگیری فعالیت خود را بدهد. در این صورت، تمامی بازه‌های زمانی مربوط که در این فصل ذکر شده است، به اندازه‌زمانی که فعالیت هیأت تعلیق شده است، تمدید خواهد شد. اگر فعالیت هیأت داورى برای مدتی بیش از ۱۲ ماه متوالی معلق شده باشد، فعالیت هیأت داورى خاتمه خواهد یافت.

۳- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کنند، اجازه تشکیل هیأت داورى جدید با طرف‌های اولیه اختلاف برای همان موضوع ارجاعی در درخواست تشکیل هیأت داورى اولیه منقضی خواهد شد.

ماده ۱۲-۸- گزارش‌های هیأت داورى

۱- گزارش‌های هیأت داورى بدون حضور طرف‌های اختلاف و بر مبنای مقررات مرتبط در این موافقتنامه، اظهارات و استدلال‌های طرف‌های اختلاف و اطلاعات و یا مشاوره‌های فنی ارائه شده به آن طبق بند (۴) ماده ۹-۸ این موافقتنامه تهیه خواهد شد.

۲- هیأت داورى گزارش اولیه خود را ظرف ۹۰ روز، یا در موارد اضطراری از جمله در ارتباط با کالاهای فاسدشدنی ظرف ۶۰ روز، از تاریخ تشکیل هیأت منتشر خواهد کرد. گزارش اولیه، از جمله، شامل قسمت‌های توصیفی و یافته‌ها و نتایج هیأت داورى خواهد بود.

۳- در شرایط استثنائی، چنانچه هیأت داورى چنین تلقی کند که قادر به انتشار گزارش اولیه خود در بازه زمانی مندرج در بند (۲) این ماده نیست، دلایل تأخیر را به همراه تخمین بازه زمانی انتشار گزارش اولیه خود به صورت مکتوب به طرف‌های اختلاف اعلام خواهد کرد. هر تأخیری از یک دوره سی‌روزه دیگر تجاوز نخواهد کرد، مگر این‌که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کنند.

۴- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کنند، هر طرف اختلاف می‌تواند نظرات مکتوب خود را در خصوص گزارش اولیه ظرف ۱۵ روز از تاریخ دریافت گزارش اولیه به هیأت داورى ارسال کند.

۵- جز در مواردی که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق کنند، هیأت داورى بعد از ملاحظه هر اظهار نظر مکتوب طرف‌های اختلاف و انجام هر بررسی دیگری که لازم بداند، گزارش نهایی خود را ظرف ۳۰ روز از زمان انتشار گزارش اولیه، به طرف‌های اختلاف ارائه خواهد داد.

۶- چنانچه هیأت داورى در گزارش نهایی خود دریابد که اقدام یک طرف اختلاف، ناقض این موافقتنامه است، در احکام خود، توصیه‌ای را برای رفع این نقض در نظر خواهد گرفت.

۷- طرف‌های اختلاف، جز در صورت مخالفت هریک از آنها، گزارش نهایی هیأت داورى را به شرط حفاظت از اطلاعات محرمانه به‌عنوان سند عمومى ظرف ۱۵ روز از تاریخ صدور آن منتشر خواهند کرد. در این صورت، گزارش نهایی همچنان برای تمامی طرف‌های این موافقتنامه ارسال خواهد شد.

۸- طرف‌های اختلاف در خصوص یک اختلاف خاص رأی نهایی هیأت داورى را بدون قید و شرط در خصوص یک اختلاف خاص خواهند پذیرفت. این رأی هیچ حقوق یا تعهداتی برای اشخاص حقیقی یا حقوقی ایجاد نخواهد کرد.

ماده ۱۳-۸- اجرا

۱- طرف‌های اختلاف بلافاصله احکام هیأت داورى را رعایت خواهند کرد. اگر رعایت فوری عملی نباشد، طرف‌های اختلاف احکام مزبور را ظرف بازه زمانی متعارفی اجرا خواهند کرد. این بازه زمانی متعارف به‌طور متقابل توسط طرف‌های اختلاف تعیین خواهد شد. چنانچه طرف‌های اختلاف ظرف ۴۵ روز از تاریخ صدور گزارش نهایی هیأت داورى، در خصوص بازه زمانی متعارف به توافق نرسند، هریک از طرف‌های اختلاف می‌تواند این موضوع را به هیأت داورى اولیه ارجاع دهد و این هیأت بازه زمانی متعارف را پس از مشورت با طرف‌های اختلاف تعیین خواهد کرد.

۲- چنانچه بین طرف‌های اختلاف در این مورد اختلاف وجود داشته باشد که آیا یکی از طرف‌های اختلاف عدم تطابق مذکور در گزارش هیأت داورى را ظرف بازه زمانی متعارف تعیین شده طبق این ماده برطرف کرده است یا خیر، طرف اختلاف دیگر می‌تواند موضوع را به هیأت داورى اولیه ارجاع دهد.

۳- هیأت داورى ظرف ۶۰ روز از تاریخ ارجاع مسئله موضوع بند (۱) یا (۲) این ماده برای بررسی، گزارش خود را منتشر خواهد کرد. این گزارش شامل تصمیم هیأت داورى و دلایل آن خواهد بود. چنانچه هیأت داورى دریابد که ظرف بازه زمانی مزبور قادر به صدور گزارش خود نیست، به طرف‌های اختلاف به‌صورت مکتوب در مورد دلایل تأخیر و تخمین بازه زمانی صدور گزارش خود اطلاع خواهد داد. هیچ تأخیری از یک دوره ۳۰ روزه دیگر تجاوز نخواهد کرد، مگر این‌که طرف‌های اختلاف به نحو دیگری توافق نمایند.

یک طرف اختلاف اعمال خواهد شد که از اقدامی که در تعارض با این موافقتنامه بوده است، صرف نظر یا اقدام مزبور اصلاح گردد، به نحوی که در تطابق با این موافقتنامه قرار گیرد، یا تا زمانی که طرف های اختلاف، اختلاف را به نحو دیگری حل کنند.

۵- بنا به درخواست یک طرف اختلاف، هیأت داورى اولیه در خصوص مطابقت هر اقدام اجرایی اتخاذ شده بعد از تعلیق امتیازات با گزارش نهایی و سپس در این مورد حکم خواهد داد که آیا تعلیق امتیازات باید لغو یا اصلاح شود یا خیر. احکام هیأت داورى ظرف ۳۰ روز از تاریخ دریافت چنین درخواستی صادر خواهد شد.

ماده ۱۵-۸- هزینه ها

۱- جز در مواردی که طرف های اختلاف به نحو دیگری توافق کنند:

الف) هر طرف اختلاف هزینه های مربوط به داور منصوب خود، مخارج خود و هزینه های قانونی خود را تقبل خواهد کرد؛ و

ب) هزینه های رئیس هیأت داورى و سایر هزینه های رسیدگی آن هیأت به طور مساوی بر عهده طرف های اختلاف خواهد بود.

۲- در صورت درخواست یک طرف اختلاف، هیأت داورى می تواند در خصوص هزینه های موضوع جزء (ب) بند (۱) این ماده، با در نظر گرفتن شرایط خاص دعوی، تصمیم گیری کند.

ماده ۱۶-۸- زبان

۱- تمام رسیدگی ها و اسناد مربوط به این فصل به زبان انگلیسی خواهد بود.

۲- هر سندی که برای استفاده در رسیدگی ها براساس این فصل ارائه شود، به زبان انگلیسی خواهد بود. اگر اصل هر سندی به زبان انگلیسی نباشد، طرف اختلاف ارائه دهنده آن، یک نسخه ترجمه انگلیسی سند مزبور را ارائه خواهد داد.

ماده ۱۷-۸- مهلت ها

هر مهلت ذکر شده در این فصل می تواند با توافق متقابل طرف های اختلاف تغییر یابد.

فصل ۹: تدارکات دولتی

ماده ۱-۹- همکاری

۱- طرف‌ها اهمیت همکاری در زمینه تدارکات دولتی را تأیید و به منظور شفافیت بیشتر در زمینه تدارکات دولتی همکاری می‌کنند.

۲- طرف‌ها به‌ویژه در زمینه‌های زیر همکاری خواهند کرد:

الف) تبادل تجربیات و اطلاعات، مانند قوانین و مقررات، رویه‌ها و آمار؛

ب) توسعه اشکال الکترونیکی تدارکات دولتی؛

پ) تقویت تعامل مراجع صلاحیت‌دار در مورد موضوعات مربوط به تدارکات دولتی؛

ت) توسعه فضای امن مطمئن در تدارکات الکترونیکی شامل تسهیل جریان اسناد الکترونیکی در تدارکات دولتی؛

ث) ایجاد محیط مساعد و عادلانه برای دسترسی به اطلاعات مربوط به تدارکات دولتی سایر طرف‌ها؛

ج) سایر زمینه‌های مورد علاقه طرف‌ها.

ماده ۲-۹- اطلاعات مربوط به نظام تدارکات

۱- طرف‌ها قوانین و مقررات مربوط خود و اطلاعات مربوط به تدارکات دولتی را در منابع ذکرشده در پیوست ۶ این موافقتنامه منتشر خواهند کرد. به منظور ایجاد شفافیت بیشتر، طرف‌ها دسترسی عمومی به این منابع اطلاعاتی را تضمین خواهند کرد.

۲- طرف‌ها اطلاعات موجود در مورد تدارکات دولتی (اطلاعیه در مورد مناقصه تدارکات، اسناد تدارکات، تغییرات در این اطلاعیه‌ها و اسناد، توضیحات اسناد تدارکات، اسناد الحاقی (پروتکل‌های) تنظیم‌شده در فرآیند تدارکات، اطلاعات مربوط به نتایج تدارکات) را به‌صورت الکترونیکی و به زبان رسمی طرف‌ها منتشر خواهند کرد.

۳- طرف‌ها هرگونه تغییر مهم در قوانین و مقررات مربوط و یا رویه‌های تدارکات دولتی را در منابع ذکرشده در پیوست ۶ این موافقتنامه منتشر خواهند کرد یا در اسرع وقت از طرق دیگر چنین تغییراتی را به یکدیگر اطلاع خواهند داد.

۴- هر طرف تلاش خواهد کرد تا محتوای اطلاعات منتشرشده الکترونیکی در مورد تدارکات دولتی را گسترش دهد.

ماده ۳-۹- مشورت

۱- مفاد این فصل مشمول اختلافات طبق فصل ۸ این موافقتنامه نخواهد بود.

۲- در صورت درخواست یک طرف، طرف دیگر در یک دوره زمانی متعارف توضیحاتی را در مورد مسائل مربوط به تدارکات دولتی ارائه خواهد کرد.

۳- درخصوص کلیه موضوعات مربوط به اجرای این فصل در روابط میان طرفها، از جمله در صورت بروز هرگونه اختلاف نظر در مورد تفسیر و اجرای آن، در صورت درخواست هر طرف، مشورت انجام خواهد شد.

۴- درخواست چنین مشورتهایی به نقطه تماس طرف دیگر که طبق ماده ۹-۴ این موافقتنامه ایجاد شده است، ارائه خواهد شد. طرفها ظرف ۶۰ روز از تاریخ دریافت درخواست، مشورت خواهند کرد، مگر این که طرفها به نحو دیگری توافق کنند.

۵- مشورتهای می تواند در قالب یک جلسه یا سایر روشهای مورد توافق طرفها انجام شود.

ماده ۴-۹- نقاط تماس

۱- هر طرف یک نقطه تماس را برای نظارت بر اجرای این فصل تعیین خواهد کرد. نقطه نقاط تماس برای تسهیل اجرای این فصل با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

۲- طرفها نام و مشخصات تماس نقاط تماس خود را به یکدیگر ارائه خواهند کرد.

۳- طرفها هرگونه تغییر در نقاط تماس خود را فوری به یکدیگر اطلاع خواهند داد.

فصل ۱۰: همکاریهای بخشی

ماده ۱-۱۰- اهداف

اهداف این فصل عبارتند از:

الف) تقویت همکاری بین طرفها و بین فعالان اقتصادی طرفها در حوزههای مورد علاقه متقابل که می تواند از جمله شامل حوزههای حمل و نقل، پژوهش، نوآوری، بنگاههای خرد، کوچک و متوسط، انرژی، آموزش،

خدمات درمانی، محیط زیست، ارتباطات راه دور، ساخت و ساز، صنایع خودروسازی و فعالیت‌های مناطق ویژه اقتصادی باشد؛

ب) ایجاد زنجیره‌های ارزش افزوده جدید؛

پ) تسهیل اجرای طرح‌های مشترک؛

ت) کمک به افزایش مبادلات تجاری؛

ث) توسعه ظرفیت گذر (ترانزیت).

ماده ۲-۱۰- اصول و روش‌های همکاری بخشی

همکاری در چهارچوب این فصل با تکیه بر:

الف) منافع متقابل؛

ب) احترام به منافع ملی طرف‌ها و قوانین و مقررات آن‌ها؛

پ) رقابت منصفانه؛

ت) شفافیت

و با عنایت به اولویت‌های ملی طرف‌ها و منابع موجود و بدون خدشه به طرح‌های همکاری دوجانبه موجود یا برنامه‌ریزی شده بین ج.ا.ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا انجام خواهد گرفت.

۲- روش‌های همکاری طبق این فصل می‌تواند انجام موارد زیر را به‌طور ابتکاری و با خواست طرف‌ها دربرگیرد:

الف) ارتقای همکاری در حوزه حمل و نقل، از جمله توسعه مشترک زیرساخت‌های حمل و نقل و پشتیبانی و دالان‌های (کریدورهای) حمل و نقل؛

ب) توسعه حمل و نقل چندوجهی (مرکب)؛

پ) طرح‌های مشترک در حوزه تحقیق، توسعه و نوآوری؛

ت) برقراری پیوندهای همکاری بین بنگاه‌های طرف‌ها؛

ث) اجرای طرح‌های مشترک در حوزه اکتشاف، تولید و حمل و نقل نفت و گاز، پالایش، پتروشیمی

و سایر بخش‌های مجموعه سوخت و انرژی با استفاده از فناوری‌های نوین؛

ج) تسهیل تبادل فناوری‌ها و نوآوری‌ها در حوزه انرژی؛

چ) ارتقای همکاری در حوزه بهره‌وری انرژی، صرفه‌جویی انرژی و منابع انرژی تجدیدپذیر؛

ح) تسهیل همکاری در حوزه آموزش؛

خ) ارتقای همکاری در حوزه پزشکی و فناوری‌های پزشکی به منظور توسعه خدمات درمانی نوآورانه، رقابتی و کارآمد؛

د) ارتقای همکاری در حوزه رشد سبز؛

ذ) توسعه و نوسازی ارتباطات راه دور.

ماده ۳-۱۰- اشکال همکاری

طرف‌ها در مورد تقویت همکاری به اشکال زیر توافق دارند:

الف) تبادل اطلاعات و مشورت و همچنین پشتیبانی اطلاعاتی از کسب و کارهای طرف‌ها؛

ب) ارتقای گفتگو و ارتباطات میان کسب و کارهای طرف‌ها؛

پ) تسهیل طرح‌های مشترک؛

ت) نشست‌های مشترک برای گفتگو درباره مسائل مربوط به همکاری‌های بخشی، نمایشگاه‌های

مشترک، کارگاه‌های بین‌المللی و همایش‌های علمی؛

ث) تبادل تجربه در زمینه آموزش کارشناسان در حوزه‌های تحت پوشش این فصل.

ماده ۴-۱۰- کارگروه‌های فرعی و گروه‌های کاری موردی

۱) به منظور ارتقای همکاری طبق این فصل، طرف‌ها می‌توانند به تشکیل کارگروه‌های فرعی یا گروه‌های

کاری موردی ذیل کارگروه مشترک مذکور در ماده ۵-۱ این موافقتنامه بپردازند.

۲) تصمیم‌گیری درباره تشکیل و سطح این کارگروه‌های فرعی یا گروه‌های کاری موردی با توافق

مراجع ذی‌ربط طرف‌ها و با تشخیص خود آنها انجام خواهد گرفت.

ماده ۵-۱۰- نقاط تماس

۱) مراجع ذی‌ربط طرف‌ها در مورد هر یک از حوزه‌های همکاری بخشی مذکور در ماده ۱-۱۰ این

موافقتنامه، نقاط تماسی را برای برقراری ارتباط در مورد هر مسئله ناشی از اجرای این فصل تعیین

خواهند کرد. وظایف این نقاط تماس شامل موارد زیر خواهد بود:

الف) تبادل اطلاعات در حیطه شمول این فصل؛

ب) دریافت و ارائه درخواست‌های همکاری در حیطه شمول این فصل و ارائه پاسخ‌های مربوط؛

پ) تهیه فهرست طرح‌های همکاری توافق‌شده به موجب ماده ۳-۱۰ این موافقتنامه؛
ت) دریافت و ارائه درخواست‌های مشورت به موجب ماده ۶-۱۰ این موافقتنامه و ارائه پاسخ‌های مربوط؛
ث) ارائه اطلاعات پیرو درخواست‌های متعارف مراجع ذی‌نفع طرف دیگر در مورد مسائل تحت پوشش این فصل.

۲- طرف‌ها نام و جزئیات تماس نقاط تماس خود را در اختیار یکدیگر قرار خواهند داد.

۳- هر طرف هرگونه تغییر در نقطه تماس خود را فوری به طرف دیگر اطلاع خواهد داد.

ماده ۶-۱۰- مشورت

۱- به منظور ارتقای درک متقابل بین طرف‌ها یا بررسی مسائل خاصی که در چهارچوب این فصل مطرح می‌شود، هر طرف، بنا به درخواست طرف دیگر، وارد مشورت درباره مسائل مرتبط با این فصل که توسط طرف دیگر مطرح می‌شود، خواهد شد. طرف درخواست شونده، در کوتاه‌ترین زمان متعارف، درخواست مشورت طرف دیگر را به‌طور کامل و جامع مورد توجه قرار خواهد داد.
۲- به منظور تسهیل گفتگو درباره مسئله مورد مشورت، هر طرف تلاش خود را برای ارائه اطلاعات غیرمحرمانه مربوط به طرف دیگر مبذول خواهد داشت.

۳- مشورت‌ها در قالب یک نشست یا به شیوه‌های دیگر مورد توافق طرف‌ها انجام خواهد گرفت.

ماده ۷-۱۰- کارگروه فرعی همکاری در زمینه حمل‌ونقل و گذر (ترانزیت)

۱- به منظور اجرا و کارکرد مؤثر این موافقتنامه و تعمیق همکاری در زمینه تسهیل گذر (ترانزیت) و صرفه اقتصادی آن، «کارگروه فرعی همکاری در زمینه حمل‌ونقل و گذر» با شرکت نمایندگان هر طرف تشکیل خواهد شد. این کارگروه فرعی در زمان و مکان مورد توافق طرف‌ها تشکیل جلسه خواهد داد، ولی زمان آن از یک سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه دیرتر نخواهد بود. کارگروه فرعی مزبور یافته‌های خود را به کارگروه مشترک گزارش خواهد داد.

ماده ۸-۱۰- عدم اجرای فصل ۸ (حل و فصل اختلافات)

فصل ۸ این موافقتنامه در مورد این فصل اعمال نخواهد شد و هیچ‌یک از طرف‌ها در مورد هیچ مسأله مرتبط با این فصل به حل اختلاف به موجب فصل ۸ این موافقتنامه متوسل نخواهد شد.

فصل ۱۱: مقررات پایانی

ماده ۱-۱۱- پیوست‌ها و اسناد الحاقی (پروتکل‌ها)

تمامی پیوست‌ها و اسناد الحاقی (پروتکل‌ها) به این موافقتنامه، بخش جدایی‌ناپذیر این موافقتنامه تلقی خواهد شد.

ماده ۲-۱۱- لازم‌الاجرا شدن

این موافقتنامه ظرف ۶۰ روز از تاریخ دریافت آخرین اطلاعیه مکتوب ج.ا.ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا مبنی بر تأیید انجام تشریفات قانونی داخلی طبق قوانین ملی آنها، از جمله تصویب تصمیمی مبنی بر اعلام موافقت اتحادیه اوراسیا با تعهد به یک پیمان بین‌المللی بین اتحادیه مزبور و طرف ثالث طبق ماده (۷) پیمان اتحادیه اوراسیا، لازم‌الاجرا خواهد شد. اطلاعیه‌های مزبور بین کمیسیون اقتصادی اوراسیا و ج.ا.ایران مبادله خواهد شد.

ماده ۳-۱۱- اصلاحات

این موافقتنامه می‌تواند با توافق متقابل مکتوب طرف‌ها اصلاح شود. تمامی اصلاحات طبق مفاد ماده ۲-۱۱ این موافقتنامه لازم‌الاجرا خواهد شد. تمامی اصلاحات، بخش جدایی‌ناپذیر این موافقتنامه تلقی خواهد شد.

ماده ۴-۱۱- الحاق کشور عضو جدید اتحادیه اوراسیا

۱- کمیسیون اقتصادی اوراسیا فوری ج.ا.ایران را از دستیابی هر کشور ثالث به موقعیت نامزدی عضویت در اتحادیه اوراسیا و هرگونه الحاق به اتحادیه اوراسیا مطلع خواهد ساخت.

۲- کشور عضو جدید اتحادیه اوراسیا با توافق متقابل طرف‌ها به این موافقتنامه ملحق خواهد شد. چنین الحاقی از طریق یک سند الحاقی (پروتکل) به این موافقتنامه صورت خواهد گرفت.

ماده ۵-۱۱- خروج و خاتمه

۱- هر طرف می‌تواند با ارسال اطلاعیه مکتوبی شش ماه زودتر به طرف دیگر، از عضویت در این موافقتنامه خارج شود.

۲- این موافقتنامه برای هر کشور عضو اتحادیه اوراسیا که از پیمان این اتحادیه خارج شود، خاتمه خواهد یافت. هر کشور عضو اتحادیه اوراسیا که از پیمان این اتحادیه خارج شود، در همان تاریخی که خروج

از پیمان این اتحادیه لازم‌الاجرا شود، خودبه‌خود دیگر عضو این موافقتنامه نخواهد بود. اتحادیه اقتصادی اوراسیا در مورد هرگونه خروجی ۶ ماه قبل از تاریخی که چنین خروجی اتفاق بیفتد، به‌صورت مکتوب به ج.ا.ایران اطلاع خواهد داد. در صورت وقوع چنین خروجی از موافقتنامه، هریک از طرف‌ها می‌تواند پیشنهاد اصلاح این موافقتنامه را طبق رویه تعیین‌شده در ماده ۱۱-۳ این موافقتنامه ارائه دهد.

۳- اگر یک کشور عضو اتحادیه اوراسیا از این موافقتنامه به‌موجب بند ۲ این ماده خارج شود، این موافقتنامه برای اتحادیه اوراسیا و بقیه کشورهای عضو این اتحادیه و ج.ا.ایران لازم‌الاجرا باقی خواهد ماند.

این موافقتنامه در سنت پترزبورگ در ۴ دی ۱۴۰۲ هجری شمسی تقویم ایران، برابر با ۲۵ دسامبر ۲۰۲۳ در دو نسخه اصلی به زبان انگلیسی تنظیم گردیده است که هر دو متن از اعتبار یکسان برخوردارند.

جمهوری اسلامی ایران

جمهوری ارمنستان

جمهوری بلاروس

جمهوری قزاقستان

جمهوری قرقیزستان

فدراسیون روسیه

اتحادیه اقتصادی اوراسیا

پیوست ۱

جدول تعهدات تعرفه

از نظر این پیوست:

۱. برای هر دو جدول تعهدات تعرفه‌ای جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا، از تاریخ لازم‌الاجرا شدن موافقتنامه، سقف نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی صفر درصد برای همه کالاها اعمال خواهد شد، به جز مواردی که در قسمت‌های ۱ و ۲ این پیوست تعیین شده‌اند.

۲. در ستون‌های «ترجیحات تعرفه‌ای» و «نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه» در زیربخش‌های مربوط به قسمت‌های ۱ و ۲ این پیوست، «ام اف ان» به معنای نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی است که توسط یکی از طرفها برای یک کالای مشخص از هر کشور ثالث دیگر، به جز مواردی که در بند ۲ ماده ۱-۲ این موافقتنامه پیش بینی شده است، اعمال می‌شود.

در مواردی که رفتار ترجیحی در ستون‌های «ترجیحات تعرفه‌ای» یا «نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه» در زیربخش‌های مربوط به قسمت‌های ۱ و ۲ این پیوست، تعیین شده باشد، هر طرف باید نرخ‌های حقوق گمرکی و سود بازرگانی ترجیحی به کالاهای مبدأ طرف دیگر طبق دستور (فرمول) زیر اعمال کند.

$$\text{نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی ترجیحی} = \text{ام اف ان} * (\text{کاهش} - ۱۰۰\%)$$

۱۰۰٪

که در آن:

"کاهش"، ارزش درج شده در ستون‌های «ترجیحات تعرفه‌ای» یا «نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه» در زیربخش‌های مربوط به قسمت‌های ۱ و ۲ این پیوست و به معنای درصد کاهش اعمال شده برای محاسبه نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی ترجیحی است.

"ام اف ان" به معنای نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی است که توسط یکی از طرفها برای یک کالای مشخص، برای کشور ثالث دیگر، به جز مواردی که در بند ۲ ماده ۱-۲ این موافقتنامه پیش بینی شده است، اعمال می‌شود.

۴. هنگام محاسبه نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی ترجیحی، عوارض ارزشی باید به یک رقم اعشار به پایین گرد شوند و عوارض خاص باید تا سه رقم اعشار به پایین گرد شوند.

۵. در هیچ موردی نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی ترجیحی اعمال شده نباید بالاتر از سقف ذکر شده در ستون‌های "ترجیح تعرفه" و "نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه" در زیربخش‌های مربوط به قسمت‌های ۱ و ۲ این پیوست باشد.

قسمت ۱

تعهدات تعرفه‌ای خاص اتحادیه اقتصادی اوراسیا

از نظر این قسمت، شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس) و "شرح کالا" به عناوین فرعی مربوط به نظام نام‌گذاری (نمانکلاتور) اتحادیه اقتصادی اوراسیا و شرح مربوط به آن، که در ۱۰ دی ۱۴۰۰ (۳۱ دسامبر ۲۰۲۱) اجرایی بوده، بر می‌گردد.

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۱۰۱۳۰	- الاغ	ام اف ان
۰۱۰۱۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۱۰۲۳۱	-- مولد نژاد خالص	ام اف ان
۰۱۰۳۹۱	-- به وزن کمتر از ۵۰ کیلوگرم	ام اف ان
۰۱۰۳۹۲	-- به وزن ۵۰ کیلوگرم یا بیشتر	ام اف ان
۰۱۰۵۱۴	-- غازها	ام اف ان
۰۱۰۵۱۵	-- مرغ شاخدار	ام اف ان
۰۱۰۶۱۱	-- میمون‌ها	ام اف ان
۰۱۰۶۲۰	- خزندگان (از جمله مار و لاک‌پشت دریایی)	ام اف ان
۰۲۰۱۱۰	- لاشه یا شقه	ام اف ان
۰۲۰۱۲۰	-- سایر قطعات با استخوان	ام اف ان
۰۲۰۱۳۰	- بی‌استخوان	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۲۰۲۱۰	- لاشه یا شقه	ام اف ان
۰۲۰۲۲۰	- سایر قطعات با استخوان	ام اف ان
۰۲۰۲۳۰	- بی استخوان	ام اف ان
۰۲۰۶۱۰	- از نوع گاو، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۲۰۶۲۱	-- زبان	ام اف ان
۰۲۰۶۲۲	-- جگر	ام اف ان
۰۲۰۶۲۹	-- سایر	ام اف ان
۰۲۰۶۳۰	- از نوع خوک، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۲۰۶۴۱	-- جگر	ام اف ان
۰۲۰۶۴۹	-- سایر	ام اف ان
۰۲۰۶۸۰	-- سایر، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۲۰۶۹۰	-- سایر، منجمد	ام اف ان
۰۲۰۷۲۴	-- بریده نشده به صورت قطعات، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۲۰۷۲۵	-- بریده نشده به صورت قطعات، منجمد	ام اف ان
۰۲۰۷۲۶	-- قطعات و احشای تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۲۰۷۲۷	-- قطعات و احشای منجمد	ام اف ان
۰۲۰۷۴۱	-- بریده نشده به صورت قطعات، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۲۰۷۴۲	-- بریده نشده به صورت قطعات، منجمد	ام اف ان
۰۲۰۷۴۳	-- جگر چرب، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۲۰۷۴۴	-- سایر، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۲۰۷۴۵	-- سایر، منجمد	ام اف ان
۰۲۰۷۵۱	-- بریده نشده به صورت قطعات، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۲۰۷۵۲	-- بریده نشده به صورت قطعات، منجمد	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۲۰۷۵۳	-- جگر چرب، تازه یا سرد کرده	ام اف آن
۰۲۰۷۵۴	-- سایر، تازه یا سرد کرده	ام اف آن
۰۲۰۷۵۵	-- سایر، منجمد	ام اف آن
۰۲۰۷۶۰	-- مرغ شاخدار	ام اف آن
۰۳۰۳۸۹	-- سایر	ام اف آن
۰۳۰۵۱۰	- آرد، زبره و به هم فشرده به صورت حبه از ماهی مناسب برای خوراک انسان	ام اف آن
۰۳۰۵۴۴	-- ماهی‌های تیلایا (گونه‌های اوروکرومیس)؛ گربه ماهی‌ها (گونه-های پانگاسیوس، گونه‌های سیلوروس، گونه‌های کلاریاس، گونه-های ایکتالوروس)، ماهی‌های کپور (گونه‌های سپرینوس، گونه‌های کراسیوس، سنتوفارینگودون ایدلوس، گونه‌های هیوفتالمیچتیس، گونه‌های کرینوس، مایلفارینگودون پیسنوس، کاتلا کاتلا، گونه‌های لابتو، استنوجیلوس هاسلتی، لپتوباربوس هوونی، گونه‌های مگالوبراما)، مارماهی‌ها (گونه‌های انگولیا)، ماهی‌های پرش نیل (لیتس نیلو تیکوس) و ماهی‌های سرماری (گونه‌های چانا)،	ام اف آن
۰۳۰۵۵۴	- شاه‌ماهی‌ها (کلوپاهارنگوس، کلوپاپالاسی)، ماهی‌های آنچوری (گونه‌های انگرولیس)، ماهی‌های ساردین (گونه‌های ساردینا پلکاردوس، ساردینوپس)، ماهی‌های ساردینلا (گونه‌های ساردینلا)، خمسی (اسپراتوس اسپراتوس)، ماهی‌های مکرل (اسکومبر اسکومبروس، اسکومبراسترالاسیکوس، اسکومبر جاپونیکس)، ماهی‌های مکرل هندی (گونه‌های راستر لیگر)، سیرفیش‌ها (گونه‌های اسکومبر)، ماهی‌های جک و مکرل هورس (گونه‌های تراچروس)، ماهی‌های جک، کروال‌ها (گونه-های کارانکس)، ماهی کویا (راچیسترون کانادوم)، ماهی‌های پوم فرت نقره‌ای (گونه‌های پامپوس)، ماهی سوری اقیانوس (کولولایس سایر)، ماهی‌های اسکید (گونه‌های دکاپتروس)، ماهی کلین (گونه‌های مالتوس ویلوسوس)، شمشیر ماهی (زنیاس گلا دیوس)، ماهی کاواکاوا (بوتینوس افینیس)، ماهی‌های بونیتوس (گونه‌های ساردا)، ماهی‌های مارلین، ماهی-های بادبانی، نیزه‌ماهی‌ها (ایستیوفورینا)	ام اف آن
۰۳۰۵۶۲	-- ماهی کاد با گونه‌های گادوس مور هوا (گادوس اوگاک، گادوس آکروسفالوس)	ام اف آن
۰۳۰۵۷۲	-- سر ماهی، دم و امعاء	ام اف آن
۰۴۰۱۱۰	- میزان مواد چرب آن از یک درصد وزنی بیشتر نباشد	ام اف آن

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۴۰۱۲۰	- میزان مواد چرب آن بیش از یک درصد ولی از ۶ درصد وزنی بیشتر نباشد	ام اف ان
۰۴۰۱۴۰	- میزان مواد چرب آن از لحاظ وزنی از ۶ درصد بیشتر ولی از ۱۰٪ بیشتر نباشد	ام اف ان
۰۴۰۱۵۰	- میزان مواد چرب آن از لحاظ وزنی از ۱۰٪ بیشتر باشد	ام اف ان
۰۴۰۲۱۰	- به شکل پودر، به شکل دانه‌ریز (گرانولز) یا به هر شکل جامد دیگری که میزان مواد چرب آن بیشتر از ۱/۵ درصد وزنی نباشد	ام اف ان
۰۴۰۲۲۱	- بدون افزودن قند یا سایر مواد شیرین‌کننده	ام اف ان
۰۴۰۲۲۹	- سایر	ام اف ان
۰۴۰۲۹۱	- بدون افزودن قند یا سایر مواد شیرین‌کننده	ام اف ان
۰۴۰۲۹۹	- سایر	ام اف ان
۰۴۰۳۱۰	- ماست	ام اف ان
۰۴۰۳۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۴۰۴۱۰	- آب پنیر و آب پنیر تغییر یافته حتی غلیظ‌شده یا به آن قند یا سایر مواد شیرین‌کننده اضافه شده	ام اف ان
۰۴۰۴۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۴۰۵۱۰	- کره:	ام اف ان
۰۴۰۵۲۰	- خمیرهای لبنی برای مالیدن روی نان	ام اف ان
۰۴۰۵۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۴۰۶۱۰	- پنیر تازه (نگرفته یا بسته) یا، همچنین پنیر حاصل از آب پنیر و کشک	ام اف ان
۰۴۰۶۲۰	- پنیر رنده شده یا به صورت پودر از هر نوع	ام اف ان
۰۴۰۶۳۰	- پنیر ذوب‌شده غیر از رنده شده یا پودر شده	ام اف ان
۰۴۰۶۴۰ ۱۰۰۰	- - روکفور	ام اف ان
۰۴۰۶۴۰ ۵۰۰۰	- - گورگونزولا	ام اف ان
۰۴۰۶۹۰	- سایر پنیرها	ام اف ان
۰۴۰۹۰۰	عسل طبیعی	ام اف ان
به جز ۰۷۰۹۳۰	از ۱۲ خرداد تا ۱۰ آبان (۱ ژوئن تا ۳۱ اکتبر)	ام اف ان
به جز ۰۷۰۹۶۰ ۱۰۰۱	از ۱۱ تیر تا ۹ مهر (۱ جولای تا ۳۰ سپتامبر)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۷۰۹۶۰۱۰۰۲	از ۱۰ مهر تا ۱۰ آبان (۱ اکتبر تا ۳۱ اکتبر)	ام اف ان
۰۷۰۹۶۰۹۱۰۰	از ۱۱ تیر تا ۱۰ آبان (۱ جولای تا ۳۱ اکتبر)	ام اف ان
۰۷۰۹۶۰۹۵۰۰	از ۱۱ تیر تا ۱۰ آبان (۱ جولای تا ۳۱ اکتبر)	ام اف ان
۰۷۰۹۶۰۹۹۰۰	از ۱۱ تیر تا ۱۰ آبان (۱ جولای تا ۳۱ اکتبر)	ام اف ان
به جز ۰۸۰۷۱۱	از ۱۲ خرداد تا ۱۰ آبان (۱ ژوئن تا ۳۱ اکتبر)	ام اف ان
به جز ۰۸۰۷۱۹	از ۱۲ خرداد تا ۱۰ آبان (۱ ژوئن تا ۳۱ اکتبر)	ام اف ان
۱۰۰۱۱۱	-- بذر	ام اف ان
۱۰۰۲۱۰	-- بذر	ام اف ان
۱۰۰۴۱۰	-- بذر	ام اف ان
۱۰۰۷۱۰	-- بذر	ام اف ان
۱۰۰۸۴۰	-- فونیو	ام اف ان
۱۰۰۸۵۰	-- گیاه غازیانی	ام اف ان
۱۰۰۸۶۰	-- چاودم (تریتکال)	ام اف ان
۱۰۰۸۹۰	-- سایر غلات	ام اف ان
۱۲۱۱۴۰	-- کاه خشخاش	ام اف ان
۱۷۰۱۱۲	-- از چغندر	ام اف ان
۱۷۰۱۱۳	-- از نیشکر که در یادداشت ۲ ردیف فرعی این فصل مشخص شده است	ام اف ان
۱۷۰۱۱۴	-- از سایر نیشکرها	ام اف ان
۱۷۰۱۹۱	-- که به آن مواد خوشبوکننده یا رنگ‌کننده اضافه شده	ام اف ان
۱۷۰۱۹۹	-- سایر	ام اف ان
۱۹۰۱۱۰	-- فرآورده‌های مناسب برای نوزادان یا کودکان، عرضه‌شده برای خرده‌فروشی	ام اف ان
۱۹۰۱۹۰	-- سایر	ام اف ان
۲۰۰۱۱۰	-- خیار و خیار ریز (خیار ترشی)	ام اف ان
۲۰۰۲۱۰	-- گوجه فرنگی، کامل یا به صورت قطعه قطعه	ام اف ان
۲۰۰۴۱۰	-- سیب‌زمینی	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۰۰۴۹۰	- سایر سبزیجات و مخلوط‌های آنها	ام اف ان
۲۰۰۵۵۱	- - لوبیا به صورت دانه	ام اف ان
۲۰۰۵۵۹	- - سایر	ام اف ان
۲۰۰۶۰۰	سبزیجات، میوه، میوه‌های سخت پوست، پوست میوه و سایر اجزای نباتات، محفوظ شده در قند (آب گرفته شده، براق شده یا متبلور)	ام اف ان
۲۲۰۴۳۰	- سایر آب‌انگورهای تازه	ام اف ان
۲۲۰۷۱۰	- الکل معمولی / میوه (الکل اتیلیک) تقلیب نشده که درجه الکل آن ۸۰ درصد حجمی یا بیشتر باشد	ام اف ان
۲۲۰۷۲۰	- الکل معمولی / میوه (الکل اتیلیک) و سایر عرق‌ها، تقلیب شده، به هر میزان	ام اف ان
۲۳۰۳۳۰	- تفاله و آخال‌ماء‌الشعیر یا تقطیر	ام اف ان
۲۳۰۶۱۰	- از پنبه دانه	ام اف ان
۲۴۰۲۲۰	- سیگار حاوی توتون	ام اف ان
۲۴۰۲۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۴۰۳۱۱	- تنباکوی قلیان مشخص شده در یادداشت ۱ ردیف فرعی این فصل	ام اف ان
۲۴۰۳۱۹	- - سایر	ام اف ان
۲۶۲۰۲۱	- - گل و لای بنزین سرب‌دار و گل و لای ترکیبات ضد انفجار حاوی سرب	ام اف ان
۲۶۲۱۱۰	- خاکستر و فضولات حاصل از سوزاندن زیاده شهرداری‌ها	ام اف ان
۲۷۰۵۰۰	گاز زغال سنگ، گاز آب، گاز مولد و گازهای همانند، غیر از گاز نفت و سایر هیدروکربورهای گازی	ام اف ان
۲۷۰۷۲۰	- تولوئول	ام اف ان
۲۷۰۷۳۰	- اکسیلول	ام اف ان
۲۷۰۷۹۱	- - روغن‌های کرئوزوت	ام اف ان
۲۷۰۸۲۰	- کک زفت	ام اف ان
۲۷۱۴۱۰	- پلمه سنگ و ماسه‌های قبری	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۸۰۱۱۰	- کلر	ام اف ان
۲۸۰۱۳۰	- فلوثور؛ برم	ام اف ان
۲۸۰۳۰۰	کربن (دوده کربن و سایر اشکال کربن که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره دیگر تعرفه نشده باشد)	ام اف ان
۲۸۰۴۱۰	- هیدروژن	ام اف ان
۲۸۰۴۲۱	- آرگون	ام اف ان
۲۸۰۴۲۹	- سایر	ام اف ان
۲۸۰۴۳۰	- نیتروژن	ام اف ان
۲۸۰۴۴۰	- اکسیژن	ام اف ان
۲۸۰۴۵۰	- بور، تلوریم	ام اف ان
۲۸۰۴۶۹	- سایر	ام اف ان
۲۸۰۴۸۰	- آرسنیک	ام اف ان
۲۸۰۴۹۰	- سلنیوم	ام اف ان
۲۸۰۵۱۲	- کلسیم	ام اف ان
۲۸۰۵۴۰	- جیوه	ام اف ان
۲۸۰۶۲۰	- اسید کلروسولفوریک	ام اف ان
۲۸۰۹۱۰	- پنتا اکسید دی فسفر (انیدرید فسفریک)	ام اف ان
۲۸۰۹۲۰	- اسید فسفریک و اسیدهای پلی فسفریک	ام اف ان
۲۸۱۱۲۱	- دی اکسید کربن	ام اف ان
۲۸۱۲۱۱	- دی کلرو کربونیل (فوسژن)	ام اف ان
۲۸۱۲۱۲	- اکسی کلرور فسفر	ام اف ان
۲۸۱۲۱۳	- تری کلرور فسفر	ام اف ان
۲۸۱۲۱۴	- پنتا کلرور فسفر	ام اف ان
۲۸۱۲۱۷	- کلرورتیونیل	ام اف ان
۲۸۱۲۱۹	- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۸۱۵ ۱۲	-- به صورت محلول در آب (محلول قلبایی سود سوزآور)	ام اف ان
۲۸۲۰ ۱۰	- دی اکسید منگنز	ام اف ان
۲۸۲۰ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۸۲۱ ۱۰	- اکسیدها و هیدروکسیدهای آهن	ام اف ان
۲۸۲۴ ۱۰	- منواکسید سرب (مردار سنگ)	ام اف ان
۲۸۲۵ ۴۰	- اکسید و هیدروکسیدهای نیکل	ام اف ان
۲۸۲۵ ۵۰	- اکسید و هیدروکسیدهای مس	ام اف ان
۲۸۲۵ ۸۰	- اکسیدهای آنتیموان	ام اف ان
۲۸۲۷ ۴۱	-- از مس	ام اف ان
۲۸۳۱ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۸۳۲ ۳۰	- تیو سولفات‌ها	ام اف ان
۲۸۳۳ ۲۴	-- از نیکل	ام اف ان
۲۸۳۵ ۲۲	-- مونو یا دی سدیم	ام اف ان
۲۸۳۵ ۲۶	-- سایر فسفات‌های کلسیم	ام اف ان
۲۸۳۵ ۲۹	-- سایر	ام اف ان
۲۸۳۵ ۳۱	-- تری فسفات سدیم (تری پلی فسفات سدیم)	ام اف ان
۲۸۳۵ ۳۹	-- سایر	ام اف ان
۲۸۳۶ ۶۰	- کربنات باریم	ام اف ان
۲۸۳۷ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۸۳۷ ۲۰	- سیانورهای کمپلکس	ام اف ان
۲۸۴۰ ۳۰	- پراکسوبرات‌ها (پربرات‌ها)	ام اف ان
۲۸۴۱ ۶۹	-- سایر	ام اف ان
۲۸۴۱ ۷۰	- مولیبدات‌ها	ام اف ان
۲۸۴۱ ۸۰	- تنگستات‌ها (ولفرامات‌ها)	ام اف ان
۲۸۴۴ ۵۰	- عناصر سوختی (فشنگ‌ها) مستعمل و متساع راکورهای هسته‌ای	ام اف ان
۲۸۴۵ ۱۰	- آب سنگین (اکسید دوتریوم)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۸۴۵ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۸۴۶ ۱۰	- ترکیبات سربوم	ام اف ان
۲۸۴۶ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۸۴۹ ۲۰	- از سیلیکن	ام اف ان
۲۸۵۲ ۱۰	- ساخت شیمیایی مشخص	ام اف ان
۲۸۵۳ ۱۰	- سیانوژن کلرور (کلرسیان)	ام اف ان
۲۹۰۱ ۱۰	- اشباع شده	ام اف ان
۲۹۰۲ ۱۱	- سیکلوهگزان	ام اف ان
۲۹۰۲ ۲۰	- بنزن	ام اف ان
۲۹۰۲ ۴۲	- متا - اکسیلن	ام اف ان
۲۹۰۲ ۴۳	- پارا - اکسیلن	ام اف ان
۲۹۰۲ ۴۴	- ایزومرهای اکسیلن به صورت مخلوط	ام اف ان
۲۹۰۲ ۶۰	- اتیل بنزن	ام اف ان
۲۹۰۲ ۷۰	- کومن	ام اف ان
۲۹۰۳ ۱۱	- کلرومتان (کلرور متیل) و کلرو اتان (کلرور اتیل)	ام اف ان
۲۹۰۳ ۱۴	- تترا کلرور کربن	ام اف ان
۲۹۰۳ ۲۲	- تری کلرواتیلن	ام اف ان
۲۹۰۳ ۲۹	- سایر	ام اف ان
۲۹۰۳ ۳۱	- دی برومو اتیلن (ایزو) (۱، ۲ - دی برومو اتان)	ام اف ان
۲۹۰۳ ۷۲	- دی کلرو تری فلورو اتان	ام اف ان
۲۹۰۳ ۷۳	- دی کلرو فلورو اتان	ام اف ان
۲۹۰۳ ۷۴	- کلرو دی فلورو اتان	ام اف ان
۲۹۰۳ ۷۵	- دی کلرو پنتا فلورو پروپان	ام اف ان
۲۹۰۳ ۷۶	- برومو کلرو دی فلورو متان، برومو تری فلورو متان و دی برومو تترا فلورو اتان	ام اف ان
۲۹۰۳ ۷۷	- سایر، تنها پر هالوژنه‌های فلوره یا کلره	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۹۰۳۷۸	-- سایر مشتقات پر هالوژنه	ام اف ان
۲۹۰۳۷۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۰۳۸۱	-- ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶-هگزاکلرو سیکلو هگزان (اچ سی اچ) (ایزو) حاوی لیندن (آی ان ان، ایزو)	ام اف ان
۲۹۰۳۸۲	-- آلدترین (ایزو) کلرودن (ایزو) و هپتاکلر (ایزو)	ام اف ان
۲۹۰۳۹۲	-- هگزا کلرو بنزن (ایزو) و دی دی تی (ایزو) (کلوفنوتان (آی ان ان)، ۱.۱.۱- تری کلرو - ۲، ۲- بیس (پاراکلروفنیل) اتان)	ام اف ان
۲۹۰۳۹۳	-- پنتاکلرو بنزن (ایزو)	ام اف ان
۲۹۰۴۳۱	-- پرفلورو اکتان سولفونیک اسید	ام اف ان
۲۹۰۴۳۶	-- پرفلورو اکتان سولفونیل فلوراید	ام اف ان
۲۹۰۵۱۷	-- دودکان - ۱ - نول (الکل لوریک) هگزا دکان - ۱ - نول (الکل ستیلیک) و اوکتا دکان - ۱ - نول (الکل استتاریک)	ام اف ان
۲۹۰۵۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۰۵۲۲	-- الکل های ترپن دار غیر حلقوی	ام اف ان
۲۹۰۵۳۱	-- اتیلن گلیکول (اتان دی نول)	ام اف ان
۲۹۰۵۴۱	-- ۲ - اتیل - ۲ - (هیدروکسی متیل) پروپان - ۱، ۳ - دی نول (تری متیلول پروپان)	ام اف ان
۲۹۰۵۴۳	-- مانتول	ام اف ان
۲۹۰۶۱۱	-- مانتول	ام اف ان
۲۹۰۶۱۲	-- سیکلو هگزانول، متیل سیکلو هگزانول ها و دی متیل سیکلو هگزانول ها	ام اف ان
۲۹۰۶۱۳	-- استرول ها و اینوزیتول ها	ام اف ان
۲۹۰۶۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۰۶۲۱	-- الکل بنزیلیک	ام اف ان
۲۹۰۷۱۲	-- کرزول ها و املاح آنها	ام اف ان
۲۹۰۷۱۵	-- نفتل ها و املاح آنها	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۹۰۷ ۲۲	-- هیدرو کینون (کینول) و املاح آن	ام اف ان
۲۹۰۷ ۲۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۰۸ ۱۱	-- پنتاکلروفنل (ایزو)	ام اف ان
۲۹۰۸ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۰۸ ۹۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۰۹ ۱۱	-- اتر دی اتیلک (دی اتیل اتر) (اکسید - دی اتیل)	ام اف ان
۲۹۰۹ ۲۰	-- اترهای سیکلانیك، سیکلنیک و سیکلوترپنیک و مشتقات هالوزنه، سولفونه، نیترو و یا نیتروزه آنها	ام اف ان
۲۹۰۹ ۳۰	-- اترهای بودار و مشتقات هالوزنه، سولفونه، نیترو یا نیتروزه آنها	ام اف ان
۲۹۰۹ ۵۰	-- اتر - فنل ها، اتر - الکل - فنل ها و مشتقات هالوزنه، سولفونه، نیترو یا نیتروزه آنها	ام اف ان
۲۹۱۰ ۱۰	-- اکسیران (اکسید اتیلن)	ام اف ان
۲۹۱۲ ۲۱	-- بنز آلدئید	ام اف ان
۲۹۱۲ ۴۱	-- وانیلین (آلدئید متیل پروتوکاتشیک)	ام اف ان
۲۹۱۲ ۴۲	-- اتیل وانیلین (آلدئید اتیل پروتوکاتشیک)	ام اف ان
۲۹۱۲ ۴۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۱۲ ۵۰	-- بسپار (پلیمر) های حلقوی آلدئیدها	ام اف ان
۲۹۱۳ ۰۰	مشتقات هالوزنه، سولفونه، نیترو یا نیتروزه محصولات مشمول شماره ۲۹۱۲	ام اف ان
۲۹۱۴ ۱۳	-- ۴ - متیل پنتان - ۲ - یک (متیل ایزوبوتیل کتن)	ام اف ان
۲۹۱۴ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۱۴ ۲۳	-- یونون ها و متیل یونون ها	ام اف ان
۲۹۱۴ ۳۱	-- فنیل استن (فنیل پروپان - ۲ - یک)	ام اف ان
۲۹۱۴ ۳۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۱۴ ۴۰	-- کتون - الکل ها و ستن، آلدئیدها	ام اف ان
۲۹۱۴ ۶۲	-- کوآنزیم ۱۰ کیو (آبیدکارنون). (آی ان ان)	ام اف ان
۲۹۱۴ ۷۱	-- کلردیون (ایزو)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۹۱۴ ۷۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۱۵ ۱۳	-- استرهای اسید فرمیک	ام اف ان
۲۹۱۵ ۲۴	-- انیدریدهای استیک	ام اف ان
۲۹۱۵ ۵۰	-- اسید پروپیونیک، املاح و استرهای آن	ام اف ان
۲۹۱۵ ۶۰	-- اسیدهای بوتانویک، اسیدهای پتانویک، املاح و استرهای آنها	ام اف ان
۲۹۱۶ ۱۳	-- اسید متاکریلیک و املاح آن	ام اف ان
۲۹۱۶ ۱۶	-- بینا پاکریل (ایزو)	ام اف ان
۲۹۱۶ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۱۶ ۲۰	-- اسیدهای مونو کربوکسیلیک، سیکلانیک، سیکلنیک یا سیکلوترنیک، انیدریدهای، هالوزنورها، پراکسیدها، پراکسی اسیدها و مشتقات آنها	ام اف ان
۲۹۱۶ ۳۴	-- اسید فنیل استیک و املاح آن	ام اف ان
۲۹۱۷ ۱۳	-- اسید آزلائیک، اسید سباسیک، املاح و استرهای آنها	ام اف ان
۲۹۱۷ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۱۷ ۳۳	-- اورتوفتالات دی نوئیل یا دی دسیل	ام اف ان
۲۹۱۷ ۳۵	-- انیدرید فتالیک	ام اف ان
۲۹۱۸ ۱۶	-- اسید گلوکنیک، املاح و استرهای آن	ام اف ان
۲۹۱۸ ۱۷	-- ۲ و ۲-دی فنیل-۲-هیدروکسی استیک اسید (اسید بنزیلیک)	ام اف ان
۲۹۱۸ ۱۸	-- کلروبنزیلات (ایزو)	ام اف ان
۲۹۱۸ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۱۸ ۲۱	-- اسید سالیسیلیک و املاح آن	ام اف ان
۲۹۱۸ ۲۲	-- اسید اورتو-اسیتل سالیسیلیک، املاح و استرهای آن	ام اف ان
۲۹۱۸ ۲۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۱۸ ۳۰	-- اسیدهای کربوکسیلیک با عامل الدنید یا ستن ولی بدون عامل اکسیژنه دیگر، انیدریدها، هالوزنورها، پراکسیدها، پراکسی اسیدهای آنها و مشتقات آنها	ام اف ان
۲۹۱۸ ۹۱	-- ۲، ۴، ۵-تی (ایزو) (۲، ۴، ۵ - اسیدتری کلرو فنوکسی استیک)، نمکها و استرهای آن	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۹۱۹ ۱۰	- سه‌تایی‌های (تریس) (۲، ۳- دی‌بروموپروپیل) فسفات	ام اف ان
۲۹۲۰ ۱۱	-- پاراتیون (ایزو) و متیل - پاراتیون (ایزو) (پاراتیون - متیل)	ام اف ان
۲۹۲۰ ۲۱	-- دی متیل فسفیت	ام اف ان
۲۹۲۰ ۲۲	-- دی اتیل فسفیت	ام اف ان
۲۹۲۰ ۲۳	-- تری متیل فسفیت	ام اف ان
۲۹۲۰ ۲۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۲۰ ۳۰	- اندو سولفان (ایزو)	ام اف ان
۲۹۲۱ ۱۲	-- ۲- (ان، ان- دی متیل آمینو) اتیل کلرور هیدرو کلرور	ام اف ان
۲۹۲۱ ۱۳	-- ۲- (ان، ان- دی اتیل آمینو) اتیل کلراید هیدرو کلرور	ام اف ان
۲۹۲۱ ۱۴	-- ۲- (ان، ان- دی ایزو پروپیل آمینو) اتیل کلراید هیدرو کلراید	ام اف ان
۲۹۲۱ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۲۱ ۲۲	-- هگزا متیلن دی آمین و املاح آن	ام اف ان
۲۹۲۱ ۴۳	-- تولوئیدین‌ها و مشتقات آنها؛ املاح مربوط	ام اف ان
۲۹۲۱ ۴۴	-- دی فنیل آمین و مشتقات آمین؛ املاح مربوط	ام اف ان
۲۹۲۱ ۴۵	-- ۱ - نفتیل آمین (الفا - نفتیل آمین) (بتا - نفتیل آمین) و مشتقات آنها؛ املاح این محصولات	ام اف ان
۲۹۲۱ ۴۶	- آمتامین (آی ان ان)، بنزفامین (آی ان ان)، دگزا فتامین (آی ان ان)، اتی لام فتامین (آی ان ان)، فن کام فامین (آی ان ان)، لفتامین (آی ان ان)، لوام فتامین (آی ان ان)، مفنورکس (آی ان ان) و فترمین (آی ان ان)؛ املاح این محصولات	ام اف ان
۲۹۲۱ ۴۹	-- سایر:	ام اف ان
۲۹۲۲ ۱۶	-- دی اتانول آمونیوم پرفلورو اکتان سولفونات	ام اف ان
۲۹۲۲ ۱۸	-- ۲- (ان، ان- دی ایزوپروپیل آمینو) اتانول	ام اف ان
۲۹۲۲ ۲۱	-- اسیدهای آمینو نفتل سولفونیک و املاح آنها	ام اف ان
۲۹۲۲ ۲۹	-- سایر:	ام اف ان
۲۹۲۲ ۳۹	-- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۹۲۲ ۴۲	-- اسید گلوتامیک و املاح آن	ام اف ان
۲۹۲۲ ۴۳	-- اسید آنترانیلیک و املاح آن	ام اف ان
۲۹۲۳ ۱۰	- کولین و املاح آن:	ام اف ان
۲۹۲۳ ۳۰	- تترا اتیل آمونیوم پرفلورو اکتان سولفونات	ام اف ان
۲۹۲۳ ۴۰	- دی‌دسیل دی متیل آمونیوم پرفلورو اکتان سولفونات	ام اف ان
۲۹۲۴ ۱۱	-- مپروپامات (آی ان ان)	ام اف ان
۲۹۲۴ ۱۲	-- فلئور و استامید (ایزو)، مونوکروتوفوس (ایزو) و فسفامیدون (ایزو)	ام اف ان
۲۹۲۴ ۲۳	- ۲- اسید - استامید و بنزوئیک (اسید - ان استیل آن ترانیلیک) و املاح آن	ام اف ان
۲۹۲۴ ۲۴	-- آتینامات (آی ان ان)	ام اف ان
۲۹۲۴ ۲۵	-- آلا کلر (ایزو)	ام اف ان
۲۹۲۵ ۱۲	-- گلوت اتیمید (آی ان ان)	ام اف ان
۲۹۲۵ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۲۵ ۲۱	-- کلرودی مفورم (ایزو)	ام اف ان
۲۹۲۶ ۲۰	- ۱ - سیانوگوآنیدین (دی سیان دی آمید)	ام اف ان
۲۹۲۶ ۳۰	- فن پروپورکس (آی ان ان) و املاح آن: متادون (آی ان ان) واسطه (۴)- سیانو - ۲- دی متیل آمینو - ۴، ۴- دی فنیل بوتان	ام اف ان
۲۹۲۶ ۴۰	- آلفا- فنیل استو استو نیتریل	ام اف ان
۲۹۲۷ ۰۰	ترکیبات دی آزوئیک یا آزوکسیک.	ام اف ان
۲۹۳۰ ۲۰	- تیوکاربامات‌ها و دی تیو کاربامات‌ها	ام اف ان
۲۹۳۰ ۳۰	- مونو، دی - یا تتراسولفورهای تیوروم	ام اف ان
۲۹۳۰ ۷۰	- بیس (۲- هیدروکسی اتیل) سولفید (تیودی گلیکول آی ان ان)	ام اف ان
۲۹۳۰ ۸۰	- آلدی کارب (ایزو)، کاپتافل (ایزو) و متامیدوفوس (ایزو)	ام اف ان
۲۹۳۰ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۹۳۱ ۲۰	- ترکیبات تری بوتیل تین	ام اف ان
۲۹۳۱ ۳۱	-- دی متیل متیل فسفونات	ام اف ان
۲۹۳۱ ۳۲	-- دی متیل پروپیل فسفونات	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۹۳۱ ۳۳	--دی اتیل اتیل فسفونات	ام اف ان
۲۹۳۱ ۳۶	--(۵-اتیل-۲-متیل-۲-اکسیدو-۲،۳،۱-دی اکسافسفینان - ۵- ایل) متیل متیل متیل فسفونات	ام اف ان
۲۹۳۱ ۳۸	--نمک متیل فسفونیک اسید و (آمینو امینو متیل) اوره (۱:۱)	ام اف ان
۲۹۳۲ ۱۱	--تترا هیدرو فوران	ام اف ان
۲۹۳۲ ۱۳	--الکل فورفوریلک و الکل تترا هیدرو فورفوریلک	ام اف ان
۲۹۳۲ ۱۴	--سوکرالوز	ام اف ان
۲۹۳۲ ۲۰	--لاکتون‌ها	ام اف ان
۲۹۳۲ ۹۱	--ایزوسافرول	ام اف ان
۲۹۳۲ ۹۳	--پی پرونال	ام اف ان
۲۹۳۲ ۹۵	--تترا هیدروکانابینول‌ها (جملگی ایزومر)	ام اف ان
۲۹۳۳ ۱۱	--فنازون (انتی پیرین) و مشتقات آن	ام اف ان
۲۹۳۳ ۱۹	--سایر	ام اف ان
۲۹۳۳ ۲۱	--هیدآنتوئین و مشتقات آن	ام اف ان
۲۹۳۳ ۳۱	--پیریدن و املاح آن	ام اف ان
۲۹۳۳ ۴۱	--لورفانول (آی ان ان) و املاح آن	ام اف ان
۲۹۳۳ ۴۹	--سایر	ام اف ان
۲۹۳۳ ۵۲	--مالونیل اوره (اسید باری توریک) و املاح آن:	ام اف ان
۲۹۳۳ ۵۳	--آلو باریتال (آی ان ان)، آموباریتال (آی ان ان)، باریتال (آی ان ان)، بوتال بی‌تال (آی ان ان)، بوتوباریتال، سیکلو باریتال (آی ان ان)، متیل فنوباریتال (آی ان ان)، پتو باریتال (آی ان ان)، فنوباریتال (آی ان ان)، سکبوتاباریتال (آی ان ان)، سکوباریتال (آی ان ان) و وینیل بیتال (آی ان ان)؛ املاح این محصولات	ام اف ان
۲۹۳۳ ۵۴	--سایر مشتقات مالونیل اوره (اسید باریت اوریک)؛ املاح این محصولات	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	توضیحات تعرفه‌ای
۲۹۲۳ ۵۵	-- لوپرازولام (آی ان ان)، مکلوکوآلون (آی ان ان)، متاکوآلون (آی ان ان) و زی‌پیرول (آی ان ان)، املاح این محصولات	ام اف ان
۲۹۲۳ ۷۲	-- کلوبازام (آی ان ان) و متی پریلون (آی ان ان)	ام اف ان
۲۹۲۳ ۹۲	-- آزیثوس- متیل (ایزو)	ام اف ان
۲۹۲۴ ۹۱	-- امینورکس (ای ان ان)، بروتیزولام (ای ان ان)، کلوتی ازیام (ای ان ان)، کلوکسازولام (آی ان ان)، دکسترومورامید (آی ان ان)، هالوکسازولام (آی ان ان)، کتازولام (آی ان ان)، مزوکارب (آی ان ان)، اوکسازولام (آی ان ان)، پمولین (آی ان ان)، فندیترازین (آی ان ان)، فن مترازین (آی ان ان) و سوفن تانیل (آی ان ان)؛ املاح این محصولات	ام اف ان
۲۹۲۵ ۱۰	- ان- متیل پرفلورواکتان سولفون آمید	ام اف ان
۲۹۲۵ ۲۰	-- ان- اتیل پرفلورواکتان سولفون آمید	ام اف ان
۲۹۲۵ ۵۰	- سایر پرفلورو اکتان سولفون آمیدها	ام اف ان
۲۹۲۶ ۲۳	-- ویتامین ب۲ و مشتقات آن	ام اف ان
۲۹۲۶ ۲۴	-- اسید -- دی -- یا دی ال -- پانتوتیک (ویتامین ب۳ یا ویتامین بی) و مشتقات آن	ام اف ان
۲۹۲۶ ۲۵	-- ویتامین ب۶ و مشتقات آن	ام اف ان
۲۹۲۶ ۲۶	-- ویتامین ب۱۲ و مشتقات آن	ام اف ان
۲۹۲۶ ۲۷	-- ویتامین ث و مشتقات آن	ام اف ان
۲۹۲۶ ۲۸	-- ویتامین ای و مشتقات آن	ام اف ان
۲۹۲۷ ۵۰	- پروستاگلاندین‌ها، ترومبوگسان‌ها و لوکوترین‌ها، مشتقات و مشابه‌های ساختاری آنها	ام اف ان
۲۹۲۸ ۱۰	-- روتوزید (روتین) و مشتقات آن	ام اف ان
۲۹۲۸ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۲۹۲۹ ۲۰	- آلکالوئیدهای (پوست) درخت گنه گنه و مشتقات آنها؛ نمک‌های مربوط	ام اف ان
۲۹۲۹ ۳۰	- کافئین و املاح آن	ام اف ان
۲۹۲۹ ۴۱	-- افدرین و املاح آن	ام اف ان
۲۹۲۹ ۴۲	-- پ‌سودوافدرین (آی ان ان) و املاح آن	ام اف ان
۲۹۲۹ ۴۳	-- کاتین (آی ان ان) و املاح آن	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۹۳۹ ۴۴	-- نورافدرین و نمک‌های آن	ام اف ان
۲۹۳۹ ۴۹	-- سایر:	ام اف ان
۲۹۳۹ ۵۱	-- فنه تیلین (آی ان ان) و املاح آن	ام اف ان
۲۹۳۹ ۵۹	-- سایر	ام اف ان
۲۹۳۹ ۶۱	-- آرگومترین (آی ان ان) و املاح آن	ام اف ان
۲۹۳۹ ۶۲	-- آرگونامین (آی ان ان) و املاح آن	ام اف ان
۲۹۳۹ ۶۳	-- اسید لیسرجیک و املاح آن	ام اف ان
۲۹۳۹ ۷۱	-- کوکائین، اکگونین، لوو متامفتامین، متامفتامین (آی ان ان)، متامفتامین راسمات؛ املاح، استرها و سایر مشتقات این محصولات	ام اف ان
۲۹۳۹ ۸۰	-- سایر	ام اف ان
۲۹۴۰ ۰۰	قندهای خالص از لحاظ شیمیایی، غیر از ساکارز، لاکتوز، مالتوز، گلوکز و قند میوه (فروکتوز) (لولوز)؛ استرها، استال‌ها و استرهای قند و املاح آن، غیر از محصولات مشمول شماره‌های ۲۹۳۷، ۲۹۳۸، ۲۹۳۹ یا ۲۹۳۹	ام اف ان
۲۹۴۱ ۲۰	-- استرپتومایسین‌ها و مشتقات آنها؛ املاح مربوط	ام اف ان
۳۱۰۱ ۰۰	کودهای حیوانی یا نباتی، حتی مخلوط‌شده با یکدیگر یا عمل آورده شده از لحاظ شیمیایی؛ کودهایی که از مخلوط کردن یا عمل آوردن شیمیایی محصولات حیوانی یا نباتی حاصل شده باشد	ام اف ان
۳۱۰۲ ۲۱	-- سولفات آمونیوم	ام اف ان
۳۱۰۲ ۶۰	-- املاح مضاعف و مخلوط‌های نترات کلسیم و نترات آمونیوم	ام اف ان
۳۱۰۲ ۸۰	-- مخلوط‌های اوره و نترات آمونیوم به صورت محلول در آب یا آمونیاک	ام اف ان
۳۱۰۳ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۳۱۰۵ ۶۰	-- کودهای معدنی یا شیمیایی دارای دو عنصر حاصلخیزکننده فسفر و پتاسیم	ام اف ان
۳۱۰۵ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۳۲۰۷ ۱۰	-- رنگدانه (پیگمان) ها، کدرکننده‌ها و رنگ‌های آماده و فرآورده‌های همانند	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۳۲۰۷۳۰	- جلاهای مایع و فرآورده‌های همانند	ام اف ان
۳۲۱۰۰۰	سایر رنگ‌ها و ورنی‌ها (از جمله لعاب‌ها، لاک‌ها و آب رنگ‌ها)؛ رنگدانه (پیگمان) هایی که با آب مصرف می‌شود از انواعی که برای پرداخت چرم به کار می‌رود.	ام اف ان
۳۲۱۱۰۰	خشک‌کننده‌های (سیکاتیف‌های) آماده.	ام اف ان
۳۲۱۲۱۰	- ورقه‌های داغ‌زنی	ام اف ان
۳۲۱۲۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۲۱۵۱۱	- سیاه	ام اف ان
۳۳۰۳۰۰	عطریات و ادوتوالتها	ام اف ان
۳۳۰۴۹۹	- سایر	ام اف ان
۳۳۰۵۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۳۰۷۳۰	- املاح معطر و سایر فرآورده‌ها برای استحمام	ام اف ان
۳۳۰۷۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۴۰۱۳۰	- محصولات و فرآورده‌های الی فعال سطحی / فعال در سطح (تانسیو اکتیو) که به منظور شست و شوی پوست بدن در نظر گرفته شده‌اند، به شکل مایع یا کرم، بسته‌بندی شده برای خرده فروشی حتی اگر حاوی صابون باشند یا نباشد	ام اف ان
۳۴۰۲۱۹	- سایر	ام اف ان
۳۴۰۵۱۰	- موم/ براق‌کننده (واکس) ها، کرم‌ها و فرآورده‌های همانند برای کفش یا چرم	ام اف ان
۳۴۰۵۲۰	- موم/ براق‌کننده (واکس) ها، کرم و فرآورده‌های همانند برای نگهداری مبلمان چوبی، پارکت یا سایر اشیای چوبی	ام اف ان
۳۴۰۵۳۰	- موم/ براق‌کننده (واکس) ها و فرآورده‌های همانند برای بدنه وسایل نقلیه به‌استثنای موم/ براق‌کننده (واکس) ها برای فلزات	ام اف ان
۳۴۰۵۴۰	- تخمیر، پودر و سایر فرآورده‌ها برای تمیزکاری	ام اف ان
۳۴۰۵۹۰	- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۳۵۰۶۹۱	-- چسباننده‌ها براساس بسپار (پلیمر) های مشمول شماره ۳۹۰۱ لغایت ۳۹۱۳. یا براساس کائوچو	ام اف ان
۳۶۰۲۰۰	مواد منفجره آماده، غیر از باروت	ام اف ان
۳۷۰۱۹۱	-- برای عکاسی رنگی (پلی کروم)	ام اف ان
۳۷۰۱۹۹	-- سایر	ام اف ان
۳۷۰۲۳۱	-- برای عکاسی رنگی (پلی کروم)	ام اف ان
۳۷۰۲۳۲	-- سایر فیلم‌ها، با نامیزه‌ای (امولسیون) از هالوژنور نقره	ام اف ان
۳۷۰۲۳۹	-- سایر	ام اف ان
۳۷۰۲۴۱	-- با پهنای بیش از ۶۱۰ میلیمتر و طول بیش از ۲۰۰ متر برای عکاسی رنگی (پلی کروم)	ام اف ان
۳۷۰۲۴۲	-- با پهنای بیش از ۶۱۰ میلیمتر و طول بیش از ۲۰۰ متر برای عکاسی غیررنگی	ام اف ان
۳۷۰۲۴۳	-- با پهنای بیش از ۶۱۰ میلیمتر و طول حداکثر ۲۰۰ متر	ام اف ان
۳۷۰۲۴۴	-- با پهنای بیش از ۱۰۵ میلیمتر و حداکثر ۶۱۰ متر	ام اف ان
۳۷۰۲۵۲	-- با پهنایی حداکثر ۱۶ میلیمتر	ام اف ان
۳۷۰۲۵۳	-- با پهنایی بیش از ۱۶ میلیمتر و حداکثر ۳۵ میلیمتر و با طول حداکثر ۳۰ متر برای تیغه/ شفافه (اسلاید)	ام اف ان
۳۷۰۲۵۴	-- با پهنای بیش از ۱۶ میلیمتر ولی از ۳۵ میلیمتر بیشتر نباشد و با طولی که از ۳۰ متر بیشتر نباشد، برای غیر از تیغه/ شفافه (اسلاید)	ام اف ان
۳۷۰۲۵۵	-- با پهنایی بیش از ۱۶ میلیمتر ولی از ۳۵ میلیمتر بیشتر نباشد و با طولی بیشتر از ۳۰ متر	ام اف ان
۳۷۰۲۵۶	-- با پهنایی بیش از ۳۵ میلیمتر	ام اف ان
۳۷۰۲۹۶	-- با پهنایی حداکثر ۳۵ میلیمتر بیشتر نباشد و طول حداکثر ۳۰ متر:	ام اف ان
۳۷۰۲۹۷	-- با پهنایی بیش از ۳۵ میلیمتر بیشتر نباشد و طول بیشتر از ۳۰ متر	ام اف ان
۳۷۰۲۹۸	-- با پهنایی بیش از ۳۵ میلیمتر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۳۷۰۴۰۰	صفحه، فیلم، کاغذ، مقوا و مواد نسجی عکاسی، عکسبرداری شده ولی ظاهر نشده	ام اف ان
۳۷۰۵۰۰	صفحه‌ها و فیلم‌های عکاسی، عکسبرداری و ظاهر شده، به غیر از فیلم‌های فیلمبرداری (سینماتوگرافی)	ام اف ان
۳۸۰۵۱۰	- عصاره‌های (اسانس‌های) تربانتین، از چوب کاج یا از کاغذسازی با سولفات	ام اف ان
۳۸۰۶۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۸۰۸۹۴	-- ضد عفونی کننده‌ها	ام اف ان
۳۸۱۱۱۹	-- سایر	ام اف ان
۳۸۱۱۲۱	-- دارای روغن‌های نفتی یا روغن‌های حاصل از مواد معدنی قیری	ام اف ان
۳۸۱۱۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۸۱۵۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۸۱۶۰۰	سیمان‌های نسوز؛ ملاط‌های نسوز؛ بتون‌های نسوز و ترکیبات همانند نسوز، غیر از محصولات شماره ۳۸۰۱	ام اف ان
۳۸۲۰۰۰	فرآورده‌های ضد یخ و مایعات آماده‌شده برای ذوب یخ	ام اف ان
۳۸۲۴۷۱	-- شامل کلروفلوئور کربن‌ها (سی اف سی)، محتوی یا فاقد هیدرو کلروفلوئور و کربن‌ها (اچ سی اف سی)، پرفلوئور کربن‌ها (پی اف سی) یا هیدروفلوئور و کربن‌ها (اچ سی اف سی)	ام اف ان
۳۸۲۴۷۲	-- شامل بروموکلرودی فلئورومتان، بروموتری فلئورومتان یا دی بروموتترافلئورواتان‌ها	ام اف ان
۳۸۲۴۷۶	-- حاوی ۱، ۱، ۱- تری کلرواتان (کلروفرم متیل)	ام اف ان
۳۸۲۴۷۷	-- حاوی برومو تیل (بروماید متیل) یا بروموکلرومتان	ام اف ان
۳۸۲۴۸۱	-- دارای اکسیران (اتیلن اکساید)	ام اف ان
۳۸۲۴۸۳	-- دارای سه تایی‌های (تریس) (۲، ۳- دی بروموپروپیل) فسفات	ام اف ان
۳۸۲۴۸۴	-- دارای الدرین (ایزو)، کامفکلور (ایزو) توکسافن (ایزو)، کلردان (ایزو)، کلردکون (ایزو)، دی دی تی (ایزو) (کلوفنوتان (آی ان ان)، ۱، ۱، ۱-تری کلرو-۲، ۲- بیس (پی کلروفنیل) اتان) دیلدرین (ایزو، آی ان ان)، اندوسولفان (ایزو)، اندرین (ایزو)، هپتا کلر (ایزو) یا میرکس (ایزو)	ام اف ان
۳۸۲۴۸۶	-- دارای پتاکلروبنزن (ایزو) یا هگزاکلروبنزن (ایزو)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۳۸۲۴ ۸۷	- - دارای پرفلوئورواکتان سولفونیک اسید، نمک‌های آن، سولفونامیدهای پرفلوئورواکتان، یا پرفلوئورواکتان سولفونیل فلوراید	ام اف ان
۳۸۲۵ ۱۰	- زیاله شهرداری‌ها	ام اف ان
۳۸۲۵ ۲۰	- گل و لای فاضلاب	ام اف ان
۳۸۲۵ ۴۱	- - هالوزنه	ام اف ان
۳۸۲۵ ۴۹	- - سایر	ام اف ان
۳۸۲۵ ۵۰	- ضایعات محلول‌ها حاصل از شست و شوی سطح فلزات، ضایعات مایعات آبکافتی (هیدرولیکی)، ضایعات مایعات ترمز و مایعات ضدیخ	ام اف ان
۳۸۲۵ ۶۱	- - عمدتاً حاوی اجزای تشکیل دهنده آلی	ام اف ان
۳۸۲۵ ۶۹	- - سایر	ام اف ان
۳۹۰۱ ۱۰	- پلی اتیلن با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۰/۹۴	ام اف ان
۳۹۰۱ ۲۰	- پلی اتیلن با وزن مخصوص (چگالی) ۰/۹۴ یا بیشتر	ام اف ان
۳۹۰۱ ۳۰	- بَسپارهای ناهمگن (کوپلیمرهای) اتیلن-وینیل استیت	ام اف ان
۳۹۰۱ ۴۰	- بَسپارهای ناهمگن (کوپلیمرهای) اتیلن- آلفا- الفین، با وزن مخصوص کمتر از ۰/۹۴	ام اف ان
۳۹۰۲ ۱۰	- پلی پروپیلن	ام اف ان
۳۹۰۲ ۳۰	- بَسپارهای ناهمگن (کوپلیمرهای) پروپیلن	ام اف ان
۳۹۰۲ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۹۰۳ ۱۱	- - قابل انبساط	ام اف ان
۳۹۰۳ ۱۹	- - سایر	ام اف ان
۳۹۰۳ ۳۰	- بَسپارهای ناهمگن (کوپلیمرهای) آکریلونیتریل - بوتادین - استیرن (ای بی اس)	ام اف ان
۳۹۰۳ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۹۰۴ ۱۰	- پلی (کلورووینیل)، مخلوط نشده با سایر مواد	ام اف ان
۳۹۰۷ ۴۰	- - پلی کربنات‌ها	ام اف ان
۳۹۰۷ ۶۱	- - با گران‌روی (ویسکوزیته) ۷۸ میلی لیتر/گرم یا بالاتر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۳۹۰۷۶۹	-- سایر	ام اف ان
۳۹۰۹۵۰	- پلی اوره تان‌ها	ام اف ان
۳۹۱۱۹۰	- سایر	کاهش تعرفه ۸٪ / سقف تعرفه ۶٪
۳۹۱۲۱۲	-- نرم شده	ام اف ان
۳۹۱۲۳۱	-- کریوکسی متیل سلولز و املاح آن:	ام اف ان
۳۹۱۲۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۹۱۳۱۰	- اسید آلزینیک، املاح و استرهای آن	ام اف ان
۳۹۱۷۱۰	- روده‌های مصنوعی (پوشش سوسیس) از پروتئین سفت شده یا از مواد پلاستیکی سلولزی	ام اف ان
۳۹۱۷۳۹ ۰۰۰ ۱	--- بدون درز و با طولی بیش از حداکثر ابعاد مقطع، اعم از اینکه سطحی کار شده باشد یا نشده باشد، اما به شکل دیگری کار نشده باشد	کاهش تعرفه ۲۰٪ / سقف تعرفه ۵٫۲٪
۳۹۱۷۳۹ ۰۰۰ ۳	----- با اتصالات متصل، برای استفاده در هواپیماهای غیرنظامی (۵)	کاهش تعرفه ۲۰٪ / سقف تعرفه ۴٪
۳۹۱۷۳۹ ۰۰۰ ۸	----- سایر	کاهش تعرفه ۵۲٪ / سقف تعرفه ۳۳٪
۳۹۲۰ ۱۰ ۲۳۰ ۰	--- فیلم پلی اتیلن، با ضخامت ۲۰ میکرومتر یا بیشتر اما از ۴۰ میکرومتر بیشتر نباشد، برای تولید فیلم مقاوم به نور که در ساخت نیمه‌هادی‌ها یا مدارهای چاپی استفاده می‌شود	کاهش تعرفه ۵۱٪ / سقف تعرفه ۳۳٪
۳۹۲۰ ۱۰ ۲۴۰ ۰	----- فیلم کششی	کاهش تعرفه ۵۱٪ / سقف تعرفه ۳۳٪
۳۹۲۰ ۱۰ ۲۵۰ ۰	----- سایر	کاهش تعرفه ۵۰٪ / سقف تعرفه ۳۳٪
۳۹۲۰ ۱۰ ۲۸۰ ۰	----- ۰/۹۴ یا بیشتر	کاهش تعرفه ۵۱٪ / سقف تعرفه ۳۳٪
۳۹۲۰ ۱۰ ۴۰۰ ۱	----- فیلم برای تثبیت الکترودهای سلول‌های فتوولتائیک، متشکل از لایه ای از پلی اتیلن ترفتالات با ضخامت نه کمتر از ۱۰۸ میکرومتر، اما نه بیشتر از ۱۳۲ میکرومتر و یک لایه از بسپار (پلیمر) های اتیلن با ضخامت نه کمتر از ۵۹٫۲ میکرومتر، اما نه بیش از ۷۲۸ میکرومتر، در حلقه‌هایی (رول‌هایی) با عرض نه کمتر از ۱۴۴۶ میلی متر اما نه بیشتر از ۱۴۵۴ میلی متر، که برای تولید پودمان (ماژول‌های) خورشیدی استفاده می‌شود.	کاهش تعرفه ۵۱٪ / سقف تعرفه ۳۳٪
۳۹۲۰ ۱۰ ۴۰۰ ۹	----- سایر	کاهش تعرفه ۵۱٪ / سقف تعرفه ۳۳٪
۳۹۲۱ ۱۱	-- از بسپار (پلیمر) های استیرن	ام اف ان
۳۹۲۱ ۱۲	-- از بسپار (پلیمر) های کلروروینیل	ام اف ان
۳۹۲۳ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۹۲۴ ۹۰	- سایر	کاهش تعرفه ۵۱٪ / سقف تعرفه ۶٪

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	توجهات تعرفه‌ای
۴۰۰۲۴۱		ام اف ان -- لاتکس
۴۰۰۲۴۹		ام اف ان -- سایر
۴۰۰۲۵۱		ام اف ان -- لاتکس
۴۰۰۲۷۰	- کائوچوی اتیلن - پروپیلن - دین غیرمتصل (ای پی دی ام)	ام اف ان
۴۰۰۲۸۰	- مخلوط‌های محصولات شماره ۴۰۰۱ با محصولات مشمول این شماره	ام اف ان
۴۰۰۵۲۰	- محلول‌ها؛ دیسپرسیون‌ها، غیر از آنهایی که مشمول شماره فرعی ۴۰۰۵۱۰ هستند.	ام اف ان
۴۰۰۶۱۰	- پروفیله برای روکش کردن لاستیک چرخ	ام اف ان
۴۰۱۰۳۴	-- تسمه انتقال نیرو بی‌انتهای، با مقطع دوزنقه (تسمه "وی" شکل)، غیر شیاردار، دارای محیط خارجی بیش از ۱۸۰ سانتیمتر و حداکثر ۲۴۰ سانتیمتر	ام اف ان
۴۰۱۰۳۶	-- تسمه همزمان بی‌انتهای، دارای محیط خارجی بیش از ۱۵۰ سانتیمتر و حداکثر ۱۹۸ سانتیمتر	ام اف ان
۴۱۰۱۲۰	- پوست و پوست با پشم به صورت کامل که وزن هر جلد آن به حالت صرفاً خشک بیش از ۸ کیلوگرم، به حالت نمک‌زده خشک بیش از ۱۰ کیلوگرم و به حالت تازه و تر نمک‌زده یا به نحو دیگری محفوظ شده بیش از ۱۶ کیلوگرم نباشد.	ام اف ان
۴۱۰۲۱۰	- با پشم	ام اف ان
۴۱۰۳۲۰	- از نوع خزندگان	ام اف ان
۴۱۰۳۳۰	- از نوع خوک	ام اف ان
۴۱۰۶۳۱	-- به حالت مرطوب (از جمله پوست دباغی شده)	ام اف ان
۴۱۰۶۳۲	-- به حالت خشک (تازه از دباغی درآمده ولی هنوز رنگ یا رنگ‌آمیزی نشده)	ام اف ان
۴۱۰۶۴۰	- از نوع خزندگان	ام اف ان
۴۱۰۶۹۱	-- به حالت مرطوب (از جمله پوست دباغی شده)	ام اف ان
۴۱۱۳۳۰	- از نوع خزندگان	ام اف ان
۴۱۱۴۱۰	-- چرم شاموازه (جیر) (همچنین جیر ترکیبی)	ام اف ان
۴۲۰۶۰۰	اشیای ساخته شده از روده (گات) (به غیر از احشای کرم ابریشم)، از غشای خارجی آماده روده بزرگ احشام از مثانه یا از زردپی	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجمه تعرفه ای
۴۳۰۱۳۰	- از بره معروف به استاراخان، برایت شوانز، قره گل، ایرانی یا همانند، پوست های بره هندوستان، چین، مغولستان یا تبت، به صورت کامل با یا بدون سر، دم یا دست و پا	ام اف ان
۴۳۰۱۶۰	- از رویاه، به صورت کامل، با یا بدون سر، دم یا دست و پا	ام اف ان
۴۳۰۱۹۰	- سر، دم، دست و پا و سایر قطعات قابل استفاده در پوست سازی	ام اف ان
۴۳۰۲۲۰	- سر، دم، دست و پا و سایر قطعات، آخال و دم قیچی، به هم متصل نشده	ام اف ان
۴۴۰۷۲۲	-- چوب ویرولا، ایمبویا و بالسا	ام اف ان
۴۴۰۷۲۵	-- زهرالشتای قرمز تیره، زهرالشتای قرمز روشن، زهرالشتای باکائو	ام اف ان
۴۴۰۷۲۶	-- لوان سفید، زهرالشتای سفید، سرایای سفید، زهرالشتای زرد و الان	ام اف ان
۴۴۰۷۲۷	-- چوب ساپلی	ام اف ان
۴۴۰۷۲۸	-- چوب ایروکو	ام اف ان
۴۴۱۲۳۳	-- سایر دارای حداقل یک لایه بیرونی از چوب به استثنای تیره سوزنی برگ ها از انواع توسکا (گونه آلتوس) زبان گنجشک (اش) (گونه فانینوس) (ون، زبان گنجشک)، راش (بیچ) (گونه فاگوس) توس (بریچ) (گونه بطولا) درخت گیلاس وحشی (گونه آلو جنگلی درخت شاه بلوط (گونه کاستاننا)، نارون (گونه اولموس)، اوکالیتوس (گونه اوکالیتوس)، گردوی (امریکایی) (گونه کاربا)، درخت شاه بلوط هندی (گونه آسکلوس) نمدر (گونه تیلیا) افرا (گونه آسر)، (درخت بلوط) (گونه کوئروس)، چنار (گونه پلاتانوس)، صنوبر و صنوبر لرزان (گونه پاپیلوس) آقاقیا (گونه روبینیا)، درخت لاله (گونه لیریوندرون)، یا درخت گردو (گونه جاگلاس)	جام اف ان
۴۴۱۸۹۹	-- سایر	ام اف ان
۴۷۰۶۳۰	- سایر، از بامبو	ام اف ان
۴۷۰۶۹۳	-- حاصل از ترکیب فرآیندهای مکانیکی و شیمیایی	ام اف ان
۴۷۰۷۳۰	- کاغذ و مقوای عمدتاً ساخته شده از خمیر مکانیکی (مثلاً، روزنامه، نشریات ادواری و اوراق چاپی همانند)	ام اف ان
۴۸۱۰۳۱	-- خمیر آن کلا در توده به صورتی یکنواخت سفید شده و بیش از ۹۵ درصد وزن کل الیاف آن از الیاف چوب حاصل از یک فرآیند شیمیایی تشکیل شده و وزن هر متر مربع آن بیش از ۱۵۰ گرم نباشد	ام اف ان
۴۸۱۰۳۲	-- خمیر آن کلا در توده به صورتی یکنواخت سفید شده و بیش از ۹۵ درصد وزن کل الیاف آن از الیاف چوب حاصل از یک فرآیند شیمیایی تشکیل شده و وزن هر متر مربع آن بیش از ۱۵۰ گرم نباشد	ام اف ان
۴۸۱۰۳۹	-- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۴۸۱۳ ۱۰	- به شکل دفترچه یا لوله	ام اف ان
۴۹۰۵ ۹۱	- به شکل کتاب	ام اف ان
۵۱۰۳ ۳۰	- آخال موی زبر حیوان	ام اف ان
۵۱۰۸ ۱۰	- حلاجی شده	ام اف ان
۵۱۰۸ ۲۰	- شانزده	ام اف ان
۵۱۱۰ ۰۰	نخ از موی زبر حیوان یا از موی یال و دم (از جمله نخ گپیّه از موی یال و دم)، حتی آماده شده برای خرده‌فروشی	ام اف ان
۵۲۰۵ ۱۴	-- که اندازه آن کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس بوده ولی از ۱۲۵ دسی تکس کمتر نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۵۲ بوده ولی از ۸۰ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۱۵	-- که اندازه آن کمتر از ۱۲۵ دسی تکس باشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) متجاوز از ۸۰ باشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۲۱	-- که اندازه آن حداقل ۷۱۴/۲۹ دسی تکس باشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) از ۱۴ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۲۳	-- که اندازه آن کمتر از ۲۳۲/۵۶ دسی تکس بوده ولی از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس کمتر نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۴۳ بوده ولی از ۵۲ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۲۴	-- که اندازه آن کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۱۲۵ دسی تکس نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۵۲ بوده ولی از ۸۰ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۲۶	-- که اندازه آن کمتر از ۱۲۵ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۱۰۶/۳۸ دسی تکس نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۸۰ بوده ولی از ۹۴ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۲۷	-- که اندازه آن کمتر از ۱۰۶/۳۸ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۸۳/۳۳ دسی تکس نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۹۴ بوده ولی از ۱۲۰ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۲۸	-- که اندازه آن کمتر از ۸۳/۳۳ دسی تکس باشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۱۲۰ باشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۳۳	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۲۳۲/۵۶ دسی تکس بوده ولی از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس کمتر نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۴۳ بوده ولی از ۵۲ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۳۴	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس بوده ولی از ۱۲۵ دسی تکس کمتر نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۵۲ بوده ولی از ۸۰ بیشتر نباشد)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۵۲۰۵ ۳۵	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۱۲۵ دسی تکس باشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۸۰ باشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۴۱	-- که اندازه هر نخ یک لای آن ۷۱۴/۲۹ دسی تکس یا بیشتر باشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) از ۱۴ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۴۲	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۷۱۴/۲۹ دسی تکس بوده ولی از ۲۳۲/۵۶ دسی تکس کمتر نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۱۴ بوده ولی از ۴۳ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۴۴	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۱۲۵ دسی تکس نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۵۲ بوده ولی از ۸۰ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۴۶	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۱۲۵ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۱۰۶/۳۸ دسی تکس نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۸۰ بوده ولی از ۹۴ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۵ ۴۷	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۱۰۶/۳۸ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۸۲/۳۳ دسی تکس نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۹۴ بوده ولی از ۱۲۰ فراتر نرود)	ام اف ان
۵۲۰۶ ۱۴	-- که اندازه آن کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۱۲۵ دسی تکس نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۵۲ بوده ولی از ۸۰ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶ ۱۵	-- که اندازه آن کمتر از ۱۲۵ دسی تکس باشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۸۰ باشد)	ام اف ان
۵۲۰۶ ۲۲	-- که اندازه آن ۷۱۴/۲۹ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۲۳۲/۵۶ دسی تکس نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۱۴ بوده ولی از ۴۳ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶ ۲۳	-- که اندازه آن کمتر از ۲۳۲/۵۶ دسی تکس بوده ولی از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس کمتر نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۴۳ بوده ولی از ۵۲ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶ ۲۴	-- که اندازه آن کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس بوده ولی از ۱۲۵ دسی تکس کمتر نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۵۲ بوده ولی از ۸۰ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶ ۲۵	-- که اندازه آن کمتر از ۱۲۵ دسی تکس باشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۸۰ باشد)	ام اف ان
۵۲۰۶ ۳۱	-- که اندازه هر نخ یک لای آن ۷۱۴/۲۹ دسی تکس یا بیشتر باشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) از ۱۴ بیشتر نباشد)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۵۲۰۶۳۲	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۷۱۴/۲۹ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۲۳۲/۵۶ دسی تکس نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۱۴ بوده ولی از ۴۳ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶۳۳	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۲۳۲/۵۶ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۴۳ بوده ولی از ۵۲ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶۳۴	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس بوده ولی از ۱۲۵ دسی تکس کمتر نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۵۲ بوده ولی از ۸۰ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶۳۵	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۱۲۵ دسی تکس باشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۸۰ باشد)	ام اف ان
۵۲۰۶۴۲	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۷۱۴/۲۹ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۲۳۲/۵۶ دسی تکس نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۱۴ بوده ولی از ۴۳ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶۴۳	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۲۳۲/۵۶ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۴۳ بوده ولی از ۵۲ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶۴۴	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۱۹۲/۳۱ دسی تکس بوده ولی کمتر از ۱۲۵ دسی تکس نباشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۵۲ بوده ولی از ۸۰ بیشتر نباشد)	ام اف ان
۵۲۰۶۴۵	-- که اندازه هر نخ یک لای آن کمتر از ۱۲۵ دسی تکس باشد (نمره هر نخ یک لای آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۸۰ باشد)	ام اف ان
۵۳۰۱۱۰	-- کتان، خام یا خیسانده	ام اف ان
۵۴۰۲۳۴	-- از پلی پروپیلن	ام اف ان
۵۴۰۲۴۸	-- سایر، از پلی پروپیلن	ام اف ان
۵۴۰۲۴۹	-- سایر	ام اف ان
۵۴۰۳۳۱	-- از ریون ویسکوز با تاب یا با تابی که از ۱۲۰ دور در متر بیشتر نباشد	ام اف ان
۵۴۰۳۳۲	-- از ریون ویسکوز، (با تابی) که از ۱۲۰ دور در متر بیشتر باشد	ام اف ان
۵۴۰۳۳۳	-- از استات سلولز	ام اف ان
۵۴۰۴۱۹	-- سایر	ام اف ان
۵۴۰۸۱۰	-- پارچه‌های تار و پود باف که از نخ بسیار مقاوم از ریون ویسکوز به دست می‌آیند	ام اف ان
۵۴۰۸۲۱	-- سفیدنشده یا سفیدشده	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	توجهات تعرفه‌ای
۵۴۰۸۲۴	-- چاپ شده	ام اف ان
۵۵۰۱۹۰	-- سایر	ام اف ان
۵۵۰۳۱۱	-- از آرمیدها	ام اف ان
۵۵۰۹۴۱	-- یک لا	ام اف ان
۵۵۰۹۹۱	-- که عمدتاً یا منحصرأ با پشم یا موی نرم (کرک) حیوان مخلوط شده باشند	ام اف ان
۵۵۰۹۹۲	-- که عمدتاً یا منحصرأ با پنبه مخلوط شده باشند	ام اف ان
۵۵۱۰۱۱	-- یک لا	ام اف ان
۵۵۱۰۱۲	-- چندلا (تائیده) یا کابله	ام اف ان
۵۵۱۱۲۰	-- از الیاف مستتیک غیر یکسره، که کمتر از ۸۵ درصد وزن آن از این الیاف باشد	ام اف ان
۵۵۱۴۱۲	-- از الیاف غیریکسره پلی استر، سه نخ یا چهار نخ جناغی باف، همچنین جناغی مورب باف	ام اف ان
۵۵۱۴۱۹	-- سایر پارچه‌های تار و پودباف	ام اف ان
۵۵۱۴۲۲	-- از الیاف غیریکسره پلی استر، سه نخ یا چهار نخ جناغی باف، همچنین جناغی مورب باف	ام اف ان
۵۵۱۴۲۳	-- سایر پارچه‌های تار و پودباف از الیاف غیریکسره پلی استر	ام اف ان
۵۵۱۴۲۹	-- سایر پارچه‌های تار و پودباف	ام اف ان
۵۵۱۴۴۱	-- از الیاف غیریکسره پلی استر، ساده باف	ام اف ان
۵۵۱۴۴۳	-- سایر پارچه‌های تار و پودباف از الیاف غیریکسره پلی استر	ام اف ان
۶۰۰۲۴۰	-- دارای ۵ درصد وزنی یا بیشتر از نخ کشش پذیر ولی فاقد نخ‌های کائوچویی	ام اف ان
۶۰۰۶۴۱	-- سفید نشده یا سفید شده	ام اف ان
۶۰۰۶۴۳	-- از نخ‌هایی با رنگ‌های مختلف	ام اف ان
۶۳۰۲۲۱	-- از پنبه	ام اف ان
۶۳۰۲۶۰	-- شستنی‌های توالت یا آشپزخانه، از پارچه‌های حوله باف اسفنجی (پرز حلقوی) همانند، از پنبه	ام اف ان
۶۳۰۵۳۲	-- ظروف (واسطه) نرم برای مواد به صورت فله	ام اف ان
۶۳۰۵۳۳	-- سایر، به دست آمده از نوار یا اشکال همانند از پلی اتیلن یا پلی پروپیلن	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۶۳۰۵ ۳۹	-- سایر	ام اف ان
۶۹۰۴ ۱۰	- آجرهای ساختمان	کامین تعرفه ۵٪ / سقف تعرفه ۷۵٪
۶۹۰۹ ۱۲	-- اشیایی که سختی آنها در مقیاس موهر معادل ۹ یا بیشتر باشد	ام اف ان
۷۰۱۵ ۱۰	- شیشه‌های عینک طبی	ام اف ان
۷۰۱۷ ۲۰	- از سایر شیشه‌ها که ضریب انبساط خطی آنها بین صفر و ۳۰۰ درجه سانتیگراد بیش از 5×10^{-6} بر حسب کلورین نباشد:	ام اف ان
۷۲۰۸ ۱۰	- به صورت تومار، فقط گرم‌نورد شده، دارای طرح و نقوش به صورت برجسته	ام اف ان
۷۲۰۸ ۴۰	- به صورت غیرتومار، فقط گرم‌نورد شده، دارای طرح و نقوش به صورت برجسته	ام اف ان
۷۲۰۸ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۷۲۰۹ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۷۲۱۱ ۲۳	-- دارای کمتر از ۰/۲۵ درصد وزنی کربن	ام اف ان
۷۲۱۶ ۴۰	- پروفیل با مقطع ال یا تی، فقط گرم‌نورد شده، گرم کشیده شده یا گرم اکستروود شده، با بلندی ۸۰ میلیمتر یا بیشتر	ام اف ان
۷۲۱۷ ۳۰	- آبکاری شده یا اندود شده با سایر فلزات معمولی	ام اف ان
۷۲۲۰ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۷۲۲۶ ۹۹	-- سایر	ام اف ان
۷۳۰۴ ۴۹	-- سایر	ام اف ان
۷۳۰۵ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۷۴۰۳ ۲۱	-- براساس مس - روی (برنج)	ام اف ان
۷۴۰۳ ۲۲	-- براساس مس - قلع (برنز)	ام اف ان
۷۴۰۸ ۲۱	-- براساس مس - روی (برنج)	ام اف ان
۷۴۰۸ ۲۹	-- سایر	ام اف ان
۷۴۰۹ ۲۱	-- به صورت تومار	ام اف ان
۷۴۰۹ ۲۹	-- سایر	ام اف ان
۷۵۰۱ ۲۰	- سیترهای اکسید نیکل و سایر محصولات واسطه‌ای متالورژی نیکل	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۷۸۰۴۲۰	- پودر و فلس	ام اف ان
۷۸۰۶۰۰	سایر مصنوعات از سرب	ام اف ان
۷۹۰۷۰۰	سایر مصنوعات از روی	ام اف ان
۸۱۰۲۹۷	- قراضه و ضایعات	ام اف ان
۸۱۰۴۲۰	- قراضه و ضایعات	ام اف ان
۸۱۰۵۳۰	- قراضه و ضایعات	ام اف ان
۸۱۰۹۳۰	- قراضه و ضایعات	ام اف ان
۸۱۱۲۱۳	- قراضه و ضایعات	ام اف ان
۸۱۱۲۲۲	- قراضه و ضایعات	ام اف ان
۸۴۰۳۱۰	- دیگ‌های آب گرم	ام اف ان
۸۴۱۹۸۹	- سایر	ام اف ان
۸۴۲۴۱۰	- دستگاه‌های آتش‌نشان، حتی پرشده	ام اف ان
۸۴۴۳۱۱	- ماشین‌آلات چاپ افست، با تغذیه قرقره‌ای	ام اف ان
۸۴۴۳۱۲	- ماشین‌آلات چاپ افست، با تغذیه صفحه‌ای، نوع دفتری (با استفاده از صفحات (کاغذ) با یک طرف نه بیش از ۲۲ سانتیمتر و طرف دیگر نه بیش از ۳۶ سانتیمتر در حالت تاننده)	ام اف ان
۸۴۴۳۱۴	- ماشین‌آلات چاپ برجسته، با تغذیه قرقره‌ای، به استثنای چاپ فلکسوگرافیک	ام اف ان
۸۴۵۶۱۲	- سایر فرآیندهای پرتو نوری یا فوتون کار کند	ام اف ان
۸۴۵۹۴۱	- با واپایش (کنترل) شماره‌ای	ام اف ان
۸۴۶۷۹۱	- برای اره زنجیری	ام اف ان
۸۴۷۰۲۱	- دارای وسایل چاپ	ام اف ان
۸۴۷۰۳۰	- سایر ماشین‌های محاسبه‌گر	ام اف ان
۸۴۷۷۳۰	- ماشین‌های قالب‌گیری دمیدنی	ام اف ان
۸۴۸۱۹۰	- اجزاء و قطعات	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اچ اس)	شرح کالا	توضیحات تعرفه‌ای
۸۴۸۴ ۲۰	-- کاسه نمدهای مکانیکی	ام اف ان
۸۴۸۶ ۴۰	-- ماشین‌ها و دستگاه‌های مشخص شده در یادداشت ۹ (ب) فصل ۸۴	ام اف ان
۸۵۰۲ ۴۰	-- مبدل دواربرق	ام اف ان
۸۵۰۴ ۱۰	-- متعادل‌کننده‌های جریان برای لامپ‌ها و لوله‌های تخلیه	ام اف ان
۸۵۰۴ ۲۱	-- به قدرت حداکثر ۶۵۰ کیلو ولت آمپر	ام اف ان
۸۵۰۴ ۲۲	-- به قدرت بیشتر از ۶۵۰ کیلوولت آمپر و حداکثر ۱۰۰۰۰ کیلو ولت آمپر	ام اف ان
۸۵۰۴ ۲۳	-- به قدرت بیشتر از ۱۰۰۰۰ کیلو ولت آمپر	ام اف ان
۸۵۰۴ ۳۱	-- به قدرت حداکثر ۱ کیلوولت آمپر:	ام اف ان
۸۵۰۴ ۳۲	-- به قدرت بیشتر از ۱ کیلو ولت آمپر و حداکثر ۱۶ کیلو ولت آمپر	ام اف ان
۸۵۰۴ ۳۳	-- به قدرت بیشتر از ۱۶ کیلو ولت آمپر و حداکثر ۵۰۰ کیلو ولت آمپر	ام اف ان
۸۵۰۴ ۳۴	-- به قدرت بیشتر از ۵۰۰ کیلو ولت آمپر	ام اف ان
۸۵۰۴ ۴۰	-- مبدل‌های استاتیک	ام اف ان
۸۵۰۷ ۱۰	-- با سرب - اسید از نوع مورد استفاده در راه انداختن موتورهای پستونی	ام اف ان
۸۵۰۷ ۵۰	-- نیکل - فلز هیدرات	ام اف ان
۸۵۱۰ ۹۰	-- اجزاء و قطعات	ام اف ان
۸۵۱۶ ۱۰ ۱۱۰۰	-- آبرگمکن‌های فوری	کاهش تعرفه ۵٪ / سقف تعرفه ۵٪
۸۵۱۶ ۱۰ ۸۰۰۰	-- سایر	کاهش تعرفه ۵٪ / سقف تعرفه ۵٪
۸۵۱۶ ۵۰	-- فر تندپز (میکروویو)	ام اف ان
۸۵۱۷ ۶۲	-- ماشین‌هایی برای دریافت، تبدیل و ارسال یا بسامدافزایی صدا، تصویر یا سایر داده‌ها، شامل دستگاه سوئیچینگ و مسیر گزینی	ام اف ان
۸۵۱۹ ۵۰	-- ماشین‌های پیام‌گیر تلفن	ام اف ان
۸۵۲۲ ۱۰	-- محفظه‌های چاپ (کارت‌ریج) پیکاپ	ام اف ان
۸۵۳۰ ۱۰	-- تجهیزات برای راه‌آهن یا قطاربرقی (تراموا)	ام اف ان
۸۵۳۳ ۳۱	-- با ظرفیت تحمل قدرت حداکثر ۲۰ وات	ام اف ان
۸۵۳۳ ۳۹	-- سایر	ام اف ان
۸۵۳۳ ۹۰	-- اجزاء و قطعات	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۵۳۹ ۳۱	-- شب‌تابی (فلورسنت)، کاتد گرم:	ام اف ان
۸۵۴۰ ۹۱	-- لوله‌های با اشعه کاتدی	ام اف ان
۸۵۴۱ ۲۱	-- به قدرت انتشار امواج کمتر از یک وات	ام اف ان
۸۵۴۱ ۳۰	-تیرستورها، دی‌اکها و تری‌اکها، غیر از وسایل حساس در برابر نور	ام اف ان
۸۵۴۱ ۵۰	- سایر وسایل نیمه‌هادی	ام اف ان
۸۵۴۱ ۶۰	- کریستال‌های پیزوالکتریک سوار شده	ام اف ان
۸۵۴۳ ۱۰	- شتاب‌دهنده‌های ذره	ام اف ان
۸۵۴۴ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۸۶۰۳ ۱۰	- با منبع برق خارجی	ام اف ان
۸۶۰۳ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۸۶۰۵ ۰۰	اتاقک چرخدار (واگن) مسافری راه‌آهن یا قطاربرقی (تراموا)، غیر خودرو؛ اتاقک چرخدار (واگن) توشه، اتاقک چرخدار (واگن) پست و سایر اتاقک چرخدار (واگن)‌های راه‌آهن یا قطاربرقی (تراموا) برای منظوره‌های خاص، غیر خودرو (به‌استثنای آنهایی که مشمول شماره ۸۶۰۴ می‌شوند).	ام اف ان
۸۶۰۶ ۱۰	- اتاقک چرخدار (واگن)‌های مخزن و همانند	ام اف ان
۸۶۰۶ ۳۰	- اتاقک چرخدار (واگن)‌های باری سبک و سنگین با سیستم تخلیه خودکار، غیر از آنهایی که مشمول شماره فرعی ۸۶۰۶۱۰ می‌شوند	ام اف ان
۸۶۰۶ ۹۲	-- اتاقک چرخدار (واگن)‌های رویاز، با دیواره‌های جدانشدنی به ارتفاع بیش از ۶۰ سانتیمتر	ام اف ان
۸۶۰۶ ۹۹	-- سایر	ام اف ان
۸۶۰۷ ۱۹	-- سایر، همچنین اجزاء و قطعات	ام اف ان
۸۷۰۱ ۹۳	-- بیشتر از ۲۷ کیلو وات اما بیشتر از ۷۵ کیلو وات نباشد.	ام اف ان
۸۷۰۱ ۹۴	- بیشتر از ۷۵ کیلو وات اما بیش از ۱۳۰ کیلو وات نباشد	ام اف ان
۸۷۰۱ ۹۵	- بیشتر از ۱۳۰ کیلو وات	ام اف ان
۸۷۰۲ ۱۰	- تنها با موتور پیستونی درونسوز تراکمی - احتراقی (دیزل یا نیمه‌دیزل)	ام اف ان
۸۷۰۳ ۲۱	-- با حجم استوانک (سیلندر) تا ۱۰۰۰ سی‌سی	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	توجهات تعرفه‌ای
۸۷۰۳ ۲۲	-- با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۱۰۰۰ سی سی اما از ۱۵۰۰ سی سی بیشتر نباشد	ام اف ان
۸۷۰۳ ۲۳	-- با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۱۵۰۰ سی سی اما از ۳۰۰۰ سی سی بیشتر نباشد	ام اف ان
۸۷۰۴ ۱۰	- دامپرهاي طراحی شده برای استفاده در خارج از شاهرها	ام اف ان
۸۷۰۴ ۲۱	-- وزن ناخالص وسیله نقلیه (جی.وی.دبلیو) حداکثر ۵ تن	ام اف ان
۸۷۰۴ ۲۲	-- وزن ناخالص وسیله نقلیه (جی.وی.دبلیو) بیش از ۵ تن و حداکثر ۲۰ تن	ام اف ان
۸۷۰۴ ۳۱	-- وزن ناخالص وسیله نقلیه (جی.وی.دبلیو) حداکثر ۵ تن	ام اف ان
۸۷۰۵ ۱۰	- کامیون‌های جرنقیل	ام اف ان
۸۷۰۵ ۳۰	- وسایل نقلیه آتش‌نشانی	ام اف ان
۸۷۰۵ ۴۰	- کامیون‌های بتون‌ساز (بتونیر)	ام اف ان
۸۷۱۴ ۹۳	-- توپی‌ها، غیر از توپی ترمز پدال معکوس و ترمزهای توپی و چرخ زنجیر خور هرز گرد	ام اف ان
۸۷۱۴ ۹۴	-- ترمزها، همچنین توپی ترمز پدال معکوس و ترمزهای توپی، اجزاء و قطعات آنها	ام اف ان
۸۷۱۶ ۲۰	- یدک‌کش‌ها (تریلرها) و نیمه یدک‌کش (نیمه‌تریلر)های بارگیری یا تخلیه خودکار برای مصارف کشاورزی	ام اف ان
۸۷۱۶ ۳۹	-- سایر	ام اف ان
۸۷۱۶ ۸۰	- سایر وسایل نقلیه	ام اف ان
۸۸۰۳ ۱۰	- ملخ‌ها و قسمت‌های گردنده و اجزاء و قطعات آنها	ام اف ان
۸۸۰۳ ۲۰	- تجهیزات فرود آمدن و اجزاء و قطعات آنها	ام اف ان
۸۸۰۳ ۳۰	- سایر اجزاء و قطعات هواپیما یا بالگرد (هلیکوپتر)	ام اف ان
۸۸۰۳ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۸۹۰۷ ۱۰	- کلک قابل بادکردن	ام اف ان
۹۰۰۱ ۱۰	-- الیاف اپتیکی، دسته و کابل الیاف اپتیکی	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۹۰۰۶۳۰	- دوربین عکاسی که مخصوصاً برای عکسبرداری زیرآبی، برای عکسبرداری هوایی یا برای معاینه پزشکی یا جراحی اعضای داخلی بدن طراحی شده است؛ دوربین تطبیقی برای مقاصد پزشکی قانونی یا جرم‌شناسی	ام اف ان
۹۰۰۸۹۰	- اجزاء و قطعات و متفرعات	ام اف ان
۹۰۱۰۵۰	- سایر دستگاه‌ها برای آزمایشگاه‌های عکاسی (از جمله فیلمبرداری (سینماتوگرافی)؛ نگاتوسکوپ‌ها	ام اف ان
۹۰۱۰۹۰	- اجزاء و قطعات و متفرعات	ام اف ان
۹۰۱۱۱۰	- میکروسکوپ استریوسکوپ	ام اف ان
۹۰۱۱۹۰	- اجزاء و قطعات و متفرعات	ام اف ان
۹۰۱۲۱۰	- میکروسکوپ‌ها غیر از میکروسکوپ‌های اپتیکی؛ دیفراکتوگراف‌ها	ام اف ان
۹۰۱۵۴۰	- آلات و دستگاه‌های فتوگرامتری	ام اف ان
۹۰۱۸۱۲	- دستگاه‌های اسکن اولتراسونیک	ام اف ان
۹۰۱۸۱۴	- دستگاه‌های سینتی گرافی	ام اف ان
۹۰۲۲۲۱	- برای مصارف پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی	ام اف ان
۹۰۲۲۲۹	- برای سایر مصارف	ام اف ان
۹۰۲۶۲۰	- برای سنجش یا بررسی کردن فشار	ام اف ان
۹۰۲۷۲۰	- دستگاه‌های کروماتوگراف و الکتروفورز	ام اف ان
۹۰۳۰۴۰	- سایر آلات و دستگاه‌ها، مخصوصاً طراحی شده برای ارتباطات از راه دور (برای مثال هیپومتر، کردومتر، دیستورسیومتر، پسوفومتر)	ام اف ان
۹۰۳۰۸۲	- برای سنجش یا واپایش (کنترل) ورقه نازک یا ادوات نیمه‌هادی یا وسایل	ام اف ان
۹۰۳۱۴۱	- برای واری ورسی ورقه‌های نازک یا ادوات نیمه‌هادی یا برای واپایش (کنترل) فتوماسک‌ها یا شبکه‌هایی که در ساختن ادوات نیمه‌هادی مورد استفاده قرار می‌گیرند	ام اف ان
۹۰۳۱۸۰	- سایر آلات، وسایل و ماشین‌ها	ام اف ان
۹۱۰۸۱۱	- فقط با نمایشگر مکانیکی یا با ادواتی که با آنها یک نمایشگر مکانیکی می‌تواند توأم شود	ام اف ان
۹۱۰۸۱۲	- فقط با نمایشگر اوپتوالکترونیکی	ام اف ان
۹۱۰۸۱۹	- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۹۱۰۹۱۰	- برای آنهایی که با نیروی برق عمل می‌نمایند	ام اف ان
۹۲۰۱۲۰	- پیانو با سیم یا زه افقی	ام اف ان
۹۲۰۲۱۰	- که با آرشه نواخته می‌شوند	ام اف ان
۹۲۰۹۳۰	- سیم و زه آلات موسیقی	ام اف ان
۹۲۰۹۹۱	- اجزاء و قطعات و متفرعات پیانو	ام اف ان
۹۲۰۹۹۴	- اجزاء و قطعات و متفرعات برای آلات موسیقی مشمول شماره ۹۲۰۷	ام اف ان
۹۴۰۱۱۰	- نشیمنها از انواعی که برای وسایل نقلیه هوایی مورد استفاده قرار می‌گیرند	ام اف ان
۹۴۰۳۶۰	- سایر مبیل‌های چوبی	ام اف ان
۹۵۰۶۱۲	- لوازم بستن اسکی (بند اسکی)	ام اف ان

**فهرست کالاهای مشمول سهمیه تعرفه‌ای برای واردات به قلمرو گمرکی اتحادیه اقتصادی
 اوراسیا از جمهوری اسلامی ایران**

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
۰۲۰۷۱۱	- (گوشت پرندگان خانگی) بریده نشده به صورت قطعات، تازه یا سرد کرده	تعرفه ۰/۰٪ برای ۵۰۰۰ تن در هرسال	ام اف ان
۰۲۰۷۱۲	- (گوشت پرندگان خانگی) بریده نشده به صورت قطعات، منجمد		
۰۲۰۷۱۳	- (گوشت پرندگان خانگی) قطعات و احشاء، تازه یا سرد کرده		
۰۲۰۷۱۴	- (گوشت پرندگان خانگی) قطعات و احشای منجمد		
۰۷۰۱۹۰۱۰۰۰	- (سیب زمینی تازه یا سرد کرده) برای تولید پوره	تعرفه ۰/۰٪ برای ۲۰۰۰۰ تن در هرسال	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۹۰۰۶۳۰	- دوربین عکاسی که مخصوصاً برای عکسبرداری زیرآبی، برای عکسبرداری هوایی یا برای معاینه پزشکی یا جراحی اعضای داخلی بدن طراحی شده است؛ دوربین تطبیقی برای مقاصد پزشکی قانونی یا جرم‌شناسی	ام اف ان
۹۰۰۸۹۰	- اجزاء و قطعات و متفرعات	ام اف ان
۹۰۱۰۵۰	- سایر دستگاه‌ها برای آزمایشگاه‌های عکاسی (از جمله فیلمبرداری (سینماتوگرافی)؛ نگاتوسکوپ‌ها	ام اف ان
۹۰۱۰۹۰	- اجزاء و قطعات و متفرعات	ام اف ان
۹۰۱۱۱۰	- میکروسکوپ استریوسکوپی	ام اف ان
۹۰۱۱۹۰	- اجزاء و قطعات و متفرعات	ام اف ان
۹۰۱۲۱۰	- میکروسکوپ‌ها غیر از میکروسکوپ‌های اپتیکی؛ دیفراکتوگراف‌ها	ام اف ان
۹۰۱۵۴۰	- آلات و دستگاه‌های فتوگرامتری	ام اف ان
۹۰۱۸۱۲	- دستگاه‌های اسکن اولتراسونیک	ام اف ان
۹۰۱۸۱۴	- دستگاه‌های سیتی گرافی	ام اف ان
۹۰۲۲۲۱	- برای مصارف پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی	ام اف ان
۹۰۲۲۲۹	- برای سایر مصارف	ام اف ان
۹۰۲۶۲۰	- برای سنجش یا بررسی کردن فشار	ام اف ان
۹۰۲۷۲۰	- دستگاه‌های کروماتوگراف و الکتروفورز	ام اف ان
۹۰۳۰۴۰	- سایر آلات و دستگاه‌ها، مخصوصاً طراحی شده برای ارتباطات از راه دور (برای مثال هیپومتر، کردومتر، دیستورسیومتر، پسونومتر)	ام اف ان
۹۰۳۰۸۲	- برای سنجش یا واپایش (کنترل) ورقه نازک یا ادوات نیمه‌هادی یا وسایل	ام اف ان
۹۰۳۱۴۱	- برای واری ورسی ورقه‌های نازک یا ادوات نیمه‌هادی یا برای واپایش (کنترل) فتوماسک‌ها یا شبکه‌هایی که در ساختن ادوات نیمه‌هادی مورد استفاده قرار می‌گیرند	ام اف ان
۹۰۳۱۸۰	- سایر آلات، وسایل و ماشین‌ها	ام اف ان
۹۱۰۸۱۱	- فقط با نمایشگر مکانیکی یا با ادواتی که با آنها یک نمایشگر مکانیکی می‌تواند توأم شود	ام اف ان
۹۱۰۸۱۲	- فقط با نمایشگر اوپتوالکترونیکی	ام اف ان
۹۱۰۸۱۹	- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۹۱۰۹۱۰	- برای آنهایی که با نیروی برق عمل می‌نمایند	ام اف ان
۹۲۰۱۲۰	- پیانو با سیم یا زه افقی	ام اف ان
۹۲۰۲۱۰	- که با آرشه نواخته می‌شوند	ام اف ان
۹۲۰۹۳۰	- سیم و زه آلات موسیقی	ام اف ان
۹۲۰۹۹۱	- اجزاء و قطعات و متفرعات پیانو	ام اف ان
۹۲۰۹۹۴	- اجزاء و قطعات و متفرعات برای آلات موسیقی مشمول شماره ۹۲۰۷	ام اف ان
۹۴۰۱۱۰	- نشیمنها از انواعی که برای وسایل نقلیه هوایی مورد استفاده قرار می‌گیرند	ام اف ان
۹۴۰۳۶۰	- سایر مبیل‌های چوبی	ام اف ان
۹۵۰۶۱۲	- لوازم بستن اسکی (بند اسکی)	ام اف ان

فهرست کالاهای مشمول سهمیه تعرفه‌ای برای واردات به قلمرو گمرکی اتحادیه اقتصادی اوراسیا از جمهوری اسلامی ایران

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
۰۲۰۷۱۱	- (گوشت پرندگان خانگی) بریده نشده به صورت قطعات، تازه یا سرد کرده	تعرفه ۰٪، برای ۵۰۰۰ تن در هرسال	ام اف ان
۰۲۰۷۱۲	- (گوشت پرندگان خانگی) بریده نشده به صورت قطعات، منجمد		
۰۲۰۷۱۳	-- (گوشت پرندگان خانگی) قطعات و احشا، تازه یا سرد کرده		
۰۲۰۷۱۴	-- (گوشت پرندگان خانگی) قطعات و احشای منجمد		
۰۷۰۱۹۰۱۰۰۰	- (سیب‌زمینی تازه یا سرد کرده) برای تولید پوره	تعرفه ۰٪، برای ۲۰۰۰۰ تن در هرسال	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
۰۷۰۱۹۰۵۰۰۰	- جدید (سیبزمینی تازه یا سرد کرده) از ۱۱ دی تا ۱۰ تیر (۱ ژانویه تا ۳۰ ژوئن)		کاهش تعرفه‌های ۲۵٪ سقف تعرفه ۷.۵٪
۰۷۰۱۹۰۹۰۰۰	- سایر (سیبزمینی تازه یا سرد کرده)		کاهش تعرفه‌های ۲۵٪ سقف تعرفه ۷.۵٪
۰۷۰۲۰۰۰۰۰۱	(گوجه‌فرنگی، تازه یا سرد کرده) از ۱۱ دی تا ۱۲ فروردین (اول ژانویه تا ۳۱ مارس)		کاهش تعرفه‌های ۴۰٪ سقف تعرفه ۶٪ ولی نه کمتر از ۰.۳۲ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۲۰۰۰۰۰۲	(گوجه‌فرنگی، تازه یا سرد کرده) از ۱۳ فروردین تا ۱۱ اردیبهشت (اول آوریل تا ۳۰ آوریل)		کاهش تعرفه‌های ۲۵٪ سقف تعرفه ۱۱.۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۶ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۲۰۰۰۰۰۳	(گوجه‌فرنگی، تازه یا سرد کرده) از ۱۲ اردیبهشت تا ۲۵ اردیبهشت (اول می تا ۱۴ می)	تعرفه ۰٪ برای ۳۳۰۰۰ تن در هرسال	کاهش تعرفه‌های ۲۵٪ سقف تعرفه ۱۱.۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۶ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۲۰۰۰۰۰۴	(گوجه‌فرنگی، تازه یا سرد کرده) از ۲۶ اردیبهشت تا ۱۱ خرداد (۱۵ می تا ۳۱ می)		کاهش تعرفه‌های ۲۵٪ سقف تعرفه ۱۱.۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۶ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۲۰۰۰۰۰۵	(گوجه‌فرنگی، تازه یا سرد کرده) از ۱۲ خرداد تا ۹ مهر (اول ژوئن تا ۳۰ سپتامبر)		کاهش تعرفه‌های ۲۵٪ سقف تعرفه ۱۱.۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۶ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۲۰۰۰۰۰۶	(گوجه‌فرنگی، تازه یا سرد کرده) از ۱۰ مهر تا ۱۰ آبان (اول اکتبر تا ۳۱ اکتبر)		کاهش تعرفه‌های ۲۵٪ سقف تعرفه ۷.۵٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۴

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
			یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۲۰۰۰۰۰۰۷	(گوجه فرنگی، تازه یا سرد کرده) از ۱۱ آبان تا ۳۰ آذر (اول نوامبر تا ۲۰ دسامبر)		کاهش تعرفه‌ای ۰/۴۰٪ سقف تعرفه ۰/۶٪ ولی نه کمتر از ۰/۰۳۲ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۲۰۰۰۰۰۰۹	(گوجه فرنگی، تازه یا سرد کرده) از ۱ دی تا ۱۰ دی (۲۱ دسامبر تا ۳۱ دسامبر)		کاهش تعرفه‌ای ۰/۴۰٪ سقف تعرفه ۰/۶٪ ولی نه کمتر از ۰/۰۳۲ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۴۹۰۱۰۰۱	-- کلم سفید		کاهش تعرفه‌ای ۰/۲۵٪ سقف تعرفه ۰/۹۸٪
۰۷۰۴۹۰۱۰۰۹	-- سایر کلم	تعرفه ۰/۰٪ برای ۱۵۰۰۰ تن در هرسال	کاهش تعرفه‌ای ۰/۲۵٪ سقف تعرفه ۰/۹۸٪
۰۷۰۴۹۰۹۰۰۰	-- سایر (سایر کلم‌ها)		کاهش تعرفه‌ای ۰/۲۵٪ سقف تعرفه ۰/۸۳٪
۰۷۰۶۱۰	- هویج و شلغم	تعرفه ۰/۰٪ برای ۱۰۰۰۰ تن در هرسال	کاهش تعرفه‌ای ۰/۲۵٪ سقف تعرفه ۰/۹٪
۰۷۰۶۹۰	- سایر (پچندر، شنگ، کرفس، ترب و ریشه‌های خوراکی)	تعرفه ۰/۰٪ برای ۱۰۰۰۰ تن در هرسال	کاهش تعرفه‌ای ۰/۲۵٪ سقف تعرفه ۰/۹٪
۰۷۰۷۰۰۰۵۰۱	-- (خیار، تازه یا سرد کرده) از ۱۱ دی تا ۱۰ اسفند (اول ژانویه تا آخر فوریه)	تعرفه ۰/۰٪ برای ۴۳۰۰۰ تن در هرسال	کاهش تعرفه‌ای ۰/۵۰٪ سقف تعرفه ۰/۵٪ ولی نه کمتر از ۰/۰۲۷ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۷۰۰۰۵۰۲	-- (خیار، تازه یا سرد کرده) از ۱۱ اسفند تا ۱۱ اردیبهشت (اول مارس تا ۳۰ آوریل)		کاهش تعرفه‌ای ۰/۲۵٪ سقف تعرفه ۰/۱۱۳٪ ولی نه کمتر از ۰/۰۶ یورو برای هر یک کیلوگرم

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
۰۷۰۷۰۰۰۵۰۳	—(خیار، تازه یا سرد کرده) از ۱۲ اردیبهشت تا ۲۶ اردیبهشت (اول می تا ۱۵ می)		کاهش تعرفه‌ای ۲۵٪، سقف تعرفه ۱۱.۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۶ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۷۰۰۰۵۰۴	—(خیار، تازه یا سرد کرده) از ۲۷ اردیبهشت تا ۹ مهر (۱۶ می تا ۳۰ سپتامبر)		کاهش تعرفه‌ای ۲۵٪، سقف تعرفه ۱۱.۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۶ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۷۰۰۰۵۰۵	—(خیار، تازه یا سرد کرده) از ۱۰ مهر تا ۱۰ آبان (اول اکتبر تا ۳۱ اکتبر)		کاهش تعرفه‌ای ۲۵٪، سقف تعرفه ۱۱.۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۶ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۷۰۰۰۵۰۶	—(خیار، تازه یا سرد کرده) از ۱۱ آبان تا ۲۰ آبان (اول نوامبر تا ۱۰ نوامبر)		کاهش تعرفه‌ای ۵۰٪، سقف تعرفه ۵٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۲۷ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۷۰۰۰۵۰۹	—(خیار تازه یا سرد کرده) از ۲۱ آبان تا ۱۰ دی (۱۱ نوامبر تا ۳۱ دسامبر)		کاهش تعرفه‌ای ۵۰٪، سقف تعرفه ۵٪ ولی نه کمتر از ۰.۰۲۷ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۷۰۷۰۰۰۹۰۰۰	—خیار ترشی		ام اف ان
۰۸۰۸۱۰۱۰۰۰	— (سیب برای) تولید شربت سیب به صورت عمده، از ۲۶ شهریور تا ۲۵ آذر (۱۶ سپتامبر تا ۱۵ دسامبر)		ام اف ان
۰۸۰۸۱۰۸۰۰۱	— (سیب) از ۱۱ دی تا ۱۲ فروردین (اول ژانویه تا ۳۱ مارس)	تعرفه ۰٪، برای ۱۴۰۰۰۰ تن در هرسال	کاهش تعرفه‌ای ۴۰٪، سقف تعرفه ۰.۰۲۲ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۸۰۸۱۰۸۰۰۲	— (سیب) از ۱۳ فروردین تا ۱۰ تیر (اول آوریل تا ۳۰ ژوئن)		کاهش تعرفه‌ای ۴۰٪، سقف تعرفه ۰.۰۱۹ یورو برای هر یک کیلوگرم

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
۰۸۰۸۱۰۸۰۰۳	- (سیب) از ۱۱ تیر تا ۱۰ مرداد (اول جولای تا ۳۱ جولای)		کاهش تعرفه‌های ۰.۲۵٪ سقف تعرفه ۰.۲۷ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۸۰۸۱۰۸۰۰۵	- (سیب) از انواع طلایی (گلدن) و سیب نیوزیلندی (گرنی اسمیت)		ام اف ان
۰۸۰۸۱۰۸۰۰۶	- (سیب) سایر		کاهش تعرفه‌های ۰.۲۵٪ سقف تعرفه ۰.۵۱ یورو برای هر یک کیلوگرم
۰۸۰۸۱۰۸۰۰۷	- (سیب) از انواع طلایی (گلدن) و سیب نیوزیلندی (گرنی اسمیت)		ام اف ان
۰۸۰۸۱۰۸۰۰۸	- (سیب) سایر		کاهش تعرفه‌های ۰.۲۵٪ سقف تعرفه ۰.۴۱ یورو برای هر یک کیلوگرم
۲۰۰۲۹۰۱۱۰۰	- (سایر (رب گوجه فرنگی) در بسته‌بندی بیش از یک کیلو)		ام اف ان
۲۰۰۲۹۰۱۹۰۰	- (سایر (رب گوجه فرنگی) در بسته‌بندی کمتر از یک کیلو)		کاهش تعرفه‌های ۰.۲۵٪ سقف تعرفه ۰.۸۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۴۲ یورو برای هر یک کیلوگرم
۲۰۰۲۹۰۳۱۰۰	- (سایر (رب گوجه فرنگی) در بسته‌بندی بیش از یک کیلو)	تعرفه ۰٪ برای ۲۰۰۰۰ تن در هرسال	کاهش تعرفه‌های ۰.۲۵٪ سقف تعرفه ۰.۸۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۴۱ یورو برای هر یک کیلوگرم
۲۰۰۲۹۰۳۹۰۰	- (سایر (رب گوجه فرنگی) در بسته‌بندی کمتر از یک کیلو)		کاهش تعرفه‌های ۰.۲۵٪ سقف تعرفه ۰.۸۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۴۱ یورو برای هر یک کیلوگرم
۲۰۰۲۹۰۹۱۰۰	- (سایر (رب گوجه فرنگی) در بسته‌بندی بیش از یک کیلو)		کاهش تعرفه‌های ۰.۲۵٪ سقف تعرفه ۰.۸۳٪ ولی نه کمتر از ۰.۴۱ یورو برای هر یک کیلوگرم

شماره: ۱۱۳/۸۴۱۰۹

تاریخ: ۱۴۰۳/۱۲/۱۳

پست:

شماره نظام هماهنگ (شناسه کد) اج اس)	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
۲۰۰۲۹۰۹۹۰۰	- سایر: (رب گوجه فرنگی) در بسته بندی کمتر از یک کیلو		کاهش تعرفه‌های ۲۵٪، سقف تعرفه ۸۳٪ ولی نه کمتر از ۰۰۴۱ یورو برای هر یک کیلوگرم

قسمت ۲

تعهدات تعرفه‌ای خاص جمهوری اسلامی ایران

از نظر این قسمت، شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس) و "شرح کالا" به عناوین فرعی طبق نظام نامگذاری (نمانکلاتور) جمهوری اسلامی ایران و شرح مربوط به آن، که در ۱۰ دی ۱۴۰۰ (۳۱ دسامبر ۲۰۲۱) اجرایی بوده، برمی‌گردد.

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۳۰۲۱۱	— قزل‌الا (گونه‌های سالمو تروتا، اونکورینچس میکیس، اونکورینچس کلارکی، اونکورینچس آگونابونیتا، اونکورینچس گیلاته، اونکورینچس آپاچی، اونکورینچس کریسوکاستر)	سقف تعرفه ۴۰٪
۰۳۰۲۷۳	— ماهی‌های کپور (گونه‌های سپرینوس، گونه‌های کاراسیوس، ستونرفارینگودون ایدلوس، گونه‌های هیپوفتالمیچیتس، گونه‌های سیرینوس، میلو فارینگودون پیسنوس، کاتلا کاتلا، گونه‌های لابتو، اوستوچیلوس هاسلتی، لپتوباریوس هوونی، گونه‌های مگالوبراما)	ام اف ان
۰۳۰۲۸۹	— سایر	ام اف ان
۰۳۰۳۱۱	— ماهی آزاد ریز شمال کلمبیا	ام اف ان
۰۳۰۳۱۲	— سایر ماهی آزاد اقیانوس آرام	ام اف ان
۰۳۰۳۱۴	— ماهی قزل‌الا (گونه‌های سالمو تروتا، اونکورینچس میکیس، اونکورینچس کلارکی، اونکورینچس آگونابونیتا، اونکورینچس گیلاته، اونکورینچس آپاچی، اونکورینچس کریسوکاستر)	ام اف ان
۰۳۰۳۲۹	— سایر	ام اف ان
۰۳۰۳۳۱	— هالیبوت (هیپوگلوسس، هیپوگلو سویدس، ری اینهاردتیوس، استنولیس)	ام اف ان
۰۳۰۳۳۹	— سایر	ام اف ان
۰۳۰۳۵۳	— ساردین‌ها (ساردینوس، ساردینا پیلچاردوس)، ساردینلا، شاه‌ماهی کوچک	ام اف ان
۰۳۰۳۵۹	— سایر	ام اف ان
۰۳۰۳۶۳	— ماهی کاد (گادوس اوگاک، گادوس مورها، گادوس ماکروسفالوس)	ام اف ان
۰۳۰۳۶۴	— ماهی هادا (ملانوگرانوس آگلفینوس)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۳۰۳۶۷	-- زغال ماهی آلاسکا (تراگراکالکوگراما)	ام اف ان
۰۳۰۳۹۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۴۴۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۴۶۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۴۷۱	-- ماهی کاد (گادوس اوگاک، گادوس مورها، گادوس ماکروسفالوس)	ام اف ان
۰۳۰۴۷۲	-- ماهی هاداک (ملانوگرانوس آگلفینوس)	ام اف ان
۰۳۰۴۷۵	-- زغال ماهی آلاسکا (تراگراکالکوگراما)	ام اف ان
۰۳۰۴۹۴	-- زغال ماهی آلاسکا (تراگراکالکوگراما)	ام اف ان
۰۳۰۵۳۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۵۴۱	-- سالمون اقیانوس آرام سالمون اقیانوس اطلس و دانوب	ام اف ان
۰۳۰۵۴۲	-- شاه‌ماهی (هرینگز، کلونپا هارنگز، کلونپا پالاسی)	ام اف ان
۰۳۰۵۴۳	-- انواع ماهی قزل‌الا (گونه‌های سالمو تروتا، اونکورینچس میکیس، اونکورینچس کلارکی، اونکورینچس آگونابونیتا، اونکورینچس گیلاته، اونکورینچس آپاچی، اونکورینچس کریسوکاستر)	ام اف ان
۰۳۰۵۴۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۵۵۱	-- ماهی کاد با گونه‌های (گادوس اوگاک، گادوس مورها، گادوس ماکروسفالوس)	ام اف ان
۰۳۰۵۵۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۵۶۱	-- شاه‌ماهی (هرینگز، کلونپا هارنگز، کلونپا پالاسی)	ام اف ان
۰۳۰۵۶۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۵۷۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۶۱۶	-- انواع میگوی آب سرد (پاندالوس، کرانگون)	ام اف ان
۰۳۰۶۱۷	-- سایر انواع میگو و پران‌ها	ام اف ان
۰۳۰۷۲۱	-- زنده، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۳۰۷۲۲	-- منجمد	ام اف ان
۰۳۰۷۴۳	-- منجمد	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه کد) اج اس	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۳۰۷۴۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۷۹۱	-- زنده، تازه یا سرد شده	ام اف ان
۰۳۰۷۹۲	-- منجمد	ام اف ان
۰۳۰۷۹۹	-- سایر	ام اف ان
۰۳۰۸۱۲	-- منجمد	ام اف ان
۰۳۰۸۲۱	-- زنده، تازه یا سرد شده	ام اف ان
۰۴۰۱۱۰	- میزان مواد چرب آن از یک درصد وزنی بیشتر نباشد	ام اف ان
۰۴۰۱۲۰	- میزان مواد چرب آن بیش از یک درصد ولی از ۶ درصد وزنی بیشتر نباشد	ام اف ان
۰۴۰۱۴۰	- میزان مواد چرب آن از لحاظ وزنی از ۶ درصد بیشتر ولی از ۱۰٪ بیشتر نباشد	ام اف ان
۰۴۰۱۵۰	- میزان مواد چرب آن از لحاظ وزنی از ۱۰٪ بیشتر باشد	ام اف ان
۰۴۰۲۱۰	- به شکل پودر، به شکل دانه‌ریز (گرانولز) یا به هر شکل جامد دیگری که میزان مواد چرب آن بیشتر از ۱/۵ درصد وزنی نباشد	ام اف ان
۰۴۰۲۲۱	-- بدون افزودن قند یا سایر مواد شیرین‌کننده	ام اف ان
۰۴۰۲۲۹	-- سایر	ام اف ان
۰۴۰۲۹۱	-- بدون افزودن قند یا سایر مواد شیرین‌کننده	ام اف ان
۰۴۰۲۹۹	-- سایر	ام اف ان
۰۴۰۳۱۰	- ماست	ام اف ان
۰۴۰۳۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۴۰۴۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۴۰۵۱۰۱۰	--- کره بسته‌بندی شده به صورت بسته‌های ۵۰۰ گرمی و کمتر	کاهش ۲۷.۳٪ سقف تعرفه ۴۰٪
۰۴۰۵۱۰۲۰	--- کره بسته‌بندی شده به صورت بسته‌های بیش از ۵۰۰ گرم	کاهش ۲۰٪ سقف تعرفه ۴٪
۰۴۰۵۲۰	- خمیرهای لبنی برای مالیدن روی نان	ام اف ان
۰۴۰۶۱۰	- پنیر تازه (نگرفته یا بسته) همچنین پنیر حاصل از آب پنیر و کشک	ام اف ان
۰۴۰۶۲۰	- پنیر رنده شده یا به صورت پودر از هر نوع	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۴۰۶۳۰	-- پنیر ذوب‌شده غیر از رنده شده یا پودر شده	ام اف ان
۰۴۰۶۴۰	-- پنیر دارای رگه‌های کپک‌آبی رنگ و سایر پنیرهای حاوی رگه تولید شده از طریق رکفورت پنی سیلیوم	ام اف ان
۰۴۰۶۹۰	-- سایر پنیرها	ام اف ان
۰۴۰۷۲۱	-- مربوط به انواع گونه‌های ماکیان	ام اف ان
۰۴۰۷۲۹	-- سایر	ام اف ان
۰۴۰۸۱۱	-- خشک‌کرده	ام اف ان
۰۴۰۸۱۹	-- سایر	ام اف ان
۰۴۰۸۹۱	-- خشک‌کرده	ام اف ان
۰۴۰۸۹۹	-- سایر	ام اف ان
۰۴۰۹۰۰	عسل طبیعی	سقف تعرفه ۵۵٪
۰۵۰۴۰۰	روده، بادکنک و شکمبه حیوانات، کامل یا قطعه قطعه شده (غیر از روده، بادکنک و شکمبه ماهی)، به حالت تازه، سرد کرده، یخ‌زده، نمک‌زده یا در آب نمک، خشک‌کرده یا دودی	ام اف ان
۰۵۰۵۱۰	-- پر از انواعی که برای انباشتن به کار می‌رود؛ کرک	ام اف ان
۰۵۰۷۹۰	-- سایر	ام اف ان
۰۵۱۰۰۰	عنبر خاکستری، جند بید استر، غالیه و مشک؛ ذرایح؛ زهره، حتی خشک کرده؛ غده و سایر مواد دارای منشأ حیوانی که برای ساخت محصولات داروسازی به کار می‌رود، تازه، سرد کرده، یخ‌زده یا به نحو موقت دیگری محفوظ شده باشد	ام اف ان
۰۵۱۱۹۱	-- محصولات از ماهی‌ها یا از قشرداران، صدفداران یا سایر آبزیان فاقد ستون فقرات؛ حیوانات مرده فصل ۳	ام اف ان
۰۶۰۱۱۰	-- انواع پیاز گل، غده زیرخاکی نباتات، ریشه غده‌دار نباتات، ساقه‌های زیرخاکی در حال خواب نباتی	ام اف ان
۰۶۰۳۱۱	-- گل‌های سرخ	ام اف ان
۰۶۰۳۱۲	-- میخک	ام اف ان
۰۶۰۳۱۳	-- ارکید	ام اف ان
۰۶۰۳۱۴	-- داوودی	ام اف ان
۰۶۰۳۱۵	-- سوسن	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۶۰۳۱۹	- - سایر	ام اف ان
۰۶۰۳۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۶۰۴۲۰	- تازه	ام اف ان
۰۶۰۴۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۷۰۱۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۷۰۲۰۰	گوجه‌فرنگی، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۷۰۳۱۰	- پیاز و موسیر	ام اف ان
۰۷۰۳۲۰	- سیر	ام اف ان
۰۷۰۳۹۰	- تره‌فرنگی و سایر سبزیجات سیر گونه	ام اف ان
۰۷۰۴۱۰	- گل کلم و گل کلم بروکولی	ام اف ان
۰۷۰۴۲۰	- کلم بروکسل	ام اف ان
۰۷۰۴۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۷۰۵۱۱	- - کاهو کروی (سالادی)	ام اف ان
۰۷۰۵۱۹	- - سایر	ام اف ان
۰۷۰۵۲۱	- - کاستنی سالادی (از نوع فولیوسوم)	ام اف ان
۰۷۰۵۲۹	- - سایر	ام اف ان
۰۷۰۶۱۰	- هویج و شلغم	ام اف ان
۰۷۰۶۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۷۰۷۰۰	خیار و خیار ترشی، تازه یا سرد کرده	ام اف ان
۰۷۰۸۹۰	- سایر سبزیجات غلافدار	ام اف ان
۰۷۰۹۲۰	- مارچوبه	ام اف ان
۰۷۰۹۳۰	- بادمجان	ام اف ان
۰۷۰۹۴۰	- کرفس به غیر از کرفس غده‌دار	ام اف ان
۰۷۰۹۵۱	- - قارچ‌ها از نوع آگاریکوس	ام اف ان
۰۷۰۹۵۹	- - سایر	ام اف ان
۰۷۰۹۶۰	- فلفل‌فرنگی از نوع کاپسیسوم یا از نوع پیمنتا	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۷۰۹۷۰	- اسفناج، اسفناج زلاندنو (تراگون) و اسفناج رومی یا کوهی (لوراچه)	ام اف ان
۰۷۰۹۹۱	-- کنگر فرنگی (آرتیشوها)	ام اف ان
۰۷۰۹۹۲	-- زیتون اسکواش	ام اف ان
۰۷۰۹۹۳	-- کدوهای حلوایی، کدو و کدوهای مسمایی	ام اف ان
۰۷۰۹۹۹	-- سایر	ام اف ان
۰۷۱۰۱۰	- سیبزمینی	ام اف ان
۰۷۱۰۲۱	-- نخودفرنگی (پیسوم ساتیوم)	ام اف ان
۰۷۱۰۲۲	-- لوبیا (گونه فاسلوس، گونه ویگنا)	ام اف ان
۰۷۱۰۲۹	-- سایر	ام اف ان
۰۷۱۰۳۰	- اسفناج، اسفناج زلاندنو (تراگون) و اسفناج رومی یا کوهی (آروچه)	ام اف ان
۰۷۱۰۸۰	- سایر سبزیجات	ام اف ان
۰۷۱۰۹۰	- مخلوط سبزیجات	ام اف ان
۰۷۱۱۲۰	- زیتون	ام اف ان
۰۷۱۱۴۰	- خیار و خیارترشی (خیار ریز)	ام اف ان
۰۷۱۱۵۱	-- قارچ از نوع آگاریکوس	ام اف ان
۰۷۱۱۵۹	-- سایر	ام اف ان
۰۷۱۱۹۰	- سایر سبزیجات؛ مخلوط سبزیجات	ام اف ان
۰۷۱۲۲۰	- پیاز	ام اف ان
۰۷۱۲۳۱	-- قارچ از نوع آگاریکوس	ام اف ان
۰۷۱۲۳۲	-- قارچ سیاه شفاف رگه‌دار مورد مصرف در رستورانهای چین (گونه آریکولاریا)	ام اف ان
۰۷۱۲۳۳	-- قارچ زلاتینی طلایی یا نارنجی رنگ زمستان گونه (ترملا)	ام اف ان
۰۷۱۲۳۹	-- سایر	ام اف ان
۰۷۱۲۹۰	- سایر سبزیجات؛ مخلوط سبزیجات:	ام اف ان
۰۷۱۳۶۰	- پیگون (کاجانوس کاجان)	ام اف ان
۰۷۱۴۱۰	- ریشه مانیوک (کاساوا)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۷۱۴۲۰	- سیبزمینی شیرین	ام اف ان
۰۷۱۴۳۰	- سیبزمینی هندی	ام اف ان
۰۷۱۴۴۰	- قلقاس	ام اف ان
۰۷۱۴۵۰	- یائوتیا	ام اف ان
۰۷۱۴۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۸۰۱۲۱	-- با پوست	ام اف ان
۰۸۰۱۲۲	-- بدون پوست	ام اف ان
۰۸۰۱۳۱	-- با پوست	ام اف ان
۰۸۰۱۳۲	-- بدون پوست	ام اف ان
۰۸۰۲۱۱	-- درون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۱۲	-- بدون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۲۱	-- درون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۲۲	-- بدون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۳۱	-- درون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۳۲	-- بدون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۴۱	-- درون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۴۲	-- بدون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۶۱	-- درون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۶۲	-- بدون غلاف سخت	ام اف ان
۰۸۰۲۷۰	- گردوی کولا (گونه کولا)	ام اف ان
۰۸۰۲۸۰	- گردوی آرکا	ام اف ان
۰۸۰۲۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۸۰۴۲۰	- انجیر	ام اف ان
۰۸۰۴۴۰	- آواکادو	ام اف ان
۰۸۰۴۵۰	- گلابی هندی، انبه و منگوتین	ام اف ان
۰۸۰۵۲۱	-- نارنگی‌ها (شامل تنجرین‌ها و سان سوماک)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۸۰۵ ۲۲	-- کلمانتین‌ها	ام اف ان
۰۸۰۵ ۲۹	-- سایر	ام اف ان
۰۸۰۵ ۴۰	-- گریپ فروت، شامل پملوس	ام اف ان
۰۸۰۵ ۵۰	-- لیمو (سیتروس لیمون، سیتروس لیمونوم) و لیموترش کوچک (سیتروس ازانتیفولیا، سیتروس لاتیفولیا)	ام اف ان
۰۸۰۵ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۰۸۰۷ ۱۱	-- هندوانه	ام اف ان
۰۸۰۷ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۰۸۰۷ ۲۰	-- پاپایا	ام اف ان
۰۸۰۸ ۱۰	-- سیب	ام اف ان
۰۸۰۸ ۳۰	-- گلابی‌ها	ام اف ان
۰۸۰۸ ۴۰	-- به	ام اف ان
۰۸۰۹ ۱۰	-- زردآلو	ام اف ان
۰۸۰۹ ۲۱	-- آلبالوها (پوموس سراسوس)	ام اف ان
۰۸۰۹ ۲۹	-- سایر	ام اف ان
۰۸۰۹ ۳۰	-- هلو و همچین شلیل و شفتالو	ام اف ان
۰۸۰۹ ۴۰	-- آلو و گوجه	ام اف ان
۰۸۱۰ ۱۰	-- توت‌فرنگی	ام اف ان
۰۸۱۰ ۲۰	-- تمشک، توت‌کوهی، توت درختی و توت‌تمشکی	ام اف ان
۰۸۱۰ ۳۰	-- انگور فرنگی سیاه، سفید یا قرمز و انگور فرنگی خوشه‌ای	ام اف ان
۰۸۱۰ ۴۰	-- کرانبری، زغال اخته و سایر میوه‌ها از گونه واکینیوم	ام اف ان
۰۸۱۰ ۶۰	-- دوریان (میوه درخت کلا یا قهوه سودانی)	ام اف ان
۰۸۱۰ ۷۰	-- خرمالوها	ام اف ان
۰۸۱۰ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۰۸۱۱ ۱۰	-- توت‌فرنگی	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۸۱۱۲۰	- تمشک، توت سیاه، توت، توت تمشکی، بی‌دانه و انگور فرنگی سیاه، سفید و قرمز	ام اف ان
۰۸۱۱۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۸۱۲۱۰	- گیلان	ام اف ان
۰۸۱۲۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۸۱۳۱۰	- زردآلو	ام اف ان
۰۸۱۳۲۰	- آلو	ام اف ان
۰۸۱۳۳۰	- سیب	ام اف ان
۰۸۱۳۴۰	- سایر میوه‌ها	ام اف ان
۰۸۱۳۵۰	- مخلوط‌های میوه‌های سخت پوست یا مخلوط میوه‌های خشک کرده این فصل	ام اف ان
۰۸۱۴۰۰	پوست مرکبات یا پوست خربزه و همانند (از جمله پوست هندوانه)، تازه، یخ‌زده، خشک کرده، عرضه شده در آب‌نمک، در آب گوگردی یا در سایر محلول‌های محافظت‌کننده موقت	ام اف ان
۰۹۰۱۱۱	-- کافئین نگرفته	ام اف ان
۰۹۰۱۱۲	-- کافئین گرفته	ام اف ان
۰۹۰۱۲۱	-- کافئین نگرفته	ام اف ان
۰۹۰۱۲۲	-- کافئین گرفته	ام اف ان
۰۹۰۱۹۰	- سایر	ام اف ان
۰۹۰۲۱۰	- چای سبز (تخمیر نشده) عرضه شده در بسته‌های اولیه که محتوای آن از ۳ کیلوگرم بیشتر نباشد	کاهش ۴۰٪ سقف تعرفه ۱۲٪
۰۹۰۳۰۰	ماته	ام اف ان
۰۹۰۴۱۱	-- خرد نشده و نساییده	ام اف ان
۰۹۰۴۱۲	-- خرد شده یا ساییده	ام اف ان
۰۹۰۹۲۱	-- خرد نشده و ساییده نشده	ام اف ان
۰۹۰۹۲۲	-- خرد شده یا ساییده شده	ام اف ان
۰۹۱۰۹۱	-- مخلوط‌های مذکور در یادداشت ۱ (ب) این فصل	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۰۹۱۰۹۹	-- سایر	ام اف ان
۱۰۰۲۹۰	-- سایر	ام اف ان
۱۰۰۷۹۰	-- سایر	ام اف ان
۱۱۰۱۰۰	آرد گندم یا آرد مخلوط گندم و چاودار	ام اف ان
۱۱۰۳۱۱	-- از گندم	ام اف ان
۱۱۰۳۲۰	-- به هم فشرده به صورت حبه	ام اف ان
۱۱۰۴۱۲	-- از جو دو سر	ام اف ان
۱۱۰۴۱۹	-- از سایر غلات	ام اف ان
۱۱۰۴۲۹	-- از سایر غلات	ام اف ان
۱۱۰۴۳۰	-- جوانه غلات، کامل، پهن شده، فلس شده یا آسیاب شده	ام اف ان
۱۱۰۵۱۰	-- آرد، زبره و پودر	ام اف ان
۱۱۰۶۱۰	-- از سبزیجات غلافدار خشک کرده شماره ۰۷۱۳	ام اف ان
۱۱۰۸۱۱	-- نشاسته گندم	ام اف ان
۱۱۰۸۱۲	-- نشاسته ذرت	ام اف ان
۱۱۰۸۱۳	-- فکول سیب زمینی	ام اف ان
۱۱۰۸۱۹	-- سایر نشاسته‌ها و فکول‌ها	ام اف ان
۱۱۰۹۰۰	گلوتن گندم، حتی خشک کرده	ام اف ان
۱۲۱۱۳۰	-- برگ کوکا	ام اف ان
۱۵۰۶۰۰	سایر چربی‌ها و روغن‌های حیوانی و اجزای آنها، حتی تصفیه شده ولی از لحاظ شیمیایی تغییر نیافته	ام اف ان
۱۵۰۷۱۰	-- روغن خام، حتی صمغ گرفته	کاهش ۵۰٪ سقف تعرفه ۱۰٪
۱۵۰۷۹۰	-- سایر	ام اف ان
۱۵۰۹۱۰	-- بکر (روغن زیتون)	ام اف ان
۱۵۰۹۹۰	-- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۱۵۱۰۰۰	سایر روغن‌ها و اجزای آنها که منحصراً از زیتون به دست می‌آید، حتی تصفیه شده ولی از لحاظ شیمیایی تغییر نیافته و مخلوط این روغن‌ها یا اجزای آنها با روغن‌ها یا اجزای روغن‌های مشمول شماره ۱۵۰۹	ام اف ان
۱۵۱۱۹۰	- سایر	ام اف ان
۱۵۱۲۱۹	-- سایر	ام اف ان
۱۵۱۲۲۹	-- سایر	ام اف ان
۱۵۱۴۱۹	-- سایر	ام اف ان
۱۵۱۴۹۹	-- سایر	ام اف ان
۱۵۱۵۲۹	-- سایر	ام اف ان
۱۵۱۷۹۰	-- سایر	ام اف ان
۱۵۲۲۰۰	دگراها؛ تفاله‌های حاصل از عمل آوردن اجسام چرب یا موم‌های حیوانی یا نباتی	ام اف ان
۱۶۰۲۱۰	- فرآورده‌های همگن‌سازی (هموژنیزه)	ام اف ان
۱۶۰۲۹۰	-- سایر، همچنین فرآورده‌های خون حیوانات	ام اف ان
۱۶۰۴۱۱	-- ماهی آزاد (سالمون)	ام اف ان
۱۶۰۴۱۲	-- شاه ماهی (هرینگ)	ام اف ان
۱۶۰۴۱۳	-- ماهی ساردین، ساردین کوچک و بریسلینگ یا اسپارت‌ها	ام اف ان
۱۶۰۴۱۴	-- ماهی تن، اسکیمپ‌جک و بونیت (گونه ساردا)	ام اف ان
۱۶۰۴۱۵	-- ماهی مکرل	ام اف ان
۱۶۰۴۱۷	-- مارماهی‌ها	ام اف ان
۱۶۰۴۱۹	-- سایر	ام اف ان
۱۶۰۴۲۰	- سایر ماهی آماده	ام اف ان
۱۶۰۵۱۰	- خرچنگ دم کوتاه	ام اف ان
۱۶۰۵۲۹	-- سایر	ام اف ان
۱۷۰۱۹۱	-- که به آن مواد خوشبوکننده یا رنگ‌کننده اضافه شده	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۱۷۰۲۴۰	- گلوکز و شربت گلوکز، که به حالت خشک دارای ۲۰ درصد تا کمتر از ۵۰ درصد وزنی قند میوه (فروکتوز) باشد، به استثنای ساکارز تغییر یافته به گلوکز از طریق قند معکوس (هیدرولیز)	ام اف ان
۱۷۰۲۶۰	- سایر قند میوه (فروکتوز) و شربت قند میوه (فروکتوز) که به حالت خشک دارای بیش از ۵۰ درصد وزنی قند میوه (فروکتوز) باشد، به استثنای ساکارز تغییر یافته به گلوکز از طریق قند معکوس (هیدرولیز)	ام اف ان
۱۷۰۴۹۰	- سایر	کاهش ۷۴.۵٪، سقف تعرفه ۱۴٪
۱۸۰۵۰۰	پودر کاکائو، بدون افزودن قند، شکر یا سایر مواد شیرین کننده	ام اف ان
۱۸۰۶۱۰	- پودر کاکائو حاوی قند یا شکر یا سایر مواد شیرین کننده افزوده شده به آن	ام اف ان
۱۹۰۱۲۰	- مخلوط و خمیرها برای تهیه محصولات خبازی، نان شیرینی سازی یا بیسکویت سازی شماره ۱۹۰۵	ام اف ان
۱۹۰۱۹۰	- سایر	ام اف ان
۱۹۰۲۱۱	-- حاوی تخم مرغ	ام اف ان
۱۹۰۲۱۹	-- سایر	کاهش ۶۳.۶٪، سقف تعرفه ۲۰٪
۱۹۰۲۲۰	- خمیرهای غذایی پر شده (حتی پخته شده یا آماده شده به نحوی دیگر)	ام اف ان
۱۹۰۲۳۰	-- سایر خمیرهای غذایی	کاهش ۶۳.۶٪، سقف تعرفه ۲۰٪
۱۹۰۲۴۰	- کوسکوس	ام اف ان
۱۹۰۴۱۰	- فرآورده‌های غلات که با عمل پف کردن یا تفت دادن به دست آمده باشد	ام اف ان
۱۹۰۴۲۰	- فرآورده‌های غذایی حاصل از برگه غلات تفت داده نشده یا از مخلوط برگه‌های غلات تفت داده نشده و برگه‌های غلات تفت داده شده یا غلات پف کرده	ام اف ان
۱۹۰۴۳۰	- خرده گندم برشته	ام اف ان
۱۹۰۴۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۰۰۱۱۰	- خیار و خیار ریز (خیار ترشی)	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۰۰۱۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۰۰۲۱۰	- گوجه فرنگی، کامل یا به صورت قطعه قطعه	ام اف ان
۲۰۰۲۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۰۰۳۱۰	- قارچ از گونه آگاریکوس	ام اف ان
۲۰۰۳۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۰۰۴۱۰	- سیبزمینی	ام اف ان
۲۰۰۴۹۰	- سایر سبزیجات و مخلوط‌های آنها	ام اف ان
۲۰۰۵۱۰	- سبزیجات همگن‌سازی (هموژنیزه)	ام اف ان
۲۰۰۵۴۰	- نخود فرنگی (از گونه پیسوم ساتیوم)	ام اف ان
۲۰۰۵۵۱	- لوبیا به صورت دانه	ام اف ان
۲۰۰۵۵۹	- سایر	ام اف ان
۲۰۰۵۷۰	- زیتون	ام اف ان
۲۰۰۵۸۰	- ذرت شیرین نوع (زی میز وارساکراتا)	ام اف ان
۲۰۰۵۹۹	- سایر	ام اف ان
۲۰۰۶۰۰	سبزیجات، میوه، میوه‌های سخت پوست، پوست میوه و سایر اجزای نباتات، محفوظ شده در قند (آب گرفته شده، براق شده یا متبلور)	ام اف ان
۲۰۰۷۱۰	- فرآورده‌های همگن‌سازی (هموژنیزه)	ام اف ان
۲۰۰۸۱۱	- بادام زمینی	ام اف ان
۲۰۰۸۳۰	- مرکبات	ام اف ان
۲۰۰۸۴۰	- گلابی	ام اف ان
۲۰۰۸۵۰	- زردآلو	ام اف ان
۲۰۰۸۶۰	- گیلاس	ام اف ان
۲۰۰۸۷۰	- هلو، همچین شلیل و شفتالو	ام اف ان
۲۰۰۸۸۰	- توت فرنگی	ام اف ان
۲۰۰۸۹۷	- مخلوط‌ها	ام اف ان
۲۰۰۸۹۹	- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۰۰۹۱۲	-- یخ نروده، با یک مقیاس بریکس که از ۲۰ تجاوز نکند	ام اف ان
۲۰۰۹۲۱	-- با یک مقیاس بریکس که از ۲۰ تجاوز نکند	ام اف ان
۲۰۰۹۳۱	-- با یک مقیاس بریکس که از ۲۰ تجاوز نکند	ام اف ان
۲۰۰۹۴۱	-- با یک مقیاس بریکس که از ۲۰ تجاوز نکند	ام اف ان
۲۰۰۹۵۰	- آب گوجه‌فرنگی	ام اف ان
۲۰۰۹۶۱	-- با یک مقیاس بریکس که از ۳۰ تجاوز نکند	ام اف ان
۲۰۰۹۶۹	-- سایر	ام اف ان
۲۰۰۹۷۱	-- با یک مقیاس بریکس که از ۲۰ تجاوز نکند	ام اف ان
۲۰۰۹۷۹	-- سایر	ام اف ان
۲۰۰۹۹۰	- مخلوط‌های آب‌میوه و سبزیجات	ام اف ان
۲۱۰۲۳۰	-- بیکینگ‌پودر آماده	ام اف ان
۲۱۰۳۱۰	- سس سویا	ام اف ان
۲۱۰۳۹۰	- سایر	ام اف ان
۲۱۰۴۱۰	- سوپ و آبگوشت و فرآورده‌های مربوط به آنها	ام اف ان
۲۱۰۴۲۰	- فرآورده‌های غذایی مرکب، همگن‌سازی (هموژنیزه)	ام اف ان
۲۱۰۶۹۰۱۰	--- استایلیزر	ام اف ان
۲۱۰۶۹۰۲۰	--- امولسیفایر	ام اف ان
۲۱۰۶۹۰۳۰	--- پودر حالت‌دهنده خوراکی	ام اف ان
۲۱۰۶۹۰۴۰	--- ژل کیک	ام اف ان
۲۱۰۶۹۰۵۰	--- آنتی‌اکسیدان	ام اف ان
۲۱۰۶۹۰۶۰	--- بهبوددهنده	ام اف ان
۲۱۰۶۹۰۸۰	--- مکمل غذایی	ام اف ان
۲۱۰۶۹۰۸۵	--- آدامس بدون قند	کاهش ۷۵٪ سقف تعرفه ۱۰٪
۲۱۰۶۹۰۹۰	--- سایر	سقف تعرفه ۱۰٪
۲۲۰۱۱۰	- آب معدنی و آب گازدار شده	کاهش ۷۵٪ سقف تعرفه ۱۴٪

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۲۲۰۷۱۰	- الکل معمولی / میوه (الکل اتیلیک) تقلیب نشده که درجه الکل آن ۸۰ درصد حجمی یا بیشتر باشد:	ام اف ان
۲۲۰۷۲۰	- الکل معمولی / میوه (الکل اتیلیک) و سایر عرق‌ها، تقلیب شده، به هر میزان	ام اف ان
۲۲۰۹۰۰	سرکه خوراکی و بدل سرکه خوراکی که از جوهر سرکه به دست می‌آید.	ام اف ان
۲۷۱۰۱۹	-- سایر	ام اف ان
۲۸۱۴۱۰	- آمونیاک بدون آب	ام اف ان
۲۹۰۵۱۱	-- متانول (الکل متلیک)	ام اف ان
۲۹۰۵۴۵	-- گلیسرول	ام اف ان
۲۹۱۲۱۱	-- متانال (فرمالدئید)	ام اف ان
۲۹۱۸۱۴	-- اسید سیتریک	ام اف ان
۳۰۰۴۹۰۱۱	---- دارای تولید داخلی مشابه	کاهش ۵۰٪ سقف تعرفه ۱۰٪
۳۰۰۴۹۰۱۲	---- سایر	کاهش ۴۳٪ سقف تعرفه ۴٪
۳۰۰۴۹۰۱۳	---- دارای تولید داخلی مشابه	کاهش ۵۰٪ سقف تعرفه ۱۸.۵٪
۳۰۰۴۹۰۱۴	---- سایر	کاهش ۴۳٪ سقف تعرفه ۴٪
۳۰۰۴۹۰۱۵	---- دارای تولید داخلی مشابه	کاهش ۵۰٪ سقف تعرفه ۱۰٪
۳۰۰۴۹۰۱۶	---- سایر	کاهش ۴۳٪ سقف تعرفه ۴٪
۳۰۰۴۹۰۹۱	---- دارای تولید داخلی مشابه	کاهش ۵۰٪ سقف تعرفه ۱۰٪
۳۰۰۴۹۰۹۲	---- سایر	کاهش ۴۳٪ سقف تعرفه ۴٪
۳۰۰۵۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۲۰۴۱۲	-- مواد رنگی اسیدی، حتی متالیزه و فرآورده‌های براساس این مواد؛ مواد رنگی دندان‌موردانت و فرآورده‌ها بر اساس این مواد	ام اف ان
۳۲۰۶۱۱	-- از لحاظ وزنی حاوی حداقل ۸۰ درصد اکسید تیتانیوم محاسبه شده بر حسب ماده خشک	ام اف ان
۳۲۰۶۱۹	-- سایر:	ام اف ان
۳۲۰۸۲۰	- براساس بَسپار (پلیمر) های اکریلیک یا وینیل	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۳۲۰۸۹۰	- سایر:	ام اف ان
۳۲۰۹۱۰	- براساس بَسپار (پلیمر) های اکریلیک یا وینیل	ام اف ان
۳۲۱۰۰۰	سایر رنگ‌ها و ورنی‌ها (از جمله لعاب‌ها، لاک‌ها و آب رنگ‌ها)؛ رنگدانه (پیگمان) هایی که با آب مصرف می‌شود از انواعی که برای پرداخت چرم به کار می‌رود.	ام اف ان
۳۳۰۳۰۰	عطریات و ادوتوالتها	ام اف ان
۳۳۰۴۱۰	- فرآورده‌ها برای آرایش لب	ام اف ان
۳۳۰۴۲۰	- فرآورده‌ها برای آرایش چشم	ام اف ان
۳۳۰۴۳۰	- فرآورده‌ها برای آرایش ناخن دست و پا	ام اف ان
۳۳۰۴۹۱۱۰	--- در بسته‌بندی آماده برای خرده‌فروشی	سقف تعرفه ۲۶٪
۳۳۰۴۹۱۹۰	--- سایر	سقف تعرفه ۲۶٪
۳۳۰۴۹۹	--- سایر	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۳۰۵۱۰	- شامپوها	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۳۰۵۳۰	- تثبیت‌کننده مو	ام اف ان
۳۳۰۶۱۰	- مواد پاک‌کننده دندان	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۳۰۶۹۰	- سایر	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۳۰۷۲۰	- بوزدهای بدن و ضد ترشح عرق	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۳۰۷۳۰	- املاح معطر و سایر فرآورده‌ها برای استحمام	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۳۰۷۴۹	--- سایر	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۳۰۷۹۰۱۰	--- مایع مخصوص شستشوی لنزهای چشمی	سقف تعرفه ۵٪
۳۳۰۷۹۰۲۰	--- دستمال مرطوب بهداشتی و آرایشی	ام اف ان
۳۳۰۷۹۰۳۰	--- موم موبر	ام اف ان
۳۳۰۷۹۰۹۰	--- سایر	ام اف ان
۳۴۰۱۱۱۱۰	--- صابون حمام و دستشویی	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۱۱۲۰	--- صابون گلیسیرینه	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۱۱۳۰	--- صابون بچه	کاهش ۳۰٪ / سقف تعرفه ۱۸.۲٪

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۳۴۰۱۱۱۴۰	-- صابون طبی	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۱۱۵۰	-- صابون رختشویی	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۱۱۹۰	-- سایر	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۱۹	-- سایر	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۲۰۱۰	-- مایع	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۲۰۲۰	-- صنعتی	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۲۰۳۰	-- برگک (چیپس)	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۰.۵٪
۳۴۰۱۲۰۴۰	-- پودر	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۲۰۹۰	-- سایر	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۱۳۰	-- محصولات و فرآورده‌های آلی فعال سطحی / فعال در سطح (تانسیو اکتیو) که به منظور شست و شوی پوست بدن در نظر گرفته شده‌اند، به شکل مایع یا کرم، بسته‌بندی شده برای خرده فروشی حتی اگر حاوی صابون باشند	کاهش ۳۰٪/ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۳۴۰۲۲۰	- فرآورده‌های بسته‌بندی شده برای خرده‌فروشی:	ام اف ان
۳۴۰۲۹۰	- سایر:	ام اف ان
۳۴۰۳۱۹	-- سایر	ام اف ان
۳۴۰۵۱۰	-- موم/ براق‌کننده (واکس) ها، کرم‌ها و فرآورده‌های همانند برای کفش یا چرم	ام اف ان
۳۴۰۵۲۰	- موم/ براق‌کننده (واکس) ها، کرم و فرآورده‌های همانند برای نگهداری مبلمان چوبی، پارکت یا سایر اشیای چوبی	ام اف ان
۳۴۰۵۳۰	-- موم/ براق‌کننده (واکس) ها و فرآورده‌های همانند برای بدنه وسایل نقلیه به استثنای موم/ براق‌کننده (واکس) ها برای فلزات	ام اف ان
۳۴۰۶۰۰	انواع شمع و همانند آن	ام اف ان
۳۵۰۵۲۰	-- چسب‌ها	ام اف ان
۳۶۰۴۱۰	- اشیاء برای آتشبازی	ام اف ان
۳۸۰۸۹۱	-- حشره‌کش‌ها	ام اف ان
۳۸۱۵۱۲	-- با فلز گرانبها یا ترکیبات فلز گرانبها به عنوان ماده فعال	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۳۸۱۹ ۰۰	مایعات برای ترمزهای آبکافت (هیدرولیک) و سایر مایعات آماده شده برای ادوات آبکافتی (هیدرولیکی) انتقال نیرو، که کمتر از ۷۰ درصد وزنی دارای روغن‌های نفتی یا روغن‌های حاصل از مواد قیری بوده یا فاقد آنها باشد	ام اف ان
۳۸۲۵ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۹۰۳ ۱۱	- قابل انبساط	ام اف ان
۳۹۰۶ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۹۰۷ ۳۰	- رزین‌های اپوکسید	ام اف ان
۳۹۰۷ ۹۹	- سایر	ام اف ان
۳۹۰۸ ۱۰ ۱۰	- آمیزه پلی آمید بر پایه پلی آمید ۶ و ۶/۶	سقف تعرفه ۱۰٪
۳۹۰۸ ۱۰ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۹۰۹ ۱۰	- رزین‌های اوره‌نیک؛ رزین‌های تیواوره	ام اف ان
۳۹۱۶ ۱۰	- از بسپار (پلیمر) های اتیلن	ام اف ان
۳۹۱۶ ۲۰	- از بسپار (پلیمر) های کلرور وینیل	ام اف ان
۳۹۱۶ ۹۰	- از سایر مواد پلاستیکی	ام اف ان
۳۹۱۷ ۲۱	- از بسپار (پلیمر) های اتیلن	ام اف ان
۳۹۱۸ ۱۰	- از بسپار (پلیمر) های کلرور وینیل	ام اف ان
۳۹۱۸ ۹۰	- از سایر مواد پلاستیکی	ام اف ان
۳۹۱۹ ۱۰	- به صورت حلقه (رول) با پهنایی که از ۲۰ سانتیمتر بیشتر نباشد	ام اف ان
۳۹۱۹ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۳۹۲۰ ۱۰	- از بسپار (پلیمر) های اتیلن	ام اف ان
۳۹۲۰ ۳۰	- از بسپار (پلیمر) های استیرن	ام اف ان
۳۹۲۰ ۴۳	- حاوی حداقل ۶ درصد وزنی پلاستی سائزر	ام اف ان
۳۹۲۰ ۴۹	- سایر	ام اف ان
۳۹۲۰ ۵۱	- از پلی (متاکریلات متیل)	ام اف ان
۳۹۲۰ ۶۱	- از پلی کربنات‌ها	ام اف ان
۳۹۲۰ ۶۲	- از پلی (اتیلن ترفتالات)	ام اف ان
۳۹۲۰ ۶۹	- از سایر پلی استرها:	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۳۹۲۱ ۱۱	-- از بسپار (پلیمر) های استیرن	ام اف ان
۳۹۲۱ ۱۲	-- از بسپار (پلیمر) های کلرورونیل	ام اف ان
۳۹۲۱ ۱۳	-- از پلی اوره تان‌ها	ام اف ان
۳۹۲۱ ۱۹	-- از سایر مواد پلاستیکی	ام اف ان
۳۹۲۱ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۳۹۲۲ ۱۰	-- وان، دوش، ظرفشویی و دستشویی	ام اف ان
۳۹۲۲ ۲۰	-- نشستگاه و سرپوش لگن مستراح	ام اف ان
۳۹۲۲ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۳۹۲۳ ۳۰	-- قرابه، بطری، دمایان (فلاسک) و اشیای همانند	ام اف ان
۳۹۲۳ ۴۰	-- قرقره، دوک، ماسوره و تکیه‌گاه‌های همانند	ام اف ان
۳۹۲۳ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۳۹۲۴ ۱۰	-- لوازم سرمیز و لوازم آشپزخانه	ام اف ان
۳۹۲۴ ۹۰	-- سایر	ام اف ان
۳۹۲۵ ۱۰	-- انباره، مخزن، خمره و محفظه‌های همانند با گنجایش بیش از ۳۰۰ لیتر	ام اف ان
۳۹۲۵ ۲۰	-- در، پنجره و چهارچوب آنها و آستانه در	ام اف ان
۳۹۲۵ ۳۰	-- پشت دری و پشت پنجره‌ای، پرده (از جمله پرده کرکره) و اشیای همانند و اجزاء و ملحقات آنها	ام اف ان
۳۹۲۶ ۱۰	-- لوازم برای دفتر کار و مدارس	ام اف ان
۳۹۲۶ ۲۰	-- لباس و متفرعات لباس (همچنین دستکش، دستکش یک انگشتی و نیم دستکش)	ام اف ان
۳۹۲۶ ۳۰	-- یراق آلات برای مبل، برای بدنه وسایل نقلیه یا همانند آن	ام اف ان
۳۹۲۶ ۴۰	-- مجسمه‌های کوچک و سایر اشیای تزئینی	ام اف ان
۴۰۰۳ ۰۰	کائوچوی دوباره احیا شده به اشکال ابتدایی یا به صورت صفحه، ورق یا نوار	ام اف ان
۴۰۰۸ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۴۰۰۸ ۲۱	-- صفحه، ورق و نوار	ام اف ان
۴۰۰۸ ۲۹	-- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۴۰۰۹۳۱	-- بدون لوازم و ملحقات	ام اف ان
۴۰۰۹۳۲	-- با لوازم و ملحقات	ام اف ان
۴۰۱۱۱۰	- از انواعی که برای خودرو (اتومبیل) های سواری (از جمله خودرو (اتومبیل) های سفری (استیشن) اتاکن چرخدار (واگن) و خودرو (اتومبیل) های مسابقه به کار می‌رود)	ام اف ان
۴۰۱۱۷۰	-- از انواع مورد استفاده در ماشین‌ها یا وسایل نقلیه کشاورزی یا جنگل‌داری و ماشین‌آلات	ام اف ان
۴۰۱۱۸۰۱۰	-- دارای تولید داخلی مشابه	ام اف ان
۴۰۱۱۸۰۲۰	-- لاستیک فرغون	ام اف ان
۴۰۱۱۸۰۹۰	-- سایر	کاهش ۲۰٪ / سقف تعرفه ۴٪
۴۰۱۱۹۰	-- سایر	ام اف ان
۴۰۱۲۲۰	-- لاستیک رویی چرخ، بادی، مستعمل	ام اف ان
۴۰۱۳۱۰	- از انواعی که برای خودرو (اتومبیل) سواری (از جمله خودرو (اتومبیل) های سفری (استیشن) واگن و خودرو (اتومبیل) های مسابقه)، اتوبوس‌ها یا خودرو (اتومبیل) های باری به کار می‌رود	ام اف ان
۴۰۱۳۹۰	-- سایر	ام اف ان
۴۰۱۵۱۹	-- سایر	ام اف ان
۴۰۱۶۹۱	-- کف‌پوش و پادری	ام اف ان
۴۰۱۶۹۲	-- مداد پاک‌کن	ام اف ان
۴۲۰۲۱۱	-- با سطح خارجی از چرم طبیعی، از چرم یا از چرم ترکیبی	ام اف ان
۴۲۰۲۱۲	-- با سطح خارجی از مواد پلاستیکی یا مواد نسجی	ام اف ان
۴۲۰۲۲۱	-- با سطح خارجی از چرم طبیعی، یا از چرم ترکیبی	ام اف ان
۴۲۰۲۲۲	-- با سطح خارجی از ورق‌های پلاستیکی یا از مواد نسجی	ام اف ان
۴۲۰۲۲۹	-- سایر	ام اف ان
۴۲۰۲۳۱	-- با سطح خارجی از چرم طبیعی، یا از چرم ترکیبی	ام اف ان
۴۲۰۲۹۲	-- با سطح خارجی از ورق‌های پلاستیکی یا از مواد نسجی	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اج اس)	شرح کالا	ترجيحات تعرفه‌ای
۴۲۰۳۱۰	- لباس	ام اف ان
۴۲۰۳۲۹	-- سایر	ام اف ان
۴۲۰۳۳۰	- کمربند، حمایل و بند شمشیر	ام اف ان
۴۲۰۵۰۰	سایر اشیای ساخته شده از چرم طبیعی یا از چرم ترکیبی	ام اف ان
۴۳۰۳۱۰	- لباس و متفرعات لباس	ام اف ان
۴۳۰۳۹۰	- سایر	ام اف ان
۴۴۱۰۱۲۱۰	--- کار نشده یا فقط سمباده خورده	کاهش ۲۵٪، سقف تعرفه ۷۵٪
۴۴۱۰۱۲۹۰	--- سایر	ام اف ان
۴۴۱۱۱۲۱۰	--- کار نشده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده نشده	کاهش ۲۵٪، سقف تعرفه ۷۵٪
۴۴۱۱۱۲۹۱	---- نیم‌رخ / رخ‌نما (پروفیل) روکش شده	ام اف ان
۴۴۱۱۱۲۹۲	---- کف‌پوش روکش شده	ام اف ان
۴۴۱۱۱۲۹۹	---- سایر	ام اف ان
۴۴۱۱۱۳۱۰	--- کار نشده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده نشده	کاهش ۲۵٪، سقف تعرفه ۷۵٪
۴۴۱۱۱۳۹۱	---- پروفیل روکش شده	ام اف ان
۴۴۱۱۱۳۹۲	---- کف‌پوش روکش شده	ام اف ان
۴۴۱۱۱۳۹۹	---- سایر	ام اف ان
۴۴۱۱۱۴۱۰	--- کار نشده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده نشده	کاهش ۲۵٪، سقف تعرفه ۷۵٪
۴۴۱۱۱۴۹۱	---- پروفیل روکش شده	ام اف ان
۴۴۱۱۱۴۹۲	---- کف پوش	ام اف ان
۴۴۱۱۱۴۹۹	---- سایر	ام اف ان
۴۴۱۱۹۲۱۰	--- کار نشده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده نشده	کاهش ۲۵٪، سقف تعرفه ۷۵٪
۴۴۱۱۹۲۹۰	--- سایر	ام اف ان
۴۴۱۱۹۳۱۰	--- کار نشده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده نشده	کاهش ۲۵٪، سقف تعرفه ۷۵٪
۴۴۱۱۹۳۹۰	--- سایر	ام اف ان
۴۴۱۵۲۰	- پالت‌های ساده، پالت‌های صندوقی و سایر تخته‌های بارگیری؛ حلقه‌های اتصالی پالت از چوب	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۴۴۱۸ ۲۰	- در، چهارچوب، دور و آستانه در	ام اف ان
۴۴۱۸ ۹۹	-- سایر	ام اف ان
۴۴۱۹ ۹۰	- سایر	ام اف ان
۴۴۲۰ ۱۰	-- مجسمه‌های کوچک و سایر اشیای تزئینی از چوب	ام اف ان
۴۴۲۱ ۹۹	-- سایر	ام اف ان
۴۸۰۲ ۵۶	-- به وزن هر مترمربع حداقل ۴۰ گرم و حداکثر ۱۵۰ گرم به صورت ورق که به حالت تا نشده یک ضلع آن از ۲۳۵ میلیمتر و ضلع دیگر ۲۹۷ میلیمتر بیشتر نباشد	سقف تعرفه ۲۰٪
۴۸۰۳ ۰۰	کاغذ از انواعی که به عنوان کاغذ توالت یا دستمال کاغذی، حوله پاک کردن آرایش، دست پاک‌کن، حوله یا کاغذهای همانند که برای مصارف خانگی، بهداشتی یا توالت مورد استفاده قرار می‌گیرد، اوات سلولز و ورقه‌های الیاف نطع (سلولزی)، حتی کرب شده، چین دار شده، نقش برجسته شده، سوراخ شده، رنگ شده در سطح، تزئین شده در سطح یا چاپ شده به شکل حلقه (رول) یا ورق.	ام اف ان
۴۸۱۴ ۲۰	- کاغذ دیواری و پوشش‌های دیواری همانند متشکل از کاغذ با رویه اندوده یا پوشاننده شده با لایه‌ای از ماده پلاستیکی، دانه دار شده، داغ زده، رنگ شده، چاپ شده با نقش و نگار، یا به نحوی دیگر تزئین شده باشد.	سقف تعرفه ۲۰٪
۴۸۱۷ ۱۰	- پاکت	ام اف ان
۴۸۱۸ ۳۰	- رومیزی و دستمال سفره	ام اف ان
۴۸۲۰ ۱۰	- دفاتر ثبت، دفاتر حسابداری، دفاتر (یادداشت، سفارش، رسید)، دسته‌های کاغذ یادآوری، دفاتر یادداشت روزانه و اشیای همانند	ام اف ان
۴۸۲۰ ۲۰	- دفترچه مشق	ام اف ان
۴۸۲۰ ۳۰	- جلد (غیر از جلد کتاب)، پوشه و جلد پرونده	ام اف ان
۴۸۲۳ ۶۹	-- سایر	ام اف ان
۴۹۰۹ ۰۰	کارت پستال چاپ شده یا مصور؛ کارت‌های چاپ شده با مضمون تهنیت، پیغام یا اطلاعیه‌های شخصی، حتی مصور، با یا بدون پاکت و تزئینات یا ملحقات	ام اف ان
۵۲۰۵ ۱۲	- که اندازه آن کمتر از ۷۱۴/۲۹ دسی‌تکس بوده لیکن کمتر از ۲۳۲/۵۶ دسی‌تکس نباشد (نمره آن در نظام سنجه (متریک) بیش از ۱۴ بوده ولی از ۴۳ بیشتر نباشد).	ام اف ان
۵۲۰۸ ۱۲	-- ساده باف، به وزن هر متر مربع بیش از ۱۰۰ گرم	ام اف ان
۵۲۰۸ ۲۲	-- ساده باف، به وزن هر مترمربع بیش از ۱۰۰ گرم	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۵۲۰۸۵۲	-- ساده باف، به وزن هر متر مربع بیش از ۱۰۰ گرم	ام اف ان
۵۴۰۲۱۹۱۰	--- نخ پلی‌آمید ۶ با دسی تکس ۹۰۰ الی ۲۴۰۰ و با مقاومت ۷۳/۵ الی ۹۰/۴	سقف تعرفه ۵٪
۵۴۰۲۱۹۲۰	--- نخ پلی‌آمید ۶/۶ با دسی تکس ۹۰۰ الی ۲۴۰۰ و با مقاومت ۷۳/۵ الی ۹۰/۴	ام اف ان
۵۴۰۲۱۹۹۰	--- سایر:	ام اف ان
۵۵۰۳۳۰	-- آکرلیک یا مدآکرلیک	سقف تعرفه ۵٪
۵۵۰۹۳۲	--- چندلا (تابیده) یا کابله	ام اف ان
۵۶۰۱۲۲	--- از الیاف سنتتیک یا مصنوعی	ام اف ان
۵۷۰۲۴۲	--- از مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی	ام اف ان
۵۷۰۳۲۰	-- از نایلون یا از سایر پلی‌آمیدها	کاهش ۳۰٪/سقف تعرفه ۳۸.۵٪
۵۷۰۳۲۰۹۰	--- سایر	ام اف ان
۵۷۰۳۳۰	-- از سایر مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی	ام اف ان
۵۷۰۳۹۰	-- از سایر مواد نسجی	ام اف ان
۵۷۰۵۰۰	سایر فرش‌ها و کفپوش‌ها از مواد نسجی، درست شده یا درست نشده	ام اف ان
۶۱۰۵۱۰	-- از پنبه	ام اف ان
۶۱۰۹۱۰	-- از پنبه	ام اف ان
۶۱۰۹۹۰	-- از سایر مواد نسجی	ام اف ان
۶۱۱۰۱۱	--- از پشم	ام اف ان
۶۱۱۰۲۰	-- از پنبه	ام اف ان
۶۱۱۰۳۰	-- از الیاف مصنوعی	ام اف ان
۶۱۱۵۹۵	--- از پنبه	کاهش ۳۰٪/سقف تعرفه ۳۸.۵٪
۶۱۱۶۱۰	-- آغشته، اندوده یا پوشانده شده با مواد پلاستیک یا کائوچو	ام اف ان
۶۱۱۶۹۳	--- از الیاف مصنوعی (سنتتیک)	ام اف ان
۶۲۰۱۹۳	--- از الیاف مصنوعی (سنتتیک)	ام اف ان
۶۲۰۲۹۳	--- از الیاف مصنوعی (سنتتیک)	ام اف ان
۶۲۰۳۱۲	--- از الیاف مصنوعی (سنتتیک)	کاهش ۳۰٪/سقف تعرفه ۳۸.۵٪

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۶۲۰۳۲۳	-- از الیاف مصنوعی (استتیک)	ام اف ان
۶۲۰۳۳۱	-- از پشم یا موی نرم (کرک) حیوان	ام اف ان
۶۲۰۳۴۱	-- از پشم یا موی نرم (کرک) حیوان	ام اف ان
۶۲۰۳۴۲	-- از پنبه	ام اف ان
۶۲۰۵۲۰	-- از پنبه	ام اف ان
۶۲۱۰۱۰	-- از پارچه‌های مشمول شماره‌های ۰۲۵۶ یا ۵۶۰۳	ام اف ان
۶۲۱۱۳۲	-- از پنبه	ام اف ان
۶۲۱۱۳۳	-- از الیاف مصنوعی (استتیک)	ام اف ان
۶۲۱۴۲۰	-- از پشم یا موی نرم (کرک) حیوان	ام اف ان
۶۳۰۱۲۰	-- پتو و زیرانداز سفری (غیر از پتوی برقی)، از پشم یا از موی نرم (کرک) حیوان	ام اف ان
۶۳۰۱۴۰	-- پتو و زیرانداز سفری (غیر از پتوی برقی) از الیاف مصنوعی (استتیک)	ام اف ان
۶۳۰۲۲۱	-- از پنبه	ام اف ان
۶۳۰۲۳۹	-- از سایر مواد نسجی	ام اف ان
۶۳۰۲۶۰	-- شستنی‌های توالت یا آشپزخانه، از پارچه‌های حوله‌باف اسفنجی (پرز حلقوی) همانند، از پنبه	ام اف ان
۶۳۰۳۹۹	-- از سایر مواد نسجی	ام اف ان
۶۳۰۵۳۳	-- سایر، به دست آمده از نوار یا اشکال همانند از پلی اتیلن یا پلی پروپیلن	ام اف ان
۶۳۰۷۱۰	-- کفشور، قاب دستمال، قابشور، گردگیر و پارچه‌های همانند برای تمیز کردن	ام اف ان
۶۳۰۷۹۰	-- سایر	ام اف ان
۶۳۰۹۰۰	لباس و سایر اشیای مستعمل	ام اف ان
۶۳۱۰۱۰	-- جور شده	ام اف ان
۶۵۰۵۰۰	کلاه و سایر پوشش‌های سر، کشیاف یا قلاب‌باف، یا تهیه شده از دانتل، نمد یا سایر پارچه‌های نسجی، به صورت توپ (ولی نه به صورت نوار)، حتی آستری شده یا تزئین شده، تور از هر ماده، حتی آستری شده یا تزئین شده	ام اف ان
۶۵۰۶۹۹	-- از سایر مواد	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۶۸۰۷۱۰	- به صورت حلقه (رول)	ام اف ان
۶۸۰۷۹۰	- سایر	ام اف ان
۷۱۱۳۱۹۱۰	--- ستنی، صنایع دستی مرصع	سقف تعرفه ۱۵٪
۷۱۱۳۱۹۹۰	--- سایر	سقف تعرفه ۱۵٪
۷۲۰۲۷۰	- فرومولیبدن	ام اف ان
۷۲۱۳۱۰	- دارای دندان، برآمدگی، گودی یا سایر تغییر شکل یافتگی‌هایی باشند که در جریان نورد شدن حاصل می‌شوند	ام اف ان
۷۲۱۴۹۹	--- سایر	ام اف ان
۷۲۱۶۳۲	--- پروفیل با مقطع ۱	ام اف ان
۷۲۱۷۱۰	- آبکاری نشده یا اندود نشده، خواه صیقل شده یا نشده	ام اف ان
۷۲۱۷۲۰	- آبکاری شده یا اندود شده با روی	ام اف ان
۷۳۰۲۱۰	- ریل	کاهش ۷۳٪، سقف تعرفه ۴٪
۷۳۰۸۳۰	- در، پنجره و چهارچوب آنها و دوره و آستانه در	ام اف ان
۷۳۰۸۹۰	- سایر	ام اف ان
۷۳۲۱۱۱	--- با سوخت گازی یا هم با گاز و هم با سایر سوخت‌ها	ام اف ان
۷۳۲۲۱۱	--- از چدن	ام اف ان
۷۳۲۳۹۴	--- از آهن یا از فولاد، لعاب‌داده شده	ام اف ان
۷۴۰۳۱۱	--- کاتد و قطعات کاتد	ام اف ان
۷۴۱۸۲۰	- لوازم بهداشتی یا پاکیزگی و اجزاء و قطعات آنها	ام اف ان
۷۶۰۷۱۱	--- صرفاً نورد شده اما زیاد کار نشده	ام اف ان
۷۶۱۵۱۰	- اشیای سرمیز، اشیاء آشپزخانه یا سایر اشیای خانه‌داری و اجزاء و قطعات آنها؛ سیم ظرفشویی و پدهای سایش یا صیقل دادن، دستکش و اشیای همانند	ام اف ان
۷۶۱۵۲۰	- لوازم بهداشتی یا پاکیزگی و اجزاء و قطعات آنها	ام اف ان
۸۲۰۱۱۰	- بیل و بیلچه	ام اف ان
۸۲۰۱۳۰	- کلنگ، کج بیل، کج بیل باغبانی، شن‌کش و گل تراش	ام اف ان
۸۲۰۱۴۰	- تبر و تیشه، دهره و ابزارهای برنده همانند	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۲۰۲۱۰	- اره دستی	ام اف ان
۸۲۰۳۲۰	- تبردست (از جمله تبردست‌های برنده)، گازتبر، مقاش و ابزارهای همانند	ام اف ان
۸۲۰۴۱۱	- دارای دندان ثابت	ام اف ان
۸۲۰۴۱۲	- دارای دندان متغیر	ام اف ان
۸۲۰۵۲۰	- چکش و پتک	ام اف ان
۸۲۰۵۴۰	- آچارپیچ گوشتی	ام اف ان
۸۲۰۸۳۰	- برای وسایل آشپزخانه یا برای ماشین‌های مورد استفاده در صنایع غذایی	ام اف ان
۸۳۰۱۴۰	- سایر قفل‌ها	ام اف ان
۸۳۰۹۹۰	- سایر	ام اف ان
۸۴۰۳۱۰	- دیگ‌های آب گرم	ام اف ان
۸۴۱۱۸۲	- با قدرت بیشتر از ۵۰۰۰ کیلووات	ام اف ان
۸۴۱۲۲۱	- با حرکت خطی (استوانک (سیلندر) ها)	سقف تعرفه ۱۵٪
۸۴۱۳۷۰ ۱۰	- تلمبه (پمپ) کولر آبی	ام اف ان
۸۴۱۳۷۰ ۲۰	--- انواع تلمبه‌ها، به‌طور ویژه طراحی یا آماده شده برای تولید آب سنگین مورد استفاده در فرآیند تبادل آمونیاک هیدروژن	ام اف ان
۸۴۱۳۷۰ ۳۰	--- تلمبه‌های گریز از مرکز، به‌طور ویژه طراحی یا آماده شده برای گردش خنک‌کننده مدار اول راکتورهای هسته‌ای	ام اف ان
۸۴۱۳۸۲	- بالابرها یا آبگونها	ام اف ان
۸۴۱۴۶۰	- کلاهک‌هایی که بزرگترین ضلع افقی آنها حداکثر ۱۲۰ سانتیمتر باشد	ام اف ان
۸۴۱۵۱۰	- از نوع طراحی شده به‌منظور نصب بر روی پنجره، دیوار، سقف یا کف، قرار داده شده در یک محفظه یا به‌صورت دستگاه جدا از هم	ام اف ان
۸۴۱۵۹۰	- اجزاء و قطعات	ام اف ان
۸۴۱۸۱۰	- یخچال فریزرهای توأم شده مجهز به درهای خارجی جداگانه	ام اف ان
۸۴۱۸۲۱	- نوع تراکمی	ام اف ان
۸۴۱۸۲۹	- سایر	ام اف ان
۸۴۱۸۳۰	- فریزر از نوع صندوقی، به گنجایش حداکثر ۸۰۰ لیتر	ام اف ان
۸۴۱۸۴۰	- فریزر از نوع ایستاده به گنجایش حداکثر ۹۰۰ لیتر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۴۱۸ ۵۰	- سایر مبلمان (صندوقچه‌ها، گنجه‌ها، پیشخوان‌های نمایش، ویترین‌ها و همانند) برای نگهداری و نمایش، یکپارچه شده با تجهیزات سردکننده یا منجمدکننده.	ام اف ان
۸۴۱۸ ۶۹	-- سایر	ام اف ان
۸۴۱۸ ۹۹	-- سایر	ام اف ان
۸۴۱۹ ۱۱	-- آب گرم‌کن‌های زودجوش گازی	ام اف ان
۸۴۱۹ ۱۹	-- سایر	ام اف ان
۸۴۲۲ ۳۰	- ماشین‌آلات و دستگاه‌ها برای پرکردن، بستن، درزگیری کردن یا برچسب‌زدن بطری، ظروف فلزی استوانه‌ای، قوطی، کیسه یا سایر ظروف؛ ماشین‌آلات و دستگاه‌ها برای درپوش گذاشتن بطری، ظروف دهان‌گشاد، لوله و ظروف همانند؛ ماشین‌آلات و دستگاه‌ها برای گازدار کردن نوشابه‌ها	ام اف ان
۸۴۲۴ ۸۲	-- کشاورزی یا باغبانی	ام اف ان
۸۴۲۶ ۱۱	-- جرتقیل‌های سقفی ریلی روی تکیه‌گاه ثابت	ام اف ان
۸۴۲۷ ۱۰	- ارابه‌های خودرو دارای موتور برقی	ام اف ان
۸۴۲۷ ۲۰	- سایر ارابه‌های خودرو	ام اف ان
۸۴۲۹ ۱۱ ۱۱	---- نو	ام اف ان
۸۴۲۹ ۱۱ ۱۲	---- مستعمل با سال ساخت پنج سال و کمتر	ام اف ان
۸۴۲۹ ۱۱ ۱۹	---- سایر	ام اف ان
۸۴۲۹ ۱۱ ۲۱	---- نو	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۱۱ ۲۲	---- مستعمل با سال ساخت پنج سال و کمتر	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۱۱ ۲۹	---- سایر	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۱۱ ۹۰	---- سایر (انگلدوزر)	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۲۰	-- گریدر و تسطیح‌کننده	ام اف ان
۸۴۲۹ ۴۰	- ماشین کوبیدن و سفت کردن زمین و غلتک‌راه‌سازی	ام اف ان
۸۴۲۹ ۵۱ ۱۱	---- نو	ام اف ان
۸۴۲۹ ۵۱ ۱۲	---- مستعمل با سال ساخت پنج سال و کمتر	ام اف ان
۸۴۲۹ ۵۱ ۱۹	---- سایر	ام اف ان
۸۴۲۹ ۵۱ ۲۱	---- نو	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۴۲۹ ۵۱ ۲۲	----- مستعمل با سال ساخت پنج سال و کمتر	کاهش ۲۰٪/ سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۵۱ ۲۹	----- سایر	کاهش ۲۰٪/ سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۵۱ ۹۰	----- سایر	کاهش ۲۰٪/ سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۵۹ ۱۱	----- نو	ام اف ان
۸۴۲۹ ۵۹ ۱۲	----- مستعمل با سال ساخت پنج سال و کمتر	ام اف ان
۸۴۲۹ ۵۹ ۱۹	----- سایر	ام اف ان
۸۴۲۹ ۵۹ ۲۱	----- نو	کاهش ۲۰٪/ سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۵۹ ۲۲	----- مستعمل با سال ساخت پنج سال و کمتر	کاهش ۲۰٪/ سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۵۹ ۲۹	----- سایر	کاهش ۲۰٪/ سقف تعرفه ۴٪
۸۴۲۹ ۵۹ ۹۰	----- سایر	کاهش ۲۰٪/ سقف تعرفه ۴٪
۸۴۳۱ ۳۱	-- مربوط به بالابر(آسانسور)، بالا کشنده محفظه‌دار یا پلکان متحرک	ام اف ان
۸۴۳۲ ۲۱	-- کلوخ شکن دیسکی	ام اف ان
۸۴۳۴ ۲۰	- ماشین آلات و دستگاه‌های تهیه لبنیات	ام اف ان
۸۴۳۶ ۲۹	-- سایر	ام اف ان
۸۴۳۷ ۸۰	- سایر ماشین آلات و دستگاه‌ها	ام اف ان
۸۴۳۸ ۲۰	- ماشین آلات و دستگاه‌ها برای قنادی یا برای تولید کاکائو یا شکلات	ام اف ان
۸۴۵۰ ۱۱	-- ماشین‌های تمام خودکار	ام اف ان
۸۴۵۰ ۱۲	-- سایر ماشین‌ها، مجهز شده با خشک‌کن گریز از مرکز	ام اف ان
۸۴۵۰ ۹۰	- اجزاء و قطعات:	ام اف ان
۸۴۵۲ ۱۰	- چرخ دوزندگی از نوع خانگی	ام اف ان
۸۴۷۰ ۵۰	- ماشین‌های صندوق ثابت	ام اف ان
۸۴۷۷ ۱۰	- ماشین‌های قالب‌گیری تزریقی	ام اف ان
۸۴۷۷ ۲۰	- اکسترودرها	ام اف ان
۸۴۷۷ ۳۰	- ماشین‌های قالب‌گیری دمیدنی	ام اف ان
۸۴۷۹ ۸۹	-- سایر	ام اف ان
۸۴۸۰ ۵۰	-- قالب برای شیشه	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۴۸۱ ۴۰	- شیر اطمینان یا فشار شکن	ام اف ان
۸۴۸۱ ۸۰ ۱۰	- - - شیر آلات بهداشتی، شیر مخلوط حمام و دستشویی، روشویی، ظرفشویی و پیسوار و غیره	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۳۸.۵٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۱۱	- - - شیر مخصوص دستگاه‌های تصفیه آب خانگی	ام اف ان
۸۴۸۱ ۸۰ ۱۵	- - - شیر فلکه کشویی از جنس برنج لغایت سه اینچ	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۳۸.۵٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۱۶	- - - شیر فلکه کشویی از جنس فولادی یا چدنی تا ۵۶ اینچ	ام اف ان
۸۴۸۱ ۸۰ ۲۰	- - - شیر تویی از جنس برنج لغایت ۲/۵ اینچ	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۳۸.۵٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۲۱	- - - شیر تویی از جنس فولادی یا چدنی تا ۵۶ اینچ	ام اف ان
۸۴۸۱ ۸۰ ۲۵	- - - شیر مخصوص ظروف اسپری	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۳۰	- - - شیر مخصوص استوانک (سیلندر) گاز مایع	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۳۵	- - - شیر مخصوص اجاق گاز (ساده)	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۳۶	- - - شیر مخصوص اجاق گاز (ترموکویل دار)	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۳۷	- - - شیر مخصوص اجاق گاز (ترموستاتیک)	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۴۰	- - - شیر مخصوص بخاری گازی	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۴۵	- - - شیر مخصوص آبگرم کن گازی (مخزنی، دیواری)	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۸.۲٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۵۰	- - - شیر مخصوص تویی (تیوب) و لاستیک (تایر)	ام اف ان
۸۴۸۱ ۸۰ ۵۵	- - - دریچه اکسیژن، بیهوشی، و کیوم هوای فشرده (شیرهای پانل بالای تخت بیمار) برای واپایش (کنترل) و توزیع گازهای طبی مورد استفاده در بیمارستان	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۷٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۶۰	- - - والوآکس (مجموعه شیر و فشارسنج‌های مربوط دریک جعبه برای واپایش (کنترل) و تنظیم جریان گازهای طبی مورد استفاده در بیمارستان)	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۷٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۶۵	- - - ترموستات خودرو (شیر ترموستاتیک)	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۰.۵٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۶۹	- - - شیر ترموستاتیک رادیاتور شوفاژ	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۰.۵٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۷۰	- - - شیر تنظیم هوای ورودی خودروهای انژکتوری	کاهش ۳۰٪ سقف ۱۰.۵٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۸۰	- - - انواع شیر رادیاتور شوفاژ به غیر از ردیف تعرفه ۸۴۸۱۸۰۱۰	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۱۴٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۸۱	- - - شیرهای سر چاهی نفت	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۷٪
۸۴۸۱ ۸۰ ۸۲	- - - شیرهای مسدود کننده و واپایشی (کنترلی)، به طور ویژه طراحی یا آماده شده برای فرآیند جداسازی ایزوتویی اورانیوم، مقاوم در برابر خوردگی یو اف ۶، با قطر ۴۰ تا ۱۵۰۰ میلیمتر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۴۸۱ ۸۰ ۸۳	--- شیر تویی پلاستیکی	ام اف ان
۸۴۸۱ ۸۰ ۹۰	--- سایر	کاهش ۳۰٪، سقف تعرفه ۷٪
۸۴۸۱ ۹۰	- اجزاء و قطعات	ام اف ان
۸۴۸۴ ۲۰	- کاسه نمدهای مکانیکی	ام اف ان
۸۵۰۱ ۶۱	--- به قدرت حداکثر ۷۵ کیلوولت آمپر	ام اف ان
۸۵۰۱ ۶۲	--- به قدرت بیشتر از ۷۵ کیلوولت آمپر و حداکثر ۳۷۵ کیلوولت آمپر	ام اف ان
۸۵۰۱ ۶۴	--- به قدرت بیشتر از ۷۵۰ کیلوولت آمپر:	ام اف ان
۸۵۰۴ ۲۲	--- به قدرت بیشتر از ۶۵۰ کیلوولت آمپر و حداکثر ۱۰۰۰۰ کیلوولت آمپر	ام اف ان
۸۵۰۴ ۴۰ ۱۰	--- انواع مبدل‌های دی سی/دی سی الکترونیکی (دوگانه) با ورودی و خروجی صفر الی صد ولت و قدرت کمتر از ۱۵۰ وات	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۵۰۴ ۴۰ ۲۰	--- شارژر باتری	ام اف ان
۸۵۰۴ ۴۰ ۳۰	--- منبع تغذیه رایانه	ام اف ان
۸۵۰۴ ۴۰ ۴۰	--- سایر منبع تغذیه	ام اف ان
۸۵۰۴ ۴۰ ۴۱	--- منابع تغذیه ولتاژ بالا، به‌طور ویژه طراحی یا آماده شده برای جداسازی ایزوتویی اورانیوم به روش برقی کهربایی (الکترومغناطیسی)، با توانایی فعالیت پیوسته، ولتاژ خروجی حداقل ۲۰۰۰۰ ولت، جریان خروجی حداقل یک آمپر یا بیشتر و ولتاژ	ام اف ان
۸۵۰۴ ۴۰ ۴۲	--- منابع تغذیه مغناطیسی ولتاژ بالا، به‌طور ویژه طراحی یا آماده شده برای جداسازی ایزوتویی اورانیوم به روش برقی کهربایی (الکترومغناطیسی)، با توانایی فعالیت پیوسته، ولتاژ خروجی حداقل ۵۰۰ آمپر، در یک ولتاژ حداقل ۱۰۰ ولت یا بیشتر و با یک تنظیم جریان یا تنظیم ولتاژ بهتر از ۱٪ در صد در یک دوره ۸ ساعته	ام اف ان
۸۵۰۴ ۴۰ ۵۰	--- واپایش (کنترل) دور موتور (اینورتر)	ام اف ان
۸۵۰۴ ۴۰ ۶۰	--- انواع یو پی اس	ام اف ان
۸۵۰۴ ۴۰ ۷۰	--- سلف اس ام دی	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۵۰۴ ۴۰ ۸۰	--- مبدل (درایور) مخصوص چراغ‌های ال ای دی	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۵۰۴۴۰۸۵	--- مبدل بسامدی (فرکانسی)، به‌طور ویژه طراحی یا آماده شده برای فرآیند جداسازی ایزوتوپی اورانیوم	ام اف ان
۸۵۰۴۴۰۸۶	--- مبدل (اینورتر)های خورشیدی با ظرفیت حداکثر ۵ کیلووات	ام اف ان
۸۵۰۴۴۰۸۷	--- رادارهای بانندی بسامدی (فرکانسی) "سی" و "ایکس"، به‌طور ویژه طراحی یا آماده شده بیشتر از ۳ وات با صحت تشخیص ۰/۰۱ متر مربع به فاصله ۳ کیلومتر	ام اف ان
۸۵۰۴۴۰۹۰	--- سایر	ام اف ان
۸۵۰۷۱۰۱۰	--- از نوع سر بسته	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۳۸۵٪
۸۵۰۷۱۰۹۰	--- سایر	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۳۸۵٪
۸۵۰۷۲۰۱۰	--- از نوع سر بسته	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۲۲۴٪
۸۵۰۷۲۰۹۰	--- سایر	کاهش ۳۰٪ سقف تعرفه ۲۲۴٪
۸۵۰۸۱۱	--- با قدرت حداکثر ۱۵۰۰ وات و دارای یک کیسه خاکروبه یا مخزن دیگری با ظرفیت حداکثر ۲۰ لیتر	ام اف ان
۸۵۰۸۱۹	--- سایر	ام اف ان
۸۵۰۹۴۰	- آسیاب و مخلوطکن‌های مواد خوراکی؛ دستگاه‌های آب‌میوه‌گیر و آب‌سبزی‌گیر	ام اف ان
۸۵۰۹۸۰	- سایر دستگاه‌ها	ام اف ان
۸۵۱۱۱۰	- شمع‌های جرقه‌زن	ام اف ان
۸۵۱۶۱۰	- آبگرمکن‌های فوری یا مخزنی برقی و گرمکن‌های غوطه‌ور برقی	ام اف ان
۸۵۱۶۲۹	--- سایر	ام اف ان
۸۵۱۶۳۱	--- مو خشک‌کن	ام اف ان
۸۵۱۶۳۲	--- سایر دستگاه‌های آرایش مو	ام اف ان
۸۵۱۶۴۰	- اتوی برقی	ام اف ان
۸۵۱۶۵۰	- فر (میکروویو)	ام اف ان
۸۵۱۶۶۰	- سایر فرها؛ خوراک‌پزها، اجاق‌ها، حلقه‌های جوش آوردن آب؛ کباب‌پزها و تفت‌دهنده‌ها	ام اف ان
۸۵۱۶۷۱	--- دستگاه‌های درست کردن قهوه یا چای	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۵۱۶۷۲	-- دستگاه برشته کردن نان	ام اف ان
۸۵۱۶۷۹	-- سایر	ام اف ان
۸۵۱۶۹۰	-- اجزاء و قطعات	ام اف ان
۸۵۱۷۶۱	-- ایستگاه‌های (مخابراتی) اصلی	ام اف ان
۸۵۱۷۶۲	-- ماشین‌هایی برای دریافت، تبدیل و ارسال یا بسامدافزایی صدا، تصویر یا سایر داده‌ها، شامل دستگاه سوئیچینگ و مسیرگزینی	ام اف ان
۸۵۱۸۲۹	-- سایر	ام اف ان
۸۵۳۶۵۰	-- سایر کلیدها	ام اف ان
۸۵۳۶۶۹	-- سایر	ام اف ان
۸۵۳۹۲۹	-- سایر	ام اف ان
۸۵۳۹۳۱	-- شبتابی (فلورسنت)، کاند گرم;	ام اف ان
۸۶۰۳۱۰	-- با منبع برق خارجی	ام اف ان
۸۶۰۵۰۰	اتاقک چرخدار (واگن) مسافری راه‌آهن یا قطاربرقی (تراموا)، غیر خودرو؛ اتاقک چرخدار (واگن) توشه، اتاقک چرخدار (واگن) پست و سایر اتاقک چرخدار (واگن)‌های راه‌آهن یا قطاربرقی (تراموا) برای منظوره‌های خاص، غیر خودرو (به‌استثنای آنهایی که مشمول شماره ۸۶۰۴ می‌شوند).	کاهش ۳۰٪، سقف تعرفه ۷٪
۸۶۰۶۱۰	-- اتاقک چرخدار (واگن)‌های مخزن و همانند	ام اف ان
۸۶۰۶۳۰	-- اتاقک چرخدار (واگن)‌های باری سبک و سنگین با سیستم تخلیه خودکار، غیر از آنهایی که مشمول شماره فرعی ۸۶۰۶۱۰ می‌شوند	ام اف ان
۸۶۰۶۹۲	-- اتاقک چرخدار (واگن)‌های روباز، با دیواره‌های جدانشدنی به ارتفاع بیش از ۶۰ سانتیمتر (واگن‌های عقب بازشو)	ام اف ان
۸۶۰۶۹۹	-- سایر	ام اف ان
۸۶۰۷۱۹	-- سایر، همچنین اجزاء و قطعات	ام اف ان
۸۷۰۱۲۰	-- تراکتورهای جاده‌ای برای نیمه‌یدک‌کش‌ها (تریلرها)	ام اف ان
۸۷۰۱۹۱	-- بیشتر از ۱۸ کیلو وات نباشد	ام اف ان
۸۷۰۱۹۲	-- بیشتر از ۱۸ کیلو وات اما بیشتر از ۳۷ کیلو وات نباشد.	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۷۰۱۹۳	--- بیشتر از ۳۷ کیلو وات اما بیشتر از ۷۵ کیلو وات نباشد	ام اف ان
۸۷۰۱۹۴۱۰	--- تراکتورهای باغی کمرشکن	ام اف ان
۸۷۰۱۹۴۲۰	--- تراکتور کشاورزی با قدرت کمتر از ۱۲۰ اسب بخار	ام اف ان
۸۷۰۱۹۴۹۰	--- سایر	کاهش ۲۰٪ / سقف تعرفه ۴٪
۸۷۰۱۹۵۱۰	--- تراکتورهای باغی کمرشکن	ام اف ان
۸۷۰۱۹۵۹۰	--- سایر	کاهش ۲۰٪ / سقف تعرفه ۴٪
۸۷۰۲۱۰	--- تنها با موتور پستونی درونسوز تراکمی - احتراقی (دیزل یا نیمه‌دیزل)	ام اف ان
۸۷۰۳۲۱	--- با حجم استوانک (سیلندر) تا ۱۰۰۰ سی سی	ام اف ان
۸۷۰۳۲۲	--- با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۱۰۰۰ سی سی اما از ۱۵۰۰ سی سی بیشتر نباشد	ام اف ان
۸۷۰۳۲۳	--- با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۱۵۰۰ سی سی اما از ۳۰۰۰ سی سی بیشتر نباشد	ام اف ان
۸۷۰۳۲۴	--- با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۳۰۰۰ سی سی	ام اف ان
۸۷۰۳۳۱	--- با حجم استوانکی (سیلندری) که از ۱۵۰۰ سی سی بیشتر نباشد	ام اف ان
۸۷۰۳۳۲	--- با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۱۵۰۰ سی سی اما از ۲۵۰۰ سی سی بیشتر نباشد	ام اف ان
۸۷۰۳۳۳	--- با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۲۵۰۰ سی سی	ام اف ان
۸۷۰۳۴۰	--- سایر وسایل نقلیه، با هر دو موتور پستونی درونسوز جرقه‌ای - احتراقی تناوبی و موتور برقی به عنوان موتور برای نیروی محرکه به استثنای مواردی که قابلیت شارژ از طریق اتصال به منبع‌های خارجی برق دارند	ام اف ان
۸۷۰۳۶۰	--- سایر وسایل نقلیه، با هر دو موتور پستونی درونسوز جرقه‌ای - احتراقی تناوبی و موتور برقی به عنوان موتور برای نیروی محرکه که قابلیت شارژ از طریق اتصال به منبع‌های خارجی برق دارند	ام اف ان
۸۷۰۴۲۱	--- وزن ناخالص وسیله نقلیه (جی وی دبلیو) حداکثر ۵ تن	ام اف ان
۸۷۰۴۲۲	--- وزن ناخالص وسیله نقلیه (جی وی دبلیو) بیش از ۵ تن و حداکثر ۲۰ تن	ام اف ان
۸۷۰۴۲۳	--- وزن ناخالص وسیله نقلیه (جی وی دبلیو) بیش از ۲۰ تن	ام اف ان
۸۷۰۴۳۱	--- وزن ناخالص وسیله نقلیه (جی وی دبلیو) حداکثر ۵ تن	ام اف ان
۸۷۰۴۳۲	--- وزن ناخالص وسیله نقلیه (جی وی دبلیو) بیش از ۵ تن	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (كد) اچ اس)	شرح کالا	ترجيحات تعرفه‌ای
۸۷۰۴۹۰	- سایر	ام اف ان
۸۷۰۵۱۰۱۰	--- دارای دو بدنه مجزا (بدنه نظارت و هدایت خودرو و بدنه جرقیل)، به نحوی که کامیون و جرقیل برای یکدیگر طراحی شده باشند.	سقف تعرفه ۵٪
۸۷۰۵۱۰۹۰	--- سایر	ام اف ان
۸۷۰۷۹۰	- سایر	ام اف ان
۸۷۰۸۲۹	- سایر	ام اف ان
۸۷۰۸۳۰	- ترمزها و ترمزهای خودمهار؛ قطعات مربوط	ام اف ان
۸۷۰۸۴۰	- جعبه دنده و قطعات مربوط	ام اف ان
۸۷۰۸۷۰۱۱	---- برای سواری و وانت	ام اف ان
۸۷۰۸۷۰۱۹	---- سایر	ام اف ان
۸۷۰۸۷۰۲۱	---- برای سواری و وانت	ام اف ان
۸۷۰۸۷۰۲۹	---- سایر	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۷۰۸۷۰۳۱	---- برای سواری و وانت	ام اف ان
۸۷۰۸۷۰۳۹	---- سایر	ام اف ان
۸۷۰۸۷۰۴۰	--- چرخ (رینگ) به صورت سوار شده با لاستیک (تایر)	ام اف ان
۸۷۰۸۸۰	- دستگاه‌های فنر بندی و قطعات مربوط (شامل کمک فنرها)	ام اف ان
۸۷۰۸۹۱	- رادیاتورها و قطعات مربوط	ام اف ان
۸۷۰۸۹۲	- صدا خفه کن‌ها (منبع لوله تخلیه (اگزوز)) و لوله‌های تخلیه (اگزوز)، قطعات مربوط	ام اف ان
۸۷۰۸۹۳	- کلاچ‌ها و اجزاء و قطعات	ام اف ان
۸۷۰۸۹۹	- سایر	ام اف ان
۸۷۱۱۱۰۱۱	--- از نوع دوگانه (هیبریدی)	ام اف ان
۸۷۱۱۱۰۱۲	--- از نوع دوگانه (هیبریدی)	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۷۱۱۱۰۱۹	--- از نوع مورد استفاده در پیست و انواع کارتینگ	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۷۱۱۱۰۹۱	--- از نوع دوگانه (هیبریدی)	ام اف ان
۸۷۱۱۱۰۹۲	--- از نوع مورد استفاده در پیست و انواع کارتینگ	ام اف ان
۸۷۱۱۱۰۹۹	--- سایر	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۸۷۱۱۲۰	- دارای موتور پیستونی درونسوز تناوبی با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۵۰ سی سی اما از ۲۵۰ سی سی بیشتر نباشد	ام اف ان
۸۷۱۱۳۰	- دارای موتور پیستونی درونسوز تناوبی با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۲۵۰ سی سی اما از ۵۰۰ سی سی بیشتر نباشد	ام اف ان
۸۷۱۱۴۰	- دارای موتور پیستونی درونسوز تناوبی با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۵۰۰ سی سی اما از ۸۰۰ سی سی بیشتر نباشد	ام اف ان
۸۷۱۱۵۰	- دارای موتور پیستونی درونسوز تناوبی با حجم استوانک (سیلندر) بیشتر از ۸۰۰ سی سی	ام اف ان
۸۷۱۱۶۰ ۱۰	--- اسکوتر	ام اف ان
۸۷۱۱۶۰ ۲۰	--- سایر با موتور برقی با قدرت کمتر از ۵۰۰ وات	ام اف ان
۸۷۱۱۶۰ ۳۰	--- موتورسیکلت برقی	ام اف ان
۸۷۱۱۶۰ ۹۰	--- سایر	کاهش ۲۰٪، سقف تعرفه ۴٪
۸۷۱۱۹۰	- سایر	ام اف ان
۸۷۱۵۰۰	کالسکه‌های بچه و اجزاء و قطعات آنها	ام اف ان
۸۷۱۶۲۰	- تریلرها و نیمه‌تریلرهای بارگیری یا تخلیه خودکار برای مصارف کشاورزی	ام اف ان
۸۷۱۶۳۱	- - یدک‌کش (تریلر)های مخزن‌دار (تانکردار) و نیمه یدک‌کش (تریلر)های مخزن‌دار (تانکردار)	ام اف ان
۸۷۱۶۴۰	- سایر یدک (تریلر)ها و نیمه یدک‌کش (تریلر)ها	ام اف ان
۸۷۱۶۸۰	- سایر وسایل نقلیه	ام اف ان
۸۷۱۶۹۰	- اجزاء و قطعات	ام اف ان
۹۰۰۴۹۰	- سایر	ام اف ان
۹۰۱۸۱۹	--- سایر	ام اف ان
۹۰۱۸۳۱	--- سرنگ با یا بدون سوزن	ام اف ان
۹۰۲۶۲۰	- برای سنجش یا بررسی فشار	ام اف ان
۹۰۲۸۲۰	- شمارشگر (کتور) مایعات	ام اف ان
۹۰۲۸۳۰	- شمارشگر (کتور) برق:	کاهش ۳۰٪، سقف تعرفه ۲۸۵٪
۹۰۳۱۸۰	- سایر آلات، وسایل و ماشین‌ها:	ام اف ان
۹۴۰۱۴۰	- نشیمن‌ها غیر از نشیمن‌ها برای باغ یا تجهیزات اردوئی، قابل تبدیل به تختخواب	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اج اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۹۴۰۱۶۱	-- رویه شده	ام اف ان
۹۴۰۱۶۹	-- سایر	ام اف ان
۹۴۰۱۹۰	- اجزاء و قطعات	ام اف ان
۹۴۰۲۹۰	- سایر	ام اف ان
۹۴۰۳۳۰	-- مبل‌های چوبی از انواعی که در دفتر کار مورد استفاده قرار می‌گیرند	ام اف ان
۹۴۰۳۴۰	- مبل‌های چوبی از انواعی که در آشپزخانه مورد استفاده قرار می‌گیرند	ام اف ان
۹۴۰۳۵۰	- مبل‌های چوبی از انواعی که در اتاق خواب مورد استفاده قرار می‌گیرند:	ام اف ان
۹۴۰۳۶۰	- سایر مبل‌های چوبی	ام اف ان
۹۴۰۳۷۰	- مبل‌ها از مواد پلاستیکی	ام اف ان
۹۴۰۳۸۹	-- سایر	ام اف ان
۹۴۰۳۹۰	- اجزاء و قطعات	ام اف ان
۹۴۰۴۹۰	- سایر	ام اف ان
۹۴۰۵۱۰	- لوستر و سایر وسایل روشنایی برقی برای اویختن یا نصب کردن به سقف یا دیوار، به استثنای انواعی که برای روشنایی فضاهای باز عمومی یا معابر عمومی مورد استفاده قرار می‌گیرد	ام اف ان
۹۵۰۳۰۰	سه چرخه‌ها، رورؤک‌ها، خودرو (اتومبیل) های رکابزنی با پا و اسباب‌بازی‌های چرخدار مشابه؛ کالسه‌های عروسک؛ عروسک‌ها؛ سایر اسباب‌بازی‌ها؛ مدل‌های کوچک اندازه شده ("مقیاس") و نمونه (مدل)‌های تفریحی مشابه، خواه کار کند یا نکند؛ جورچین‌هایی (پازل‌هایی) از کلیه انواع	ام اف ان
۹۵۰۶۶۲	-- قابل باد کردن	ام اف ان
۹۶۰۳۲۱	-- مسواک دندان و همچنین مسواک دندان عاریه	ام اف ان
۹۶۰۳۵۰	- سایر بروس‌های تشکیل‌دهنده اجزاء و قطعات ماشین‌ها، دستگاه‌ها یا وسایل نقلیه زمینی	ام اف ان
۹۶۰۳۹۰	- سایر	ام اف ان
۹۶۰۸۱۰	- قلم نوک ساچمه‌ای	ام اف ان
۹۶۰۸۲۰	- قلم و قلم‌های علامتگذاری با نوک نمدی و یا سایر نوک‌های متخلخل	ام اف ان
۹۶۰۹۱۰	- مداد و مدادرنگی، با مغزی دارای غلاف سخت	ام اف ان

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)	شرح کالا	ترجیحات تعرفه‌ای
۹۶۱۷۰۰	دمابان (فلاسک) و سایر ظروف عایق حرارت با محفظه، که عایق بودن آنها توسط خلأ تأمین شده است؛ و همچنین اجزاء و قطعات آنها به استثنای شیشه یدکی داخلی	ام اف ان
۹۸۸۴۲۹	سی.کی.دی قطعات منفصله برای تولید ماشین آلات راهسازی (به استثنای لاستیک)	ام اف ان
۹۸۸۷۰۱	سی.کی.دی قطعات منفصله برای تولید تراکتور کشاورزی (به استثنای لاستیک)	ام اف ان
۹۸۸۷۰۲	سی.کی.دی قطعات منفصله وسیله برای تولید اتوبوس و مینی‌بوس (حمل و نقل ده نفر یا بیشتر) (به استثنای لاستیک)	ام اف ان
۹۸۸۷۰۳	سی.کی.دی قطعات منفصله جهت تولید خودروهای مشمول ردیف ۸۷۰۳ (به استثنای لاستیک)	ام اف ان
۹۸۸۷۰۴	سی.کی.دی قطعات منفصله برای ساخت وسایل نقلیه موتوری مشمول شماره ۸۷۰۴ (به استثنای لاستیک)	ام اف ان
۹۸۸۷۱۱	سی.کی.دی قطعات برای ساخت موتور سیکلت برقی ساخت داخلی کمتر از ۱۵٪ به استثنای لاستیک	ام اف ان
۹۸۸۷۱۲	قطعات منفصله برای ساخت دوچرخه	ام اف ان

فهرست کالاهای مشمول سهمیه تعرفه‌ای برای واردات به قلمرو گمرکی جمهوری اسلامی ایران

از هر یک از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)/ شرایط خاص	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
۰۲۰۷۱۱	- - (گوشت پرندگان خوراکی) بریده نشده به صورت قطعات، تازه یا سرد کرده	تعرفه ۰٪ برای ۵۰۰۰	ام اف ان
۰۲۰۷۱۲	- - (گوشت پرندگان خوراکی) بریده نشده به صورت قطعات، منجمد	تن در هر سال	

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس)/ شرایط خاص	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
۰۲۰۷ ۱۳	-- (گوشت پرندگان خوراکی) قطعات و احشای، تازه یا سرد کرده		
۰۲۰۷ ۱۴	-- (گوشت پرندگان خوراکی) قطعات و احشای منجمد		
۰۴۰۴ ۱۰	- آب پنیر و آب پنیر تغییر یافته حتی غلیظ شده یا به آن قند یا سایر مواد شیرین کننده اضافه شده	تعرفه ۰٪ برای ۳۰۰ تن در هر سال	ام اف ان
۰۷۱۳ ۱۰	- نخودفرنگی (پیسوم ساتیوم)	تعرفه ۰٪ برای ۳۰۰ تن در هر سال	کاهش تعرفه ۵۵٪ سقف تعرفه ۲۵٪
۰۷۱۳ ۲۰ ۱۰	- نخود رسمی (لپه)		کاهش تعرفه ۶۷٪ سقف تعرفه ۵٪
۰۷۱۳ ۲۰ ۲۰	- (نخود رسمی) بذر نخود	تعرفه ۰٪ برای ۲۵۰۰۰ تن در هر سال	سقف تعرفه ۵٪
۰۷۱۳ ۲۰ ۳۰	- (نخود رسمی) نخود معمولی		سقف تعرفه ۵٪
۰۷۱۳ ۲۰ ۴۰	- (نخود رسمی) نخود رنگی		سقف تعرفه ۵٪
۰۷۱۳ ۲۰ ۹۰	- (نخود رسمی سایر)		سقف تعرفه ۵٪
۰۷۱۳ ۳۳	-- لوبیا رسمی، همچنین لوبیای سفید (فاسلوس ولگاریس)	تعرفه ۰٪ برای ۳۰۰۰ تن در هر سال	سقف تعرفه ۵٪
۱۰۰۱ ۱۹	-- سایر (گندم (غیر از گندم دروم))	تعرفه ۰٪ برای ۲۰۰۰۰۰ تن در هر سال	ام اف ان
۱۰۰۱۹۹ ^۱	-- سایر (گندم دامی و معمولی)	تعرفه ۰٪ برای ۳ میلیون تن در هر سال	سقف تعرفه ۱۰٪
۱۰۰۳ ۹۰۳۳	- سایر (جو غیر از بذر)	تعرفه ۰٪ برای ۱.۵ میلیون تن در یک سال	سقف تعرفه ۵٪ از ۳۱ مرداد تا ۳۱ فروردین (۲۱ آگوست تا ۱۹ آوریل) سقف تعرفه ۱۰٪ اول اردیبهشت تا ۳۰ مرداد (۲۰ آوریل تا ۲۰ آگوست)
۱۲۰۶ ۰۰	دانه آفتابگردان، حتی خرد شده	تعرفه ۰٪ برای ۱۰۰۰۰۰ تن در یک سال	سقف تعرفه ۱۰٪

۳۲ نحوه تخصیص سهمیه بین کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا بر اساس تصمیم‌های اتحادیه اوراسیا خواهد بود. کمیسیون اقتصادی اوراسیا نحوه این تخصیص را به ج.ا. ایران اعلام خواهد کرد.

شماره نظام هماهنگ (شناسه (کد) اچ اس) / شرایط خاص	شرح کالا	مقدار سهمیه و نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی در سهمیه تعیین شده	نرخ حقوق گمرکی و سود بازرگانی خارج از سهمیه
۱۵۱۲۱۱	-- روغن خام	تعرفه ۰٪ برای ۵۰۰۰۰۰ تن در هر سال	کاهش تعرفه ۵۰٪ سقف تعرفه ۱۰٪
۱۵۱۴۱۱	-- روغن خام	تعرفه ۰٪ برای ۲۰۰۰۰۰۰ تن در هر سال	کاهش تعرفه ۵۰٪ سقف تعرفه ۱۰٪
۱۵۱۶۲۰	- چربی‌ها و روغن‌های نباتی و اجزای آنها	تعرفه ۰٪ برای ۵۰۰۰ تن در هر سال	ام اف ان
۱۵۱۷۱۰	- کره گیاهی / نباتی (مارگارین)، باسثنای کره گیاهی / نباتی (مارگارین) مایع	تعرفه ۰٪ برای ۵۰۰۰ تن در هر سال	ام اف ان
۱۷۰۱۹۹	-- سایر (شکر خام)	تعرفه ۰٪ برای ۱۰۰۰۰۰ تن در هر سال	ام اف ان

پیوست ۲ قواعد کالاهای خاص

یادداشت‌های تفسیری پیوست ۲

در این پیوست:

- ۱- اولین ستون این فهرست شامل عناوین اصلی است و ستون دوم برای توصیف محصولات در نظر گرفته شده است. کالاها در این فهرست فقط از طریق شناسه (کد) یا شماره نظام هماهنگ (اچ اس) مشخص می‌شوند. نام کالاها فقط برای سهولت بیشتر است.
- ۲- «عنوان» به معنی یک عنوان از نظام هماهنگ است (چهاررقمی)؛
«وی ای سی ایکس٪» یا محتوای ارزش افزوده» به معنی آن است که محتوای ارزش افزوده که با استفاده از دستور (فرمول) مندرج در ماده ۶۵ محاسبه شده است، کمتر از (ایکس) درصد نیست و فرآیند تولید کالای نهایی در یک طرف انجام شده است؛
«سی سی» یعنی تمام مواد فاقد مبدأ مورد استفاده در تولید کالای نهایی دستخوش تغییر در طبقه‌بندی تعرفه‌ای در سطح دورقمی نظام هماهنگ شده است.
- ۳- الزام تغییر در طبقه‌بندی تعرفه‌ای فقط در مورد مواد فاقد مبدأ اعمال خواهد شد.
- ۴- معیارهای مبدأ مندرج در ستون سوم فهرست، حداقل الزامات برای عملیات تولید را مشخص می‌کند. هرگونه محتوای بیشتر در عملیات تولید که فراتر از حداقل الزامات باشد نیز منجر به اعطای وضعیت مبدأ خواهد شد.

شماره تعرفه	توصیف	معیار مبدأ
۷۳۰۳/۰۰	لوله‌ها و نیم‌رخ / رخ‌نما (پروفیل) های توخالی از چدن	سی سی
۷۳/۰۴	لوله‌ها و نیم‌رخ / رخ‌نما (پروفیل) های توخالی، بدون درز، از آهن یا از فولاد (غیر از چدن)	سی سی
۷۳/۰۵	سایر لوله‌ها (مثلاً جوش داده‌شده، پرچ شده یا به طریق مشابه مسدودشده) با سطح مقطع عرضی مدور که قطر خارجی آن بیش از ۴۰۶/۴ میلی‌متر باشد، از آهن یا از فولاد	سی سی
۷۳/۰۶	سایر لوله‌ها و نیم‌رخ / رخ‌نما (پروفیل) های توخالی (مثلاً با درز باز یا جوش داده‌شده یا جوش داده‌نشده، پرچ شده یا به طریق مشابهی مسدودشده) از آهن یا از فولاد	سی سی
۷۳/۰۷	لوازم یا اتصالات لوله‌کشی (مثلاً بست، زانویی، مهره و ماسوره) از آهن یا از فولاد	سی سی

<p>محتوای ارزش افزوده معادل ۵۰٪، مشروط بر آنکه عملیات فنی زیر صورت پذیرفته باشد:</p> <ul style="list-style-type: none"> - جوشکاری بدنه (کابین) یا تولید بدنه (کابین) به هر طریقی در صورت استفاده از فناوری‌هایی که شامل عملیات جوشکاری در تولید بدنه (کابین) نباشد؛ - نقاشی بدنه (کابین)؛ - نصب موتور (برای وسایل نقلیه با موتور احتراق داخلی و دوگانه (هیبریدی)؛ - نصب موتور الکتریکی کششی (مولدها (ژنراتورها)، موتورهای برقی (الکتروموتورها)) (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا دوگانه)؛ - نصب جعبه‌دنده (گیربکس)؛ - نصب دستگاه تعلیق عقب و جلو (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا دوگانه و وسایل نقلیه موتوری با موتور احتراق داخلی با اشتعال جرقه‌ای)؛ - نصب دستگاه فرمان و ترمز؛ - نصب منبع لوله تخلیه (آگزوز) و قطعات لوله تخلیه (آگزوز) (برای وسایل نقلیه موتوری با موتور احتراق داخلی با اشتعال جرقه‌ای)؛ - تشخیص و تنظیم موتور؛ - واپایش (کنترل) دستگاه ترمز؛ - واپایش (کنترل) سطح اختلال پرتو (رادییو)یی و معیارها/ ضوابط (استانداردهای) تناسب برقی کهربایی (الکترومغناطیسی) (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا دوگانه)؛ - آزمون واپایش (کنترل) وسیله نقلیه موتوری نهایی تولیدی. 	<p>وسایل نقلیه موتوری برای حمل و نقل ده نفر یا بیشتر با راننده</p> <p style="text-align: right;">۸۷/۰۲</p>
<p>محتوای ارزش افزوده معادل ۵۰٪، مشروط بر آنکه عملیات فنی زیر صورت پذیرفته باشد:</p> <ul style="list-style-type: none"> - جوشکاری بدنه (کابین) یا تولید بدنه (کابین) به هر طریقی در صورت استفاده از فناوری‌هایی که شامل عملیات جوشکاری در تولید بدنه (کابین) نباشد؛ - نقاشی بدنه (کابین)؛ - نصب موتور (برای وسایل نقلیه با موتور احتراق داخلی و دوگانه)؛ - نصب موتور الکتریکی کششی (مولدها (ژنراتورها)، موتورهای برقی (الکتروموتورها)) (برای وسایل نقلیه الکتریکی یا دوگانه)؛ - نصب جعبه‌دنده (گیربکس)؛ - نصب دستگاه تعلیق عقب و جلو (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا دوگانه و وسایل نقلیه موتوری با موتور احتراق داخلی با اشتعال جرقه‌ای)؛ - نصب دستگاه فرمان و ترمز؛ - نصب منبع لوله تخلیه (آگزوز) و قطعات لوله تخلیه (آگزوز) (برای وسایل نقلیه موتوری با موتور احتراق داخلی با اشتعال جرقه‌ای)؛ - تشخیص و تنظیم موتور؛ - واپایش (کنترل) دستگاه (سیستم) ترمز؛ - واپایش (کنترل) سطح اختلال پرتو (رادییو)یی و معیارهای/ ضوابط (استانداردی) تناسب برقی کهربایی (الکترومغناطیسی) (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا هیبریدی)؛ - آزمون واپایش (کنترل) وسیله نقلیه موتوری نهایی تولیدی. 	<p>خودرو (اتومبیل) های سواری و سایر وسایل نقلیه موتوری که اساساً برای حمل و نقل اشخاص طراحی شده‌اند (غیر از موارد مشمول شماره ۸۷/۰۲). همچنین خودرو (اتومبیل) ها از نوع سفری (استیشن) و مسابقه (کورسی)</p> <p style="text-align: right;">۸۷/۰۳</p>

<p>محتوای ارزش افزوده معادل ۴۰٪، مشروط بر آنکه عملیات فنی زیر صورت پذیرفته باشد:</p> <p>- جوشکاری بدنه (کابین) یا تولید بدنه (کابین) به هر طریقی در صورت استفاده از فناوری‌هایی که شامل عملیات جوشکاری در تولید بدنه (کابین) نباشد؛</p> <p>- نقاشی بدنه (کابین)؛</p> <p>- نصب موتور (برای وسایل نقلیه با موتور احتراق داخلی و دوگانه)؛</p> <p>- نصب موتور الکتریکی کششی مولدها (ژنراتورها)، موتورهای برقی (الکتروموتورها) (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا دوگانه)؛</p> <p>- نصب جعبه‌دنده (گیربکس)؛</p> <p>- نصب دستگاه تعلیق عقب و جلو (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا دوگانه و وسایل نقلیه موتوری با موتور احتراق داخلی با اشتعال جرقه‌ای)؛</p> <p>- نصب دستگاه فرمان و ترمز؛</p> <p>- نصب منبع لوله تخلیه (اگزوز) و قطعات لوله تخلیه (اگزوز) (برای وسایل نقلیه موتوری با موتور احتراق داخلی با اشتعال جرقه‌ای)؛</p> <p>- تشخیص و تنظیم موتور؛</p> <p>- واپایش (کنترل) دستگاه ترمز؛</p> <p>- واپایش (کنترل) سطح اختلال پرتو (رادییو)ی و معیارهای / ضوابط (استانداردهای) تناسب برقی کهریایی (الکترومغناطیسی) (برای وسایل نقلیه موتوری الکتریکی یا دوگانه)؛</p> <p>- آزمون واپایش (کنترل) وسیله نقلیه نهایی تولیدی.</p>	<p>وسایل نقلیه موتوری برای حمل و نقل کالا</p>	<p>۸۷/۰۴</p>
---	---	--------------

پیوست ۳

<p>۴- شماره ..... موافقتنامه تجارت آزاد ایران - اوراسیا گواهی مبدأ فرم سی تی-۳ صادر شده در: .... (کشور) برای تسلیم به: .... (کشور)</p>	<p>۱- صادرکننده (نام تجاری، نشانی و کشور)</p> <p>۲- واردکننده / گیرنده (نام تجاری، نشانی و کشور)</p>				
<p>۳- وسایل حمل و مسیر (تا حدی که معلوم است) ۵- برای استفاده رسمی</p>					
۱۱- شماره و تاریخ سیاهه (فاکتور)	۱۰- مقدار کالاها	۹- معیار مبدأ	۸- شرح کالا	۷- تعداد و نوع بسته‌ها	۶- تعداد اقلام
<p>۱۳- اظهاریه متقاضی: این جانب امضاکننده زیر اعلام می‌دارم که جزئیات فوق صحیح است؛ تمامی کالاها در کشور زیر تولید شده‌اند: .... (کشور)</p> <p>و این که آنها با قواعد مبدأ موضوع فصل ۶ (قواعد مبدأ) موافقتنامه تجارت آزاد ایران- اوراسیا مطابقت دارند.</p>			<p>۱۲- تأییدیه براساس واپایش (کنترل)های انجام شده بدین وسیله تأیید می‌گردد که اظهارنامه متقاضی صحیح است.</p>		
محل مهر	امضا	تاریخ	محل مهر	امضا	تاریخ

برگه اضافی گواهی مبدأ فرم شماره سی تی-۳					
۶- تعداد اقلام	۷- تعداد و نوع بسته‌ها	۸- شرح کالاها	۹- معیار مبدأ	۱۰- مقدار کالاها	۱۱- شماره و تاریخ سیاهه خرید
<p>۱۲- تأییدیه بر اساس واپایش (کنترل) های انجام شده بدین وسیله تأیید می‌گردد که اظهارنامه متقاضی صحیح است.</p>			<p>۱۳- اظهاریه متقاضی: اینجانب امضاکننده زیر اعلام می‌دارم که جزئیات فوق صحیح است؛ تمامی کالاها در کشور زیر تولید شده‌اند:</p> <p style="text-align: center;">..... (کشور)</p> <p>و این که آنها با قواعد مبدأ موضوع فصل ۶ (قواعد مبدأ) موافقتنامه تجارت آزاد ایران- اوراسیا مطابقت دارند.</p>		
محل تاریخ امضا مهر	محل تاریخ امضا مهر	محل تاریخ امضا مهر	محل تاریخ امضا مهر	محل تاریخ امضا مهر	محل تاریخ امضا مهر

دستورالعمل تکمیل فرم گواهی مبدأ (فرم سی تی-۳)

گواهی مبدأ (فرم سی تی-۳) و برگه‌های اضافی آن باید در کاغذ رنگی در اندازه « ایزو آ ۴ » طبق نمونه نشان داده شده در این پیوست باشد و باید به زبان انگلیسی تهیه شود. جاهای استفاده نشده در خانه‌های ۶ تا ۱۱ باید برای جلوگیری از هرگونه اضافه شدن بعدی قلم زده شود. گواهی مبدأ باید: الف) در یک نسخه کاغذی، به جز برای مواردی که در بند ۴ ماده ۲۸-۶ این موافقتنامه آمده است و مطابق با متن نمونه ارائه شده در این پیوست و به زبان انگلیسی چاپ شود؛

ب) حاوی حداقل اطلاعات مورد نیاز در خانه‌های ۱، ۲، ۴، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳ باشد؛

پ) متضمن امضای یک امضاکننده مجاز و مهر رسمی نهاد مجاز و ویژگی‌های امنیتی باشد، به جز برای مواردی که در بند ۴ ماده ۲۸-۶ این موافقتنامه آمده است. امضا باید با دستخط و مهر رسمی باشد و نباید چاپی باشد.

۱- خانه ۱: مشخصات صادرکننده کالا وارد شود: نام تجاری، نشانی و کشور.

۲- خانه ۲: مشخصات واردکننده کالا (اجباری) و گیرنده (چنانچه معلوم باشد) وارد شود: نام تجاری، نشانی و کشور.

۳- خانه ۳: جزئیات حمل، تا جایی که معلوم است، از قبیل تاریخ حرکت (ارسال)، وسایل حمل (کشتی، هواپیما و غیره) و محل تخلیه (بندر، فرودگاه) وارد شود.

۴- خانه ۴: جزئیات شماره مرجع منحصر به فرد، کشور صادرکننده آن و کشوری که به آنجا ارائه می‌گردد، وارد شود.

۵- خانه ۵: عبارت‌های زیر وارد شود:

«المثنی گواهی مبدأ شماره ... تاریخ ...» در صورت ارائه نسخه المثنی گواهی مبدأ اصلی.

«گواهی مبدأ صادر شده به عنوان جایگزین گواهی مبدأ شماره ... تاریخ ...» در صورت ارائه نسخه جایگزین گواهی مبدأ اصلی.

«صادر به عطف به ماسبق» در موارد استثنایی که گواهی مبدأ پیش یا در زمان صادرات، صادر نشده باشد.

۶- خانه ۶: تعداد اقلام وارد شود.

۷- خانه ۷: تعداد و نوع بسته‌ها وارد شود.

۸- خانه ۸: شرح مفصلی از کالاها و در صورت امکان، نوع (مدل) و نام نشان (برند) تجاری به صورتی که قابل شناسایی باشند، وارد شود.

۹- خانه ۹: معیارهای مبدأ برای تمام کالاها به شیوه نشان داده شده در جدول زیر وارد شود:

در خانه ۹ درج شود	معیار مبدأ
دبلیو ا	الف) کالاهایی که به نحو مقرر در ماده ۴-۶ این موافقتنامه در یک طرف به طور کامل به دست آمده یا تولید شده است.
پی ای	ب) کالاهایی که کلاً در سرزمین یک یا هر دو طرف و منحصرأ با استفاده از مواد دارای مبدأ از یک یا چند طرف تولید شده است.
وی ای سی ایکس %	پ) کالاهایی که در قلمرو یک طرف با استفاده از مواد فاقد مبدأ تولید شده است، مشروط بر این که محتوای ارزش افزوده آن طرف کمتر از ۵۰ درصد از ارزش تحویل در محل کار نباشد.
پی اس آر	ت) کالاهایی که با استفاده از مواد فاقد مبدأ و با احراز الزامات مشخص شده در پیوست (۲) این موافقتنامه در سرزمین یک طرف تولید شده است.

* باید به درصد محتوای ارزش افزوده محاسبه شده طبق ماده ۵-۶ این موافقتنامه اشاره شود.

۱۰- خانه ۱۰: کمیت یا مقدار کالا وارد شود: وزن ناخالص (کیلوگرم) یا معیارهای اندازه گیری دیگر (عدد، لیتر و غیره). تفاوت بین وزن واقعی کالاهای وارداتی اظهار شده و وزن مشخص شده در گواهی مبدأ نباید از ۵ درصد از وزن مشخص شده در گواهی مبدأ بیشتر باشد.

۱۱- خانه ۱۱: شماره (ها) و تاریخ (های) سیاهه (های) تسلیم شده به نهاد مجاز برای صدور گواهی مبدأ وارد شود.

۱۲- خانه ۱۲: مکان و تاریخ صدور گواهی مبدأ، امضای امضاکننده مجاز و اثر مهر نهاد مجاز وارد شود.

۱۳- خانه ۱۳: مبدأ کالاها (در یک طرف - جمهوری اسلامی ایران، در طرف دیگر - کشور عضو اتحادیه اوراسیا)، مکان و تاریخ اظهارنامه، امضا و اثر مهر متقاضی وارد شود.

پیوست ۴

اظهارنامه مبدأ

«تولیدکننده یا صادرکننده .....^۱ اعلام می‌کند که کشور مبدأ کالاهای مشمول این سند .....^۲ می‌باشد و مطابق با الزامات قواعد مبدأ موافقتنامه تجارت آزاد جمهوری اسلامی ایران- اتحادیه اوراسیا، مبدأ ترجیحی است، مگر در مواردی که به‌صراحت به‌نحو دیگری مشخص شده باشد.»

.....^۳

(نام امضاکننده، امضا، تاریخ)

یادداشت‌ها:

- ۱- نام تجاری تولیدکننده یا صادرکننده کالا مطابق با اسناد همراه.
- ۲- نام کشور مبدأ کالا.
- ۳- نام خانوادگی، نام امضاکننده، امضا و تاریخ اظهارنامه مبدأ.

پیوست ۵

قواعد ارزش گذاری گمرکی

طبق ماده ۱۴-۷ این موافقتنامه، قوانین و مقررات گمرکی طرف واردکننده از جمله بر مفاد زیر مبتنی خواهد بود.

ماده ۱

۱- ارزش گمرکی کالای واردشده، ارزش معاملاتی خواهد بود، یعنی قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالا که هنگام فروخته شدن برای صدور به کشور واردکننده طبق مفاد ماده ۸ این پیوست تعدیل شده است، مشروط بر این که:

الف) محدودیت‌هایی در مورد واگذاری کالا به خریدار یا استفاده او از آن وجود نداشته باشد، غیر از محدودیت‌هایی که:

(۱) قوانین یا مراجع دولتی در کشور واردکننده وضع یا مقرر کرده‌اند؛

(۲) منطقه جغرافیایی را که کالا می‌تواند در آنجا مجدداً فروخته شود، محدود می‌کنند؛ یا

(۳) بر ارزش کالا به‌طور اساسی اثر نمی‌گذارند؛

ب) فروش یا قیمت، تابع برخی شرایط یا تعهداتی نباشد که به خاطر آنها نتوان ارزش کالایی را که ارزش گذاری می‌شود، تعیین کرد؛

پ) هیچ بخشی از عایدات حاصل از فروش مجدد، واگذاری یا استفاده بعدی خریدار از کالا به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به فروشنده تعلق نگیرد، مگر آن‌که بتوان طبق مفاد ماده ۸ این پیوست، تعدیلی مناسب به عمل آورد؛ و

ت) خریدار و فروشنده با یکدیگر مرتبط نباشند، یا در موردی که خریدار و فروشنده با یکدیگر مرتبط هستند، ارزش معاملاتی برای مقاصد گمرکی به‌موجب مفاد بند (۲) این ماده قابل قبول باشد.

-۲

الف) در تشخیص این که آیا ارزش معاملاتی از لحاظ ارزش گذاری گمرکی طبق بند (۱) این ماده قابل قبول است یا خیر، این واقعیت که خریدار و فروشنده در مفهوم ماده ۱۴ این پیوست با

یکدیگر مرتبط هستند به خودی خود دلیلی برای غیرقابل قبول تلقی کردن ارزش معاملاتی نخواهد بود. در چنین موردی، اوضاع و احوال ناظر بر فروش بررسی خواهد شد و ارزش معاملاتی به شرطی پذیرفته می شود که ارتباط مزبور بر قیمت اثر نگذاشته باشد. اگر، در پرتو اطلاعاتی که واردکننده ارائه کرده یا به طریق دیگری فراهم آمده است، اداره گمرک دلایلی مبنی بر تأثیرگذاری رابطه مزبور بر قیمت در اختیار داشته باشد، دلایل خود را به واردکننده ابلاغ خواهد کرد و به او فرصت متعارفی برای پاسخگویی خواهد داد. در صورت درخواست واردکننده، ابلاغ دلایل به صورت مکتوب خواهد بود.

ب) در فروش میان اشخاص مرتبط، هرگاه واردکننده ثابت کند که ارزش معاملاتی کاملاً به یکی از ارزش های زیر، موجود در همان زمان یا حدوداً در همان زمان، نزدیک است، چنین ارزشی مورد قبول خواهد بود و کالا براساس ارزش معاملاتی تعیین شده طبق مفاد بند (۱) این ماده ارزش گذاری خواهد شد:

(۱) ارزش معاملاتی فروش کالای همسان یا مشابه به خریداران غیرمرتبط جهت صدور به همان کشور واردکننده؛

(۲) ارزش گمرکی کالای همسان یا مشابه که به موجب مفاد ماده ۵ این پیوست تعیین شده است؛

(۳) ارزش گمرکی کالای همسان یا مشابه که به موجب مفاد ماده ۶ این پیوست تعیین شده است.

در اعمال معیارهای بالا، به تفاوت های محرز در سطوح تجاری، سطوح مقداری، عناصر برشمرده در ماده ۸ این پیوست و هزینه هایی که فروشنده در فروش هایی متقبل می شود که در آنها او و خریدار غیرمرتبط هستند ولی در فروش هایی متقبل نمی شود که او و خریدار مرتبط هستند، توجه مقتضی خواهد شد.

پ) معیارهای مندرج در جزء (ب) بند (۲) این ماده به ابتکار واردکننده و فقط به منظور مقایسه مورد استفاده قرار می گیرد. ارزش های جانشین نمی تواند طبق مفاد جزء (ب) بند (۲) این ماده تعیین شود.

ماده ۲

-۱

الف) اگر ارزش گمرکی کالای وارد شده را نتوان به موجب مفاد ماده ۱ این پیوست تعیین کرد، ارزش گمرکی، ارزش تعیین شده به موجب مفاد ماده ۱ این پیوست و مورد قبول برای کالای همسانی

خواهد بود که برای صدور به همان کشور واردکننده فروخته شده و در همان زمان یا حدوداً در همان زمان که کالایی ارزش گذاری می شود، صادر شده باشد، اما این زمان کمتر از ۹۰ روز پیش از واردات کالای مربوط نخواهد بود.

ب) در اجرای این ماده، برای تعیین ارزش گمرکی، ارزش معاملاتی کالای همسان فروشی در همان سطح تجاری و اساساً به همان مقدار کالایی که ارزش گذاری می شود، مورد استفاده قرار خواهد گرفت. در صورتی که چنین فروشی یافت نشود، ارزش معاملاتی کالای همسان فروخته شده در سطح تجاری متفاوت و/ یا در مقادیر متفاوت که با لحاظ تفاوت های قابل انتساب در سطح تجاری و/ یا مقدار، تعدیل شده باشد، مورد استفاده قرار خواهد گرفت، مشروط به این که بتوان چنین تعدیلهایی را بر مبنای مدرکی محرز به عمل آورد که متعارف بودن و درستی تعدیل را به روشنی ثابت کند، اعم از این که تعدیل مزبور به افزایش یا کاهش ارزش منجر شود.

۲- هرگاه هزینه ها و مخارج اشاره شده در جزءهای (ث)، (ج) و (چ) بند (۱) ماده ۸ این پیوست در ارزش معاملاتی گنجانده شود، برای لحاظ کردن تفاوت های مهم این هزینه ها و مخارج میان کالای وارد شده و کالای همسان مورد نظر بر اثر تفاوت های مسافت و شیوه های حمل، تعدیلی انجام خواهد شد.

۳- اگر، در اجرای این ماده، بیش از یک ارزش معاملاتی از کالای همسان یافت شود، برای تعیین ارزش گمرکی کالای وارد شده، کمترین ارزش مزبور مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

ماده ۳

۱-

الف) اگر نتوان ارزش گمرکی کالای وارد شده را به موجب مفاد مواد ۱ و ۲ این پیوست تعیین کرد، ارزش گمرکی، ارزش تعیین شده به موجب مفاد ماده ۱ این پیوست و مورد قبول برای کالای مشابهی خواهد بود که برای صدور به همان کشور واردکننده فروخته شده و در همان زمان یا حدوداً در همان زمان که کالایی ارزش گذاری می شود، صادر شده باشد، اما این زمان کمتر از ۹۰ روز پیش از واردات کالای مربوط نخواهد بود.

ب) در اجرای این ماده، برای تعیین ارزش گمرکی، ارزش معاملاتی کالای مشابه در فروشی در همان سطح تجاری و اساساً به همان مقدار کالایی که ارزش گذاری می شود، مورد استفاده قرار خواهد گرفت. در صورتی که چنین فروشی یافت نشود، ارزش معاملاتی کالای مشابه فروخته شده در سطح تجاری متفاوت و یا در مقادیر متفاوت که با لحاظ تفاوت های قابل انتساب در سطح تجاری و یا مقدار، تعدیل شده باشد، مورد استفاده قرار خواهد گرفت، مشروط بر این که بتوان چنین تعدیل هایی را بر مبنای مدرکی محرز به عمل آورد که متعارف بودن و درستی تعدیل را به روشنی ثابت کند، اعم از این که تعدیل مزبور به افزایش یا کاهش ارزش منجر شود.

۲- هرگاه هزینه ها و مخارج اشاره شده در جزءهای (ث)، (ج) و (چ) بند (۱) ماده ۸ این پیوست در ارزش معاملاتی گنجانده شود، برای لحاظ کردن تفاوت های مهم این هزینه ها و مخارج میان کالای وارد شده و کالای مشابه مورد نظر بر اثر تفاوت های مسافت و شیوه های حمل، تعدیلی انجام خواهد شد.

۳- اگر، در اجرای این ماده، بیش از یک ارزش معاملاتی از کالای مشابه یافت شود، برای تعیین ارزش گمرکی کالای وارد شده، کمترین ارزش مزبور مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

ماده ۴

اگر نتوان ارزش گمرکی کالای وارد شده را به موجب مفاد مواد ۱، ۲ و ۳ این پیوست تعیین کرد، ارزش گمرکی به موجب مفاد ماده ۵ این پیوست یا، هنگامی که نتوان ارزش گمرکی را به موجب آن ماده تعیین کرد، به موجب مفاد ماده ۶ این پیوست تعیین خواهد شد، مگر آن که، بنا به درخواست واردکننده، ترتیب اجرای مواد ۵ و ۶ این پیوست برعکس شود.

ماده ۵

-۱

الف) اگر کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه به همان وضعی که وارد شده است در کشور واردکننده به فروش برسد، ارزش گمرکی کالای وارد شده، به موجب مفاد این ماده بر قیمت واحدی از کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه مبتنی خواهد بود که در

همان زمان یا حدوداً در همان زمان وارد شدن کالای مورد ارزش گذاری، به بیشترین مقدار کلی به اشخاص غیرمرتبط با فروشندگان چنین کالایی فروخته می شود، مشروط به کسر موارد زیر:

(۱) حق العملی که معمولاً پرداخت می شود یا توافق می شود که پرداخت گردد یا افزایش هایی که معمولاً برای سود و هزینه های عمومی در مورد فروش کالای وارد شده از همان طبقه یا نوع در چنین کشوری صورت می گیرد؛

(۲) هزینه های عرفی حمل و نقل و بیمه و هزینه های مرتبط با آنها که در کشور واردکننده پرداخت می شود؛

(۳) در صورت ضرورت، هزینه ها و مخارج موضوع بند (۲) ماده ۸ این پیوست؛ و

(۴) حقوق گمرکی و دیگر مالیات های ملی که به دلیل وارد شدن یا فروش کالا در کشور واردکننده باید پرداخت شود.

ب) اگر در همان زمان یا حدوداً در همان زمان وارد شدن کالایی که ارزش گذاری می شود، کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه فروخته نشده باشد، ارزش گمرکی به شرط آن که از جهات دیگر تابع مفاد جزء (الف) بند (۱) این ماده باشد، بر قیمت واحدی از کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه مبتنی خواهد بود که در زودترین تاریخ پس از وارد شدن کالایی که ارزش گذاری می شود، اما پیش از انقضای ۹۰ روز پس از ورود مزبور، به همان وضعی که وارد شده است در کشور واردکننده فروخته شود.

۲- اگر کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه به همان وضعی که وارد شده است در کشور واردکننده فروخته نشود، آنگاه، در صورت درخواست واردکننده، ارزش گمرکی بر قیمت واحدی از کالای وارد شده مبتنی خواهد بود که، پس از پردازش بیشتر، در بیشترین مقدار کلی به اشخاص غیرمرتبط با فروشندگان چنین کالایی در کشور واردکننده فروخته می شود و تعدیل لازم به خاطر ارزش افزوده ناشی از پردازش مزبور و کسور پیش بینی شده در جزء (الف) بند (۱) این ماده انجام می گیرد.

ماده ۶

۱- ارزش گمرکی کالای وارد شده به موجب مفاد این ماده بر ارزش محاسباتی مبتنی خواهد بود. ارزش محاسباتی از مجموع موارد زیر تشکیل خواهد شد:

الف) قیمت یا ارزش مواد و ساخت یا پردازش دیگری که در تولید کالای وارد شده به کار گرفته شده است؛

ب) مقداری بابت سود و هزینه‌های عمومی معادل آنچه معمولاً در فروش کالایی از همان طبقه یا نوع کالایی که ارزش گذاری می‌شود منعکس می‌گردد و تولیدکنندگان در کشور صادرکننده برای صدور به کشور واردکننده منظور می‌کنند؛

پ) قیمت یا ارزش تمامی هزینه‌های دیگری که برای منعکس ساختن گزینه ارزش گذاری مورد انتخاب طرف موافقتنامه به موجب جزءهای (ث)، (ج) و (چ) بند (۱) ماده ۸ این پیوست ضروری هستند.

۲- هیچ طرفی نمی‌تواند از شخصی که مقیم سرزمین طرف مزبور نیست بخواهد یا او را مجبور کند که به منظور تعیین ارزش محاسباتی، هرگونه صورت حساب یا سوابق دیگر را برای بررسی ارائه کند یا اجازه دسترسی به آن را بدهد. با این حال، اطلاعاتی را که تولیدکننده کالا به منظور تعیین ارزش گمرکی به موجب مفاد این ماده عرضه می‌کند، می‌تواند با موافقت تولیدکننده در کشور دیگر مورد رسیدگی مراجع کشور واردکننده قرار گیرد، مشروط بر این که ایشان با در نظر گرفتن مدت کافی مراتب را از پیش به دولت کشور مورد بحث اطلاع دهد و دولت اخیر با این رسیدگی مخالفت نکند.

ماده ۷

۱- اگر نتوان ارزش گمرکی کالای وارد شده را به موجب مفاد مواد ۱ تا ۶ این پیوست تعیین کرد، ارزش گمرکی با استفاده از شیوه‌های متعارف سازگار با اصول و مقررات عمومی این پیوست و بر مبنای داده‌های موجود در کشور واردکننده کالا تعیین خواهد شد.

۲- طبق مفاد این ماده، هیچ ارزش گمرکی بر مبنای موارد زیر تعیین نخواهد شد:

الف) قیمت فروش در کشور واردکننده برای کالای تولید شده در چنین کشوری؛

ب) نظامی که برای مقاصد گمرکی، قبول ارزش بالاتر از میان دو ارزش بدیل را مقرر می‌دارد؛

پ) قیمت کالا در بازار داخلی کشور صادرکننده؛

ت) هزینه تولید غیر از ارزش‌های محاسباتی که طبق مفاد ماده ۶ این پیوست برای کالای همسان یا مشابه تعیین شده است؛

ث) قیمت کالا برای صدور به کشوری غیر از کشور واردکننده؛

ج) حداقل ارزش گمرکی؛ یا

چ) ارزش دلخواه یا ساختگی.

۳- در صورت درخواست واردکننده، ارزش گمرکی تعیین شده به موجب مفاد این ماده و روش مورد استفاده برای تعیین چنین ارزشی به طور مکتوب به اطلاع او خواهد رسید.

ماده ۸

۱- در تعیین ارزش گمرکی به موجب مفاد ماده ۱ این پیوست، موارد زیر به قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالای واردشده، افزوده خواهد شد:

الف) موارد زیر، تا اندازه‌ای که خریدار متقبل شده اما در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالا منظور نشده است:

(۱) حق‌العمل‌ها و حق واسطه‌گری، به جز حق‌العمل‌های خرید؛

(۲) هزینه‌های محفظه‌هایی که برای مقاصد گمرکی چنان تلقی شود که با کالای مورد بحث یکی است؛

(۳) هزینه بسته‌بندی از لحاظ نیروی کار یا مواد؛

ب) ارزش کالاها و خدمات زیر که به نحو مناسب سرشکن شده‌اند، در موردی که خریدار آنها را به طور رایگان یا به قیمت تخفیفی برای استفاده در زمینه تولید و فروش صادراتی کالای واردشده به طور مستقیم یا غیرمستقیم تأمین می‌کند، تا آن اندازه که چنین ارزشی در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت منظور نشده باشد:

(۱) مواد، اجزاء تشکیل دهنده، قطعات و اقلام مشابهی که در کالای واردشده ترکیب گردیده است؛

(۲) ابزارها، قالب‌ها و اقلام مشابهی که در تولید کالای واردشده مورد استفاده قرار گرفته است؛

(۳) موادی که در تولید کالای واردشده مصرف شده است؛

(۴) کارهای مهندسی، توسعه‌ای، هنری، طراحی و نقشه‌ها و طرح‌هایی که در جای دیگری غیر

از کشور واردکننده انجام شده و برای تولید کالای واردشده لازم است؛

پ) حق الامتیازها و وجوه اخذ پروانه مربوط به کالایی که ارزش گذاری می شود و خریدار باید به عنوان شرط فروش کالایی که ارزش گذاری می شود، آنها را به طور مستقیم یا غیرمستقیم پرداخت کند، تا اندازه ای که این وجوه و حق امتیازها در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت منظور نشده باشد؛

ت) ارزش هر بخشی از عایدات فروش مجدد، واگذاری یا استفاده بعدی از کالای وارد شده که به طور مستقیم یا غیرمستقیم به فروشنده تعلق می گیرد؛

ث) هزینه حمل کالای وارد شده به بندر یا محل ورود؛

ج) مخارج بارگیری، تخلیه و جابه جایی مرتبط با حمل کالای وارد شده به بندر یا محل ورود؛ و

چ) هزینه بیمه مربوط به عملیات های مذکور در جزء های (ث) و (ج) این بند.

۲- افزایش قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت طبق این ماده فقط بر مبنای داده های عینی و کمیت پذیر انجام خواهد گرفت.

۳- جز در موارد مقرر در این ماده، در تعیین ارزش گمرکی هیچ افزایشی در قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت صورت نخواهد گرفت.

ماده ۹

در موردی که برای تعیین ارزش گمرکی، تبدیل ارز لازم باشد، نرخ ارز مورد استفاده، توسط مراجع صلاحیت دار کشور واردکننده در روز ثبت اظهارنامه گمرکی توسط مقام گمرک کشور واردکننده، اعلام خواهد شد.

ماده ۱۰

مراجع مربوط تمامی اطلاعاتی را که ماهیتاً محرمانه است یا برای مقاصد ارزش گذاری گمرکی به صورت محرمانه ارائه می شود، کاملاً محرمانه تلقی خواهند کرد و آن را بدون اجازه مخصوص شخص یا دولت ارائه کننده آن افشا نخواهند کرد، مگر تا حدی که طبق قوانین ملی کشور واردکننده مورد نیاز باشد.

ماده ۱۱

۱- قوانین هر طرف، برای واردکننده یا هر شخص دیگر مسئول پرداخت حقوق گمرکی، حق درخواست تجدیدنظر بدون جریمه در مورد تعیین ارزش گمرکی را مقرر خواهد داشت.

۲- ممکن است حق اولیه درخواست تجدیدنظر بدون جریمه نزد مرجعی در اداره گمرک یا یک نهاد مستقل وجود داشته باشد، اما قوانین هر طرف حق درخواست تجدیدنظر بدون جریمه نزد مرجع قضایی را مقرر خواهد داشت.

۳- اطلاعیه مربوط به تصمیم مرحله تجدیدنظر به تجدیدنظرخواه داده خواهد شد و دلایل چنین تصمیمی کتباً ارائه خواهد گردید. او همچنین از حق خود در مورد هر درخواست تجدیدنظر دیگری اطلاع خواهد یافت.

ماده ۱۲

اگر در جریان تعیین ارزش گمرکی کالای وارد شده ضرورت یابد که تعیین قطعی ارزش گمرکی به تعویق افتد، واردکننده، در صورت الزام، با ارائه تضمین کافی به شکل وثیقه، سپرده یا دیگر اسناد مناسب که پرداخت نهایی حقوق گمرکی و سود بازرگانی متعلق به کالا را پوشش دهد، خواهد توانست کالا را از گمرک خارج کند. قوانین هر طرف مقرراتی را برای چنین شرایطی ایجاد خواهد کرد.

ماده ۱۳

یادداشت‌های تفسیری این پیوست جزء جدانشدنی این پیوست است و مواد این پیوست باید با یادداشت‌های مربوط آنها خوانده و اجرا شود.

ماده ۱۴

۱- در این پیوست:

الف) «ارزش گمرکی کالای وارد شده» به معنی ارزش کالا جهت وضع حقوق گمرکی و سود بازرگانی برحسب ارزش کالای وارد شده است؛

ب) «تولید شده» شامل کاشته، ساخته شده در کارخانه و استخراج شده از معدن می‌شود؛

پ) «کالای همسان» به معنی کالایی است که از تمامی جهات، از جمله خصوصیات مادی، کیفیت و شهرت، همانند است. اختلافات جزئی ظاهری مانع از آن نمی‌گردد که کالایی که از دیگر جهات با این تعریف انطباق دارد، همسان تلقی شود؛

ت) «کالای مشابه» به معنی کالایی است که، گرچه از تمامی جهات همانند نیست، خصوصیات همانند و مواد تشکیل دهنده همانندی دارد که آن را قادر می‌سازد وظایف مشابهی را انجام دهد

و از نظر تجاری قابلیت جانشینی دارد. کیفیت کالا، شهرت آن و وجود یک علامت تجاری از جمله عواملی هستند که در تشخیص مشابه بودن کالاها مورد ملاحظه قرار می‌گیرند؛ اصطلاحات «کالای همسان» و «کالای مشابه»، بنابر مورد، کالاهایی را شامل نمی‌شود که در بطن خود کارهای مهندسی، توسعه‌ای، هنری، طراحی و نقشه‌ها و طرح‌هایی را دربردارند یا منعکس می‌کنند و به دلیل انجام آنها در کشور واردکننده، هیچ تعدیلی بابت آنها طبق ردیف (۴) جزء (ب) بند (۱) ماده ۸ این پیوست صورت نگرفته است.

کالا در صورتی «کالای همسان» یا «کالای مشابه» تلقی می‌شود که در همان کشوری تولید شده باشد که کالای مورد ارزش‌گذاری در آن تولید شده است؛ کالایی را که شخص دیگری تولید کرده است، فقط هنگامی در نظر گرفته خواهد شد که، بنابر مورد، هیچ کالای همسان یا کالای مشابهی یافت نشود که شخص تولیدکننده کالای مورد ارزش‌گذاری تولید کرده باشد.

ث) «کالای متعلق به همان طبقه یا نوع» به معنی کالایی است که در گروه یا دسته کالاهایی قرار می‌گیرد که یک صنعت یا بخش صنعتی خاص تولید می‌کند و شامل کالای همسان یا مشابه می‌شود.

۲- از نظر این پیوست، اشخاص فقط در صورتی مرتبط در نظر گرفته خواهند شد که:

الف) مقام‌های مسئول یا مدیران کسب‌وکار یکدیگر باشند؛

ب) شریک قانونی در کسب‌وکار شناخته شده باشند؛

پ) کارفرما و مستخدم باشند؛

ت) شخصی به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم ۵ درصد یا بیشتر از رأی تعیین‌کننده مبتنی بر سرمایه یا سهام هر دو را در تملک داشته باشد یا واپایش (کنترل) کند؛

ث) یکی از آنها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم دیگری را واپایش (کنترل) کند؛

ج) هر دو آنها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت واپایش (کنترل) شخص ثالثی باشند؛

چ) با یکدیگر شخص ثالثی را به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم واپایش (کنترل) کنند؛ یا

ح) اعضای یک خانواده باشند.

۳- اشخاصی که در کسب و کار به نحوی با یکدیگر پیوند دارند که یکی، به هر شکل که توصیف شده باشد، نماینده انحصاری، توزیع کننده انحصاری یا صاحب امتیاز انحصاری دیگری باشد، چنانچه در چهارچوب موازین بند (۲) این ماده قرار گیرند، از نظر این پیوست، مرتبط در نظر گرفته خواهند شد.

ماده ۱۵

در صورت درخواست مکتوب، واردکننده از حق دریافت توضیحی مکتوب از اداره گمرک کشور واردکننده در مورد چگونگی تعیین ارزش گمرکی کالای وارداتی خود برخوردار خواهد بود.

ماده ۱۶

هیچیک از مفاد این پیوست به نحوی تفسیر نخواهد شد که حقوق مقامهای گمرکی برای حصول اطمینان در مورد صحت یا درستی هر بیانیه، سند یا اظهارنامه‌ای را که برای ارزش گذاری گمرکی ارائه می‌شود، تحدید نماید یا مورد تردید قرار دهد.

یادداشت‌های تفسیری ضمیمه ۵

یادداشت کلی

اجرای روش‌های ارزش گذاری برحسب ترتیب

- ۱- مواد ۱ تا ۷ مشخص می‌سازند که ارزش گمرکی کالای وارد شده چگونه باید طبق مقررات این پیوست تعیین شود. روش‌های ارزش گذاری به نحوی تنظیم شده‌اند که به ترتیب اجرا شوند. روش اصلی ارزش گذاری گمرکی در ماده ۱ مشخص گردیده است و هرگاه شرایط مذکور در آن تحقق یابد، کالای وارد شده باید مطابق مقررات این ماده ارزش گذاری گردد.
- ۲- در موردی که نتوان ارزش گمرکی را طبق مقررات ماده ۱ تعیین کرد، این ارزش باید با اقدام به ترتیب از طریق مواد بعد از نخستین ماده تعیین گردد که طبق آنها می‌توان ارزش گمرکی را تعیین کرد. به جز آنچه در ماده ۴ مقرر شده است، تنها هنگامی که نتوان ارزش گمرکی را طبق مقررات یک ماده خاص تعیین کرد، می‌توان به ترتیب از مقررات ماده بعد استفاده کرد.

۳- اگر واردکننده درخواست نکند که ترتیب مواد ۵ و ۶ برعکس شود، نظم عادی ترتیب [مواد] باید رعایت گردد. چنانچه واردکننده چنین درخواستی به عمل آورد اما بعداً معلوم شود که تعیین ارزش گمرکی طبق مقررات ماده ۶ ناممکن است، ارزش گمرکی را در صورت امکان باید طبق مقررات ماده ۵ تعیین کرد.

۴- اگر نتوان ارزش گمرکی را طبق مقررات مواد ۱ تا ۶ تعیین کرد، باید آن را طبق مقررات ماده ۷ تعیین کرد.

استفاده از اصول عموماً پذیرفته شده حسابداری

۱- «اصول عموماً پذیرفته شده حسابداری» به اجماع شناخته شده یا به تأیید معتابه اساسی در یک کشور در زمانی خاص اشاره دارد مبنی بر این که کدام منابع و تعهدات اقتصادی باید به عنوان دارایی ها و بدهی ها ثبت شوند، کدام تغییرات در دارایی ها و بدهی ها باید ثبت گردند، دارایی ها و بدهی ها و تغییرات آنها چگونه باید اندازه گیری شوند، کدام اطلاعات باید افشا گردد و چگونه باید افشا گردد و کدام صورت وضعیت های مالی باید تهیه شوند. این معیارها می توانند به صورت رهنمودهای کلی برای اجرای عمومی و همین طور رویه ها و روش های تفصیلی باشند.

۲- از نظر پیوست ۵، اداره گمرک هر طرف، اطلاعاتی را مورد استفاده قرار خواهد داد که به شیوه ای سازگار با اصول عموماً پذیرفته شده حسابداری در آن کشور تهیه شده و برای ماده مورد بحث مناسب است. برای مثال، تعیین سود و هزینه های عمومی معمول طبق ماده ۵ با استفاده از اطلاعاتی صورت خواهد گرفت که به شیوه ای سازگار با اصول عموماً پذیرفته شده حسابداری در کشور واردکننده تهیه شده باشد. در مقابل، تعیین سود و هزینه های عمومی معمول طبق مقررات ماده ۶ با استفاده از اطلاعاتی صورت خواهد گرفت که به شیوه ای سازگار با اصول عموماً پذیرفته شده حسابداری در کشور تولیدکننده تهیه شده باشد. به عنوان مثالی دیگر، تعیین عنصر پیش بینی شده در ردیف (۲) جزء (ب) بند ۱ ماده ۸ که از سوی کشور واردکننده تأمین شده است، با استفاده از اطلاعاتی صورت خواهد گرفت که به شیوه ای سازگار با اصول عموماً پذیرفته شده حسابداری در آن کشور تهیه شده باشد.

یادداشت ماده ۱

قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت

- ۱- قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت، کل وجهی است که خریدار برای کالای وارد شده به فروشنده یا به نفع او می پردازد یا باید پردازد. نیازی نیست که پرداخت مزبور ضرورتاً به شکل انتقال پول صورت گیرد. پرداخت می تواند با اعتبارات اسنادی یا اسناد قابل انتقال انجام گیرد. پرداخت می تواند به طور مستقیم یا غیرمستقیم صورت گیرد. یک مثال برای پرداخت غیرمستقیم، تسویه کلی یا جزئی بدهی فروشنده توسط خریدار است.
- ۲- فعالیت هایی که خریدار به حساب خود انجام می دهد، غیر از مواردی که برای آنها تعدیلی در ماده ۸ مقرر شده است، به عنوان پرداخت غیرمستقیم به فروشنده در نظر گرفته نمی شوند، ولو این که چنین تلقی شود که به نفع فروشنده هستند. بنابراین، در تعیین ارزش گمرکی، هزینه های چنین فعالیت هایی به قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت اضافه نخواهد شد.
- ۳- ارزش گمرکی شامل مخارج یا هزینه های زیر نخواهد شد، به شرط آن که این مخارج یا هزینه ها از قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالای وارد شده متمایز شده باشند:
  - الف) مخارج ساختن، برپاداشتن، سوار کردن، نگهداری یا کمک فنی که در مورد کالاهای وارد شده مانند دستگاه ها، ماشین آلات یا تجهیزات صنعتی، پس از ورود، بر عهده گرفته می شود؛
  - ب) هزینه حمل و نقل پس از ورود؛
  - پ) حقوق و مالیات های کشور واردکننده.
- ۴- قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت به قیمت کالای وارد شده اشاره دارد. بنابراین، انتقال سود سهام یا دیگر وجوه از خریدار به فروشنده که به کالای وارد شده ارتباطی نداشته باشد، بخشی از ارزش گمرکی محسوب نمی گردد.
- ۵- قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت شامل کلیه پرداخت هایی می شود که به عنوان شرط فروش کالای وارد شده، خریدار به فروشنده، یا به طرف ثالثی برای ایفای تعهد فروشنده، واقعاً پرداخت کرده یا باید پرداخت کند.

ردیف (۳) جزء (الف) بند ۱

در زمره محدودیت‌هایی که یک قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت را غیرقابل قبول نمی‌سازد، محدودیت‌هایی است که اثر اساسی بر ارزش کالا ندارد. یک نمونه از چنین محدودیت‌هایی، موردی است که فروشنده خریدار خودرو را ملزم می‌گرداند که این خودروها را پیش از تاریخ مشخصی که شروع سال برای نوع (مدل) را نشان می‌دهد، نفروشد یا به نمایش نگذارد.

جزء (ب) بند ۱

۱- اگر فروش یا قیمت تابع شرایط یا ملاحظاتی باشد که به خاطر آنها نتوان ارزش کالایی را که ارزش‌گذاری می‌شود تعیین کرد، ارزش معاملاتی برای مقاصد گمرکی قابل قبول نخواهد بود. برخی نمونه‌ها شامل موارد زیر می‌شود:

الف) فروشنده قیمت کالای وارد شده را مشروط به آن کند که خریدار کالاهای دیگری را نیز به مقادیر تعیین شده خریداری کند؛

ب) قیمت کالای وارد شده بستگی به قیمت یا قیمت‌هایی داشته باشد که خریدار کالای وارد شده، کالاهای دیگری را به فروشنده کالای وارد شده می‌فروشد؛

پ) قیمت بر مبنای شکلی از پرداخت قرار گرفته باشد که برای کالای وارد شده غیر معمول است، مانند موردی که کالای وارد شده کالای نیمه‌تمامی است که فروشنده بدان شرط آن را ارائه می‌کند که مقدار مشخصی از کالای تمام شده را دریافت نماید.

۲- با این حال، شرایط یا ملاحظات مربوط به تولید یا بازاریابی کالای وارد شده منجر به عدم قبول ارزش معاملاتی نخواهد شد. برای مثال، این که خریدار کارهای مهندسی و طرح‌هایی را به فروشنده ارائه کند که در کشور واردکننده بر عهده گرفته شود، منجر به عدم قبول ارزش معاملاتی از نظر ماده ۱ نخواهد شد. همین‌طور، چنانچه خریدار به حساب خود فعالیت‌هایی را در مورد بازاریابی برای کالای وارد شده انجام دهد، حتی اگر با موافقت فروشنده صورت گیرد، ارزش این فعالیت‌ها بخشی از ارزش گمرکی محسوب نمی‌شود و این نوع فعالیت‌ها منجر به عدم قبول ارزش معاملاتی هم نخواهد شد.

بند ۲

۱- جزءهای (الف) و (ب) بند ۲ روش‌های مختلف اثبات قابل قبول بودن ارزش معاملاتی را مقرر می‌دارند.

۲- جزء (الف) بند ۲ مقرر می‌دارد، در موردی که خریدار و فروشنده با یکدیگر مرتبط باشند، شرایط ناظر بر فروش بررسی خواهد شد و ارزش معاملاتی به شرطی به‌عنوان ارزش گمرکی قبول خواهد شد که ارتباط مزبور بر قیمت اثر نگذاشته باشد. قصد آن نیست که در همه مواردی که خریدار و فروشنده با یکدیگر مرتبط هستند حتماً شرایط مزبور مورد بررسی قرار گیرد. این بررسی تنها در موردی لازم خواهد بود که تردیدهایی درباره قابل قبول بودن قیمت وجود داشته باشد. در موردی که اداره گمرک تردیدی در مورد قابل قبول بودن قیمت نداشته باشد، این قیمت باید، بدون درخواست اطلاعات بیشتر از واردکننده، پذیرفته شود. برای مثال، امکان دارد اداره گمرک قبلاً ارتباط مزبور را بررسی کرده باشد، یا ممکن است از قبل اطلاعات مفصلی درباره خریدار و فروشنده داشته باشد و ممکن است از این بررسی و اطلاعات از قبل متقاعد شده باشد که ارتباط مزبور بر قیمت اثر نداشته است.

۳- در موردی که اداره گمرک نتواند ارزش معاملاتی را بدون تحقیق بیشتر قبول کند، باید به واردکننده فرصت دهد که اطلاعات مفصل بیشتری را که ممکن است برای قادر ساختن اداره مزبور برای بررسی شرایط ناظر بر فروش لازم باشد، ارائه کند. در این وضعیت، اداره گمرک باید آماده باشد که به منظور احراز این که آیا ارتباط مزبور بر قیمت اثر داشته است یا نه، جنبه‌های مرتبط با معامله، از جمله طریقی که خریدار و فروشنده روابط تجاری خود را تنظیم می‌کنند و طریق رسیدن به توافق در مورد قیمت مورد بحث، را بررسی کند. در موردی که بتوان نشان داد که خریدار و فروشنده، علی‌رغم این که طبق مقررات ماده ۱۴ با یکدیگر مرتبط هستند، به گونه‌ای از یکدیگر خرید می‌کنند یا به یکدیگر می‌فروشند که گویی با همدیگر مرتبط نیستند، این امر نشان می‌دهد که قیمت تحت تأثیر ارتباط مزبور نبوده است. به‌عنوان مثالی در این مورد، اگر قیمت به شیوه‌ای سازگار با رویه‌های عادی قیمت‌گذاری در صنعت موضوع بحث یا سازگار با طریقی که فروشنده قیمت فروش را با خریداران غیرمرتبط تعیین می‌کند مشخص شده باشد، این امر نشان می‌دهد که قیمت تحت تأثیر

ارتباط مزبور نبوده است. به عنوان مثالی دیگر، هرگاه نشان داده شود که قیمت برای پوشش همه هزینه‌ها به علاوه سودی مبین سود کلی حاصله شرکت در یک دوره زمانی نمونه (مثلاً بر مبنایی سالانه) از فروش کالاهایی متعلق به همان طبقه یا نوع کفایت می‌کند، در چنین صورتی ثابت می‌شود که قیمت تحت تأثیر نبوده است.

۴- جزء (ب) بند ۲ فرصتی را برای واردکننده پیش‌بینی می‌کند که ثابت کند ارزش معاملاتی به یک «معیار» ارزشی که قبلاً مورد قبول اداره گمرک قرار گرفته است، کاملاً نزدیک و بنابراین طبق مقررات ماده ۱ قابل قبول می‌باشد. در صورتی که یکی از معیارهای جزء (ب) بند ۲ تحقق یابد، بررسی مسئله تأثیر طبق جزء (الف) بند ۲ ضرورت ندارد. اگر اداره گمرک از قبل اطلاعات کافی در اختیار داشته باشد که، بدون تحقیقات مفصل دیگر، متقاعد شود که یکی از معیارهای مقرر در جزء (ب) بند ۲ تحقق یافته است، دلیلی وجود ندارد که از واردکننده بخواهد که ثابت کند معیار مزبور می‌تواند تحقق یابد. در جزء (ب) بند ۲ اصطلاح «خریداران غیرمرتبط» به معنی خریدارانی است که در هیچ مورد خاصی با فروشنده مرتبط نیستند.

جزء (ب) بند ۲

در تشخیص این که آیا یک ارزش «کاملاً نزدیک» به ارزش دیگر است یا نه، عوامل چندی باید مورد ملاحظه قرار گیرند. این عوامل شامل ماهیت کالای واردشده، ماهیت خود صنعت، فصل وارد شدن کالا و اهمیت تجاری تفاوت ارزش‌ها می‌شوند. از آنجا که این عوامل ممکن است مورد تفاوت داشته باشند، اعمال معیاری یکسان مانند یک درصد ثابت در همه موارد ناممکن است. برای مثال، در تعیین این که آیا ارزش معاملاتی کاملاً به «معیار ارزش» مقرر در جزء (ب) بند ۲ ماده ۱ نزدیک است یا نه، تفاوت اندک ارزش در مورد یک نوع کالا می‌تواند غیرقابل قبول باشد در حالی که تفاوت زیاد ارزش در مورد نوع دیگری از کالا ممکن است قابل قبول باشد.

یادداشت ماده ۲

۱- در اجرای ماده ۲، اداره گمرک، در صورت امکان، از یک فروش کالای همسان در همان سطح تجاری و اساساً به همان مقدار کالایی که ارزش‌گذاری می‌شود استفاده خواهد کرد. در موردی که

چنین فروشی یافت نشود، می‌توان یک فروش کالای همسان را که طبق هریک از شرایط سه‌گانه زیر صورت گیرد مورد استفاده قرار داد:

الف) فروشی در همان سطح تجاری اما به مقدار متفاوت؛

ب) فروشی در سطح تجاری متفاوت اما اساساً به همان مقدار؛ یا

پ) فروشی در سطح تجاری متفاوت و به مقدار متفاوت.

۲- چنانچه فروشی طبق یکی از این شرایط سه‌گانه یافت شود، تعدیل‌هایی، بسته به مورد، برای موارد زیر به عمل خواهد آمد:

الف) فقط برای عوامل کمی؛

ب) فقط برای عوامل مربوط به سطح تجاری؛ یا

پ) هم برای عوامل سطح تجاری و هم برای عوامل کمی.

۳- لفظ «و/یا» انعطاف در استفاده از معامله فروش و انجام تعدیلات لازم در هریک از شرایط سه‌گانه مذکور در فوق را اجازه می‌دهد.

۴- از لحاظ ماده ۲، ارزش معاملاتی کالای واردشده همسان به معنی یک ارزش گمرکی تعدیل‌یافته به نحو مقرر در جزء (ب) بند ۱ و بند ۲ است که از قبل طبق ماده ۱ مورد قبول قرار گرفته است.

۵- یکی از شرایط لازم برای تعدیل به علت تفاوت سطح تجاری یا تفاوت کمی آن است که چنین تعدیلی، اعم از این‌که به افزایش یا کاهش ارزش منجر شود، تنها بر مبنای مدرک محرز، برای مثال فهرست‌های بهای معتبر حاوی قیمت‌هایی که به سطوح متفاوت یا مقادیر متفاوت مربوط می‌شوند، صورت گیرد که متعارف بودن و درستی تعدیل‌ها را به روشنی اثبات کند. به‌عنوان مثالی برای این مورد، چنانچه کالای واردشده‌ای که ارزش‌گذاری می‌شود محموله‌ای مرکب از ۱۰ واحد باشد و تنها کالای واردشده همسانی که برای آن یک ارزش معاملاتی وجود دارد یک فروش ۵۰۰ واحدی باشد و تأیید شده باشد که فروشنده بر اساس مقدار، تخفیف داده است، تعدیل لازم می‌تواند با مراجعه به فهرست بهای فروشنده و استفاده از قیمتی که برای یک فروش ۱۰ واحدی قابل‌اعمال است به عمل آید. تا زمانی که محرز باشد که فهرست بها در فروش‌هایی با مقادیر دیگر درست بوده است، الزامی وجود ندارد که یک فروش به مقدار ۱۰ واحد صورت گرفته باشد. با این‌حال، در صورت نبودن یک چنین معیار عینی، تعیین ارزش گمرکی طبق مقررات ماده ۲ مناسب نیست.

یادداشت ماده ۳

- ۱- در اجرای ماده ۳، اداره گمرک، در صورت امکان، از یک فروش کالای مشابه در همان سطح تجاری و اساساً به همان مقدار کالایی که ارزش گذاری می شود استفاده خواهد کرد. در موردی که چنین فروشی یافت نشود، می توان یک فروش کالای مشابه را که طبق هریک از شرایط سه گانه زیر صورت گیرد مورد استفاده قرار داد:
  - الف) فروشی در همان سطح تجاری اما به مقدار متفاوت؛
  - ب) فروشی در سطح تجاری متفاوت اما اساساً به همان مقدار؛ یا
  - پ) فروشی در سطح تجاری متفاوت و به مقدار متفاوت.
- ۲- چنانچه فروشی طبق یکی از این شرایط سه گانه یافت شود، تعدیل هایی، حسب مورد، برای موارد زیر به عمل خواهد آمد:
  - الف) فقط برای عوامل کمی؛
  - ب) فقط برای عوامل مربوط به سطح تجاری؛ یا
  - پ) هم برای عوامل سطح تجاری و هم برای عوامل کمی.
- ۳- لفظ «و/یا» انعطاف در استفاده از معامله فروش و انجام تعدیلات لازم در هریک از شرایط سه گانه مذکور در فوق را اجازه می دهد.
- ۴- از لحاظ ماده ۳، ارزش معاملاتی کالای وارد شده مشابه به معنی یک ارزش گمرکی تعدیل یافته به نحو مقرر در جزء (ب) بندهای ۱ و ۲ است که از قبل طبق ماده ۱ مورد قبول قرار گرفته است.
- ۵- یکی از شرایط لازم برای تعدیل به علت تفاوت سطح تجاری یا تفاوت کمی آن است که چنین تعدیلی، اعم از این که به افزایش یا کاهش ارزش منجر شود، تنها بر مبنای مدرک محرزی، برای مثال فهرست های بهای معتبر حاوی قیمت هایی که به سطوح متفاوت یا مقادیر متفاوت مربوط می شوند، صورت گیرد که متعارف بودن و درستی تعدیل را به روشنی اثبات کند. به عنوان مثالی برای این مورد، چنانچه کالای وارد شده ای که ارزش گذاری می شود محموله ای مرکب از ۱۰ واحد باشد و تنها کالای وارد شده مشابهی که برای آن یک ارزش معاملاتی وجود دارد یک فروش ۵۰۰ واحدی

باشد و تأیید شده باشد که فروشنده براساس مقدار، تخفیف داده است، تعدیل لازم می‌تواند با مراجعه به فهرست بهای فروشنده و استفاده از قیمتی که برای یک فروش ۱۰ واحدی قابل‌اعمال است به عمل آید. تا زمانی که محرز باشد که فهرست بها در فروش‌های با مقادیر دیگر درست بوده است، الزامی وجود ندارد که یک فروش به مقدار ۱۰ واحد صورت گرفته باشد. با این حال، در صورت نبودن یک چنین معیار عینی، تعیین ارزش گمرکی طبق مقررات ماده ۳ مناسب نیست.

یادداشت ماده ۵

- ۱- عبارت «قیمت واحدی که ... کالا به آن قیمت در بیشترین مقدار کلی فروخته می‌شود» به معنی قیمتی است که براساس آن بیشترین تعداد واحد در فروش به اشخاصی فروخته می‌شود که با اشخاصی مرتبط نیستند که چنین کالایی را در نخستین سطح تجاری پس از ورود که در آن [سطح] چنین فروشی صورت می‌گیرد خریداری می‌کنند.
- ۲- مثالی در این مورد، کالایی است که بر مبنای فهرست بهایی فروخته می‌شود که برای خریدهایی که در مقادیر زیاد صورت گیرد، قیمت مطلوبی را برای هر واحد از کالا به دست می‌دهد.

مقدار فروش	قیمت واحد	تعداد فروش	کل مقدار فروخته‌شده به ازای هر قیمت
۱-۱۰ واحد	۱۰۰	۱۰ فروش ۵ واحدی، ۵ فروش ۳ واحدی	۶۵
۱۱-۲۵ واحد	۹۵	۵ فروش ۱۱ واحدی	۵۵
بیش از ۲۵ واحد	۹۰	۱ فروش ۳۰ واحدی، ۱ فروش ۵۰ واحدی	۸۰

بیشترین تعداد واحد فروخته‌شده به یک قیمت ۸۰ است؛ بنابراین، قیمت واحد در بیشترین مقدار کلی ۹۰ است.

- ۳- به عنوان نمونه‌ای دیگر برای این مورد، دو فروش واقع می‌شود که در فروش نخست ۵۰۰ واحد هرکدام به قیمت ۹۵ واحد پول و در فروش دوم ۴۰۰ واحد هرکدام به قیمت ۹۰ واحد پول فروخته می‌شود. در این مثال، بیشترین تعداد واحدهای فروخته شده به یک قیمت خاص ۵۰۰ است؛ بنابراین، قیمت واحد در بیشترین مقدار کلی ۹۵ است.
- ۴- یک نمونه سوم، وضع زیر است که در آن مقادیر مختلف به قیمت‌های مختلف فروخته می‌شود.

الف) فروش

مقدار فروش	قیمت واحد
۴۰ واحد	۱۰۰
۳۰ واحد	۹۰
۱۵ واحد	۱۰۰
۵۰ واحد	۹۵
۲۵ واحد	۱۰۵
۳۵ واحد	۹۰
۵ واحد	۱۰۰

ب) کل

کل مقدار فروخته شده	قیمت واحد
۶۵	۹۰
۵۰	۹۵
۶۰	۱۰۰
۲۵	۱۰۵

در این مثال، بیشترین تعداد واحدهای فروخته شده به یک قیمت خاص ۶۵ است؛ بنابراین، قیمت واحد در بیشترین مقدار کلی ۹۰ است.

۵- هر فروشی در کشور واردکننده، به نحو مذکور در بند ۱ بالا، به شخصی که هر یک از عناصر برشمرده در جزء (ب) بند ۱ ماده ۸ را به طور مستقیم یا غیرمستقیم، رایگان یا به قیمت تخفیفی، برای استفاده در زمینه تولید و فروش صادراتی کالای وارد شده عرضه کند، برای تشخیص قیمت واحد از لحاظ ماده ۵ به کار نمی رود.

۶- باید متذکر شد که «سود و هزینه های عمومی» مذکور در بند ۱ ماده ۵ را باید به صورت یک کل در نظر گرفت. رقم مزبور از لحاظ کشور مورد نظر باید بر مبنای اطلاعاتی تعیین شود که واردکننده ارائه کرده یا از طرف او ارائه شده است، مگر آن که ارقام واردکننده با آنهایی که از فروش کالاهای وارد شده متعلق به همان طبقه یا نوع در کشور واردکننده به دست آمده است، انطباق نداشته باشد. در موردی که ارقام واردکننده با چنین ارقامی مغایر باشد، مقدار «سود و هزینه های عمومی» می تواند بر اساس اطلاعات مناسب غیر از آنچه واردکننده ارائه کرده یا از طرف او ارائه شده است، محاسبه شود.

۷- «هزینه های عمومی» شامل هزینه های مستقیم یا غیرمستقیم بازاریابی برای کالای موضوع بحث می باشد.

۸- مالیات های محلی قابل پرداخت به دلیل فروش کالاهایی که برای آنها کشور مقرر در ردیف (۴) جزء (الف) بند ۱ ماده ۵ منظور نشده است، طبق مقررات ردیف (۱) جزء (الف) بند ۱ ماده ۵ کسر خواهد شد.

۹- در تعیین حق العمل ها یا سودها و هزینه های عمومی معمول، طبق مقررات بند ۱ ماده ۵، این مسئله که آیا کالای خاصی «متعلق به همان طبقه یا نوع» کالای دیگر است یا نه، باید مورد به مورد با مراجعه به اوضاع و احوال مربوط تشخیص داده شود. فروش های صورت گرفته در کشور واردکننده مربوط به محدودترین گروه یا دسته از کالاهای وارد شده متعلق به همان طبقه یا نوع که کالای موضوع ارزش گذاری را در برمی گیرد و برای آنها می توان اطلاعات لازم را فراهم آورد، باید مورد بررسی قرار گیرد. از لحاظ ماده ۵، «کالای متعلق به همان طبقه یا نوع» کالاهایی را در برمی گیرد که

از همان کشوری وارد شده است که کالای مورد ارزش گذاری از آن وارد شده است و همین طور کالاهایی را که از کشورهای دیگر وارد شده اند.

۱۰- از لحاظ جزء (ب) بند ۱ ماده ۵، «زودترین تاریخ» تاریخی خواهد بود که فروش کالای وارد شده یا کالای وارد شده همسان یا مشابه به مقداری که برای مشخص کردن قیمت واحد کافی است صورت می گیرد.

۱۱- در موردی که روش مذکور در بند ۲ ماده ۵ به کار رود، کشور منظور شده به خاطر ارزش افزوده ناشی از پردازش بیشتر، بر داده های عینی و کمیت پذیر مربوط به هزینه چنین کاری مبتنی خواهد بود. دستور (فرمول) ها، دستورالعمل ها و روش های ساخت پذیرفته شده صنعتی و دیگر رویه های صنعتی مبنای محاسبه را تشکیل خواهد داد.

۱۲- تصدیق می شود که روش ارزش گذاری مقرر در بند ۲ ماده ۵ به طور عادی هنگامی که کالای وارد شده اصلیت خود را در اثر پردازش بیشتر از دست بدهد، اعمال نخواهد شد. با این حال، می تواند مواردی وجود داشته باشد که، گرچه اصلیت کالای وارده از دست می رود، ارزش افزوده ناشی از پردازش بیشتر می تواند بدون مشکل غیر متعارفی به درستی تعیین گردد. از سوی دیگر، می تواند مواردی وجود داشته باشد که کالای وارد شده اصلیت خود را حفظ کند اما این کالا چنان عنصر کوچکی از کالای فروخته شده در کشور واردکننده را تشکیل دهد که استفاده از این روش ارزش گذاری توجیه ناپذیر باشد. با توجه به مطالب بالا، هر وضعی از این نوع باید به صورت مورد به مورد بررسی شود.

یادداشت ماده ۶

۱- به عنوان قاعده ای کلی، ارزش گمرکی طبق پیوست ۵ این موافقتنامه بر مبنای اطلاعاتی تعیین می شود که در کشور واردکننده به سهولت در دسترس است. با این حال، برای تعیین ارزش محاسباتی ممکن است بررسی هزینه های تولید کالایی که ارزش گذاری می شود و دیگر اطلاعاتی که باید از خارج از کشور واردکننده به دست آید، لازم باشد. به علاوه، در اکثر موارد، تولیدکننده کالا خارج از حوزه صلاحیت مراجع کشور واردکننده خواهد بود. استفاده از روش ارزش محاسباتی کلاً محدود به

مواردی خواهد بود که خریدار و فروشنده با هم مرتبط هستند و تولیدکننده آماده است مظنه‌های لازم را به مقام‌های کشور واردکننده ارائه دهد و تسهیلاتی را برای هرگونه رسیدگی بعدی که ممکن است لازم باشد، فراهم آورد.

۲- «قیمت یا ارزش» مذکور در جزء (الف) بند ۱ ماده ۶ باید بر مبنای اطلاعات مربوط به تولید کالای مورد ارزش‌گذاری که تولیدکننده عرضه می‌کند یا از طرف او ارائه می‌شود، تعیین گردد. این اطلاعات باید متکی به صورت حساب‌های تجاری تولیدکننده باشد، مشروط به این‌که چنین صورت-حساب‌هایی با اصول عموماً پذیرفته‌شده حسابداری که در کشور محل تولید کالا اعمال می‌شوند انطباق داشته باشند.

۳- «قیمت یا ارزش» مزبور شامل قیمت عناصر مذکور در ردیف‌های (۲) و (۳) جزء (الف) بند ۱ ماده ۸ خواهد بود. «قیمت یا ارزش» مزبور همچنین شامل ارزش هر یک از عناصر مشخص شده در جزء (ب) بند ۱ ماده ۸ که خریدار برای استفاده در تولید کالای واردشده، به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم، عرضه کرده است، خواهد بود که طبق مقررات یادداشت مربوط به ماده ۸ به نحو مقتضی سرشکن شده است. ارزش عناصر مشخص شده در ردیف (۴) جزء (ب) بند ۱ ماده ۸ که در کشور واردکننده قابل شده است تنها تا آن حد منظور خواهد شد که چنین عناصری بر عهده تولیدکننده باشد. بدیهی است که هیچ‌گونه هزینه یا ارزش عناصر اشاره شده در این بند در تعیین ارزش محاسباتی دو بار محاسبه نخواهد شد.

۴- «مقداری بابت سود و هزینه‌های عمومی» اشاره شده در جزء (ب) بند ۱ ماده ۶ باید بر مبنای اطلاعاتی تعیین شود که تولیدکننده عرضه کرده یا از طرف او ارائه شده است، مگر آن‌که ارقام تولیدکننده با ارقام معمولاً منعکس شده در فروش‌های کالاهای متعلق به همان طبقه یا نوع کالای مورد ارزش-گذاری که تولیدکنندگان در کشور صادرکننده به قصد صدور به کشور واردکننده انجام داده‌اند، ناسازگار باشد.

۵- در این زمینه باید متذکر شد که «مقداری بابت سود و هزینه‌های عمومی» باید به‌عنوان یک کل در نظر گرفته شود. نتیجه آن‌که، چنانچه در موردی خاص، رقم سود تولیدکننده کم و هزینه‌های عمومی او زیاد باشد، با وجود این ممکن است سود و هزینه‌های عمومی تولیدکننده در مجموع با رقمی انطباق داشته باشد که معمولاً در فروش کالاهای متعلق به همان طبقه یا نوع منعکس شده است. یک چنین وضعی

ممکن است، برای مثال، در موردی به وجود آید که یک محصول در کشور واردکننده برای اولین بار عرضه شود و تولیدکننده برای جبران هزینه‌های عمومی زیاد مربوط به عرضه اولیه، سودی به مقدار صفر یا کم را پذیرفته باشد. در موردی که تولیدکننده بتواند ثابت کند که به خاطر شرایط تجاری خاصی از فروش کالای واردشده سود کمی برده است، ارقام واقعی سود باید در نظر گرفته شود، مشروط به آن که تولیدکننده دلایل تجاری معتبری برای توجیه آنها داشته باشد و سیاست‌های قیمت‌گذاری او سیاست‌های معمول قیمت‌گذاری در بخش صنعتی مربوط را منعکس سازد. چنین وضعی ممکن است، برای مثال، در موردی به وجود آید که تولیدکنندگان مجبور شده باشند به علت کاهش غیرقابل پیش‌بینی تقاضا به‌طور موقت قیمت‌ها را پایین بیاورند، یا در موردی که کالا را برای تکمیل دسته‌ای از کالاها می‌فروشند که در کشور واردکننده تولید می‌شود و برای حفظ قدرت رقابت سود کم را می‌پذیرند. در موردی که ارقام خود تولیدکننده برای سود و هزینه‌های عمومی با ارقامی ناسازگار باشد که معمولاً در فروش‌های کالاهای متعلق به همان طبقه یا نوع کالای مورد ارزش‌گذاری که تولیدکنندگان در کشور صادرکننده به قصد صدور به کشور واردکننده انجام داده‌اند، منعکس است، مقدار سود و هزینه‌های عمومی ممکن است بر مبنای اطلاعات مربوط غیر از آنچه تولیدکننده کالا عرضه کرده یا از طرف او ارائه شده است، محاسبه شود.

۶- هرگاه برای تعیین ارزش محاسباتی، اطلاعاتی غیر از آنچه تولیدکننده عرضه کرده یا از طرف او ارائه شده است مورد استفاده قرار گیرد، مراجع کشور واردکننده، در صورت تقاضای واردکننده و با رعایت مقررات ماده ۱۰، او را از منبع این اطلاعات، داده‌های مورد استفاده و محاسباتی که بر مبنای چنین داده‌هایی صورت گرفته است، مطلع خواهند ساخت.

۷- «هزینه‌های عمومی» اشاره شده در جزء (ب) بند ۱ ماده ۶ آن دسته از هزینه‌های مستقیم یا غیرمستقیم تولید و فروش کالا برای صدور را در برمی‌گیرد که طبق جزء (الف) بند ۱ ماده ۶ منظور نشده‌اند.

۸- این که آیا کالای خاصی «متعلق به همان طبقه یا نوع» کالای دیگر است یا نه، باید به صورت مورد به مورد با مراجعه به اوضاع و احوال مربوط احراز گردد. در تعیین سودها و هزینه‌های عمومی معمول طبق مقررات ماده ۶، فروش‌های مربوط به محدودترین گروه یا دسته از کالاها برای صدور به کشور واردکننده که کالای مورد ارزش‌گذاری را شامل می‌شوند و برای آنها می‌توان اطلاعات لازم را فراهم آورد، باید مورد بررسی قرار گیرد. از لحاظ ماده ۶، «کالای متعلق به همان طبقه یا نوع» باید کالای مورد ارزش‌گذاری از همان کشور باشد.

یادداشت ماده ۷

- ۱- ارزش گمرکی تعیین شده طبق مقررات ماده ۷ باید در بیشترین حد ممکن، بر ارزش‌های گمرکی از قبل تعیین شده مبتنی باشد.
- ۲- روش‌های ارزش‌گذاری به کار گرفته شده طبق ماده ۷ باید آنهایی باشند که در مواد ۱ تا ۶ مشخص شده‌اند، اما یک انعطاف‌پذیری متعارف در اجرای چنین روش‌هایی، با هدف‌ها و مقررات ماده ۷ انطباق دارد.
- ۳- برخی نمونه‌های انعطاف‌پذیری متعارف به قرار زیر می‌باشند:
  - الف) کالای همسان - این مقررره که کالای همسان باید در همان زمان یا حدوداً در همان زمانی که کالا ارزش‌گذاری می‌شود صادر شده باشد، می‌تواند به نحو انعطاف‌پذیری تفسیر شود؛ کالای وارد شده همسانی که در کشوری غیر از کشور صادرکننده کالای مورد ارزش‌گذاری تولید شده است، می‌تواند مبنای ارزش‌گذاری گمرکی قرار گیرد؛ ارزش گمرکی کالاهای وارد شده همسانی که قبلاً طبق مقررات مواد ۵ و ۶ تعیین شده است، می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.
  - ب) کالای مشابه - این مقررره که کالای مشابه باید در همان زمان یا حدوداً در همان زمانی که کالا ارزش‌گذاری می‌شود صادر شده باشد، می‌تواند به نحو انعطاف‌پذیری تفسیر شود؛ کالای وارد شده مشابهی که در کشوری غیر از کشور صادرکننده کالای مورد ارزش‌گذاری تولید شده است، می‌تواند مبنای ارزش‌گذاری گمرکی قرار گیرد؛ ارزش گمرکی کالاهای وارد شده مشابهی که قبلاً طبق مقررات مواد ۵ و ۶ تعیین شده است، می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.
  - پ) روش استقرایی - این الزام جزء (الف) بند ۱ ماده ۵ که کالاها به همان «وضعیتی که وارد شده‌اند» فروخته خواهند شد، می‌تواند به نحو انعطاف‌پذیری تفسیر شود؛ الزام «۹۰ روز» می‌تواند به نحو انعطاف‌پذیری اجرا شود.

یادداشت ماده ۸

ردیف (۱) جزء (الف) بند ۱

اصطلاح «حق‌العمل خرید» به معنی حق‌الزحمه‌ای است که واردکننده به نماینده خود از بابت خدمات مربوط به نمایندگی از طرف او در خارج برای خرید کالاهایی که ارزش‌گذاری می‌شود، می‌پردازد.

ردیف (۲) جزء (ب) بند ۱

۱- دو عامل در سرشکن کردن ارزش عناصر مشخص شده در ردیف (۲) جزء (ب) بند ۱ ماده ۸ در مورد کالای وارد شده دخیل است: ارزش خود عنصر و روشی که ارزش مزبور طبق آن میان کالاهای وارد شده سرشکن می شود. سرشکن کردن [ارزش] این عناصر باید به شیوه‌ای متعارف و متناسب با شرایط و طبق اصول عموماً پذیرفته شده حسابداری صورت گیرد.

۲- در مورد ارزش عنصر [مورد نظر] اگر واردکننده عنصر مزبور را از فروشنده‌ای غیرمرتبط با او به قیمتی معین به دست آورد، ارزش آن عنصر، همان قیمت است. اگر واردکننده یا شخص مرتبط با او عنصر مزبور را تولید کرده باشد، ارزش آن، هزینه تولیدش می باشد. اگر واردکننده قبلاً عنصر مزبور را مورد استفاده قرار داده باشد، صرف نظر از این که واردکننده مزبور آن را به دست آورده یا تولید کرده باشد، برای رسیدن به ارزش این عنصر، باید هزینه اصلی به دست آوردن یا تولید آن به اندازه‌ای که استفاده از آن را منعکس سازد، تعدیل نقصانی بیابد.

۳- وقتی که برای عنصر مزبور ارزشی تعیین شد، لازم است که آن ارزش میان کالاهای وارد شده سرشکن شود. حالات مختلفی وجود دارد. برای مثال، اگر واردکننده مایل باشد که حقوق متعلق به کل ارزش را یکباره پردازد، ممکن است ارزش میان واحدهای نخستین محموله سرشکن شود. به عنوان مثالی دیگر، واردکننده ممکن است درخواست کند که ارزش میان کل واحدهایی سرشکن شود که تا زمان رسیدن نخستین محموله تولید شده است. باز هم به عنوان مثالی دیگر، واردکننده ممکن است درخواست کند که ارزش میان کل تولید مورد انتظار که در مورد آن قرارداد یا تعهد قطعی وجود دارد سرشکن شود. روش مورد استفاده برای سرشکن کردن، بستگی به اسنادی خواهد داشت که واردکننده ارائه می دهد.

۴- به عنوان مثالی عینی برای مطالب بالا، واردکننده قالبی را که قرار است در تولید کالای وارد شده مورد استفاده قرارگیرد برای تولید کننده فراهم می آورد و با او قرارداد خرید ۱۰۰۰۰ واحد را منعقد می سازد. در زمان رسیدن نخستین محموله ۱۰۰۰ واحدی، تولیدکننده قبلاً ۴۰۰۰ واحد را تولید کرده است. واردکننده ممکن است از اداره گمرک درخواست کند که ارزش قالب را میان ۱۰۰۰، ۴۰۰۰ یا ۱۰۰۰۰ واحد سرشکن کند.

ردیف (۴) جزء (ب) بند ۱

- ۱- افزایش موارد از بابت عناصر مشخص شده در ردیف (۴) جزء (ب) بند ۱ ماده ۸ باید بر داده‌های عینی و کمیت‌پذیر مبتنی باشد. به منظور به حداقل رساندن مسئولیت واردکننده و اداره گمرک در تعیین ارزش‌هایی که باید افزوده شود، تا حد امکان باید داده‌هایی مورد استفاده قرار گیرد که در نظام بایگانی تجاری خریدار به سهولت در دسترس است.
- ۲- در مورد آن عناصری که خریدار از طریق خرید یا اجاره آنها را عرضه کرده است، مقدار افزایش قیمت خرید یا مبلغ اجاره خواهد بود. در مورد آن عناصری که در قلمرو اموال عمومی قرار دارند، هیچ افزایشی جز هزینه تهیه رونوشت از آنها صورت نخواهد گرفت.
- ۳- میزان سهولت در محاسبه ارزشی که قرار است افزوده شود، به ساختار و عملکرد مدیریت یک شرکت خاص و همچنین روش‌های حسابداری آن بستگی خواهد داشت.
- ۴- برای مثال، شرکتی که محصولات متنوعی را از چند کشور وارد می‌کند، امکان دارد بایگانی مرکز طراحی خود را در خارج از کشور واردکننده به طریقی نگهداری کند که به درستی هزینه‌های قابل انتساب به یک کالای مشخص را نشان دهد. در چنین مواردی، تعدیلی مستقیم طبق مقررات ماده ۸ می‌تواند به‌طور مناسب صورت گیرد.
- ۵- در موردی دیگر، یک شرکت ممکن است هزینه مرکز طراحی را به‌صورت یک هزینه بالاسری عمومی بدون تخصیص آن به محصولات خاص به خارج از کشور واردکننده منتقل کند. در این مورد می‌توان با سرشکن کردن کل هزینه‌های مرکز طراحی میان کل تولیدی که از مرکز طراحی بهره‌مند می‌شود و افزودن این هزینه سرشکن شده به هر واحد واردات، تعدیل مناسبی طبق مقررات ماده ۸ به عمل آورد.
- ۶- البته وجود تفاوت در شرایط بالا، توجه به عوامل مختلف در تشخیص روش صحیح تخصیص هزینه‌ها را ایجاب می‌کند.
- ۷- در مواردی که در تولید عنصر موضوع بحث تعدادی کشور دخیل هستند و این تولید یک دوره زمانی را دربرمی‌گیرد، تعدیل باید به ارزش واقعاً افزوده به آن عنصر در خارج از کشور واردکننده محدود باشد.

جزء (پ) بند ۱

۱- حق الامتیازها و وجوه اخذ پروانه اشاره شده در جزء (پ) بند ۱ ماده ۸ می تواند از جمله شامل پرداخت های مربوط به حق اختراع، علائم تجاری و حق نسخه برداری شود. با این حال، در تعیین ارزش گمرکی، مخارج مربوط به اجازه حق تکثیر کالای وارد شده در کشور واردکننده، به قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت برای کالای وارد شده افزوده نخواهد شد.

۲- اگر پرداخت هایی که خریدار برای حق توزیع یا فروش مجدد کالای وارد شده به عمل می آورد به عنوان شرطی برای فروش صادراتی به کشور واردکننده کالای وارد شده نباشد، چنین وجوهی به قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت افزوده نخواهد شد.

بند ۳

در صورتی که داده های عینی و کمیت پذیر در خصوص افزایش های لازمی که باید طبق مقررات ماده ۸ به عمل آید وجود نداشته باشد، نمی توان ارزش معاملاتی را طبق مقررات ماده ۱ تعیین کرد. به عنوان مثالی عینی برای این مورد، یک حق الامتیاز بر مبنای قیمت فروش یک لیتر از محصولی خاص در کشور واردکننده که به صورت کیلوگرم وارد شده و پس از ورود به صورت محلول در آمده است، پرداخت می شود. اگر بخشی از حق الامتیاز مزبور بر کالای وارد شده مبتنی باشد و بخشی بر عوامل دیگری که ارتباطی به کالای وارد شده ندارند (مانند زمانی که کالاهای وارد شده با اجزاء داخلی مخلوط شده اند و دیگر به طور مجزا قابل تشخیص نیستند، یا هنگامی که نتوان حق الامتیاز را از ترتیبات مالی خاص میان خریدار و فروشنده تمیز داد)، تلاش برای منظور کردن افزایشی به خاطر حق الامتیاز نابجا خواهد بود. با این حال، اگر مقدار این حق الامتیاز تنها بر کالای وارد شده مبتنی باشد و بتوان آن را به سهولت به کمیت بدل کرد، می توان افزایشی در مورد قیمت واقعاً پرداخت شده یا قابل پرداخت به عمل آورد.

یادداشت ماده ۱۱

۱- ماده ۱۱ برای واردکننده حق تقاضای تجدیدنظر در مورد ارزشی را که اداره گمرک برای کالای وارد شده تعیین کرده است مقرر می دارد. تقاضای تجدیدنظر، نخست ممکن است از یک مقام بالاتر

در اداره گمرک به عمل آید، ولی واردکننده حق خواهد داشت که در مرحله نهایی تقاضای تجدیدنظر را نزد قوه قضاییه مطرح کند.

۲- «بدون جریمه» به معنی آن است که واردکننده صرفاً به علت اتخاذ تصمیم استفاده از حق تجدیدنظر، مشمول جریمه یا تهدید به جریمه نخواهد شد. پرداخت هزینه‌های عادی دادگاه و حق الوکاله، جریمه تلقی نخواهد شد.

۳- با این حال، هیچ چیز در ماده ۱۱ مانع از آن نخواهد شد که یک طرف، متقاضی را پیش از تقاضای تجدیدنظر، ملزم به پرداخت کامل حقوق گمرکی و سود بازرگانی ارزیابی شده نماید.

یادداشت ماده ۱۴

بند ۲

از نظر ماده ۱۴، اصطلاح «اشخاص» در موارد مقتضی شامل شخص حقوقی می شود.

جزء (ث) بند ۲

از نظر پیوست ۵ این موافقتنامه، هنگامی پذیرفته می شود که یک شخص، شخص دیگر را واپایش (کنترل) کند که اولی از لحاظ حقوقی یا عملاً در موقعیت اعمال محدودیت بر دیگری یا هدایت آن قرار داشته باشد.

پیوست ۶

انتشار قوانین و مقررات و اطلاعات تدارکات دولتی^{۳۳}

برای جمهوری ارمنستان، در تارنماهای رسمی:

<https://www.armepps.am>; <https://www.procurement.am/>

برای جمهوری بلاروس، در تارنماهای رسمی:

<https://gias.by/>; <https://pravo.by/>; <http://www.zakupki.butb.by/>;
<https://goszakupki.by/>

برای جمهوری قزاقستان، در تارنماهای رسمی:

<https://goszakup.gov.kz/>; <https://adilet.zan.kz/eng>

برای جمهوری قرقیزستان، در تارنمای رسمی:

<http://www.zakupki.gov.kg/popp/>

برای فدراسیون روسیه، در تارنماهای رسمی:

<https://zakupki.gov.ru/>; <http://www.pravo.gov.ru/>

برای جمهوری اسلامی ایران، در تارنمای رسمی:

[cm/ setad/www.setadiran.ir](http://setad/www.setadiran.ir/cm/)

قانون فوق مشتمل بر ماده واحد و سه تبصره منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه، صد و چهل و هفت ماده و شش پیوست که گزارش آن توسط کمیسیون اقتصادی به صحن مجلس تقدیم شده بود، پس از تصویب در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ شانزدهم بهمن ماه یکهزار و چهارصد و سه مجلس شورای اسلامی، در تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

محمدباقر قالیباف

۳۳- در صورت هرگونه تغییر در تارنماهای فوق الذکر، طرف مربوط از طریق نقطه تماس خود، طرفهای دیگر را در مورد چنین تغییری مطلع خواهد کرد.